بیمه مرکزی
جمهوری اسلامی ایران

مجموعه راهنمای
آیین‌نامه‌ها، قوانین و بخشنامه‌های بیمه

(مراقب بیمه)

عملیات مالی و بیمه اتکایی

۲

معـــاونت نظـــارت
اداره کل نظارت مالی
۱۳۹۴

بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان: مجموعه راهنمای آیین‌نامه‌ها، قوانین و بخشنامه‌های بیمه (مراقب بیمه)
عملیات مالی و بیمه اتکایی
تهیه و تنظیم: معاونت نظارت بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران
طراح و ناظر چاپ: مریم خادمی نژاد
نوبت چاپ: اول
تاریخ چاپ: ۱۳۹۴
شابک ۵-۲۲-۷۰۷۹-۶۰۰-۹۷۸
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال
ناشر: بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران (نشر بیمه)
نشانی ناشر: تهران، خیابان نلسون ماندلا، نبش خیابان مریم، شماره ۲، برج بیمه، اداره کل روابط عمومی. شماره تلفن: ۲۴۵۵۱۲۹۰
www.centinsur.ir
Email:nashr@centinsur.ir
مالکیت مادی و معنوی این اثر متعلق به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

فهرست

عنوان **صفحه**

- پیشگفتار ۷
- قانون بیمه ۹
- قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری ۱۴
- حداقل سرمایه مؤسسات بیمه غیردولتی ۲۷
- نحوه محاسبه و نظارت بر توانگری مالی مؤسسات بیمه (آیین‌نامه شماره ٦٩) ۲۸
- دستورالعمل چگونگی اجرای آیین نامه توانگری ۳۶
- آیین نامه گزارشگری و افشای اطلاعات مؤسسات بیمه (آیین نامه شماره ۸۸) ۳۶
- مجموعه کامل صورتهای مالی و یادداشتهای توضیحی ۴۳
- استاندارد حسابداری شماره ۲۸ ..... ۷۶
- ضوابط برگشت حق بیمه ۸۳
- موادی از قانون مالیات‌های مستقیم/ مصوب ۶۶/۱۲/۳ و اصلاحیه ۹۴/۴/۳۱ ..... ۸۵
- درخواست عوارض شهرداری از شرکت بیمه ۸۶
- بازیافت خسارت (آیین‌نامه شماره ۳۱) ۸۷
- ودایع مؤسسات بیمه خارجی (آیین‌نامه شماره ٤) ۸۸
- اندوخته‌های قانونی مؤسسات بیمه (آیین نامه شماره ٦١) ۸۹
- ذخایر فنی مؤسسات بیمه (آیین‌نامه شماره ۵۸) ۹۰
- دستورالعمل وحدت رویه نحوه محاسبه، ارائه و افشای ذخایر فنی مؤسسات بیمه ۹۵
- سرمایه گذاری مؤسسات بیمه (آیین‌نامه شماره ٦٠) ۹۹
- تسری آئین‌نامه‌های شماره ۶۱/۶۰/۵۸ و نمونه صورت‌های مالی به موسسات بیمه مناطق آزاد ۱۰۲
- تسری آئین‌نامه‌های شماره ۶۹ و ۹۰ به موسسات بیمه مناطق آزاد ۱۰۲
- نحوه تعیین سود عملیات بیمه شخص ثالث / موضوع ماده (۲۷) قانون بیمه شخص ثالث ۱۰۲
- ماده ۳۰ قانون الحاق قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۱۰۵
- بند د تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور ۱۰۵
- بند هـ تبصره ۱۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور ۱۰۶
- اساسنامهٔ نمونه شرکت‌های بیمه (سهامی عام) پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار (ابلاغی ۹۲/۴/۲۵) ۱۰۷
- اساسنامهٔ شرکت‌های بیمه سهامی عام ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار (ابلاغی ۹۴/۵/۱۲) ۱۲۰
- نحوهٔ نظارت بر امور بیمه‌های اتکائی مؤسسات بیمه مستقیم (آیین‌نامه شماره ۵۵) ... ۱۳۶

فهرست

عنوان **صفحه**

- ضوابط قبولی اتکایی مؤسسات بیمه مستقیم از داخل و خارج از کشور..... ۱۳۷
- دستورالعمل تسعیر ارز دارایی‌ها و بدهی‌های مؤسسات بیمه..... ۱۴۲
- نحوه واگذاری بیمه‌های اتکایی اجباری و میزان کارمزد و مشارکت در سود آن (آیین‌نامه شماره ۷۶)..... ۱۴۵
- ضرورت استعلام از وزارت نفت در زمان صدور بیمه نامه برای پروژه های عمرانی..... ۱۵۰
- خودداری از ارائه پوشش بیمه‌ای به سازه های دریایی فاقد تأییدیه سازمان بنادر و دریانوردی..... ۱۵۱
- مصوبه هیأت وزیران درباره کاهش سهمیه بیمه اتکایی اجباری..... ۱۵۱
- دستورالعمل ثبت حق بیمه های قسطی..... ۱۵۲
- آیین‌نامه نحوه تنظیم و تحریر و نگاهداری دفاتر (موضوع تبصره یک ماده ۹۵ قانون مالیات‌های مستقیم)..... ۱۵۳
- چک لیستهای اجرای قوانین و مقررات..... ۱۶۰
- چک لیست حداقل سرمایه مورد نیاز شرکت های بیمه ۱۶۰
- چک لیست نظارت بر توانگری مؤسسات بیمه (آیین نامه شماره ۶۹)..... ۱۶۰
- چک لیست دستورالعمل بیمه مرکزی درباره آیین نامه توانگری..... ۱۶۱
- چک لیست بازیافت خسارت (آیین نامه شماره ۳۱)..... ۱۶۲
- چک لیست استاندارد حسابداری شماره ۲۸..... ۱۶۲
- چک لیست ماده ۱۰۹ قانون مالیاتهای مستقیم/درآمد مشمول مالیات مؤسسات بیمه... ۱۶۴
- چک لیست (موضوع تبصره یک ماده ۹۵ قانون مالیاتهای مستقیم)..... ۱۶۴
- چک لیست رعایت مفاد اصلاحیه قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷ ..... ۱۶۶
- چک لیست ودایع مؤسسات بیمه خارجی (آیین نامه شماره ٤)..... ۱۷۴
- چک لیست اندوخته های قانونی مؤسسات بیمه (آیین نامه شماره ٦١)..... ۱۷۵
- چک لیست ذخایر فنی مؤسسات بیمه (آیین نامه شماره ۵۸)..... ۱۷۵
- چک لیست سرمایه گذاری مؤسسات بیمه (آیین نامه شماره ٦٠) ۱۷۷
- چک لیست نحوه تعیین سود عملیات بیمه شخص ثالث..... ۱۷۹
- چک لیست نحوه ی نظارت بر بیمه های اتکایی (آیین نامه شماره ۵۵) ۱۸۰
- چک لیست ضوابط اجرایی ماده ۲۰ آیین‌نامه ۴۰/۵..... ۱۸۰
- چک لیست گزارشگری و افشای اطلاعات مؤسسه بیمه (آیین نامه شماره ۸۸) ... ۱۸۳
- چک لیست نحوه واگذاری بیمه‌های اتکایی اجباری و میزان کارمزد و مشارکت در سود آن (آیین نامه شماره ۷٦)..... ۱۸۵
- چک لیست دستورالعمل تسعیر ارز دارایی‌ها و بدهی‌های مؤسسات بیمه/ (نامه شماره ۹۳/۱۰۰/۳۳۴۹۶مورخ ۹۳/۶/۳۰ بیمه مرکزی)..... ۱۸۶

پیشگفتار

قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت صنعت بیمه حاصل سال‌ها تجربه فعالین صنعت بیمه است که با نظم بخشی به عملیات بیمه ای موجب سلامت بازار بیمه و تحقق اهداف آن می شود. هدف اصلی قوانین و مقررات موضوعه در صنعت بیمه، توسعه، تعمیم، تنظیم بازار بیمه از رهگذر تعیین تکالیف و حقوق بیمه‌گران و بیمه‌گذاران، تسهیل فعالیت مدیران بیمه‌ای، تضمین حقوق بیمه‌گذاران و ذی نفعان و در نهایت تامین منافع سهامداران شرکت‌های بیمه است. دسترسی آسان به قوانین و مقررات صنعت بیمه با تمام اجزا و زوایای آن موجب می‌شود که فعالین بازار بیمه شفافیت و شناخت لازم نسبت به قوانین و مقررات داشته باشند و با اشراف کافی نسبت به ضوابط حاکم، اقدام نمایند تا منافع ذی نفعان صنعت بیمه در نقطه بهینه قرار گیرد.

در این جهت، بیمه مرکزی‌جمهوری اسلامی ایران برای تحقق ماموریت نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات بیمه‌ای، مجموعه قوانین و مقررات، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌های اجرایی و نظریه‌های حقوقی را به روزرسانی و در کتابچه‌های جداگانه منتشر می‌نماید.

گردآوری و تنظیم «مجموعه راهنمای آیین نامه‌ها، قوانین و بخشنامه‌های بیمه» (مراقب بیمه) نتیجه انجام پروژه‌ای است که به سفارش معاونت نظارت بیمه مرکزی توسط آقای غلامعلی ثبات اجرا شده است. بر این اساس ابتدا مجموعه قوانین و مقررات بیمه تکمیل و به صورت تخصصی دسته بندی شده است. سپس با مساعدت مدیریت های ذیربط، بخشنامه ها و آرای حقوقی بیمه مرکزی گردآوری شد و با دقت نظر کارشناسانه تلخیص، عنوان یابی و دسته بندی گردید. همچنین نظرهای حقوقی و بخشنامه های مرتبط نهادهای خارج از صنعت بیمه نیز استخراج و کلید واژه های آنها برای درج در فهرست کتاب احصا شد. در مرحله بعد، چک لیستهای اجرایی قوانین و مقررات بیمه که حاصل پروژه ی دیگری بود بطور کامل مورد بازبینـی، اصلاح و تنظیـم مجدد قرار گرفت و در نهـایت، کتاب ها در قطع پالتویی برای استفاده آسانتر تنظیم شد.

مجموعه «مراقـب بیمه» شامل شش کتاب با عناوین ۱- شرکـت‌های بیمه و واسطه های بیمه، ۲- عملیات مالی و بیمه اتکایی، ۳- بیمه‌های خودرو، ۴- بیمه‌های اشخاص، ۵- بیمه‌های اموال، ۶- بیمه های مسؤولیت و زیان‌های پولی منتشر شده است.

تهیه این مجموعه بدون اشراف به محتـوا و مفهـوم قوانین و مقررات و توان و تجـــربه‌ای که حاصل سالها فعالیت جناب آقای غلامعلی ثبات در بیمه مرکزی است دشـوار بود که لازم می داند در اینجا از زحمات ایشان برای تدوین و تنظیم این مجموعه تشکر و قدردانی نمایم.

همچنین از همکاران ارجمندی که هر یک نقش و تأثیری در اجرای این پروژه داشتند بخصوص آقای بهروز قزلباش و خانم زهره آقابابایی که با بازبینی متن کتاب عملیات مالی و بیمه اتکایی (شماره ۲) نکات اصلاحی و موارد تکمیلی را مطرح نمودند و نیز خانم رقیه باغبانی که در به روزرسانی این مجموعه نقش داشته‌اند، تشکر کنم.

در پایان از جناب آقای میرزائی معاون محترم نظارت بیمه مرکزی که مسئولانه پیگیر تولید و نشر این مجموعه بوده‌اند و همچنین همکاران اداره کل نظارت مالی بیمه مرکزی که در بررسی و تکمیل این کتابچه‌ها مشارکت و همکاری داشته‌اند تشکر می‌نمایم.

لازم به ذکر است که این مجموعه به طور مستمر توسط معاونت نظارت بیمه مرکزی به روز رسانی و در پایگاه اطلاع رسانی نظارت و مقررات در سایت بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران در دسترس قرار خواهد گرفت.

امید و انتظارم آن است که مجموعه مراقب بیمه برای مخاطبین و کارشناسان بیمه مفید باشد و از بیان نقد و نظر درباره آن دریغ نکنند.

محمد ابراهیم امین

رئیس کل بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

قـانـون بیمـه

مصوب ۱۳۱۶/۲/۷

معاملات بیمه

ماده ۱- بیمه عقدی است که به موجب آن یک طرف تعهد می‌کند در ازای پرداخت وجه یا وجوهی از طرف دیگر در صورت وقوع یا بروز حادثه، خسارت وارده بر او را جبران نموده یا وجه معینی بپردازد. متعهد را بیمه‌گر، طرف تعهد را بیمه‌گذار، وجهی را که بیمه‌گذار به بیمه‌گر می‌پردازد حق‌بیمه و آنچه را که بیمه می‌شود موضوع بیمه نامند.

ماده ۲- عقد بیمه و شرایط آن باید به موجب سند کتبی باشد و سند مزبور موسوم به بیمه‌نامه خواهد بود.

ماده ۳- در بیمه‌نامه باید امور ذیل به طور صریح قید شود:

۱- تاریخ انعقاد قرارداد.

۲- اسم بیمه‌گر و بیمه‌گذار.

۳- موضوع بیمه.

۴- حادثه یا خطری که عقد بیمه به مناسبت آن به عمل آمده است.

۵- ابتدا و انتهای بیمه.

۶- حق‌بیمه.

۷- میزان تعهد بیمه‌گر در صورت وقوع حادثه.

ماده ۴- موضوع بیمه ممکن است مال باشد اعم از عین یا منفعت یا هر حق مالی یا هر نوع مسؤولیت حقوقی مشروط بر اینکه بیمه‌گذار نسبت به بقای آنچه بیمه می‌دهد ذی‌نفع باشد و همچنین ممکن است بیمه برای حادثه یا خطری باشد که از وقوع آن بیمه‌گذار متضرر می‌گردد.

ماده ۵- بیمه‌گذار ممکن است اصیل باشد یا به یکی از عناوین قانونی نمایندگی صاحب مال یا شخص ذی‌نفع را داشته یا مسؤولیت حفظ آن را از طرف صاحب مال داشته باشد.

ماده ۶- هر کس بیمه می‌دهد بیمه متعلق به خود اوست مگر آنکه در بیمه‌نامه تصریح شده باشد که مربوط به دیگری است لیکن در بیمه حمل و نقل ممکن است بیمه‌نامه بدون ذکر اسم (به نام حامل) تنظیم شود.

ماده ۷- طلبکار می‌تواند مالی را که در نزد او وثیقه یا رهن است بیمه دهد. در این صورت هرگاه حادثه‌ای نسبت به مال مزبور رخ دهد از خساراتی که بیمه‌گر باید بپردازد تا میزان آنچه را که بیمه‌گذار در تاریخ وقوع حادثه طلبکار است به شخص او و بقیه به صاحب مال تعلق خواهد گرفت.

ماده ۸- در صورتی که مالی بیمه شده باشد در مدتی که بیمه باقی است نمی‌توان همان مال را به نفع همان شخص و از همان خطر مجدداً بیمه نمود.

ماده ۹- در صورتی که مالی به کمتر از قیمت، بیمه شده باشد نسبت به بقیه قیمت می‌توان آن را بیمه نمود. در این صورت هر یک از بیمه‌گران به نسبت مبلغی از مال که بیمه کرده است مسؤول خواهد بود.

ماده ۱۰- در صورتی که مالی به کمتر از قیمت واقعی بیمه شده باشد بیمه‌گر فقط به تناسب مبلغی که بیمه کرده است با قیمت واقعی مال، مسؤول خسارت خواهد بود.

فسخ و بطلان

ماده ۱۱- چنانچه بیمه‌گذار یا نماینده او با قصد تقلب مالی را اضافه بر قیمت عادله در موقع عقد قرارداد بیمه داده باشد عقد بیمه باطل و حق‌بیمه دریافتی قابل استرداد نیست.

ماده ۱۲- هرگاه بیمه‌گذار عمداً از اظهار مطالبی خودداری کند یا عمداً اظهارات کاذبه بنماید و مطالب اظهار نشده یا اظهارات کاذبه طوری باشد که موضوع خطر را تغییر داده یا از اهمیت آن در نظر بیمه‌گر بکاهد عقد بیمه باطل خواهد بود حتی اگر مراتب مذکوره تاثیری در وقوع حادثه نداشته باشد. در این صورت نه فقط وجوهی که بیمه‌گذار پرداخته است قابل استرداد نیست بلکه بیمه‌گر حق دارد اقساط بیمه را که تا آن تاریخ عقب افتاده است نیز از بیمه‌گذار مطالبه کند.

ماده ۱۳- اگر خودداری از اظهار مطالبی یا اظهارات خلاف واقع از روی عمد نباشد عقد بیمه باطل نمی‌شود در این صورت هرگاه مطالب اظهار نشده یا اظهار خلاف واقع قبل از وقوع حادثه معلوم شود بیمه‌گر حق دارد یا اضافه حق‌بیمه را از بیمه‌گذار در صورت رضایت او دریافت داشته قرارداد را ابقا کند و یا قرارداد بیمه را فسخ کند. در صورت فسخ، بیمه‌گر باید مراتب را به موجب اظهارنامه یا نامه سفارشی دوقبضه به بیمه‌گذار اطلاع دهد. اثر فسخ ده روز پس از ابلاغ مراتب به بیمه‌گذار شروع می‌شود و بیمه‌گر باید اضافه حق‌بیمه دریافتی تا تاریخ فسخ را به بیمه‌گذار مسترد دارد. در صورتی که مطالب اظهار نشده یا اظهار خلاف واقع، بعد از وقوع حادثه معلوم شود خسارت به نسبت وجه بیمه پرداختی و وجهی که بایستی در صورت اظهار خطر به طور کامل و واقع پرداخته شده باشد تقلیل خواهد یافت.

ماده ۱۴- بیمه‌گر مسؤول خسارات ناشیه از تقصیر بیمه‌گذار یا نمایندگان او نخواهد بود.

ماده ۱۵- بیمه‌گذار باید برای جلوگیری از خسارت، مراقبتی را که عادتاً هرکس از مال خود می‌نماید نسبت به موضوع بیمه نیز بنماید و در صورت نزدیک شدن حادثه یا وقوع آن، اقداماتی را که برای جلوگیری از سرایت و توسعه خسارت لازم است به عمل آورد. اولین زمان امکان و منتهی در ظرف پنج روز از تاریخ اطلاع خود از وقوع حادثه، بیمه‌گر را مطلع سازد و الا بیمه‌گر مسؤول نخواهد بود مگر آنکه بیمه‌گذار ثابت کند که به واسطه

حوادثی که خارج از اختیار او بوده است اطلاع به بیمه‌گر در مدت مقرر برای او مقدور نبوده است. مخارجی که بیمه‌گذار برای جلوگیری از توسعه خسارت می‌نماید بر فرض که منتج به نتیجه نشود به عهده بیمه‌گر خواهد بود ولی هر گاه بین طرفین در موضوع لزوم مخارج مزبوره یا تناسب آن با موضوع بیمه اختلافی ایجاد شود حل اختلاف به حکم یا محکمه رجوع می‌شود.

ماده ۱۶- هرگاه بیمه‌گذار در نتیجه عمل خود، خطری را که به مناسبت آن بیمه منعقد شده است تشدید کند یا یکی از کیفیات یا وضعیت موضوع بیمه را به طوری تغییر دهد که اگر وضعیت مزبور قبل از قرارداد موجود بود بیمه‌گر حاضر برای انعقاد قرارداد با شرایط مذکوره در قرارداد نمی‌گشت باید بیمه‌گر را بلافاصله از آن مستحضر کند. اگر تشدید خطر یا تغییر وضعیت موضوع بیمه در نتیجه عمل بیمه‌گذار نباشد مشارالیه باید مراتب را در ظرف ده روز از تاریخ اطلاع خود رسماً به بیمه‌گر اعلام کند. در هر دو مورد مذکور در فوق، بیمه‌گر حق دارد اضافه حق‌بیمه را معین نموده به بیمه‌گذار پیشنهاد کند و در صورتی که بیمه‌گذار حاضر برای قبولی و پرداخت آن نشود قرارداد را فسخ کند و اگر تشدید خطر در نتیجه عمل خود بیمه‌گذار باشد خسارات وارده را نیز از مجرای محاکم عمومی از او مطالبه کند و در صورتی که بیمه‌گر پس از اطلاع تشدید خطر، به نحوی از انحا رضایت به بقای عقد قرارداد داده باشد مثل آنکه اقساطی از وجه بیمه را پس از اطلاع از مراتب از بیمه‌گذار قبول کرده یا خسارت بعد از وقوع حادثه به او پرداخته باشد دیگر نمی‌تواند به مراتب مذکوره استناد کند. وصول اقساط حق‌بیمه بعد از اطلاع از تشدید خطر یا پرداخت خسارت پس از وقوع حادثه و نحوه آن دلیل بر رضایت بیمه‌گر به بقای قرارداد می‌باشد.

ماده ۱۷- در صورت فوت بیمه‌گذار یا انتقال موضوع بیمه به دیگری اگر ورثه یا منتقل‌الیه کلیه تعهداتی را که به موجب قرارداد به عهده بیمه‌گذار بوده است در مقابل بیمه‌گر اجرا کند عقد بیمه به نفع ورثه یا منتقل‌الیه به اعتبار خود باقی می‌ماند معهذا هر یک از بیمه‌گر یا ورثه یا منتقل‌الیه حق فسخ آن را نیز خواهند داشت. بیمه‌گر حق دارد در ظرف سه ماه از تاریخی که منتقل‌الیه قطعی موضوع بیمه تقاضای تبدیل بیمه‌نامه را به نام خود می‌نماید عقد بیمه را فسخ کند. در صورت انتقال موضوع بیمه به دیگری ناقل مسؤول کلیه اقساط عقب‌افتاده وجه بیمه در مقابل بیمه‌گر خواهد بود لیکن از تاریخی که انتقال را به بیمه‌گر به موجب نامه سفارشی یا اظهارنامه اطلاع می‌دهد نسبت به اقساطی که از تاریخ اطلاع به بعد باید پرداخته شود مسؤول نخواهد بود. اگر ورثه یا منتقل‌الیه متعدد باشند هریک از آنها نسبت به تمام وجه بیمه در مقابل بیمه‌گر مسؤول خواهد بود.

ماده ۱۸- هر گاه معلوم شود خطری که برای آن بیمه به عمل آمده قبل از عقد قرارداد واقع شده بوده است قرارداد بیمه باطل و بی اثر خواهد بود. در این صورت اگر بیمه‌گر وجهی از بیمه‌گذار گرفته باشد عشر از مبلغ مزبور را به عنوان مخارج کسر و بقیه را باید به بیمه‌گذار مسترد دارد.

مسؤولیت بیمه‌گر

ماده ۱۹- مسؤولیت بیمه‌گر عبارت است از تفاوت قیمت مال بیمه شده بلافاصله قبل از وقوع حادثه با قیمت باقی‌مانده آن بلافاصله بعد از حادثه. خسارت حاصله به پول نقد پرداخته خواهد شد مگر اینکه حق تعمیر و یا عوض برای بیمه‌گر در سند بیمه پیش‌بینی شده باشد. در این صورت بیمه‌گر ملزم است موضوع بیمه را در مدتی که عرفا کمتر از آن نمی‌شود تعمیر کرده یا عوض را تهیه و تحویل نماید. در هر صورت حداکثر مسؤولیت بیمه‌گر از مبلغ بیمه‌شده تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۲۰- بیمه‌گر مسؤول خساراتی که از عیب ذاتی مال ایجاد می‌شود نیست مگر آنکه در بیمه‌نامه شرط خلافی شده باشد.

ماده ۲۱- خسارات وارده از حریق که بیمه‌گر مسؤول آن است عبارت است از:

۱- خسارت وارده به موضوع بیمه از حریق اگر چه حریق در نزدیکی آن واقع شده باشد.

۲- هر خسارت یا تنزل قیمت وارده به اموال از آب یا هر وسیله دیگری که برای خاموش کردن آتش به کار برده شده است.

۳- تلف‌شدن یا معیوب شدن مال در موقع نجات‌دادن آن از حریق.

۴- خسارت وارده به اموال بیمه‌شده در نتیجه خراب کردن کلی یا جزئی بنا برای جلوگیری از سرایت یا توسعه حریق.

ماده ۲۲- در بیمه‌های ذیل خسارت به این طریق حساب می‌شود:

۱- در بیمه حمل و نقل قیمت مال در مقصد.

۲- در بیمه منافعی که متوقف بر امری است منافعی که در صورت پیشرفت امر عاید بیمه‌گذار می‌شد.

۳- در بیمه محصول زراعتی، قیمت آن در سر خرمن و موقع برداشت محصول. برای تعیین میزان واقعی خسارت، مخارج و حق‌الزحمه که در صورت عدم وقوع حادثه به مال تعلق می‌گرفت از اصل قیمت کسر خواهد شد و در هر صورت میزان خسارت از قیمت معینه در بیمه‌نامه تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۲۳- در بیمه عمر یا نقص یا شکستن عضوی از اعضای بدن مبلغ پرداختی بعد از مرگ یا نقصان عضو باید به طور قطع در موقع عقد بیمه بین طرفین معین شود. بیمه عمر یا بیمه نقصان یا شکستن عضو شخص دیگری در صورتی که آن شخص قبلاً رضایت خود را کتباً نداده باشد باطل است. هرگاه بیمه‌گذار اهلیت قانونی نداشته باشد رضایت ولی یا قیم او شرط است. اگر بیمه راجع به عمر یا نقص یا شکستن عضو بدن جماعتی به طور کلی باشد میزان خسارت عبارت از مبلغی خواهد بود که مطابق تعرفه قبلاً بین طرفین معین می‌شود.

ماده ۲۴- وجه بیمه عمر که باید بعد از فوت پرداخته شود به ورثه قانونی متوفی پرداخته می‌شود مگر اینکه در موقع عقد بیمه یا بعد از آن در سند بیمه قید دیگری شده باشد که

در این صورت وجه بیمه متعلق به کسی خواهد بود که در سند بیمه اسم برده شده است.
ماده ۲۵- بیمه‌گذار حق دارد ذی‌نفع در سند بیمه عمر خود را تغییر دهد مگر آنکه آن را به دیگری انتقال داده و بیمه‌نامه را هم به منتقل الیه تسلیم کرده باشد.
ماده ۲۶- در تمام مدت اعتبار قرارداد بیمه عمر بیمه‌گذار حق دارد وجه معینه در بیمه‌نامه را به دیگری منتقل نماید. انتقال مزبور باید به امضای انتقال دهنده و بیمه‌گر برسد.
ماده ۲۷- اثرات قانونی انتقال وجه بیمه عمر از تاریخ فوت بیمه‌شده شروع می‌شود ولی اگر بیمه‌گذار از بابت آن وجهی دریافت کرده یا نسبت به آن با بیمه‌گر معامله نموده باشد در کمال اعتبار خواهد بود.
ماده ۲۸- بیمه‌گر مسؤول خسارات ناشیه از جنگ و شورش نخواهد بود مگر آنکه خلاف آن در بیمه‌نامه شرط شده باشد.
ماده ۲۹- در مورد بیمه مال منقول در صورت وقوع حادثه و پرداخت خسارت به بیمه‌گذار بیمه‌گر از هرگونه مسؤولیت در مقابل ثالث بری می‌شود.
ماده ۳۰- بیمه‌گر در حدودی که خسارات وارده را قبول یا پرداخت می‌کند در مقابل اشخاصی که مسؤول وقوع حادثه یا خسارت هستند قائم‌مقام بیمه‌گذار خواهد بود و اگر بیمه‌گذار اقدامی کند که منافی با عقد مزبور باشد در مقابل بیمه‌گر مسؤول شناخته می‌شود.
ماده ۳۱- در صورت توقف یا افلاس بیمه‌گر بیمه‌گذار حق فسخ قرارداد را خواهد داشت.
ماده ۳۲- در صورت ورشکستگی بیمه‌گر بیمه‌گذاران نسبت به سایر طلبکاران حق‌تقدم دارند و بین معاملات مختلف بیمه در درجه اول حق‌تقدم با معاملات بیمه عمر است.
ماده ۳۳- بیمه‌گر نسبت به حق‌بیمه در مقابل هر گونه طلبکاری بر مال بیمه‌شده حق‌تقدم دارد حتی اگر طلب سایرین به موجب سند رسمی باشد.
ماده ۳۴- اگر در یک قرارداد بیمه موضوعات مختلفه بیمه شده باشد در صورت اثبات تقلب از طرف بیمه‌گذار نسبت به یکی از آن موضوعات، بطلان نسبت به سایر موضوعات نیز سرایت کرده تمام قرارداد باطل خواهد بود. موضوعات مختلفه که در یک بیمه‌نامه ذکر می‌شود در حکم یک قرارداد محسوب است.
ماده ۳۵- طرفین می‌توانند در قراردادهای بیمه هر شرط دیگری بنمایند لیکن موعد مذکوره در ماده ۱۶ را نمی‌توانند تقلیل دهند ولی ممکن است موعد را به رضایت یکدیگر تمدید کنند. این قانون شامل قراردادهای گذشته بیمه نیز خواهد بود.
ماده ۳۶- مرور زمان دعاوی ناشی از بیمه دو سال است و ابتدای آن از تاریخ وقوع حادثه منشأ دعوا خواهد بود لکن دعاوی که قبل از اجرای این قانون در محاکم طرح شده باشد مشمول این ماده نخواهد بود.
این قانون که مشتمل بر سی و شش ماده است در جلسه هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و شانزده به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری

مصوب ۵۰/۳/۳۰

بخش اول - بیمه مرکزی ایران

قسمت اول - تشکیل و موضوع

ماده ۱- به منظور تنظیم و تعمیم و هدایت امر بیمه در ایران و حمایت بیمه‌گذاران و بیمه شدگان و صاحبان حقوق آنها همچنین به منظور اعمال نظارت دولت بر این فعالیت، مؤسسه‌ای به نام بیمه مرکزی ایران طبق مقررات این قانون به صورت شرکت سهامی تأسیس می‌گردد.

ماده ۲- سرمایه بیمه مرکزی ایران پانصد میلیون ریال است که به پنجاه سهم ده میلیون ریالی با نام تقسیم می‌شود و تمامی آن متعلق به دولت و غیر قابل انتقال است و افزایش آن با تصویب مجمع عمومی امکان‌پذیر است[۱]. مبلغ مزبور از محل اندوخته‌های شرکت سهامی بیمه ایران تأمین خواهد شد.

ماده ۳- مرکز اصلی بیمه مرکزی ایران تهران است و بیمه مرکزی ایران می‌تواند در هر جا که لازم بداند به شرکت سهامی بیمه ایران نمایندگی بدهد.

ماده ۴- بیمه مرکزی ایران تابع قوانین و مقررات عمومی مربوط به دولت و دستگاه‌هایی که با سرمایه دولت تشکیل شده‌اند نمی‌باشد مگر آن که در قانون مربوط صراحتاً از بیمه مرکزی ایران نام برده شده باشد ولی نسبت به مواردی که در این قانون پیش‌بینی نشده باشد بیمه مرکزی ایران تابع قانون تجارت است.

قسمت دوم - وظایف و اختیارات

ماده ۵- بیمه مرکزی ایران دارای وظایف و اختیارات زیر است:

۱- تهیه آیین‌نامه‌ها و مقرراتی که برای حسن اجرای امر بیمه درایران لازم باشد با توجه به مفاد این قانون.

۲- تهیه اطلاعات لازم از فعالیت‌های کلیه مؤسسات بیمه که در ایران کار می‌کنند.

۳- انجام بیمه‌های اتکایی اجباری.

۴- قبول بیمه‌های اتکایی اختیاری از مؤسسات داخلی یا خارجی.

۵- واگذاری بیمه‌های اتکایی به مؤسسات داخلی یا خارجی در هر مورد که مقتضی باشد.

۶- اداره صندوق تأمین خسارت‌های بدنی و تنظیم آیین‌نامه آن موضوع ماده۱۰ قانون بیمه اجباری مسؤولیت مدنی دارندگان وسائل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب دی ماه ۱۳۴۷.

---

۱. اکنون، سرمایه بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، هزار و دویست میلیارد ریال است.

۷- ارشاد و هدایت و نظارت بر مؤسسات بیمه و حمایت از آنها در جهت حفظ سلامت بازار بیمه و تنظیم امور نمایندگی و دلالی بیمه و نظارت بر امور بیمه اتکایی و جلوگیری از رقابت‌های مکارانه و ناسالم.

تبصره: بیمه مرکزی ایران ملزم به حفظ اسرار مؤسساتی است که به موجب این قانون حق نظارت بر آنها را دارا می‌باشد و به هیچ وجه نباید از اطلاعاتی که در جهت اجرای این قانون به دست می‌آورد جز در مواردی که قانون معین می‌نماید استفاده کند.

قسمت سوم- ارکان بیمه مرکزی ایران

ماده ۶- بیمه مرکزی ایران دارای ارکان زیر است:

۱- مجمع عمومی.

۲- شورای عالی بیمه.

۳- هیأت عامل.

۴- بازرسان.

فصل اول- مجمع عمومی

ماده ۷- مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران مرکب از وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر صنعت،معدن و تجارت، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی. هیأت عامل و بازرسان بدون داشتن حق رأی در جلسه شرکت خواهند کرد[۲].

ماده ۸- مجمع عمومی عادی به دعوت رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران سالی یک مرتبه حداکثر تا پایان شهریورماه تشکیل می‌شود. مجمع عمومی فوق‌العاده به دعوت رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران و یا به پیشنهاد هر یک از اعضا مجمع عمومی تشکیل خواهد شد. رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران موظف است ظرف ده روز پس از دریافت پیشنهاد تشکیل جلسه، مجمع عمومی را کتباً دعوت کند. در دعوت‌نامه دستور جلسه، روز و ساعت و محل انعقاد جلسه ذکر خواهد شد. هیچ موضوعی را نمی‌توان در مجمع عمومی عادی یا فوق‌العاده مطرح کرد مگر آن که قبلاً جزو دستور قرار داده شده باشد.

ماده ۹- وظایف مجمع عمومی به شرح زیر است:

الف - تعیین خط مشی کلی.

ب - رسیدگی و اظهار نظر نسبت به گزارش سالانه رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران.

ج - رسیدگی و تصویب بودجه و ترازنامه و حساب سودوزیان و ترتیب تقسیم سود.

د - تصویب سازمان و آیین‌نامه‌های مالی و اداری بیمه مرکزی ایران.

هـ - تصویب مقررات استخدامی با رعایت بند پ ماده ۲ قانون استخدام کشوری.

---

۲. نام وزارتخانه ها بر اساس آخرین مصوبات مربوط به تغییر نام و یا ادغام آنها شامل ماده ۲ قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی مصوب ۱۳۵۳، تصویب‌نامه شماره ۴۹۷۰۸ مورخ ۵۳/۸/۵ هیات وزیران مستند به ماده ۴ قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی، تبصره ۳ ماده واحده قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب ۹۰/۴/۸ به شرح متن اصلاح شده است.

و – انتخاب بازرسان.
ز – تعیین حقوق رئیس‌کل و اعضای هیأت‌عامل و حق‌الزحمه بازرسان.
ح – تصمیم نسبت به هر موضوعی که از طرف رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران جزو دستور قرار داده شده باشد

فصل دوم – شورای عالی بیمه

ماده ۱۰ – شورای عالی بیمه از اشخاص زیر تشکیل می‌شود:
۱– رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران.
۲– معاون وزارت امور اقتصادی و دارایی.
۳– معاون وزارت صنعت، معدن و تجارت.
۴– معاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.
۵– معاون وزارت جهاد کشاورزی[۳].
۶– رئیس شرکت سهامی بیمه ایران.
۷– مدیرعامل یکی از مؤسسات بیمه به انتخاب سندیکای بیمه‌گران ایران.
۸– یک نفر کارشناس امور حقوقی به انتخاب مجمع عمومی.
۹– یک نفر کارشناس در امور بیمه به انتخاب مجمع عمومی.
۱۰– یک نفر مطلع در امور بیمه به انتخاب رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران.
تبصره: اعضای شورای عالی بیمه موضوع بندهای ۷ و ۸ و ۹ و۱۰ برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.
ماده ۱۱– ریاست شورای عالی بیمه بدون شرکت در اخذ رأی با رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران و در غیاب او با قائم‌مقام او خواهد بود.
ماده ۱۲– اعضای شورای عالی بیمه قبل از شروع به کار باید در مجمع عمومی سوگند یاد کنند که در انجام وظایف شورای عالی بیمه نهایت دقت و مراقبت را مبذول دارند و کلیه تصمیمات خود را به صلاح کشور اتخاذ نمایند و اسرار شورای عالی بیمه را حفظ کنند.
ماده ۱۳– جلسات شورای عالی بیمه حداقل ماهی یک بار به دعوت رئیس شورای عالی بیمه تشکیل خواهد شد و در صورتی که حداقل چهار نفر از اعضای شورای عالی بیمه کتباً تقاضای تشکیل جلسه را بنمایند رئیس شورای عالی بیمه موظف است ظرف یک هفته اعضای شورای عالی را برای تشکیل جلسه دعوت کند.
ماده ۱۴– جلسه شورای عالی بیمه با حضور حداقل شش نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات با اکثریت پنج رأی حاضر در جلسه رسمی معتبر و قابل اجرا است. هنگام رسیدگی و اخذ رأی نسبت به مؤسسه بیمه‌ای که یکی از اعضای شورای عالی به نحوی در آن سهیم است آن عضو در رأی شرکت نخواهد کرد.
ماده ۱۵– صورت جلسات مذاکرات شورای عالی بیمه در دفتری ثبت و به امضای رئیس

۳. بر اساس نظریه شماره ۱۷۷۹۴ مورخ ۸۳/۷/۱۲ معاونت حقوق و امور مجلس ریاست جمهوری و ماده ۲ قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی مصوب سال ۱۳۷۹ نام وزارتخانه جایگزین شده است.

شورای عالی بیمه رسیده و در بیمه مرکزی ایران نگاهداری می‌شود.
ماده۱۶- شورای عالی بیمه دارای دبیرخانه‌ای خواهد بود که سازمان آن را شورای عالی بیمه تصویب خواهد کرد. رئیس و کارکنان دبیرخانه از بین کارکنان بیمه مرکزی ایران انتخاب می‌شوند.
ماده ۱۷- وظایف شورای عالی بیمه به شرح زیر است:
۱- رسیدگی و اظهار نظر نسبت به صدور پروانه تأسیس یا لغو پروانه مؤسسات بیمه طبق مقررات این قانون و پیشنهاد آن به مجمع عمومی.
۲- تصویب نمونه ترازنامه که باید مورد استفاده مؤسسات بیمه قرار گیرد.
۳- تعیین انواع معاملات بیمه و شرایط عمومی بیمه‌نامه‌ها و نظارت بر امور بیمه‌های اتکایی.
۴- تعیین میزان کارمزد و حق‌بیمه مربوط به رشته‌های مختلف بیمه مستقیم.
۵- تصویب آیین‌نامه‌های لازم برای هدایت امر بیمه و فعالیت مؤسسات بیمه.
۶- رسیدگی و اظهار نظر نسبت به گزارش بیمه مرکزی ایران در باره عملیات و فعالیت‌های مؤسسات بیمه در ایران که حداقل هر شش ماه یک بار باید تسلیم شود.
۷- اظهار نظر درباره هرگونه پیشنهاد که از طرف رئیس شورای عالی بیمه به آن ارجاع می‌شود.
۸- انجام سایر وظایفی که این قانون برای آن تعیین نموده است.

فصل سوم - هیأت عامل

ماده ۱۸- هیأت عامل بیمه مرکزی ایران مرکب از رئیس‌کل و قائم‌مقام رئیس‌کل و معاونان بیمه مرکزی ایران خواهد بود.
ماده ۱۹- رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران و قائم‌مقام او به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران[۴] و معاونان بیمه مرکزی ایران به پیشنهاد رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی به موجب تصویب‌نامه هیأت وزیران منصوب می‌شوند.
ماده ۲۰- رئیس‌کل و قائم‌مقام رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران برای مدت چهار سال منصوب می‌شوند و انتصاب مجدد آنان بلامانع است.
ماده ۲۱- رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران بالاترین مقام اجرایی و اداری بیمه مرکزی ایران می‌باشد.
ماده ۲۲- وظایف و اختیارات رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران به شرح زیر است:
الف- نظارت در اجرای این قانون و آیین‌نامه‌های مربوط به آن.
ب- نمایندگی بیمه مرکزی ایران در مقابل اشخاص و مؤسسات دولتی یا خصوصی و دادگاه‌ها و سایر مراجع قضایی و غیرقضایی با حق توکیل و سازش و سایر اختیارات

۴. بر اساس قانون راجع به حذف عبارت «فرمان همایونی» در قوانین و مقررات، مصوب ۶۰/۳/۱۴ عبارت «با فرمان ملوکانه» پس از عبارت هیأت وزیران حذف شده است.

مندرج در ماده ۶۲ قانون آئین دادرسی مدنی.

ج – تفویض قسمتی از اختیارات خود و حق امضا به قائم‌مقام و یا معاونان و یا روسا یا کارمندان و تعیین وظایف آنان.

د – تقدیم گزارش وضع حساب‌ها و امور بیمه مرکزی ایران به مجمع عمومی.

هـ – تقدیم گزارش عملیات و فعالیت‌های مؤسسات بیمه در ایران به شورای عالی بیمه.

ماده ۲۳– در غیاب رئیس‌کل بیمه مرکزی ایران، قائم‌مقام رئیس‌کل دارای کلیه اختیارات و وظایف قانونی او خواهد بود.

فصل چهارم – بازرسان

ماده ۲۴– بیمه مرکزی ایران دارای دو نفر بازرس[۵] که اطلاعات و تجارب کافی در امور بیمه و حسابداری داشته باشند خواهد بود که یک نفر از آنان از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی و دیگری از طرف وزیر بازرگانی پیشنهاد و با تصویب مجمع عمومی برای یک سال تعیین خواهند شد. انتخاب مجدد بازرسان بلامانع است.

ماده ۲۵– بازرسان حق دارند هر گونه اطلاعی را از بیمه مرکزی ایران بخواهند ولی حق دخالت مستقیم در امور بیمه مرکزی ایران را ندارند. رسیدگی به ترازنامه سالانه وظیفه اصلی بازرسان می‌باشد. ترازنامه بیمه مرکزی ایران یک ماه قبل از تشکیل مجمع عمومی تسلیم بازرسان خواهد شد تا گزارش در باره آن تهیه و ضمن اظهارنظر به مجمع عمومی تسلیم کنند.

قسمت چهارم – مقررات مختلف

ماده ۲۶– رئیس‌کل و سایر اعضا هیأت عامل در مدت تصدی خود نمی‌توانند عضویت شرکت‌ها و مؤسسات بازرگانی را قبول نمایند و یا در سایر دستگاه‌های دولتی یا ملی سمتی داشته باشند.

تبصره: تدریس در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و قبول سمت‌های غیرموظف در مؤسسات خیریه و اجتماعی و آموزشی بلامانع است.

ماده ۲۷– اسناد مالی و اوراق بهادار و چک‌های بیمه مرکزی ایران با دو امضا معتبر خواهد بود.

ماده ۲۸– بیمه مرکزی ایران مجاز خواهد بود که موجودی‌های نقدی خود را به صورت حساب جاری و یا سپرده نزد بانک بیمه ایران[۶] نگاهداری نماید یا براساس بودجه مصوب از محل سرمایه و ذخایر و اندوخته‌های خود و صندوق تأمین خسارت‌های بدنی تا مبلغ یک صد میلیون ریال در هر سال با تصویب هیأت عامل و مازاد بر آن با تصویب مجمع عمومی به هر نوع عملیات دیگر از جمله خرید سهام و مشارکت در بانک‌ها و شرکت‌های

۵. به موجب اساسنامه سازمان حسابرسی مصوب ۱۳۶۶/۶/۱۷ وظیفه بازرسان به سازمان حسابرسی محول شده است.

۶. این بانک در بانک ملت ادغام شده است.

دیگر با حق فروش و انتقال آنها که برای توسعه و پیشرفت وظایف بیمه مرکزی ضروری یا مفید باشد مبادرت نماید[۷].

ماده ۲۹- اعضای شورای عالی بیمه و مشاورین و اعضای اداری شورای عالی بیمه و افرادی که شورای عالی بیمه در اجرای وظایف خود به آنها مراجعه می‌کند و رئیس‌کل و سایر اعضای هیأت عامل و بازرسان و کلیه کارکنان بیمه مرکزی ایران باید از افشای اطلاعات محرمانه‌ای که در اجرای وظایف محوله به دست می‌آورند خودداری نمایند والا مشمول مقررات ماده ۱۳۸ قانون مجازات عمومی خواهند شد.

ماده ۳۰- شرکت سهامی بیمه ایران عملیات خود را جز آنچه به موجب بندهای ۱ و ۲ و ۳ و ۶ و ۷ ماده ۵ این قانون جزو وظایف و اختیارات بیمه مرکزی ایران قرار داده شده است بر طبق اساسنامه خود ادامه خواهد داد. وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و هر مؤسسه دیگری که اکثریت سرمایه آن متعلق به دولت یا سازمان‌های مزبور می‌باشد و یا تحت نظر دولت و یا سازمان‌های مزبور اداره می‌شوند موظفند بیمه‌های خود را منحصراً در شرکت سهامی بیمه ایران انجام دهند[۸]. این حکم شامل شرکت ملی نفت ایران- شرکت ملی ذوب آهن ایران- شرکت هواپیمایی ملی ایران- بانک مرکزی ایران- بانک ملی ایران- سازمان مرکزی گسترش و نوسازی صنایع ایران و صندوق توسعه کشاورزی خواهد بود مگر آن که مجمع عمومی هر یک از این مؤسسات نسبت به بیمه آنها تصمیم دیگری اتخاذ نماید.

تبصره: دولت مکلف است ظرف چهار ماه از تاریخ تصویب این قانون اساسنامه جدید شرکت مزبور را برای تصویب کمیسیون‌های دارایی و استخدام مجلسین تقدیم کند.

بخش دوم - بیمه‌گری

قسمت اول - مؤسسات بیمه

فصل اول - کلیات

ماده ۳۱- عملیات بیمه در ایران به وسیله شرکت‌های سهامی عام ایرانی که کلیه سهام آنها با نام بوده و با رعایت این قانون و طبق قانون تجارت به ثبت رسیده باشند انجام خواهد گرفت.

تبصره ۱: فعالیت مؤسسات بیمه خارجی مشمول مقررات فصل چهارم این قانون خواهد بود.

تبصره ۲: تشخیص فعالیت‌هایی که به آن عملیات بیمه اطلاق می‌شود با شورای عالی بیمه خواهد بود.

---

۷. به موجب قانون اصلاح قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۳/۳/۶ به شرح متن اصلاح شده است.

۸. بر اساس ماده ۳۴ قانون برنامه سوم توسعه، الزام موضوع این ماده لغو و در ماده ۴۲ قانون برنامه چهارم توسعه نیز این ماده تنفیذ شده است. همچنین بر اساس ماده ۱۱۶ قانون برنامه پنجم توسعه، الزام موضوع ماده ۳۰ ملغی‌الاثر شده است.

ماده ۳۲- تعداد سهامداران یک مؤسسه بیمه ایرانی نباید کمتر از ده شخص حقیقی یا حقوقی باشد.

ماده ۳۳- هر شخص حقیقی یا حقوقی نمی‌تواند بیش از ۲۰ درصد سهام یک مؤسسه بیمه ایرانی را دارا باشد. نصاب ۲۰ درصد شامل اقارب نسبی و سببی درجه یک از طبقه اول صاحب سهم نیز خواهد بود.

ماده ۳۴- احکام مواد ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ شامل مؤسسات بیمه‌ای که صاحب سهم آن دولت یا بنیاد علوی[۹] است نمی‌شود.

ماده ۳۵- واگذاری سهام مؤسسات بیمه ایرانی غیردولتی به اشخاص حقیقی یا حقوقی تبعه خارج تا بیست درصد با موافقت بیمه مرکزی ایران مجاز است و بیش از آن موکول به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود. در مورد اخیر انتقال سود سهام سهامداران خارجی در هرسال نباید از دوازده درصد مجموع سرمایه پرداخت شده و سود انتقال نیافته سال‌های قبل تجاوز کند[۱۰].

تبصره: انتقال سهام مؤسسات بیمه ایرانی به دولت‌های خارجی یا انتقال بیش از ۴۹ درصد سهام آنها به اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی مطلقاً ممنوع است. انتقال سهام بین سهامداران اتباع خارجی باید با موافقت قبلی بیمه مرکزی ایران صورت گیرد.

ماده ۳۶- مؤسسات بیمه ایرانی با سرمایه حداقل یک صد میلیون ریال تشکیل می‌شود که باید ۵۰ درصد آن نقداً پرداخت شده باشد میزان ودیعه‌ای که عندالاقتضا برای هر یک از رشته‌های بیمه در نظر گرفته خواهد شد در آیین‌نامه‌ای که از طرف بیمه مرکزی ایران تهیه و به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد تعیین خواهد شد[۱۱].

ماده ۳۷- ثبت هر مؤسسه بیمه در ایران موکول به ارائه پروانه تأسیس که از طرف بیمه مرکزی ایران صادر می‌شود خواهد بود. همچنین ثبت هر گونه تغییرات بعدی در اساسنامه و میزان سرمایه و سهام مؤسسات بیمه‌ای که به ثبت رسیده باشند موکول به ارائه موافقت بیمه مرکزی ایران می‌باشد.

فصل دوم - صدور پروانه

ماده ۳۸- برای انجام عملیات بیمه در تمام رشته‌ها یا رشته‌ای معین باید قبلاً طبق مقررات این فصل از بیمه مرکزی ایران پروانه تحصیل گردد. برای تحصیل پروانه مذکور متقاضی باید مدارک و اطلاعات زیر را به بیمه مرکزی ایران تسلیم کند:

۱- اساسنامه مؤسسه.

۲- میزان سرمایه مؤسسه.

۳- صورت کامل اسامی شرکا و مدیران و تابعیت و تعداد سهام هریک از آنها.

---

۹. نام بنیاد یادشده بعد از انقلاب اسلامی از بنیاد پهلوی به بنیاد علوی تغییر یافته است.

۱۰. به موجب قانون اصلاح قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۳/۳/۶ به شرح متن اصلاح شده است.

۱۱. بر اساس بند ۳ ماده واحده قانون تأسیس موسسات بیمه غیردولتی، حداقل سرمایه موسسات بیمه غیردولتی با پیشنهاد بیمه مرکزی، تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

۴- میزان سهام نقدی و غیرنقدی و نحوه پرداخت آنها.
۵- اسناد و مدارک و اطلاعات دیگری که بیمه مرکزی ایران برای احراز صلاحیت مالی و فنی مؤسسه و حسن شهرت مدیران لازم بداند.

ماده ۳۹- تقاضای صدور پروانه به بیمه مرکزی ایران تسلیم می‌شود بیمه مرکزی ایران مکلف است حداکثر ظرف مدت شصت روز از تاریخ تسلیم آخرین مدارک و اطلاعات خواسته شده با رعایت مفاد بند یک ماده ۱۷ نظر مجمع عمومی را اعم از قبول یا رد تقاضا کتباً به متقاضی اعلام نماید. هرگاه متقاضی نسبت به نظر اعلام‌شده اعتراض داشته باشد می‌تواند ظرف سی روز اعتراض خود را به هیأت وزیران تسلیم نماید. نظری که هیأت وزیران اتخاذ نماید قطعی خواهد بود.

فصل سوم - ابطال پروانه

ماده ۴۰- پروانه بیمه برای تمام رشته‌ها و یا رشته‌های معینی در موارد زیر پس از موافقت شورای عالی بیمه با تصویب مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران ابطال خواهد شد:

۱- در صورت تقاضای دارنده پروانه.
۲- در صورتی که مؤسسه بیمه تا یک سال پس از صدور پروانه عملیات خود را شروع نکرده باشد.
۳- در مواردی که به تشخیص بیمه مرکزی ایران وضع مالی مؤسسه بیمه طوری باشد که نتواند به تعهدات خود عمل نماید یا بر بیمه مرکزی ایران ثابت گردد که ادامه فعالیت مؤسسه به زیان بیمه‌شدگان و بیمه‌گذاران و یا صاحبان حقوق آنها است.

ماده ۴۱- در مواردی که مؤسسه برخلاف اساسنامه خود یا قوانین و مقررات بیمه رفتار کند به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه به طور موقت از قبول بیمه در رشته‌های معین ممنوع خواهد شد.

ماده ۴۲- در صورتی که پروانه مؤسسه بیمه‌ای طبق ماده۴۰ باطل گردد مؤسسه مزبور می‌تواند ظرف سی روز به هیأت وزیران مراجعه و لغو تصمیم متخذه را درخواست کند. نظر هیأت وزیران قطعی است.

ماده ۴۳- صدور یا لغو پروانه مؤسسه بیمه و اطلاعاتی که از لحاظ حفظ منافع بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنها لازم باشد به هزینه خود مؤسسه بیمه توسط بیمه مرکزی ایران در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و در صورتی که مؤسسه بیمه در شهر یا شهرهای دیگر شعبه یا نمایندگی داشته باشد در یکی از روزنامه‌های آن شهرها نیز در دو نوبت به فاصله یک ماه آگهی خواهد شد.

ماده ۴۴- در صورتی که پروانه مؤسسه بیمه‌ای برای یک یا چند رشته به طور دائم لغو شود بیمه مرکزی ایران با تصویب شورای عالی بیمه کلیه سوابق و اسناد مربوط به حقوق و تعهدات (پرتفوی Portefeuille) مؤسسه مزبور را به شرکت سهامی بیمه ایران انتقال

خواهد داد و یا ترتیب خاص دیگری را که متضمن منافع بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنها باشد خواهد داد.

فصل چهارم - مقررات مربوط به مؤسسات بیمه خارجی

ماده ۴۵- از تاریخ تصویب این قانون شروع فعالیت مؤسسات بیمه خارجی در ایران موکول به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.
ماده ۴۶- مؤسسات بیمه خارجی باید طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد مبلغی برای هریک از دو رشته بیمه‌های زندگی و سایر انواع بیمه نزد بیمه مرکزی ایران تودیع نمایند. مبلغ این ودیعه در هر یک از دو مورد مذکور از پانصد هزار دلار یا معادل آن از ارزهای مورد قبول بانک مرکزی ایران کمتر نخواهد بود. هر یک از مؤسسات بیمه خارجی باید درآمدهای خود را سال به سال به ودیعه مزبور اضافه کند تا در هر مورد مبلغ ودیعه حداقل به دو برابر مبلغ مصوب شورای عالی بیمه برسد. افزایش ودیعه مازاد بر مبالغ فوق اختیاری است.
ماده ۴۷- انتقال درآمد مؤسسات بیمه خارجی پس از تکمیل ودیعه مذکور در ماده ۴۶ به خارج بلامانع خواهد بود مشروط بر اینکه رقم انتقالی در هر سال از ۱۰ درصد مبلغی که به عنوان ودیعه در نزد بیمه مرکزی ایران است تجاوز ننماید.
تبصره: ترتیب انتقال درآمد مازاد بر ودیعه با مأخذ ده درصد در سال مذکور در این ماده موکول به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.
ماده ۴۸- مؤسسات بیمه خارجی که در ایران کار می‌کنند باید نماینده‌ای که در ایران مقیم و دارای اختیارات لازم برای اداره کردن تمام کارهای مؤسسه در ایران و انجام تعهدات از طرف مؤسسه بیمه اصلی باشد معرفی نمایند. نماینده مذکور مسؤول کلیه عملیات مؤسسه بیمه اصلی در ایران خواهد بود و باید دارای اختیارنامه‌ای باشد که ضمن آن حدود اختیارات او مشخص گردیده و حق انتخاب نماینده مجاز یا قائم‌مقام به جای خود به او داده شده باشد. نماینده مزبور موظف است کلیه بیمه‌های منعقد شده در ایران را شخصاً یا به وسیله قائم‌مقام یا نماینده مجاز خود بدون اینکه تصویب مؤسسه بیمه اصلی لازم باشد امضا نماید و بتواند در دعاوی خوانده یا خواهان قرار گیرد و حق توکیل و سازش داشته باشد.
ماده ۴۹- نماینده مؤسسات بیمه خارجی فقط تا حدودی که از مؤسسه بیمه اصلی اختیار دارد اقدام به بیمه در ایران خواهد نمود و در صورتی که در هر یک از رشته‌های بیمه از مؤسسه بیمه اصلی سلب اجازه بیمه کردن به طور موقت یا دائم بشود و یا مؤسسه بیمه اصلی از نماینده خود جزواً یا کلاً سلب اختیار کند باید مراتب را کتباً به بیمه مرکزی ایران اطلاع دهد.
ماده ۵۰- مؤسسات بیمه خارجی علاوه بر مقررات این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط مشمول مقررات عمومی مربوط به شرکت‌ها و مؤسسات خارجی نیز خواهند بود.

قسمت دوم - انحلال و ورشکستگی

ماده ۵۱- در صورتی که ورشکستگی یک مؤسسه بیمه اعلام بشود دادگاه مکلف است قبل از اتخاذ هر گونه تصمیم نظر بیمه مرکزی ایران را جلب نماید. بیمه مرکزی ایران از تاریخ وصول استعلام دادگاه باید ظرف ۱۵ روز نظریه خود را کتباً به دادگاه اعلام دارد. دادگاه با توجه به نظریه بیمه مرکزی ایران تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد.

ماده ۵۲- ابطال پروانه یک مؤسسه بیمه برای کلیه عملیات بیمه‌ای از موارد انحلال مؤسسه است و دراین صورت مفاد ماده ۴۴ این قانون اجرا خواهد شد.

ماده ۵۳- تصفیه مؤسسه بیمه ورشکسته طبق قانون تجارت به عمل می‌آید. در نقاطی که اداره تصفیه امور ورشکستگی وجود ندارد دادگاه بیمه مرکزی ایران را به عنوان قائم‌مقام اداره تصفیه تعیین می‌نماید و در حوزه دادگاه‌های شهرستانی که اداره تصفیه در آنجا تأسیس گردیده است اداره تصفیه با معاونت بیمه مرکزی ایران امر تصفیه را انجام خواهد داد.

قسمت سوم - انتقال عملیات و ادغام

ماده ۵۴- مؤسسات بیمه می‌توانند با موافقت بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه تمام یا قسمتی از پرتفوی (Portefeuille) خود را با کلیه حقوق و تعهدات ناشی از آن به یک یا چند مؤسسه بیمه مجاز دیگر واگذار کنند.

ماده ۵۵- تقاضای انتقال پرتفوی (Portefeuille) یک مؤسسه بیمه به مؤسسات دیگر بیمه دو بار به فاصله ده روز در روزنامه رسمی کشور و در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و عنداللزوم در یکی از روزنامه‌های محلی به هزینه متقاضی از طرف بیمه مرکزی ایران آگهی خواهد شد.

ماده ۵۶- پس از انقضای سه ماه از تاریخ آخرین آگهی بیمه مرکزی ایران در صورت حصول اطمینان از اینکه در این انتقال هیچیک از حقوق بیمه‌شدگان و بیمه‌گذاران و صاحبان حقوق آنها تضییع نخواهد شد موافقت خود را با انتقال پرتفوی کتباً به مؤسسه بیمه متقاضی اعلام خواهد داشت.

ماده ۵۷- در صورت موافقت بیمه مرکزی ایران با انتقال پرتفوی این انتقال برای کلیه بیمه‌شدگان و بیمه‌گذاران و صاحبان حقوق آنها از تاریخ انتقال معتبر خواهد بود.

ماده ۵۸- یک یا چند مؤسسه بیمه می‌توانند با رعایت مواد ۵۵ و ۵۶ و ۵۷ با موافقت بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه در یک مؤسسه بیمه دیگر ادغام شوند.

ماده ۵۹- بیمه مرکزی ایران به منظور حفظ حقوق بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنها یا به ملاحظات اقتصادی و حمایت امر بیمه می‌تواند با تأیید شورای عالی بیمه و تصویب مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران مؤسسات بیمه‌ای را که وضع مالی یا اداری آنها رضایت بخش نیست مکلف نماید که در یکی از مؤسسات بیمه دیگری که موافق باشند ادغام شوند و در صورتی که ادغام صورت نگیرد پروانه مؤسسه‌ای که وضع مالی یا

اداری آن رضایت‌بخش نیست طبق مقررات این قانون لغو خواهد شد. تصمیم بیمه مرکزی ایران علاوه بر ابلاغ کتبی به مؤسسات مورد نظر در روزنامه رسمی کشور و در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و عنداللزوم در یکی از روزنامه‌های محلی به اطلاع عموم خواهد رسید.

قسمت چهارم - مقررات مختلف

ماده ۶۰- اموال مؤسسات بیمه همچنین ودایع مذکور در مواد ۳۶ و ۴۶ تضمین حقوق و مطالبات بیمه‌گذاران، بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان است و در صورت انحلال یا ورشکستگی مؤسسه بیمه، بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان نسبت به سایر بستانکاران حق‌تقدم دارند. در میان رشته‌های مختلف بیمه، حق‌تقدم با بیمه عمر است. مؤسسات بیمه نمی‌توانند بدون موافقت قبلی بیمه مرکزی ایران اموال خود را صلح حقوق نمایند و یا به رهن واگذار کنند و یا موضوع هر نوع معامله با حق استرداد قرار دهند. دفاتر اسناد رسمی موظفند هنگام انجام این قبیل معاملات موافقت‌نامه بیمه مرکزی ایران را مطالبه و مفاد آن را در سند منعکس کنند.

ماده ۶۱- مؤسسات بیمه موظفند اندوخته‌های فنی و قانونی نگه دارند و در حساب‌های خود نحوه به کارافتادن آنها را به طور مشخص منعکس نمایند. انواع اندوخته‌های فنی و قانونی برای هر یک از رشته‌های بیمه و میزان و طرز محاسبه همچنین ترتیب به کارانداختن این اندوخته‌ها و نحوه ارزیابی اموال منقول و غیرمنقولی که نماینده اندوخته‌های مؤسسات بیمه است از طرف شورای عالی بیمه تعیین خواهد شد.

ماده ۶۲- کلیه مؤسسات بیمه موظفند ترازنامه و حساب‌های سود و زیان خود را طبق نمونه‌ای که از طرف بیمه مرکزی ایران تهیه و به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد تنظیم نمایند و پس از تصویب نسخه‌ای از آن را برای بیمه مرکزی ایران ارسال دارند.

ماده ۶۳- مؤسسات بیمه موظفند ترازنامه خود را در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران درج نمایند.

ماده ۶۴- اشخاصی که در ایران یا در خارجه به علت ارتکاب جنایت یا دزدی یا خیانت در امانت یا کلاهبرداری یا صدور چک بی‌محل یا اختلاس یا معاونت در یکی از جرائم فوق محکوم شده باشند و ورشکستگان به تقصیر نمی‌توانند جزو مؤسسین یا مدیران مؤسسات بیمه باشند. همچنین واگذاری نمایندگی به این اشخاص و اشتغال به دلالی از طرف آنان ممنوع است.

ماده ۶۵- در صورتی که به حکم دادگاه مسلم شود که ورشکستگی مؤسسه بیمه به علت تقصیر و تقلب مدیر یا مدیران بوده است در صورت عدم تکافوی دارایی مؤسسه، مدیران متضامناً مسؤول پرداخت طلب بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان خواهند بود.

ماده ۶۶- عرضه بیمه جز به وسیله اشخاص زیر ممنوع است:

۱- مؤسسات بیمه.
۲- نمایندگان بیمه.
۳- دلالان رسمی بیمه.

تبصره: هر کارمند یا نماینده بیمه که اقدام به عرضه بیمه نماید باید دارای کارت شناسایی از طرف مؤسسه بیمه مربوط باشد. نام دلال رسمی یا نماینده بیمه که بیمه‌نامه وسیله او عرضه شده است باید در بیمه‌نامه ذکر شود.

ماده ۶۷- مؤسسات بیمه و نمایندگان و دلالان رسمی بیمه مسؤول جبران خساراتی می‌باشند که در اجرای وظایفشان به سبب تقصیر و یا مسامحه آنها یا کارکنانشان به دیگران وارد آید.

ماده ۶۸- پروانه دلالی رسمی بیمه به وسیله بیمه مرکزی ایران صادر خواهد شد و آیین‌نامه دلالان رسمی بیمه به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب شورای عالی بیمه خواهد رسید.

ماده ۶۹- هر مؤسسه بیمه در رشته یا رشته‌های معینی که پروانه بیمه ندارد رأساً و یا به وسیله نمایندگان خود قبول بیمه نماید مکلف به جبران خسارت زیان دیده خواهد بود.

تبصره: هر شخص حقیقی یا حقوقی که بدون داشتن پروانه از مؤسسه بیمه تحت عنوان نمایندگی بیمه برای هر یک از رشته‌ها قبول بیمه نماید به مجازات مقرر در ماده ۲۳۸ قانون مجازات عمومی محکوم خواهد شد.

ماده ۷۰- بیمه‌های زیر باید منحصراً به وسیله مؤسسات بیمه‌ای که براساس این قانون اجازه فعالیت دارند انجام گیرد:

الف – بیمه اموال منقول یا غیرمنقول موجود در ایران.

ب – بیمه حمل و نقل کالای وارداتی که قرارداد خرید آن در ایران منعقد می‌شود یا اعتبار اسنادی آن در ایران باز شده است.

تبصره: تجهیزات نظامی مورد نیاز وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که فاقد امکان ساخت در داخل کشور بوده و فروشندگان آن تجهیزات، حمل و نقل کالای مورد معامله را انحصاراً توسط بیمه‌های کشور فروشنده بیمه می‌نمایند، با پیشنهاد وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تأیید بیمه مرکزی ایران و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی از شمول بند (ب) این ماده مستثنا می‌باشد[۱۲].

ج – بیمه مربوط به کارگران و مستخدمین خارجی به استثنای بیمه عمر و حوادث شخصی در مدت اقامت درایران.

د – بیمه مربوط به ایرانیان مقیم ایران.

ماده ۷۱- کلیه مؤسسات بیمه که در ایران فعالیت می‌نمایند باید ۵۰ درصد در رشته بیمه‌های زندگی و ۲۵ درصد در سایر رشته‌ها از معاملات بیمه‌ای مستقیم خود را نزد بیمه مرکزی ایران بیمه اتکایی نمایند. بیمه مرکزی ایران مکلف است با توجه به ظرفیت قبولی

۱۲. این تبصره به صورت ماده واحده در جلسه ۱۳۸۰/۲/۳ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

هر یک از مؤسسات بیمه‌ای که در ایران کار می‌کنند تمام یا قسمتی از بیمه اتکایی مجدد سهمیه اتکایی اجباری دریافتی را در صورت تساوی شرایط به آنها واگذار نماید[۱۳].

تبصره: آنچه مؤسسات بیمه به عنوان اتکایی قبول می‌کنند از شمول این ماده خارج است.

ماده ۷۲- نحوه واگذاری بیمه اتکایی اجباری و میزان کارمزد و مشارکت در سود آن برای هر رشته بیمه به وسیله شورای عالی بیمه تعیین خواهد شد.

ماده ۷۳- مؤسسات بیمه که در ایران فعالیت می‌کنند موظف خواهند بود معادل ۳۰ درصد از مازاد سهمیه بیمه اتکایی اجباری از معاملات مستقیم خود را با همان شرایطی که در خارج بیمه اتکایی می‌نمایند به بیمه مرکزی ایران واگذار کنند. در صورتی که بیمه مرکزی ایران به هر علت از قبول آن استنکاف بنماید مؤسسات مزبور مجاز خواهند بود در خارج از ایران بیمه اتکایی نمایند. انتقال ارز بابت این ۳۰ درصد موکول به ارائه اجازه بیمه مرکزی ایران خواهد بود.

ماده ۷۴- مؤسسات بیمه اعم از ایرانی یا خارجی که تا تاریخ تصویب این قانون به موجب مقررات قبلی به ثبت رسیده‌اند و مشغول فعالیت‌های بیمه‌ای می‌باشند برای رشته‌هایی که درآن فعالیت می‌کنند احتیاج به کسب پروانه جدید نخواهد داشت ولی در هر حال موظفند ظرف هیجده ماه از تاریخ تصویب این قانون وضع خود را با مقررات این قانون تطبیق دهند. در غیر این صورت پروانه آنها لغو خواهد شد. شورای عالی بیمه می‌تواند با توجه به دلایل و مقتضیات این مدت را یک بار تمدید نماید.

ماده ۷۵- مؤسسات بیمه که در ایران کار می‌کنند عضو سندیکای بیمه‌گران ایران شناخته می‌شوند. اساسنامه این سندیکا به وسیله بیمه مرکزی ایران با جلب نظر اعضای سندیکا تدوین می‌شود و حداکثر ظرف شش ماه پس از تشکیل بیمه مرکزی ایران به تصویب شورای عالی بیمه خواهد رسید.

ماده ۷۶- مؤسسات بیمه که در ایران فعالیت می‌نمایند ملزم به رعایت دستورات بیمه مرکزی ایران که در حدود این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن صادر می‌شود خواهند بود.

---

۱۳. هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۷/۹ به پیشنهاد شماره ۶۲/۱۸۴۰۸ مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۵ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد ماده (۱۱۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹- تصویب کرد:

۱- سهمیه بیمه اتکایی اجباری به ترتیب زیر کاهش می‌یابد:

سال	درصد بیمه های زندگی	درصد سایر رشته های بیمه ای
۱۳۹۱	۴۵	۲۵
۱۳۹۲	۴۰	۲۰
۱۳۹۳	۳۰	۲۰
۱۳۹۴	۲۵	۱۵

۲- سهمیه بیمه اتکایی اجباری بیمه‌نامه‌های زندگی و سایر رشته‌های بیمه‌ای تا پایان دوره اعتبار آن بر مبنای سهمیه مقرر در سال صدور محاسبه خواهد شد.

۳- در مواردی که به هر دلیل برای بیمه‌نامه، الحاقیه صادر گردد، سهمیه بیمه اتکایی اجباری آن تابع بیمه‌نامه اصلی در سال صدور خواهد بود.

ماده ۷۷- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون از تاریخ تصویب این قانون ملغی است.
قانون فوق مشتمل بر هفتاد و هفت ماده و ده تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز شنبه ۱۳۵۰/۳/۲۹ در جلسه فوق‌العاده عصر روز یکشنبه سی‌ام خرداد ماه یک‌هزار و سیصد و پنجاه شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

حداقل سرمایه مؤسسات بیمه غیردولتی

مصوب ۹۱/۵/۱

هیأت‌وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۵/۱ بنا به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد بند (۳) ماده واحده قانون تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی- مصوب ۱۳۸۰- تصویب نمود:

الف- حداقل سرمایه مؤسسات بیمه موضوع ماده (۳۶) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری- مصوب ۱۳۵۰- برای مؤسسات بیمه غیردولتی به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱- حداقل سرمایه پایه برای تأسیس مؤسسه بیمه مستقیم مبلغ یکهزار میلیارد (۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال تعیین می‌گردد. برای صدور پروانه فعالیت بیمه‌ای در هر یک از گروه رشته‌های بیمه‌ای، مبالغ زیر به حداقل سرمایه پایه اضافه می‌شود:

(ارقام بر حسب میلیارد ریال)

بیمه اموال	۶۰۰
بیمه‌های اشخاص(زندگی- مستمری- حوادث شخصی- درمان)	۵۰۰
بیمه مسؤولیت	۴۰۰
بیمه‌های وسایل نقلیه موتوری زمینی شخص ثالث، بدنه، حوادث راننده	۳۰۰
بیمه‌های زندگی و مستمری	۲۰۰
بیمه‌های مختلط(کلیه رشته‌ها)	۱۵۰۰

۲- حداقل سرمایه پایه برای تأسیس مؤسسه بیمه اتکایی مبلغ چهار هزار میلیارد (۴،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال تعیین می‌گردد.

ب- مؤسسات بیمه‌ای که قبلاً تأسیس شده‌اند موظفند ظرف چهارسال حداقل سرمایه خود را با این تصویب‌نامه منطبق نمایند مشروط به اینکه میزان این افزایش سرمایه در هرسال حداقل پانزده درصد (۱۵٪) و بر اساس برنامه زمان‌بندی مورد تأیید شورای عالی بیمه باشد.

ج- این تصویب‌نامه جایگزین تصویب‌نامه شماره ۱۱۵۹۹۸/ت۳۵۴۴۱هـ مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۸ می‌شود.

(آیین‌نامه شماره ٦٩)

نحوه محاسبه و نظارت بر توانگری مالی مؤسسات بیمه

مصوب ۹۰/۱۱/۲٦

شورای‌عالی بیمه در اجرای بند ۵ ماده ۱۷ و با توجه به مواد ۴۰ و ۵۹ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری و در اجرای ماده ۱۱۴ قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۶ آیین‌نامه نحوه محاسبه و نظارت بر توانگری مالی مؤسسات بیمه را در ۱۵ ماده و دو تبصره به شرح زیر تصویب نمود[۱۴]:

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این آیین‌نامه، عبارات و اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار رفته است:

۱- **توانگری مالی:** توانایی مالی مؤسسه بیمه برای پوشش ریسک‌های پذیرفته شده خود است.

۲- **ریسک بیمه‌گری:** ریسک‌هائی که مؤسسه بیمه به دلیل صدور بیمه نامه و قبولی اتکائی با آن مواجه است.

۳- **ریسک بازار:** ریسک‌هائی که مؤسسه بیمه به دلیل نوسان قیمت در بازار با آن مواجه است.

۴- **ریسک اعتبار:** ریسک‌هائی که مؤسسه بیمه به دلیل احتمال عدم انجام تعهدات مالی توسط طرف‌های معامله خود با آن مواجه است.

۵- **ریسک نقدینگی:** ریسک‌هائی که مؤسسه بیمه به دلیل عدم کفایت دارایی‌های جاری جهت ایفای تعهداتش با آن مواجه است.

۶- **دارایی‌های قابل قبول:** شامل دارایی‌های مؤسسه بیمه بر اساس صورت‌های مالی مصوب به جز دارایی‌های نامشهود آن از قبیل سرقفلی، حق امتیاز، حق اختراع و علامت تجاری است.

۷- **دارایی‌های جاری:** شامل مجموع موجودی نقد، سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت، مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان، مطالبات از بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکایی، سایر حساب‌ها و اسناد دریافتنی (اسناد دارای حداکثر ۲ سال سررسید)، سهم بیمه‌گران

---

۱۴. شورای‌عالی بیمه در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۰۵/۰۶ خود که با حضور نماینده دبیرخانه شورای‌عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تشکیل شد، در اجرای ماده ۱۷ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری و ماده ۲۹ مقررات تاسیس و فعالیت موسسات بیمه در مناطق آزاد و اصلاحات بعدی آن، آئین‌نامه شماره ۶۹ (آئین‌نامه نحوه محاسبه و نظارت بر توانگری مالی موسسات بیمه) مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۶ و آئین‌نامه شماره ۹۰ (آئین‌نامه نحوه احراز صلاحیت حرفه‌ای کارکنان کلیدی و عملیاتی موسسات بیمه) مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۴/۰۳/۲۶ شورای‌عالی بیمه را به موسسات بیمه مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تسری داد.

اتکایی از ذخایر فنی می‌باشد. همچنین سپرده بانکی و اوراق مشارکت ذیل سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت نیز جزو دارایی‌های جاری محسوب می‌شوند.

۸- **بدهی‌های جاری:** شامل مجموع بدهی به بیمه‌گذاران و نمایندگان، بدهی به بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکایی، سایر حساب‌ها و اسناد پرداختنی و همچنین ذخیره خسارت معوق می‌باشد.

۹- ارزش مطالبات از داخل کشور: شامل مجموع مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان، مطالبات از بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکایی، سایر حساب‌ها و اسناد دریافتنی و مطالبات بلندمدت می‌باشد.

۱۰- سرمایه موجود: شامل دارایی‌های قابل قبول به اضافه مازاد ارزش روز نسبت به ارزش دفتری دارایی‌ها منهای بدهی‌های مؤسسه بیمه است.

۱۱- ریسک‌نما (Exposure): متغیرهای مالی که ریسک‌های تعریف‌شده در بندهای ۲ تا ۵ ماده ۱ این آئین‌نامه را برای مؤسسه بیمه نمایندگی می‌کنند.

۱۲- ضریب ریسک (Risk factor): نرخ ریسک را در ارتباط با هر یک از ریسک‌نماها تعیین می‌کند.

۱۳- سرمایه الزامی: حداقل سرمایه‌ای که مؤسسه بیمه باید برای پوشش ریسک‌هایی که در معرض آن است در اختیار داشته باشد.

۱۴- نسبت توانگری مالی (Solvency Margin Ratio: SMR): نسبتی که مقدار توانگری مالی مؤسسه بیمه را اندازه می‌گیرد و از تقسیم مبلغ سرمایه موجود بر مبلغ سرمایه الزامی بدست می‌آید.

۱۵- برنامه ترمیم وضعیت مالی: برنامه مالی که مؤسسه بیمه در صورتی که نسبت توانگری مالی آن از سطحی که در این آیین‌نامه مشخص می‌شود پایین‌تر بیاید ملزم می‌شود برای ترمیم وضعیت و ساختار مالی خود تهیه و به بیمه مرکزی ارائه نماید.

۱۶- برنامه افزایش سرمایه: برنامه مالی که مؤسسه بیمه در صورتی که نسبت توانگری مالی آن از سطحی که در این آیین نامه مشخص می‌شود پایینتر بیاید ملزم می‌شود برای افزایش سرمایه خود تهیه و به بیمه مرکزی ارائه دهد.

فصل دوم - نحوه محاسبه سرمایه موجود، سرمایه الزامی و نسبت توانگری مالی

ماده ۲- مؤسسات بیمه موظفند مبلغ سرمایه موجود خود را از طریق جمع ارزش دارایی‌های قابل قبول به اضافه مازاد ارزش روز نسبت به ارزش دفتری دارایی‌های ثابت منهای بدهی‌های مؤسسه بیمه طبق جدول ۱ پیوست ۱ محاسبه کنند.

تبصره: ارزش روز دارایی‌های ثابت مؤسسه بیمه باید طبق نظر کارشناس رسمی دادگستری و یا هر روش دیگری که مورد تایید بیمه مرکزی ج.ا. ایران باشد تعیین و در محاسبات مربوط به مبلغ سرمایه موجود لحاظ گردد.

ماده ۳- مؤسسات بیمه موظفند مبلغ سرمایه الزامی خود را طبق فرمول زیر و با استفاده از جداول ۲ تا ۵ پیوست ۲ محاسبه کنند:

$$RBC = \sqrt{R_1^2 + R_2^2 + R_3^2 + R_4^2}$$

ماده ۴- نسبت توانگری مالی (SMR) طبق فرمول زیر محاسبه می‌گردد:

$$\text{نسبت توانگری مالی} = \frac{\text{مبلغ سرمایه موجود}}{\text{مبلغ سرمایه الزامی (RBC)}} \times ۱۰۰$$

ماده ۵- بیمه مرکزی ضرایب ریسک موضوع جداول پیوست ۲ تا ۵ این آیین‌نامه را هر دو سال یکبار اصلاح و ضرایب جدید را به مؤسسات بیمه ابلاغ می‌نماید.

ماده ۶- مؤسسات بیمه موظفند نسبت توانگری مالی خود را بصورت سالانه محاسبه و گزارش تفصیلی محاسبات آنرا پس از حسابرسی صورت‌های مالی با تایید در هیأت مدیره با امضای مدیرعامل مؤسسه بیمه به همراه اظهارنظر حسابرس مؤسسه حداکثر تا چهار ماه پس از پایان سال مالی به بیمه مرکزی جهت تأیید ارسال نمایند. بیمه مرکزی ظرف مدت دو ماه مراتب تأیید یا عدم تأیید خود را به مؤسسه ذی‌ربط اعلام می نماید.

تبصره: مؤسسات بیمه موظفند در صورت اعلام بیمه مرکزی نسبت توانگری مالی خود را برای دوره‌های زمانی کمتر از یکسال محاسبه و به بیمه مرکزی ارائه نمایند.

فصل سوم - نظارت بر توانگری مالی مؤسسات بیمه

ماده ۷- سطوح نظارت بر توانگری مالی مؤسسات بیمه به شرح پنج سطح زیر تعیین می‌شوند:

سطح ۱: مقدار نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه برابر با ۱۰۰ درصد و بیشتر می‌باشد.

سطح ۲: مقدار نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه برابر با یا بیش از ۷۰ درصد و کمتر از ۱۰۰ درصد می‌باشد.

سطح ۳: مقدار نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه برابر با یا بیش از ۵۰ درصد و کمتر از ۷۰ درصد می‌باشد.

سطح ٤: مقدار نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه برابر با یا بیش از ۱۰ درصد و کمتر از ۵۰ درصد می‌باشد.

سطح ۵: مقدار نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه کمتر از ۱۰ درصد می‌باشد.

ماده ۸- چنانچه نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه حسب نظر بیمه مرکزی در سطح ۲ باشد مؤسسه موظف است برنامه ترمیم وضعیت مالی خود را برای ۳ سال مالی آتی (به تفکیک سالانه) تهیه و جهت رسیدگی به بیمه مرکزی ارائه دهد. در این برنامه مؤسسه

بیمه باید نشان دهد که چگونه نسبت توانگری مالی خود را ظرف ۳ سال حداقل تا سطح ۱ ارتقا خواهد داد. برنامه ترمیم وضعیت مالی مؤسسه بیمه حداقل شامل مواردی به شرح ذیل خواهد بود:

۱- صورت برآورد تفصیلی درآمدها و هزینه ها،

۲- ترازنامه و سود و زیان پیش‌بینی شده،

۳- نحوه تأمین منابع مالی قابل دسترس جهت پرداخت معوقات و بدهی‌ها با اولویت بیمه‌گزاران،

۴- زمان‌بندی و اولویت‌بندی پرداخت معوقات و بدهی‌ها به تفکیک بدهی به بیمه‌گذاران و سایر بستانکاران با رعایت قوانین و مقررات مربوط،

۵- روش و نحوه محاسبه ذخایر فنی،

۶- سیاست‌های کلی مؤسسه بیمه در مورد بیمه اتکایی،

۷- سیاست پرداخت سود به سهامداران با رعایت قوانین و مقررات مربوط،

۸- نحوهٔ کاهش ریسک (بویژه ریسک‌های بیمه‌گری، اعتبار، نقدینگی و بازار)،

۹- برنامه‌ها و اقدامات جهت تقویت ساختار مالی و نقدینگی.

ماده ۹- چنانچه نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه حسب نظر بیمه مرکزی در سطح ۳ باشد مؤسسه موظف است علاوه بر برنامه ترمیم وضعیت مالی، برنامه افزایش سرمایه خود را برای دو سال مالی آتی (به تفکیک سالانه) تهیه و جهت رسیدگی به بیمه مرکزی ارائه دهد. در این برنامه‌ها مؤسسه بیمه باید نشان دهد که چگونه نسبت توانگری مالی خود را ظرف دو سال حداقل تا سطح ۲ ارتقا خواهد داد. برنامه افزایش سرمایه مؤسسه بیمه حداقل شامل مواردی به شرح ذیل خواهد بود:

۱- صورت گردش وجوه و صورت حساب جامع سرمایه،

۲- روش‌ها و منابع تأمین سرمایه و هزینه و ریسک هر یک،

۳- مبالغ و مدت زمان تأمین سرمایه،

۴- نحوه و موارد مصرف سرمایه،

۵- سیاست پرداخت پاداش به هیأت مدیره و مدیران.

ماده ۱۰- چنانچه نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه حسب نظر بیمه مرکزی در سطح ۴ باشد مؤسسه موظف است برنامه ترمیم وضعیت مالی و برنامه افزایش سرمایه خود را برای سال مالی آتی تهیه و جهت رسیدگی به بیمه مرکزی ارائه دهد. در این برنامه‌ها مؤسسه بیمه باید نشان دهد که چگونه نسبت توانگری مالی خود را ظرف یک سال حداقل تا سطح ۳ ارتقا خواهد داد.

ماده ۱۱- بیمه مرکزی پس از دریافت برنامه ترمیم وضعیت مالی و برنامه افزایش سرمایه (موضوع مواد ۸ ، ۹ و ۱۰ این آیین‌نامه) ظرف مدت دو ماه آنها را رسیدگی و نتیجه را به مؤسسات بیمه برای اجرا اعلام می‌نماید. مؤسسه بیمه موظف است گزارش عملکرد

برنامه‌های مذکور را هر سه ماه یکبار به بیمه مرکزی ارائه نماید.

ماده ۱۲- مؤسسه بیمه‌ای که نسبت توانگری مالی آن طبق اعلام بیمه مرکزی در یکی از سطوح ۳ و ۴ باشد علاوه بر اقدامات مذکور در مواد ۸ تا ۱۱ این آیین‌نامه بر حسب مورد، موظف است به نحوی که بیمه مرکزی تعیین می‌کند یک یا تعدادی از اقدامات زیر را فوراً به مرحله اجرا درآورد:

۱- از پرداخت پاداش به هیأت مدیره و مدیران مؤسسه بیمه خودداری نماید.

۲- از توزیع بیش از ۱۰ درصد سود (سود قابل توزیع به سهامداران) خودداری نماید.

۳- هزینه‌های اداری و عمومی خود را کاهش دهد.

۴- از سرمایه‌گذاری در گزینه‌های معینی خودداری نموده یا بر مقدار آنها محدودیت اعمال نماید.

۵- روش محاسبه نرخ حق‌بیمه قراردادهای بیمه‌ای که در آینده منعقد می‌شوند را اصلاح نماید.

۶- عملیات صدور بیمه در بخشی از شعب را کاهش دهد.

۷- فعالیت‌های برخی از شعب خود را محدود نماید.

۸- عملیات صدور بیمه در شرکت‌های تابعه را کاهش دهد.

۹- سهام یا دارایی شرکت‌های تابعه را به فروش برساند.

۱۰- از توسعه فعالیت‌های بیمه‌ای در رشته‌های جدید خودداری نماید.

۱۱- اعضای هیأت‌مدیره و مدیران خود را تغییر دهد.

ماده ۱۳- چنانچه نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه طبق اعلام بیمه مرکزی در سطح ۵ باشد بیمه مرکزی مجاز است پروانه فعالیت مؤسسه بیمه را در یک یا چند رشته بیمه‌ای تعلیق یا ابطال نماید.

فصل چهارم - ضمانت اجرا

ماده ۱۴- در صورت ارائه ناقص داده‌ها و اطلاعات نسبت توانگری مالی، عدم رعایت مهلت‌های مقرر در این آیین‌نامه، خودداری از محاسبه و ارسال گزارش تفصیلی نسبت توانگری مالی، انجام محاسبات بر مبنای اطلاعات غیرواقعی و غیرمعتبر و عدم اجرای برنامه‌های ترمیم وضعیت مالی و افزایش سرمایه توسط هر یک از مؤسسات بیمه، بیمه مرکزی به ترتیب هر یک از اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

۱- تذکر به مدیرعامل و یا هیأت مدیره مؤسسه بیمه.

۲- اخطار کتبی به مدیرعامل و یا هیأت مدیره مؤسسه بیمه.

۳- اعلام سلب صلاحیت مدیرعامل و یا هیأت مدیره مؤسسه بیمه.

۴- تعلیق پروانه فعالیت مؤسسه بیمه در یک یا چند رشته بیمه توسط بیمه مرکزی از سه ماه تا یکسال.

۵- ارائه پیشنهاد لغو پروانه فعالیت مؤسسه بیمه در یک یا چند رشته بیمه با تأیید شورای عالی بیمه و تصویب مجمع عمومی بیمه مرکزی.

ماده ۱۵- بیمه مرکزی موظف است گزارش عملکرد سالانه این آیین‌نامه توسط هر یک از مؤسسات بیمه را تهیه و حداکثر تا پایان مهرماه هر سال به شورای عالی بیمه ارایه نماید.

پیوست ۱- نحوه محاسبه مبلغ سرمایه موجود

جدول شماره ۱ - اقلام و نحوه محاسبه مبلغ سرمایه موجود مؤسسه بیمه

الف) دارایی‌ها	موجودی نقد
	سرمایه‌گذاری‌های کوتاه مدت
	مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان
	مطالبات از بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکایی
	سایر حساب‌ها و اسناد دریافتنی
	سهم بیمه‌گران اتکایی از ذخایر فنی
	مطالبات بلندمدت
	سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت
	دارایی‌های ثابت مشهود
	سایر دارایی‌ها (غیر از ملزومات و دارایی‌های نامشهود)
	جمع
ب) بدهی‌ها	بدهی به بیمه‌گذاران و نمایندگان
	بدهی به بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکایی
	سایر حساب‌ها و اسناد پرداختنی
	ذخیره مالیات بر درآمد
	سود سهام
	ذخیره حق‌بیمه
	ذخیره خسارت معوق
	ذخیره ریسک‌های منقضی نشده
	سایر ذخایر فنی
	حق‌بیمه سال‌های آتی
	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان
	سایر بدهی‌ها
	جمع
ج) مازاد ارزش روز نسبت به ارزش دفتری دارایی‌های ثابت	مازاد ارزش روز دارایی‌های ثابت
د) الف منهای ب به اضافه ج	سرمایه موجود

پیوست ۲ - نحوه محاسبه مبلغ سرمایه الزامی

جدول شماره ۲ - نحوه محاسبه کل ریسک بیمه‌گری (R۱)

رشته بیمه		(۱) ریسک نما	(۲) ضریب ریسک (٪)	(۳) (۱) x(۲) هرکدام بزرگتر است	(٤) مجذور (۳)
۱. آتش سوزی		حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۱۷/۲		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۲۴/۵		
۲. باربری		حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۱۲/۳		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۱۷/۵		
۳. حوادث		حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۶۷/۸		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۹۶/۹		
اتومبیل	۴. حوادث سرنشین	حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۲۵/۰		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۳۵/۸		
	۵. بدنه	حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۳۰/۹		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۴۴/۲		
	۶. ثالث	حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۱۱۲/۷		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۱۶۱/۰		
۷. زندگی		حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۱۱۶/۴		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۱۶۶/۳		
۸. درمان		حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۸۱/۵		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۱۱۶/۵		
۹. بدنه کشتی		حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۲۱۸/۱		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۳۱۱/۶		
۱۰. هواپیما		حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۱۰۱/۷		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۱۴۵/۳		
۱۱. مهندسی		حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۱۰۸/۸		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۱۵۵/۴		
۱۲. پول		حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۲۹۲/۳		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۴۱۷/۶		
۱۳. سایر		حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۶۸/۴		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۹۷/۷		
حوادث طبیعی فاجعه آمیز	۱۴. آتش سوزی	حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۵۸/۰		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۸۴/۱		
	۱۵. مهندسی	حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۵/۱		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۷/۴		
	۱۶. ثالث	حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۱۶		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۲۳/۲		
	۱۷. زندگی	حق بیمه عاید شده سهم نگهداری	۱۳		
		خسارت واقع شده سهم نگهداری	۱۸/۸		
جمع ریسک رشته ها					Σ
کل ریسک بیمه گری (R۱) = جذر جمع ریسک رشته ها					$\sqrt{\Sigma}$

جدول شماره ۳ - نحوه محاسبه کل ریسک بازار (R۲)

نوع دارایی	(۱) ریسک نما	(۲) ضریب ریسک (٪)	(۳) حاصل (۱) x(۲)	(٤) مجذور (۳)
سهام	ارزش پرتفوی سهام	۲۸/۶		
املاک و مستغلات	ارزش کل املاک و مستغلات	۲/۶		
جمع ریسک انواع دارایی ها				Σ
کل ریسک بازار (R۲)= جذر جمع ریسک انواع دارایی				$\sqrt{\Sigma}$

جدول شماره ٤ - نحوه محاسبه کل ریسک اعتبار (R۳)

نوع مطالبات	(۱) ریسک نما	(۲) ضریب ریسک (٪)	(۳) حاصل (۱) x(۲)	(٤) مجذور (۳)
مطالبات از خارج کشور	حق بیمه اتکایی اختیاری	۰/۱		
مطالبات از داخل کشور	ارزش مطالبات از داخل تا مبلغ ۵۰ ٪ حق بیمه	۰/۵		
	ارزش مطالبات از داخل مازاد بر ۵۰ ٪ تا ۱۰۰ ٪ مبلغ حق بیمه	۰/۷		
	ارزش مطالبات از داخل بیش از ۱۰۰ ٪ حق بیمه	۰/۹		
جمع ریسک انواع اعتبار				Σ
کل ریسک بازار (R۳)= جذر جمع ریسک انواع اعتبار				$\sqrt{\Sigma}$

جدول شماره ۵ - نحوه محاسبه کل ریسک نقدینگی (R٤)

(۱) ریسک نما	(۲) ضریب ریسک (٪)	(۳) حاصل (۲)x (۱)
Max (۰ , (دارایی‌های جاری - بدهی‌های جاری)	۳۶/۱	

نامه شماره ۹۱/۵٤۱۹۲ مورخ ۹۱/۱۲/۱٤ بیمه مرکزی

دستورالعمل چگونگی اجرای آیین‌نامه توانگری

با توجه به ابهامات مطروحه از سوی شرکت‌های بیمه پیرامون چگونگی اجرای آیین‌نامه نحوه محاسبه و نظارت بر توانگری مالی مؤسسات بیمه (شماره ۶۹) توضیحات زیر جهت اجرا و اتخاذ رویه واحد در صنعت بیمه اعلام می‌گردد:

- شرکت‌هایی که نسبت توانگری آنها بر اساس ارزش دفتری دارایی‌های ثابت، پایین‌تر از سطح یک (کمتر از ۱۰۰ درصد) قرار گیرد مکلفند در خصوص تعدیل نسبت مذکور از طریق افزایش سرمایه یا تجدید ارزیابی تمام یا بخشی از دارایی‌های ثابت خود بر اساس نظر کارشناس رسمی دادگستری اقدام نمایند. ارزیابی بخشی از دارایی‌های ثابت هنگامی مورد تأیید است که با انجام آن، توانگری شرکت در وضعیت مطلوب (سطح یک) قرار گیرد.
- به منظور ارائه به موقع محاسبات توانگری شرکت موضوع ماده ۶ آیین‌نامه، مقتضی است گزارش تفصیلی محاسبات مربوط همراه با صورت‌های مالی پس از تأیید هیأت‌مدیره، جهت اظهار نظر در اختیار حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت قرار گیرد.
- پرتفوی سهام شرکت‌های بورسی و غیربورسی بر اساس بهای تمام‌شده پس از کسر ذخیرهٔ کاهش ارزش، در محاسبات توانگری لحاظ می‌گردد.
- در محاسبه ریسک اعتبار، منظور از ریسک‌نمای مطالبات خارج از کشور، حق‌بیمه اتکایی واگذاری به خارج می‌باشد.
- در محاسبه ریسک بازار، ریسک‌نمای املاک و مستغلات صرفاً شامل مواردی است که با هدف سرمایه‌گذاری و درآمدزایی تحصیل شده و در ترازنامه در سرفصل سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت طبقه‌بندی شده‌اند.

(آیین نامه شماره ۸۸)

آیین نامه گزارشگری و افشای اطلاعات مؤسسات بیمه

مصوب ۹۳/۹/۲۵

شورای عالی بیمه به استناد ماده ۱۷ و در اجرای مواد ۵، ۴۳، ۵۵، ۵۹ و ۶۳ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری، قانون تجارت، قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات و آیین نامه اجرایی آن و مقررات مربوط در آیین نامه‌های مصوب شورای عالی بیمه و به منظور استقرار نظام حاکمیت شرکتی در صنعت بیمه، در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۲۵، «آیین نامه گزارشگری و افشای اطلاعات مؤسسات بیمه» را مشتمل بر ۱۲ ماده به شرح ذیل تصویب نمود:

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱- کلمات و اصطلاحات زیر صرف نظر از هر مفهوم دیگری که داشته باشند در این آیین نامه با تعاریف زیر استفاده شده اند:

۱- **بیمه مرکزی:** بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲- **مؤسسه بیمه:** مؤسسات بیمه دولتی و غیردولتی اعم از مستقیم و اتکایی که مجاز به انجام عملیات بیمه در ایران می‌باشند.

۳- **گزارشگری اطلاعات:** گردآوری، مستندسازی، ثبت اطلاعات معتبر و تنظیم گزارش‌های مربوط توسط مؤسسه بیمه و ارسال آنها به بیمه‌مرکزی.

۴- **افشای اطلاعات:** انتشار عمومی اطلاعات توسط مؤسسه بیمه و یا بیمه مرکزی طبق ضوابط این آیین‌نامه.

۵- **سنهاب:** سامانه نظارت و هدایت الکترونیکی بیمه که بستر تبادل الکترونیکی اطلاعات بین بیمه مرکزی، مؤسسات بیمه و سایر مراجع ذی ربط را فراهم می سازد.

ماده ۲- مؤسسه بیمه موظف است اطلاعات موضوع این آیین نامه را در چارچوب فرم‌ها و بازه‌های زمانی که بیمه مرکزی با اخذ نظر از سندیکای بیمه گران ایران تعیین می کند حسب مورد از طریق سنهاب به بیمه مرکزی ارسال یا در پایگاه اطلاع‌رسانی خود افشا نماید.

فصل دوم - گزارشگری اطلاعات

ماده ۳- حوزه های مربوط به گزارشگری اطلاعات شامل موارد زیر است:

۱- معرفی مؤسسه بیمه، برنامه کسب و کار و عملکرد آن:

۱-۱- اقامتگاه، سایر مشخصات ثبتی و اساسنامه مؤسسه بیمه.

۱-۲- ترکیب سهامداران مؤسسه بیمه و مشخصات سهامداران بیش از یک درصد.

۱-۳- ساختار سازمانی مؤسسه بیمه مشتمل بر نمودار تشکیلات سازمانی و مشخصات، سوابق کاری، آموزشی، تحصیلی و شرح وظایف مدیران مؤسسه بیمه.

۱-۴- مشخصات کارکنان و سوابق تجربی و تحصیلی آنها.

۱-۵- برنامه آتی کسب و کار مؤسسه بیمه متناسب با توانگری مالی آن.

۱-۶- عملکرد بیمه گری مستقیم مؤسسه بیمه به تفکیک هر یک از بیمه نامه های صادره و هر یک از خسارتهای پرداختی در رشته های مختلف بیمه ای به همراه نرخ و شرایط مورد عمل در هر یک از آنها.

۱-۷- عملکرد طرح های بیمه ای جدید دارای مجوز از بیمه مرکزی به همراه نرخ و شرایط مورد عمل در هر یک از آنها.

۱-۸- عملکرد بیمه گری اتکایی مؤسسه بیمه به تفکیک هر قرارداد به همراه نسخه ای از قراردادهای مربوط.

۱-۹- اطلاعات شعب و مراکز پرداخت خسارت مؤسسه بیمه.

۱۰-۱- اطلاعات نمایندگان فعال، تعلیق یا لغو پروانه شده مؤسسه بیمه.

۱۱-۱- اطلاعات کارگزاران و ارزیابان خسارت بیمه‌ای که با مؤسسه بیمه همکاری می‌کنند.

۱۲-۱- اطلاعات مربوط به وقوع تخلفات و تقلبات بیمه‌ای مرتبط با مؤسسه بیمه.

۲- راهبری شرکتی در مؤسسه بیمه:

۱-۲- نحوه تعیین حدود اختیارات واحدهای مختلف مؤسسه بیمه در بخش صدور بیمه‌نامه و پرداخت خسارت به همراه مستندات مربوط.

۲-۲- عناوین و شرح وظایف شوراها و کمیته‌های داخلی مؤسسه بیمه از قبیل کمیته انتصابات، کمیته مدیریت ریسک، کمیته حقوق و دستمزد، کمیته کنترل داخلی و کمیته حسابرسی داخلی.

۳-۲- نحوه فعالیت‌های کنترل داخلی و حسابرسی داخلی، حداقل مشتمل بر تشریح چارچوب عملکرد سیستم‌های مربوط، نحوه گزارش‌دهی و تفکیک وظایف و حدود اختیارها در این سیستم‌ها و متناسب بودن آن با ماهیت و حجم عملیات بیمه‌گری، ارایه گزارش‌های حاصل از آن و مستندات مربوط به خلاصه یافته‌ها و اقدامات کنترل داخلی و حسابرسی داخلی در دوره جاری و برنامه‌های آتی آن.

۴-۲- نحوه فعالیت‌های اکچوئری حداقل مشتمل بر اطلاعات کارکنان بخش اکچوئری و تشریح وظایف آنها و همچنین مستندات مربوط به اثربخشی گزارش‌ها و فعالیت اکچوئری در محاسبه ذخایر فنی، نرخ‌گذاری، سیاست‌های پذیرش ریسک، کفایت پوشش‌های اتکایی و الزامات کفایت سرمایه مؤسسه بیمه.

۵-۲- حوزه‌های برون‌سپاری شده در بخشی از عملیات بیمه که به موجب مقررات، برون-سپاری آنها امکان‌پذیر است از قبیل آموزش شبکه فروش، ارزیابی خسارت، خدمات اکچوئری و همچنین روش‌ها و ملاک‌های انتخاب عرضه‌کنندگان خدمات برون‌سپاری شده و نحوه نظارت بر عملکرد آنها.

۶-۲- برنامه‌های مؤسسه بیمه برای کاهش هزینه‌ها و افزایش بازده عملیات بیمه‌گری.

۷-۲- برنامه‌های پذیرش، آموزش و شیوه‌های نظارت بر نمایندگان بیمه.

۸-۲- گزارش سالانه هیات‌مدیره مؤسسه بیمه به مجمع عمومی و گزارش مربوط به نحوه اجرای مصوبات مجامع عمومی مؤسسه بیمه.

۹-۲- تصمیم مؤسسه بیمه برای ورود یا خروج از بورس و تغییر وضعیت سهام آن در بورس.

۳- مدیریت ریسک و توانگری مالی مؤسسه بیمه:

۱-۳- نظام مدیریت ریسک مؤسسه بیمه، مشتمل بر تبیین اهداف و سیاست‌های مدیریت ریسک، نیروی انسانی و ساختار سازمانی بخش مدیریت ریسک، نحوه شناسایی، اندازه‌گیری، مدیریت، کنترل و تشریح وضعیت فعلی میزان تمرکز، کاهش، حساسیت و مواجهه با ریسک‌های مؤسسه بیمه از قبیل ریسک های بیمه‌گری، بازار، اعتبار و نقدینگی و پیش‌بینی وضعیت آتی آنها.

۲-۳- جزئیات محاسبه نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه.

۳-۳- برنامه های ترمیم وضعیت مالی و افزایش سرمایه (در صورتی که مؤسسه بیمه حسب مقررات مربوط ملزم به تهیه آن باشد).

۴-۳- موارد ترهین، توثیق، صلح حقوق یا هر گونه معامله با حق استرداد اموال مؤسسه بیمه حسب مقررات مربوط.

۵-۳- برنامه افزایش سرمایه مؤسسه بیمه همراه با گزارش توجیهی برای هر مرحله.

۶-۳- برنامه انتشار انواع اوراق مشارکت، صکوک یا سایر اوراق بهادار.

۷-۳- درصد تملک سهام سایر مؤسسات بیمه داخلی یا خارجی.

۸-۳- موارد تجدید ارزیابی دارایی ها و برنامه اعمال آن در سرمایه مؤسسه بیمه.

۴- وضعیت و عملکرد مالی مؤسسه بیمه (مستند به صورت های مالی حسابرسی شده):

۱-۴- صورت‌های مالی به همراه یادداشت‌های توضیحی و صورت های مالی تلفیقی حسب مورد.

۲-۴- صورت های مالی اشخاص حقوقی که بیش از ۲۰ درصد سرمایه آن به مؤسسه بیمه تعلق دارد.

۳-۴- تراز دارایی ها و بدهی های ارزی مؤسسه بیمه.

۴-۴- هزینه‌های بیمه گری از قبیل کارمزد، هزینه صدور و کارمزد مشارکت در منافع شبکه فروش، هزینه رسیدگی و تسویه خسارت به تفکیک رشته‌های بیمه و همچنین هزینه‌های غیرعملیاتی مؤسسه بیمه.

۵-۴- صورت حساب مشارکت در منافع هر یک از بیمه گذاران بیمه های زندگی و نحوه محاسبه آن.

۶-۴- گزارش انواع ذخایر مؤسسه بیمه و نحوه محاسبه و میزان هر یک از آنها و نحوه اطمینان از کفایت هر یک از آنها با توجه به مقررات مربوط.

۷-۴- عملکرد سرمایه‌گذاری‌های مؤسسه بیمه مشتمل بر منابع قابل سرمایه‌گذاری، ترکیب سرمایه‌گذاری ها، درآمدها، هزینه ها و بازده انواع سرمایه‌گذاری ها به تفکیک بیمه های زندگی و غیر زندگی.

۸-۴- مطالبات مؤسسه بیمه از بیمه گذاران، نمایندگان بیمه و سایر اشخاص همراه با تجزیه سنی مطالبات مذکور.

فصل سوم - افشای اطلاعات

ماده ۴- مؤسسه بیمه موظف است حداقل اطلاعات زیر را در پایگاه اطلاع‌رسانی خود افشا نماید به نحوی که امکان دسترسی سریع به اطلاعات مزبور در صفحه اول پایگاه اطلاع رسانی مؤسسه بیمه فراهم باشد.

۱- معرفی مؤسسه بیمه، برنامه کسب و کار و عملکرد آن:

۱-۱- اقامتگاه، سایر مشخصات ثبتی و اساسنامه مؤسسه بیمه.

۱-۲- ترکیب سهام‌داران مؤسسه بیمه و مشخصات سهام‌داران بیش از یک درصد.

۱-۳- ساختار سازمانی مؤسسه بیمه مشتمل بر نمودار تشکیلات سازمانی و مشخصات مدیران مؤسسه بیمه.

۱-۴- تعداد کارکنان و ترکیب سنی، تجربی و تحصیلی آنها.

۱-۵- چشم‌انداز، مأموریت و اهداف راهبردی مؤسسه بیمه.

۱-۶- عملکرد بیمه‌گری مستقیم و اتکایی مؤسسه بیمه به تفکیک رشته‌های بیمه‌ای

۱-۷- عملکرد طرح‌های بیمه‌ای جدید دارای مجوز از بیمه مرکزی به همراه نرخ و شرایط مورد عمل در هر یک از آنها.

۱-۸- خلاصه اطلاعات مربوط به شعب و مراکز پرداخت خسارت مؤسسه بیمه.

۱-۹- خلاصه اطلاعات مربوط به نمایندگان فعال، تعلیق یا لغو پروانه شده مؤسسه بیمه.

۱-۱۰- خلاصه اطلاعات کارگزاران و ارزیابان خسارت بیمه‌ای که با مؤسسه بیمه همکاری می‌کنند.

۲- راهبری شرکتی در مؤسسه بیمه:

۲-۱- کلیات سیستم کنترل داخلی و حسابرسی داخلی و همچنین تشریح شرح وظایف و سطح سازمانی اکچوئر در مؤسسه بیمه و نحوه انجام وظایف توسط آنها.

۲-۲- گزارش سالانه هیات مدیره مؤسسه بیمه به مجمع عمومی.

۲-۳- معاملات غیربیمه‌ای اعضای هیات مدیره و مدیرعامل با مؤسسه بیمه یا با شرکت‌هایی که بیش از ۲۰ درصد سرمایه آن به مؤسسه بیمه تعلق دارد.

۲-۴- سیاست‌های اعطای پاداش و جبران خدمات اعضای هیأت مدیره مؤسسه بیمه.

۲-۵- سیاست‌های تقسیم سود به سهام‌داران مؤسسه بیمه.

۲-۶- ورود یا خروج مؤسسه بیمه از بورس و یا تغییر وضعیت سهام آن در بورس.

۳- مدیریت ریسک و توانگری مالی مؤسسه بیمه:

۳-۱- خلاصه‌ای از نحوه مدیریت ریسک در مؤسسه بیمه مشتمل بر ساختار

سازمانی واحد مدیریت ریسک و گزارش وضعیت ریسک های مؤسسه بیمه از قبیل ریسک های بیمه گری، بازار، اعتبار و نقدینگی و نحوه مدیریت هر یک از ریسک های مذکور.

۲-۳- نسبت توانگری مالی مورد تأیید بیمه مرکزی.

۳-۳- برنامه های مؤسسه بیمه برای افزایش سرمایه و تغییر در میزان سرمایه.

۴-۳- اطلاعات انواع اوراق مشارکت، صکوک و یا سایر اوراق بهادار در صورت انتشار.

۵-۳- درصد تملک سهام سایر مؤسسات بیمه داخلی یا خارجی.

۴- وضعیت و عملکرد مالی مؤسسه بیمه (مستند به صورت های مالی حسابرسی شده):

۱-۴- صورت‌های مالی به همراه یادداشت‌های توضیحی و صورت های مالی تلفیقی حسب مورد.

۲-۴- نسبت های عملیاتی و مالی با اهمیت دوره سه ساله آخر فعالیت مؤسسه بیمه طبق جدول زیر:

ردیف	نسبت های عملیاتی و مالی با اهمیت مؤسسه بیمه
۱	نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه که به تأیید بیمه مرکزی رسیده است
۲	نرخ رشد حق‌بیمه و خسارت مؤسسه بیمه به تفکیک انواع رشته‌های بیمه
۳	سهم از بازار مؤسسه بیمه به تفکیک انواع رشته‌های بیمه
۴	نسبت حق بیمه تولیدی نمایندگان و کارگزاران به کل حق بیمه مؤسسه بیمه
۵	سهم نگهداری مؤسسه بیمه (نسبت حق بیمه صادره پس از کسر مجموع حق بیمه واگذاری اجباری و اختیاری به کل حق بیمه صادره)
۶	ضریب خسارت مؤسسه بیمه به تفکیک انواع رشته‌های بیمه
۷	نسبت مجموع هزینه کارمزد، هزینه های صدور و کارمزد مشارکت در منافع پرداختی به حق بیمه صادره به تفکیک رشته های بیمه
۸	نسبت هزینه های عمومی و اداری به حق بیمه صادره
۹	ضریب ترکیبی (ضریب خسارت و نسبت مجموع هزینه‌های اداری و عمومی و هزینه های کارمزد، هزینه صدور و کارمزد مشارکت در منافع پرداختی به حق بیمه صادره)
۱۰	نسبت کل سرمایه گذاری‌ها به کل دارایی‌ها
۱۱	بازده سرمایه گذاری‌ها(نسبت درآمد سرمایه گذاری‌ها به متوسط بهای تمام شده ابتدا و انتهای دوره سرمایه گذاری‌ها) به تفکیک بیمه های زندگی و غیرزندگی
۱۲	نسبت ذخیره خسارت معوق به جمع ذخایر فنی به تفکیک رشته‌های بیمه (سهم نگهداری)
۱۳	نسبت ذخیره ریاضی به ذخیره حق بیمه (سهم نگهداری)
۱۴	نسبت مجموع مطالبات از بیمه گذاران، نمایندگان و بیمه گران اتکایی به مجموع دارائی‌ها
۱۵	نسبت دارایی های نقدی به کل دارایی ها
۱۶	نسبت کل بدهی‌ها به کل دارایی‌ها

۳-۴- تراز مشارکت در منافع بیمه گذاران بیمه های زندگی.

ماده ۵- در صورتی که بیمه مرکزی هر یک از اطلاعات افشاشده موضوع ماده ۴ این آیین‌نامه را خلاف واقع تشخیص دهد به مؤسسه بیمه اعلام و در صورت عدم اصلاح توسط مؤسسه بیمه ظرف مدت ده روز کاری، مراتب توسط بیمه مرکزی اطلاع رسانی عمومی خواهد شد.

فصل چهارم - سایر مقررات

ماده ۶- مسئولیت صحت اطلاعات موضوع مواد ۳ و ۴ این آئین‌نامه با هیأت‌مدیره و مدیرعامل و مسئولیت گزارشگری و افشای آن با مدیرعامل مؤسسه بیمه است.

ماده ۷- بیمه‌مرکزی، اطلاعات مربوط به رویدادهای زیر را حسب مورد در روزنامه‌های کثیرالانتشار یا پایگاه اطلاع رسانی خود افشا می کند:

۱- اخطار کتبی به مدیران مرتبط مؤسسه بیمه که ناشی از تخلف از قوانین و مقررات بوده و مستند به تصمیم هیات‌عامل بیمه مرکزی باشد.

۲- صدور، تعلیق و یا لغو پروانه (مجوز) فعالیت مؤسسه بیمه در یک یا چند رشته بیمه‌ای مستقیم یا اتکایی.

۳- تصمیم مؤسسه بیمه به توقف فعالیت در یک یا چند رشته بیمه مستقیم یا اتکایی.

۴- گزارش وضعیت توانگری مالی مؤسسه بیمه.

۵- ادغام یا انتقال پرتفوی مؤسسه بیمه به سایر مؤسسات بیمه.

۶- انحلال یا ورشکستگی مؤسسه بیمه.

۷- سایر اطلاعاتی که از لحاظ حفظ منافع بیمه‌گذاران، بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنها لازم باشد.

ماده ۸- در صورت انتشار اخبار یا گزارشی از سوی هر یک از کارکنان یا نمایندگان مؤسسه بیمه که حاوی اطلاعات خلاف واقع یا گمراه کننده باشد مؤسسه بیمه مکلف است بلافاصله اطلاعات و توضیحات کافی در خصوص اخبار یا گزارش مزبور را به بیمه مرکزی ارسال و برای اطلاع عموم افشا نماید.

ماده ۹- بیمه مرکزی بر حسن اجرای مفاد این آیین‌نامه نظارت می‌نماید و در صورت قصور یا تخلف در اجرای آن حسب مورد و متناسب با نوع، سابقه، تکرار و تعدد قصور و تخلف، به موجب تصمیم هیات‌عامل بیمه مرکزی اقدامات ذیل رابه عمل می آورد:

۱- اخطار کتبی به مدیران مرتبط مؤسسه بیمه.

۲- سلب صلاحیت حرفه‌ای مدیران مرتبط مؤسسه بیمه.

۳- پیشنهاد تعلیق فعالیت مؤسسه بیمه در یک یا چند رشته بیمه‌ای یا تمام رشته ها به شورای‌عالی بیمه.

۴- پیشنهاد لغو پروانه فعالیت مؤسسه بیمه در یک یا چند رشته بیمه‌ای یا تمام

رشته ها به شورای‌عالی بیمه.

ماده ۱۰- بیمه مرکزی ملزم به حفظ اسرار و اطلاعات مؤسسات بیمه است و به هیچ وجه نباید از اطلاعاتی که در اجرای این آیین‌نامه به دست می‌آورد جز در موارد مصرح در این آیین نامه یا قانون استفاده کند.

ماده ۱۱- مؤسسات بیمه صرف نظر از تکالیف مشابه در زمینه گزارشگری و افشای اطلاعات در سایر مقررات و مصوبات شورای عالی بیمه، موظفند تکالیف مربوط به گزارشگری و افشای اطلاعات را به ترتیب مقرر در این آیین نامه انجام دهند.

این آیین نامه از تاریخ ابلاغ، لازم الاجرا است.

مجموعه کامل صورت‌های مالی و یادداشت‌های توضیحی

صورت های مالی نمونه

مصوبه مورخ ۸۸/۲/۹ شورای‌عالی بیمه

در دویست و نود و چهارمین جلسه شورای‌عالی بیمه که در تاریخ ۱۳۸۸/۲/۹ در بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران تشکیل شد، در اجرای ماده ۶۲ قانون تأسیس بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بیمه‌گری و به منظور فراهم نمودن امکان رعایت استاندارد حسابداری شماره ۲۸ (فعالیت های عمومی بیمه) و هم چنین آیین‌نامه شماره ۵۸ در خصوص ذخایر فنی مؤسسات بیمه، صورت های مالی نمونه مصوب ۱۳۶۹/۱۲/۲۰ شورا مورد بازنگری قرارگرفته و صورت های مالی نمونه به شرح ۴ صفحه ذیل به تصویب رسید:

شرکت سهامی بیمه ...

ترازنامه در تاریخ ۲۹ اسفند ماه ۱۳x۲

دارائی ها: یادداشت ۱۳x۲/۱۲/۲۹ ۱۳x۱/۱۲/۲۹ (تجدید ارائه شده)

		میلیون ریال	میلیون ریال
موجودی نقد	۳	xx	xx
سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت	۴	xx	xx
مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان	۵	xx	xx
مطالبات از بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکائی	۶	xx	xx
سایر حساب‌ها و اسناد دریافتنی	۷	xx	xx
سهم بیمه‌گران اتکائی از ذخایر فنی	۸	xx	xx
مطالبات بلندمدت	۹	xx	xx
سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت	۱۰	xx	xx
دارائی‌های ثابت مشهود	۱۱	xx	xx
دارائی های نامشهود	۱۲	xx	xx
سایر دارائی ها	۱۳	xx	xx
جمع دارائی ها		xx	xx

بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام: یادداشت ۱۳x۲/۱۲/۲۹ ۱۳x۱/۱۲/۲۹ (تجدید ارائه شده)

		میلیون ریال	میلیون ریال
بدهی به بیمه‌گذران و نمایندگان	۱۴	xx	xx
بدهی به بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکائی	۱۵	xx	xx
سایر حساب‌ها و اسناد پرداختنی	۱۶	xx	xx
ذخیره مالیات بر درآمد	۱۷	xx	xx
سود سهام	۱۸	xx	xx
ذخایر حق‌بیمه	۱۹	xx	xx
ذخیره خسارت معوق*	۲۰	xx	xx
ذخیره ریسک‌های منقضی‌نشده	۲۰	xx	xx
سایر ذخایر فنی	۲۱	xx	xx
حق‌بیمه سال‌های آتی	۲۲	xx	xx
ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان	۲۳	xx	xx
سایر بدهی‌ها	۲۴	xx	xx
جمع بدهی‌ها		xx	xx
حقوق صاحبان سهام:			
سرمایه	۲۵	xx	xx
اندوخته قانونی	۲۶	xx	xx
اندوخته سرمایه‌ای	۲۷	xx	xx
سایر اندوخته ها	۲۸	xx	xx
سود(زیان) انباشته		xx	xx
جمع حقوق صاحبان سهام		xx	xx
جمع بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام		xx	xx

یادداشت های توضیحی..... تا..... پیوست جزو لاینفک صورتهای مالی است.

*در صورت کم اهمیت بودن ذخیره فوق، نیازی به ارائه آن در متن صورت ترازنامه نمی‌باشد.

شرکت سهامی بیمه ... صورت سود و زیان

برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۳x۲ (میلیون ریال)

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹		(تجدید ارائه شده) ۱۳x۱/۱۲/۲۹		
حق‌بیمه صادره	۲۹	xx		xx		
کاهش (افزایش) ذخایر حق‌بیمه	۱۹	(xx)		(xx)		
درآمد حق بیمه			xx	xx		
حق بیمه اتکایی و اگذاری	۳۰	xx			xx	
کاهش(افزایش)ذخیره حق‌بیمه اتکائی واگذاری	۱۹	(xx)			(xx)	
هزینه حق‌بیمه اتکائی واگذاری			(xx)	(xx)		
درآمد حق بیمه سهم نگهداری			xx	xx		
خسارت پرداختی	۳۱	xx			xx	
افزایش(کاهش) ذخایر خسارت	۲۰	(xx)			(xx)	
هزینه خسارت	۳۱		(xx)	(xx)		
خسارت دریافتی از بیمه‌گران اتکائی	۳۲	xx			xx	
افزایش(کاهش) ذخیره خسارت معوق بیمه اتکایی واگذاری	۲۰	(xx)			(xx)	
خسارت سهم بیمه‌گران اتکایی			xx	xx		
هزینه خسارت سهم نگهداری			(xx)	(xx)		
هزینه کارمزد و کارمزد منافع	۳۳	xx			xx	
درآمد کارمزد و کارمزد منافع اتکائی	۳۴	(xx)			(xx)	
هزینه کارمزد و کارمزد منافع سهم نگهداری			(xx)	(xx)		
(افزایش) کاهش سایر ذخائر فنی	۲۱	(xx)		(xx)		
هزینه سهم صندوق تامین خسارتهای بدنی	۳۵	(xx)		(xx)		
سایر درآمدها و هزینه‌های بیمه‌ای	۳۶	xx		xx		
خالص سایر هزینه‌های بیمه‌ای			(xx)	(xx)		
درآمد سرمایه‌گذاری از محل ذخائر فنی	۳۷		xx	xx		
سود ناخالص فعالیت بیمه‌ای			xx	xx		
درآمد سرمایه‌گذاری از محل سایر منابع	۳۷		xx	xx		
هزینه‌های اداری و عمومی	۳۸		(xx)	(xx)		
سود عملیاتی			xx	xx		
سایر درآمدها و هزینه‌های غیربیمه‌ای	۳۹		xx	xx		
سود خالص قبل از کسر مالیات			xx	xx		
مالیات	۱۷		(xx)	(xx)		
سود خالص دوره			xx	xx		

یادداشت های توضیحی..... تا..... پیوست جزو لاینفک صورتهای مالی است.

گردش حساب سود انباشته (میلیون ریال)

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹		(تجدید ارائه شده) ۱۳x۱/۱۲/۲۹		
سود خالص			xx		xx	
سود انباشته در ابتدای دوره		xx			xx	
تعدیلات سنواتی	۴۰	(xx)			(xx)	
سود انباشته در ابتدای سال- تعدیل شده			xx		xx	
سود قابل تخصیص			xx		xx	
تخصیص سود:						
اندوخته قانونی	۲۶	xx			xx	
اندوخته سرمایه‌ای	۲۷	xx			xx	
سایر اندوخته‌ها	۲۸	xx			xx	
سود سهام	۱۸	xx			xx	
جمع			(xx)		(xx)	
سود انباشته در پایان سال			xx		xx	

یادداشت‌های توضیحی..... تا..... پیوست جزو لاینفک صورت‌های مالی است.

صورت سود و زیان جامع

برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳x۲ (میلیون ریال)

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹	(تجدید ارائه شده) ۱۳x۱/۱۲/۲۹
سود خالص		xx	xx
ذخیره تسعیر دارائی ها و بدهی های ارزی*	۴۱	xx	xx
مازاد تجدید ارزیابی دارائیها		xx	xx
سود جامع		xx	xx
تعدیلات سنواتی سود انباشته		xx	xx
سود جامع شناسایی شده		xx	xx

یادداشت‌های توضیحی..... تا ..... پیوست جزو لاینفک صورتهای مالی است.

* ذخیره تسعیر دارائی ها و بدهی های ارزی مختص شرکتهای بیمه دولتی می باشد.

صورت جریان وجوه نقد

برای سال منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳x۲ (میلیون ریال)

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹		(تجدید ارائه شده) ۱۳x۱/۱۲/۲۹		
جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از فعالیت های عملیاتی	۴۲		xx		xx	
سود پرداختی بابت تأمین مالی:					xx	
سود سهام پرداختی		xx			xx	
جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از سود پرداختی بابت تأمین مالی			xx		xx	
مالیات بر درآمد:						
مالیات بر درآمد پرداختی			(xx)		(xx)	
فعالیتهای سرمایه گذاری:						
وجوه پرداختی جهت داراییهای ثابت مشهود و سایر داراییها		xx			xx	
وجوه پرداختی بابت تحصیل سرمایه گذاریهای بلند مدت		xx			xx	
وجوه پرداختی بابت سرمایه گذاریهای کوتاه مدت		xx			xx	
وجوه حاصل از فروش سرمایه گذاریها		xx			xx	
وجوه حاصل از فروش دارائیهای ثابت مشهود		xx			xx	
جریان خالص خروج وجه نقد ناشی ازفعالیت های سرمایه گذاری			xx		xx	
جریان خالص ورود وجه نقد قبل از فعالیتهای تأمین مالی			xx		xx	
فعالیتهای تأمین مالی:						
وجوه حاصل از افزایش سرمایه		xx			xx	
وجوه حاصل از سایر فعالیتهای تامین مالی		xx			xx	
خالص جریان ورود وجه نقد ناشی از فعالیتهای تأمین مالی			xx		xx	
خالص افزایش (کاهش) در وجه نقد			xx		xx	
مانده وجه نقد در آغاز سال			xx		xx	
تأثیر تغییرات نرخ ارز			xx		xx	
مانده وجه نقد در پایان سال			xx		xx	
مبادلات غیر نقدی	۴۳		xx		xx	

یادداشت‌های توضیحی..... تا..... پیوست جزو لاینفک صورتهای مالی است.

یادداشت‌های توضیحی

۱) تاریخچه فعالیت شرکت

الف- کلیات

شرکت سهامی بیمه..... در تاریخ ..... تحت شماره..... در اداره ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری به ثبت رسیده است. سرمایه اولیه شرکت مبلغ ..... ریال متشکل از ..... سهم بوده که .....درصد آن در بدو تأسیس پرداخت و مابقی در تاریخ/ تاریخ‌های ..... پرداخت گردیده است. سرمایه شرکت در تاریخ/ تاریخ‌های ..... افزایش یافته که در پایان سال ۱۳x۲ مبلغ..... ریال متشکل از ..... سهم ..... ریالی می‌باشد. مرکز اصلی شرکت ..... است و شرکت دارای ..... شعبه و .... نمایندگی در سطح کشور و (خارج از کشور) می‌باشد.

ب- فعالیت اصلی شرکت:

موضوع فعالیت شرکت مطابق ماده ..... اساسنامه عبارت است از:

.....

ج- تعداد کارکنان:

تعداد و ترکیب کارکنان در استخدام شرکت به تفکیک ... به شرح زیر می باشد:

ردیف	پایه تحصیلی	سال ۱۳x۲	سال ۱۳x۱
۱	دیپلم	.....	.....
۲	فوق دیپلم	.....	.....
۳	کارشناس	.....	.....
۴	کارشناس ارشد	.....	.....
۵	دکترا	.....	.....
	جمع	.....	.....

۲) مبنای تهیه صورت‌های مالی و خلاصه اهم رویه‌های حسابداری

الف) مبنای تهیه صورت‌های مالی

صورت‌های مالی بر مبنای بهای تمام‌شده تاریخی و الزامات مصوب شورای عالی بیمه ارائه و در موارد مقتضی از ارزش‌های جاری نیز استفاده شده است. مطابق الزامات مصوب شورای عالی بیمه شرکت‌های بیمه موظفند علاوه بر ذخایر پیش‌بینی شده در استاندارد حسابداری شماره ۲۸ (فعالیت‌های بیمه عمومی) ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی به شرح یادداشت ۳-۱ ذیل در نظر بگیرند.

ب) خلاصه اهم رویه‌های حسابداری

۱- شناسایی درآمد حق‌بیمه

• درآمد حق‌بیمه رشته‌های غیرزندگی:

حق‌بیمه رشته‌های غیرزندگی و عمر زمانی از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای و به طور یکنواخت در طول دوره بیمه‌نامه (برای بیمه‌نامه‌های مستقیم) و در طول دوره پذیرش غرامت (برای بیمه‌های اتکایی) پس از کسر ذخایر فنی حق‌بیمه به عنوان درآمد حق‌بیمه شناسایی می‌شود.

• درآمد حق‌بیمه رشته‌های زندگی:

درآمد مربوط به بیمه‌نامه‌های صادره و الحاقیه‌های اضافی پس از کسر الحاقیه‌های برگشتی در هنگام صدور به حساب درآمد منظور می‌شود.

۲- حق‌بیمه سال‌های آتی

در بیمه‌های بلندمدت حق‌بیمه سال‌های دوم و بعد از آن از طریق حساب حق‌بیمه سال‌های آتی به درآمد سال مربوط منتقل می‌شود. اما در بیمه‌های مهندسی اگر مدت اعتبار بیمه‌نامه بیش از یک سال باشد برای احتساب حق‌بیمه سال‌های آتی از مجموع ارقام سنوات استفاده خواهد شد.

۳- ذخایر فنی شرکت در پایان هرسال طبق آئین‌نامه شماره ۵۸ مصوب ۱۳۸۷/۱۰/۲۵ شورای عالی بیمه و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر محاسبه می‌گردد:

۳ -۱- بیمه‌های غیرزندگی

نوع ذخیره	میزان ذخیره
ذخیره حق‌بیمه (حق‌بیمه عایدنشده)	برای کلیه رشته‌های بیمه ای به جز بیمه باربری به روش فصلی(یک هشتم) بر مبنای حق‌بیمه صادره پس از کسر ۱۵ درصد به عنوان هزینه تحصیل و کسر حق‌بیمه اتکایی واگذاری مربوط و برای رشته باربری عبارت است از ذخیره محاسبه شده به روش فوق بعلاوه یک هشتم ذخیره مذکور.
ذخیره ریسک‌های منقضی‌نشده برای جبران کسری ذخیره حق‌بیمه عایدنشده	در رشته‌هایی که ضریب خسارت آنها بیش از ۸۵٪ باشد عبارتست از: حق بیمه عایدنشده پایان دوره × (۸۵٪ - ضریب خسارت) / ۸۵٪
ذخیره خسارت معوق	عبارت است از جمع اقلام زیر: الف- خسارات اعلام‌شده در دست رسیدگی به علاوه برآورد مخارج تسویه خسارت پس از کسر سهم بیمه‌گر اتکایی. ب- خساراتی که تا قبل از پایان دوره مالی ایجاد شده و هنوز به بیمه‌گر اعلام‌نشده بعلاوه مخارج تسویه خسارت پس از کسر سهم بیمه‌گر اتکایی. تبصره۱- در رشته بیمه شخص ثالث چنانچه محاسبه ذخیره خسارات اعلام شده در دست رسیدگی برای مورد به مورد پرونده‌ها وجود نداشته باشد حاصل ضرب متوسط هزینه خسارت بدنی هر پرونده (نفر) طی سال مالی در تعداد پرونده‌های در دست رسیدگی به عنوان ذخیره موضوع بند الف شناسایی خواهد شد. تبصره۲- حداکثر خسارت برآورد شده بند ب نمی‌تواند بیش از ۳ درصد بند الف باشد، مازاد آن منوط به تأیید بیمه مرکزی ایران می باشد.

ذخیره برگشت حق‌بیمه	۵۰ ٪ نسبت حق‌بیمه‌های برگشتی به کل حق‌بیمه صادره در سه سال مالی قبل ضربدر حق‌بیمه صادره سال مالی جاری پس از کسر حق‌بیمه اتکایی واگذاری
ذخیره ریاضی	ارزش فعلی تعهدات بیمه گر پس از کسر سهم بیمه گر اتکایی.
ذخیره مشارکت بیمه‌گذاران در منافع	درصدی از منافع حاصل از هر یک از قراردادهای بیمه که به موجب شرایط قرارداد به بیمه گذاران قابل پرداخت است.
ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی	سه درصد حق‌بیمه صادره بیمه‌های غیرزندگی پس از کسر سهم حق‌بیمه اتکایی واگذاری به علاوه ذخایر فنی تکمیلی و خطرات طبیعی که از سال قبل منتقل شده است. ضمناً میزان ذخیره مزبور نباید از ۲۰ ٪ میانگین حق‌بیمه نگهداری بیمه‌های غیرزندگی سه سال گذشته تجاوز نماید.
۳-۲- بیمه‌های زندگی:	
ذخیره ریاضی	تفاوت بین ارزش فعلی تعهدات بیمه‌گر (اعم از سرمایه و مستمری) و ارزش فعلی تعهدات بیمه‌گذاران نسبت به سهم نگهداری شرکت و با رعایت مبانی فنی مورد استفاده در محاسبه حق‌بیمه.
ذخیره مشارکت در منافع	درصدی از منافع حاصل از معاملات بیمه‌های زندگی و سرمایه‌گذاری ذخایر فنی آن که به موجب قراردادهای بیمه‌های زندگی باید به بیمه‌گذاران بیمه‌های زندگی پرداخت شود.
ذخیره فنی بیمه عمر زمانی	بر اساس مبانی تعیین‌شده برای بیمه‌های غیرزندگی(غیر از بیمه‌های باربری) محاسبه و در حسابها منظور شده است.
ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی بیمه‌های زندگی	سه درصد حق‌بیمه صادره پس از کسر حق‌بیمه اتکایی واگذاری به علاوه ذخایر فنی تکمیلی و خطرات طبیعی سال قبل. ضمناً میزان ذخیره مذکور نباید از ۲۰ درصد میانگین حق‌بیمه نگهداری بیمه‌نامه‌های زندگی سه سال گذشته تجاوز نماید.
۳-۳- ذخایر فنی بیمه اتکایی قبولی	ذخایر فنی معاملات بیمه اتکایی قبولی با رعایت قواعد مقرر در بندهای فوق و به موجب شرایط و توافق های اتکایی محاسبه می‌شود.
۳-۴- در اولین سال اجرای استاندارد حسابداری فعالیت‌های بیمه‌های عمومی و آئین‌نامه ذخایر فنی مؤسسات بیمه(شماره ۵۸) تغییر در روش‌های محاسبه ذخایر ریسک‌های منقضی‌نشده و ذخیرهٔ خسارات معوق به عنوان تغییر روش حسابداری برخورد شده و ارقام آن ارائه مجدد شده است و تغییر در سایر ذخایر به عنوان تغییر برآورد تلقی گردیده است.	

۴- شناسایی درآمد کارمزد و مشارکت در منافع

درآمد کارمزد طبق شرایط بیمه‌نامه یا قراردادهای بیمه‌ای و اتکایی در زمان شروع پوشش بیمه‌ای شناسایی می‌شود. همچنین درآمد مشارکت در منافع حاصل از بیمه‌های اتکایی در زمان مشخص شدن نتایج عملیات اتکایی به عنوان درآمد شناسایی می‌شود.

۵- شناسایی هزینه خسارت

در بیمه‌های مستقیم خسارت پرداختی پس از گزارش وقوع خسارت از سوی بیمه‌گذار و انجام رسیدگی‌های لازم توسط کارشناسان شرکت و پس از صدور حواله خسارت در حساب‌ها شناسایی و ثبت می‌شود. ضمناً بابت خسارت واقع‌شده‌ای که پرداخت نشده است و خسارت واقع‌شده‌ای که گزارش نشده است به موجب مصوبات شورای عالی

بیمه، ذخیره مورد نیاز برآورد و شناسایی می‌شود. در صورت لزوم، بابت بدهی خسارت معوق بر اساس اطلاعاتی که پس از شناخت اولیه بدست می‌آید تعدیل صورت می‌گیرد و اثرات ناشی از این تعدیل در صورت سود و زیان دوره منظور می‌شود. در بیمه‌های اتکایی قبولی نیز هزینه خسارات براساس گزارش‌های دریافتی از بیمه‌گر واگذارنده شناسایی می‌شود.

۶- مخارج تحصیل

مخارج تحصیل یا تمدید بیمه‌نامه‌ها نظیر کارمزد پرداختی به نمایندگان، مخارج صدور بیمه‌نامه ها و سایر مخارج مربوط، به محض وقوع به عنوان هزینه دوره شناسایی می‌شود.

۷- سرمایه‌گذاری‌ها

- سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت به بهای تمام‌شده پس از کسر هرگونه ذخیره بابت کاهش دائمی در ارزش هر یک از سرمایه‌گذاری‌ها ارزشیابی می‌شود.
- آن گروه از سرمایه‌گذاری‌های سریع‌المعامله در بازار که به عنوان دارایی جاری طبقه‌بندی می‌شود به اقل بهای تمام‌شده و خالص ارزش فروش مجموع سرمایه‌گذاری‌ها و سایر سرمایه‌گذاری‌های جاری به اقل بهای تمام‌شده و خالص ارزش فروش هر یک از سرمایه‌گذاری‌ها ارزشیابی می‌شود.
- درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری در سهام شرکت فرعی در زمان تصویب سود توسط مجمع عمومی صاحبان سهام شرکت سرمایه‌پذیر (تا تاریخ تصویب صورت‌های مالی) و درآمد حاصل از سایر سرمایه‌گذاری‌ها در زمان تصویب سود توسط مجمع عمومی صاحبان سهام شرکت سرمایه‌پذیر (تا تاریخ ترازنامه) شناسایی می‌شود.

۸- دارائی‌های ثابت مشهود و استهلاک آن

دارایی‌های ثابت به قیمت تمام شده پس از کسر استهلاک در صورت‌های مالی منعکس گردیده‌اند. دارایی‌های مزبور بر اساس مقررات قانونی مالیات‌های مستقیم به نرخ و روش‌های زیر مستهلک گردیده‌اند.

نوع دارایی	نرخ استهلاک	روش استهلاک
.....	.....	.....

۹- دارائی‌های نامشهود و استهلاک آن

دارایی‌های نامشهود به قیمت تمام‌شده پس از کسر استهلاک در صورت‌های مالی منعکس گردیده‌اند. دارایی‌های مزبور بر اساس مقررات قانونی به نرخ و روش‌های زیر مستهلک گردیده‌اند.

نوع دارایی	نرخ استهلاک	روش استهلاک
.....	.....	.....
.....	.....	.....

۱۰ –اقلام پولی ارزی با نرخ رسمی ارز در تاریخ ترازنامه و اقلام غیرپولی که به بهای تمام‌شده تاریخی بر حسب ارز ثبت شده است با نرخ رسمی ارز در تاریخ انجام معامله تسعیر می‌شود. تفاوت‌های ناشی از تسویه یا تسعیر اقلام پولی ارزی به عنوان درآمد یا هزینه دوره وقوع شناسایی می‌شود.[۱۵]

۱۱– ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان

برای کارکنان معادل ..... روز بر اساس آخرین ..... در مقابل هر سال خدمت ذخیره مزایای پایان خدمت در نظر گرفته می‌شود.

۳– موجودی نقد

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
موجودی نزد بانک‌ها (ریالی)		xx	xx
موجودی نزد بانک‌ها (ارزی)		xx	xx
صندوق		xx	xx
وجوه در راه		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx

۴– سرمایه‌گذاری‌های کوتاه مدت

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
سرمایه‌گذاری در بورس(خالص)	۴- ۲	xx	xx
اوراق مشارکت	۴-۳	xx	xx
سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه مدت		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx
۴-۱- ارزش بازار سرمایه گذاری‌های سریع‌المعامله در تاریخ ترازنامه جمعاً به میزان .... میلیون ریال بیش از مبلغ دفتری است.			

۱۵. تفاوت‌های تسعیر دارائی‌ها و بدهی‌های ارزی شرکت‌های دولتی باید در اجرای مفاد ماده ۱۳۶ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب شهریور ۱۳۶۶ به حساب اندوخته تسعیر دارائی‌ها و بدهی‌های ارزی منظور و در سرفصل حقوق صاحبان سرمایه طبقه‌بندی می‌شود. چنانچه در پایان دوره مالی مانده حساب مذکور بدهکار باشد این مبلغ به حساب سود و زیان همان دوره منظور می‌شود. همچنین خالص تفاوت‌های تسعیری که به ترتیب فوق موجب تغییر اندوخته تسعیر طی دوره گردیده است باید در صورت سود و زیان جامع دوره منعکس گردد.

٤- ٢- سرمایه گذاری در بورس

	۱۳x۲					۱۳x۱	
	تعداد سهام	بهای تمام شده میلیون ریال	ذخیره کاهش ارزش میلیون ریال	خالص میلیون ریال	ارزش بازار میلیون ریال	خالص میلیون ریال	ارزش بازار میلیون ریال
شرکت الف	xx	xx	(xx)	xx	xx	xx	xx
....	xx	xx	(xx)	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	(xx)	xx	xx	xx	xx

٤- ٣- اوراق قرضه/ مشارکت

	نرخ بهره		تاریخ سررسید		مبلغ کل میلیون ریال	
	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۲	۱۳x۱
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx

٥-مطالبات از بیمه گذاران و نمایندگان

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
الف – بیمه گذاران			
مطالبات از بیمه گذاران عضو گروه		xx	xx
مطالبات از بیمه گذاران سایر اشخاص وابسته		xx	xx
سایر اشخاص		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx
ب- نمایندگان			
.....		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx
جمع کل		xx	xx

٦-مطالبات از بیمه گران و بیمه گران اتکایی

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
الف- مطالبات از بیمه گران و بیمه گران اتکایی داخلی			
مطالبات از بیمه گران عضو گروه		xx	xx
مطالبات از بیمه گران سایر اشخاص وابسته		xx	xx
سایر اشخاص		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx
ب- مطالبات از بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکایی خارجی			
.....		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx
جمع کل		xx	xx

۷- سایر حساب ها و اسناد دریافتنی

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
پیش پرداخت های کوتاه مدت			
حصه جاری وام بلندمدت			
سپرده اتکائی قبولی			
ملزومات اداری			
.....			
.....			
جمع			
کسر می شود: ذخیره مطالبات مشکوک الوصول			
جمع			

۸- سهم بیمه گران اتکایی از ذخایر فنی

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
ذخایر حق بیمه	۱۹	xx	xx
ذخیره خسارت معوق	۲۰	xx	xx
جمع		xx	xx

۹- مطالبات بلند مدت

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
حساب ها و اسناد دریافتنی بیمه ای	۱۹	xx	xx
حساب ها و اسناد دریافتنی غیر بیمه ای		xx	xx
وام کارکنان		xx	xx
.....		xx	xx
....		xx	xx
....		xx	xx
جمع		xx	xx
کسر می شود: ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		(xx)	(xx)
جمع		xx	xx

۱۰- سرمایه گذاری های بلندمدت

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
سرمایه گذاری در سهام شرکت های خارج از بورس	۱-۱۰	xx	xx
اوراق مشارکت	۲-۱۰	xx	xx
سرمایه گذاری در زمین و ساختمان		xx	xx
سپرده های بلندمدت بانکی(ارزی و ریالی)		xx	xx
مشارکت مدنی		xx	xx
مشارکت در طرحهای عمرانی و ساختمانی...		xx	xx
وام های پرداختی		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx

۱-۱۰- سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌های خارج از بورس

	۱۳x۲						۱۳x۱
	تعداد سهام	درصد سرمایه‌گذاری	مبلغ اسمی	بهای تمام شده میلیون ریال	ذخیره کاهش ارزش میلیون ریال	خالص میلیون ریال	خالص میلیون ریال
شرکت الف	xx	xx	xx	xx	(xx)	xx	xx
....	xx	xx	xx	xx	(xx)	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	(xx)	xx	xx

۲-۱۰- اوراق قرضه//مشارکت

	نرخ بهره		تاریخ سررسید		مبلغ کل میلیون ریال	
	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۲	۱۳x۱
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۱۱- دارائی‌های ثابت مشهود

بهای تمام شده	زمین میلیون ریال	ساختمان میلیون ریال	وسایل نقلیه میلیون ریال	اثاثه اداری میلیون ریال	و .... میلیون ریال	جمع میلیون ریال
مانده در ۱۳x۱/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx
افزایش طی دوره	xx	xx	xx	xx	xx	xx
کاهش طی دوره	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)
مانده در ۱۳x۲/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx
استهلاک انباشته						
مانده در ۱۳x۱/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx
افزایش طی دوره	xx	xx	xx	xx	xx	xx
کاهش طی دوره	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)
مانده در ۱۳x۲/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx
خالص مبلغ دفتری						
مانده در ۱۳x۱/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx
مانده در ۱۳x۲/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx

توضیح و ارائه اطلاعات تفصیلی در مورد هریک از دارائی‌های فوق و همچنین سایر اطلاعات مانند وضعیت بیمه دارائی‌ها، افشای دارائی‌هایی که در وثیقه می‌باشد و .....

۱۲- دارائی های نامشهود

بهای تمام شده	سرقفلی میلیون ریال	حق‌الامتیاز میلیون ریال	آب میلیون ریال	برق میلیون ریال	و .... میلیون ریال	جمع میلیون ریال
مانده در ۱۳x۱/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx
افزایش طی دوره	xx	xx	xx	xx	xx	xx
کاهش طی دوره	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)
مانده در ۱۳x۲/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx
استهلاک (کاهش ارزش)						
مانده در ۱۳x۱/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx
افزایش طی دوره	xx	xx	xx	xx	xx	xx
کاهش طی دوره	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)	(xx)
مانده در ۱۳x۲/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx
خالص مبلغ دفتری						
مانده در ۱۳x۱/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx
مانده در ۱۳x۲/۱۲/۲۹	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۱۳- سایر دارائی ها

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
.....		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xxx	xxx

۱۴-بدهی به بیمه گذاران و نمایندگان

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
الف -بیمه گذاران			
بدهی به بیمه گذاران عضو گروه		xx	xx
سایر اشخاص وابسته		xx	xx
سایر اشخاص		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx
ب- نمایندگان			
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx
جمع کل		xx	xx

۱۵-بدهی به بیمه گران و بیمه گران اتکایی

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
الف - بدهی به بیمه گران و بیمه گران اتکایی داخلی			
بدهی به بیمه گران عضو گروه		xx	xx
بدهی به بیمه گران سایر اشخاص وابسته		xx	xx
سایر اشخاص		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx
ب- بدهی به بیمه گران و بیمه گران اتکایی خارجی			
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx
جمع کل		xx	xx

۱۶- سایر حساب ها و اسناد پرداختنی

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
اسناد پرداختنی		xx	xx
حق الزحمه پرداختنی		xx	xx
بستانکاران		xx	xx
هزینه های پرداختنی		xx	xx
سپرده اتکائی واگذاری		xx	xx
مالیات پرداختنی		xx	xx
ذخیره تسعیر ارز		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx

۱۷- ذخیره مالیات بر درآمد

بدهی‌های مالیاتی شرکت تا پایان سال ۱۳x۰ کلا قطعی و تسویه شده است.

خلاصه وضعیت مالیاتی شرکت برای سال های ۱۳x۰ تا ۱۳x۲ که مالیات آن قطعیت نیافته در جدول زیر آورده شده است.

	۱۳x۲- میلیون ریال								۱۳x۱ میلیون ریال	نحوه شخیص
			مالیات							
سال مالی	سود (زیان) ابرازی	درآمد مشمول مالیات	ابرازی	تشخیصی	قطعی	تادیه شده	مانده ذخیره	مانده ذخیره		
...	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx		
...	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx		
...	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx		
...	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx		
...	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx		
پیش پرداختهای مالیاتی							(xx)	(xx)		
							xx	xx		

توضیح: شرکت نسبت به مالیات تشخیصی برای عملکرد سال مالی ... اعتراض کرده و موضوع توسط هیئت حل اختلاف مالیاتی دردست رسیدگی است.

۱۸- سود سهام

	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
سال ۱۳x۱	xx	xx
سال ۱۳x۰	xx	xx
سال های قبل از ۱۳x۰	xx	xx
جمع	xx	xx

۱۹- ذخایر حق بیمه (میلیون ریال)

		سال ۱۳x۲			سال ۱۳x۱			افزایش (کاهش) سال ۱۳x۲			افزایش (کاهش) سال ۱۳x۱		
	یادداشت	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل
ذخیره حق‌بیمه، بیمه‌های غیرزندگی	۱۹-۱	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
ذخایر حق‌بیمه، بیمه‌های زندگی	۱۹-۲	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
ذخیره برگشت حق‌بیمه	۱۹-۳	xx		xx	xx		xx	xx		xx	xx		xx
جمع		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۱۹-۱- ذخیره حق‌بیمه بیمه‌های غیرزندگی (میلیون ریال)

	ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۲			ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۱			افزایش (کاهش) سال ۱۳x۲			افزایش (کاهش) سال ۱۳x۱		
رشته بیمه‌ای	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل
باربری	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
آتش‌سوزی	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۱۹-۲- ذخایر حق‌بیمه، بیمه‌های زندگی (میلیون ریال)

	ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۲			ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۱			افزایش (کاهش) سال ۱۳x۲			افزایش (کاهش) سال ۱۳x۱		
رشته بیمه‌ای	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل
ذخیره ریاضی عمر و پس انداز	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
سایر ذخایر حق‌بیمه بیمه‌های زندگی	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۱۹-۳- ذخیره برگشت حق بیمه

رشته بیمه ای	ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۲ میلیون ریال	ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۱ میلیون ریال	افزایش (کاهش) سال ۱۳x۲ میلیون ریال	افزایش (کاهش) سال ۱۳x۱ میلیون ریال
باربری	xx	xx	xx	xx
آتش‌سوزی	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx

۲۰- ذخایر خسارات معوق (میلیون ریال)

		ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۲			ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۱			افزایش (کاهش) سال ۱۳x۲			افزایش (کاهش) سال ۱۳x۱		
رشته بیمه ای	یادداشت	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل	سهم نگهداری	سهم اتکایی	کل
ذخیره خسارت معوق	۲۰-۱	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
ذخیره ریسک‌های منقضی‌نشده	۲۰-۲	xx		xx	xx		xx	xx		xx	xx		xx
جمع		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۲۰-۱ - ذخیره خسارت معوق (میلیون ریال)

	ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۲			ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۱			افزایش (کاهش) سال ۱۳x۲			افزایش (کاهش) سال ۱۳x۱		
رشته بیمه‌ای	سهم گهداری	سهم اتکائی	کل	سهم گهداری	سهم اتکائی	کل	سهم گهداری	سهم اتکائی	کل	سهم گهداری	سهم اتکائی	کل
باربری	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
آتش سوزی	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۲۰ -۲- ذخیره ریسک های منقضی نشده

رشته بیمه ای	ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۲ میلیون ریال	ذخیره حق بیمه سال ۱۳x۱ میلیون ریال	افزایش (کاهش) سال ۱۳x۲ میلیون ریال	افزایش (کاهش) سال ۱۳x۱ میلیون ریال
باربری	xx	xx	xx	xx
آتش سوزی	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx

۲۱- سایر ذخایر فنی

	ذخیره مشارکت در منافع		ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی		جمع		افزایش (کاهش)	
رشته بیمه ای	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۲	۱۳x۱
	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
باربری	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
آتش سوزی	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۲۲- حق‌بیمه سال‌های آتی

رشته بیمه ای	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
باربری	xx	xx
آتش سوزی	xx	xx
.....	xx	xx
.....	xx	xx
.....	xx	xx
.....	xx	xx
.....	xx	xx
جمع	xx	xx

۲۳- ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان

ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان طبق یادداشت شماره ... خلاصه اهم رویه های حسابداری محاسبه می شود.

گردش حساب مزبور به شرح زیر می باشد:

	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
مانده اول دوره	xx	xx
مبلغ پرداخت شده طی سال	(xx)	(xx)
ذخیره تامین شده	xx	xx
جمع	xx	xx

۲٤- سایر بدهی‌ها

شرح	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
.....		xx	xx
.....		xx	xx
		xx	xx
جمع		xx	xx

۲۵- سرمایه

۲۳-۱- سرمایه شرکت متشکل از ..... سهم با نام .....ریالی تماما پرداخت شده (یا ... درصد پرداخت شده) می‌باشد.

۲۳- ۲- سهامداران عمده در تاریخ ترازنامه به شرح زیر می باشند:

نام سهامدار	تعداد سهام	درصد سهام
.....	xx	xx
.....	xx	xx
.....	xx	xx
جمع	xx	xx

۲۶-اندوخته قانونی

اندوخته مذکور در اجرای مصوبات شورای عالی بیمه محاسبه و در حسابها منظور شده است. مانده این حساب به شرح زیر است:

	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
مانده در ابتدای سال	xx	xx
انتقال از محل سود ویژه	xx	xx
مانده در پایان سال	xx	xx

۲۷- اندوخته سرمایه‌ای

اندوخته مذکور در اجرای مصوبات شورایعالی بیمه محاسبه و در حساب ها منظور شده است. مانده این حساب به شرح زیر است:

	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
مانده در ابتدای سال	xx	xx
انتقال از محل سود ویژه	xx	xx
مانده در پایان سال	xx	xx

۲۸-سایر اندوخته‌ها

بر اساس مصوبات مجمع عمومی شرکت بیمه معادل .... درصد سود ویژه به عنوان اندوخته .... منظور می‌گردد. مانده این حساب به شرح زیر است:

	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
مانده در ابتدای سال	xx	xx
انتقال از محل سود ویژه	xx	xx
مانده در پایان سال	xx	xx

۲۹- حق بیمه صادره

(میلیون ریال)

رشته بیمه‌ای/ سال	حق‌بیمه مستقیم		حق‌بیمه غیرمستقیم		جمع		قبولی اتکائی		حق بیمه برگشتی		جمع کل
	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۲	۱۳x۱	۱۳x۱
باربری	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	(xx)	(xx)	xx
آتش‌سوزی	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	(xx)	(xx)	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	(xx)	(xx)	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	(xx)	(xx)	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	(xx)	(xx)	xx

۳۰- حق‌بیمه اتکائی واگذاری

رشته بیمه‌ای/ سال	حق بیمه اتکائی اجباری		حق بیمه اتکائی اختیاری		جمع کل	
	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال
باربری	xx	xx	xx	xx	xx	xx
آتش‌سوزی	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۳۱- هزینه خسارت

رشته بیمه‌ای	خسارت پرداختی		افزایش (کاهش) ذخایر خسارت		جمع	
	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال
باربری	xx	xx	xx	xx	xx	xx
آتش سوزی	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۳۲- خسارت دریافتی از بیمه‌گران اتکایی

رشته بیمه‌ای	خسارت دریافتی از بیمه‌گران اتکایی		افزایش (کاهش) ذخایر خسارت		جمع	
	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال
باربری	xx	xx	xx	xx	xx	xx
آتش سوزی	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۳۳- هزینه کارمزد و کارمزد منافع

رشته بیمه‌ای/ سال	کارمزدوکارمزد منافع بیمه گران اتکائی		کارمزد نمایندگان و کارگزاران		جمع کل	
	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال	۱۳x۲ میلیون ریال	۱۳x۱ میلیون ریال
باربری	xx	xx	xx	xx	xx	xx
آتش‌سوزی	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۳٤- درآمد کارمزد و کارمزد منافع اتکایی

رشته بیمه ای	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
باربری	xx	xx
آتش سوزی	xx	xx
.....	xx	xx
.....	xx	xx
جمع	xx	xx

۳۵-هزینه سهم صندوق خسارت‌های بدنی

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
سهم حق بیمه		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx

۳٦- سایر درآمدها و هزینه‌های بیمه‌ای

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
الف- درآمدهای بیمه‌ای:			
سود سپرده اتکائی قبولی		(xx)	(xx)
سایر		(xx)	(xx)
جمع		(xx)	(xx)
ب- هزینه های بیمه‌ای:			
سود سپرده اتکائی قبولی		(xx)	(xx)
سایر		(xx)	(xx)
جمع		(xx)	(xx)
خالص سایر درآمدها و هزینه های بیمه‌ای		(xx)	(xx)

۳۷-درآمد سرمایه‌گذاری‌ها

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
سود سپرده بانکی کوتاه‌مدت		xx	xx
سود سپرده بانکی بلندمدت		xx	xx
سود سهام بورسی		xx	xx
سود سهام غیر بورسی		xx	xx
سود اوراق مشارکت		xx	xx
سود گواهی سپرده بانکی		xx	xx
سود مشارکت در طرح‌های ساختمانی		xx	xx
سود مشارکت مدنی		xx	xx
سود وام کارکنان		xx	xx
سود وام نمایندگان		xx	xx
سود وام پرداختی به سایر سازمان ها		xx	xx
سود اوراق قرضه		xx	xx
سایر		xx	xx
جمع		xx	xx
خالص درآمد سرمایه‌گذاری حاصل از محل ذخایر فنی		xx	xx
خالص درآمد سرمایه گذاری از محل سایر منابع		xx	xx

۳۷- ۱- خالص درآمد سرمایه‌گذاری‌ها به تناسب ذخایر فنی و حقوق صاحبان سهام در ابتدای دوره مالی سال جاری تسهیم و تحت سرفصل‌های خالص درآمد سرمایه‌گذاری از محل ذخایر فنی و خالص درآمد سرمایه‌گذاری از محل سایر منابع ارائه گردیده است.

۳۸-هزینه های اداری و عمومی

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
الف -هزینه های اداری و عمومی			
سوخت و روشنائی		xx	xx
ملزومات		xx	xx
حسابرسی		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx

ب-هزینه های پرسنلی			
حقوق کارکنان		xx	xx
اضافه کاری		xx	xx
.....		xx	xx
جمع		xx	xx
جمع کل		xx	xx

۳۹ - سایر درآمد ها و هزینه های غیر بیمه‌ای

	یادداشت	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
الف - سایر درآمدها			
سود معاوضه یا فروش دارائی‌ها		xx	xx
درآمد اجاره		xx	xx
درآمد متفرقه		xx	xx
.....		xx	xx
.....		xx	xx
جمع سایر درآمدها		xx	xx
ب-سایر هزینه‌ها			
مطالبات مشکوک		(xx)	(xx)
بازخرید مرخصی کارکنان		(xx)	(xx)
هزینه تفاوت نرخ ارز		(xx)	(xx)
جمع سایر هزینه ها		(xx)	(xx)
خالص سایر درآمدها و هزینه‌ها		xx	xx

٤٠- تعدیلات سنواتی

		۱۳x۲/۱۲/۲۹			۱۳x۱/۱۲/۲۹
سرفصل های ترازنامه	یادداشت	مانده قبل از تعدیلات بدهکار (بستانکار) میلیون ریال	تعدیلات سنواتی بدهکار (بستانکار) میلیون ریال	مانده بعد از تعدیلات بدهکار (بستانکار) میلیون ریال	مانده بدهکار (بستانکار) میلیون ریال
.....		xx	xx	xx	xx
.....		xx	xx	xx	xx
.....		xx	xx	xx	xx
.....		xx	xx	xx	xx

جمع		xx	xx	xx	xx
سرفصل های سود (زیان)					
.....		xx	xx	xx	xx
.....		xx	xx	xx	xx
.....		xx	xx	xx	xx
.....		xx	xx	xx	xx
سود (زیان) انباشته پس از تعدیلات		xx	xx	xx	xx

*آثار انباشته تغییر در رویه‌های حسابداری شناسایی درآمد و ذخایر فنی در اولین سال اجرای استانداردهای بیمه‌ای به تفکیک سرفصل حسابهای ترازنامه و سود و زیان باید شناسایی و افشا شود.

۴۱- ذخیره تسعیر دارائی‌ها و بدهی‌های ارزی

	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
مانده در ابتدای سال	xx	xx
انتقال از محل سود ویژه	xx	xx
مانده در پایان سال	xx	xx

۴۲- صورت تطبیق سود عملیاتی

صورت تطبیق سود عملیاتی با جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از فعالیت های عملیاتی به شرح زیر است:

	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
سود عملیاتی	xx	xx
هزینه استهلاک	xx	xx
ذخیره مزایای پایان خدمت مرخصی کارکنان	xx	xx
کاهش (افزایش) حساب های دریافتنی	xx	xx
کاهش (افزایش) سایر حسابها و اسناد دریافتنی	xx	xx
کاهش(افزایش)موجودی های جنسی	xx	xx
کاهش(افزایش)مطالبات از بیمه گذاران و نمایندگان	xx	xx

کاهش(افزایش)مطالبات از بیمه گران و بیمه گران اتکائی	xx	xx
کاهش (افزایش) مطالبات بلند مدت	xx	xx
کاهش (افزایش) سایر دارایی ها	xx	xx
افزایش (کاهش) سایر حساب ها و اسناد پرداختنی	xx	xx
افزایش (کاهش) بدهی به بیمه گذاران و نمایندگان	xx	xx
افزایش (کاهش) بدهی به بیمه گران و بیمه گران اتکائی	xx	xx
افزایش (کاهش) سایر بدهی ها	xx	xx
افزایش (کاهش) ذخایر خسارات معوق	xx	xx
افزایش (کاهش) ذخایر حق بیمه	xx	xx
افزایش (کاهش) سایر ذخایر فنی	xx	xx
افزایش (کاهش) حق بیمه سالهای آتی	xx	xx
افزایش (کاهش) سایر درآمدها و هزینه های غیر بیمه ای	xx	xx
جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از فعالیت های عملیاتی	xx	xx

۴۳- مبادلات غیر نقدی

مبادلات غیر نقدی عمده طی سال به شرح زیر است:

	۱۳x۲/۱۲/۲۹ میلیون ریال	۱۳x۱/۱۲/۲۹ میلیون ریال
.....	xx	xx
.....	xx	xx
جمع	xx	xx

۴۴-رویدادهای بعد از تاریخ ترازنامه

در فاصله بین تاریخ ترازنامه و تصویب صورت‌های مالی هیچگونه رویداد مهمی رخ نداده است و یا اینکه رویدادهای با اهمیت بعد از تاریخ ترازنامه به شرح زیر می‌باشند.

۴۵- تعهدات سرمایه‌ای در سال جاری

نام پروژه/سال	مدت- ماه	مبلغ میلیون ریال	مانده طبق دفاتر میلیون ریال	تعهدات باقیمانده میلیون ریال
	xx	xx	xx	xx
	xx	xx	xx	xx
	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx

٤٦- معاملات با اشخاص وابسته

معاملات انجام شده طی سال مالی مورد گزارش با اشخاص وابسته به شرح زیر بوده است:

نام شرکت طرف معامله	نوع وابستگی	شرح معامله	مبلغ معامله میلیون ریال	ارزش منصفانه معامله میلیون ریال	مانده طلب (بدهی) در پایان سال میلیون ریال
الف- معاملات مشمول ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت:					
شرکت....	عضو مشترک هیأت مدیره	.....	.....	.....	.....
شرکت....	عضو هیأت مدیره	.....	.....	*	.....
ب- سایراشخاص وابسته					
شرکت....	شرکت همگروه	.....	.....		.....
شرکت....	سهامدار	.....	.....	.....	.....
شرکت....	واحد تجاری وابسته	.....	.....	*	.....

* ارزش منصفانه معامله تفاوت با اهمیتی با مبلغ معامله ندارد.

٤٧- تعهدات و بدهی‌های احتمالی

بدهی‌های احتمالی موضوع ماده ۲۳۵ اصلاحیه قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷ و سایر بدهی‌های احتمالی در تاریخ ترازنامه به شرح زیر است:

نوع بدهی	مبلغ
	میلیون ریال
.....	xx
.....	xx
جمع	xx

۴۸- سود ناخالص فعالیت بیمه‌ای

رشته بیمه‌ای	حق بیمه تکهداری	خالص خسارت (تفاوت دریافتی و پرداختی)	خالص کارمزد و کارمزد منافع (تفاوت دریافتی و پرداختی)	افزایش (کاهش) ذخایر فنی (سهم تکهداری				درآمد سرمایه‌گذاری از محل ذخایر فنی	هزینه سهم صندوق تأمین خسارتهای بدنی و سایر هزینه‌های بیمه‌ای	سود سپرده اتکایی		سود ناخالص فعالیتهای بیمه‌ای
				ذخایر حق‌بیمه	ذخیره خسارت معوق	سایر ذخایر فنی	جمع			قبولی	واگذاری	
باربری	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
آتش‌سوزی	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
.....	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
جمع	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

۴۹- جدول مقایسه بودجه و عملکرد سال مالی ۱۳x۲:

	بودجه مصوب		عملکرد		انحراف مساعد (نامساعد)	
	کل میلیون ریال	جزء میلیون ریال	کل میلیون ریال	جزء میلیون ریال	کل میلیون ریال	جزء میلیون ریال
بخش اول:درآمدها	xx	xx	xx	xx	xx	xx
بند اول: درآمدهای بیمه گری	xx	xx	xx	xx	xx	xx
بند دوم: درآمدهای سرمایه گذاری	xx	xx	xx	xx	xx	xx
بند سوم: درآمدهای متفرقه (خالص سایر درآمدها و هزینه ها)	xx	xx	xx	xx	xx	xx
بخش دوم:هزینه ها	xx	xx	xx	xx	xx	xx
بنداول: هزینه های بیمه گری	xx	xx	xx	xx	xx	xx
بنددوم: هزینه های پرسنلی	xx	xx	xx	xx	xx	xx
بندسوم: هزینه های اداری و عمومی	xx	xx	xx	xx	xx	xx
بند چهارم: هزینه های مالی	xx	xx	xx	xx	xx	xx

بندپنجم : هزینه های خارج از شمول	xx	xx	xx		xx	
جمع کل هزینه ها	xx		xx		xx	
سایر پرداخت ها	xx		xx		xx	
جمع هزینه ها و سایر پرداختها	xx		xx		xx	
سود قبل از کسر مالیات	xx		xx		xx	
مالیات	xx		xx		xx	
سود خالص	xx		xx		xx	

۵۰- جدول سود و زیان رشته ثالث (ماده ۲۷ قانون ثالث):

عنوان	مبلغ
حق بیمه صادره + قبولی اتکایی (شخص ثالث)	
خسارت دریافتی اتکایی و خسارت بازیافتی (شخص ثالث)	
کارمزد شبکه فروش و کارمزد منافع اتکایی دریافتی (شخص ثالث)	
سود حاصل از سرمایه‌گذاری در رشته شخص ثالث	
جمع درآمدهای رشته شخص ثالث	
حق بیمه واگذاری اتکایی (شخص ثالث)	
خسارت پرداختی + هزینه کارشناسی خسارت (شخص ثالث)	
کارمزد و هزینه صدور پرداختی به شبکه فروش (شخص ثالث)	
پرداختی بابت سهم صندوق تأمین خسارت‌های بدنی	
سهم هزینه‌های اداری و عمومی رشته شخص ثالث	
سایر هزینه‌های قانونی	
جمع هزینه‌های رشته شخص ثالث	
سود(زیان) رشته شخص ثالث بدون احتساب ذخایر فنی	
کسر(اضافه)می‌شود : افزایش(کاهش) ذخایر فنی سهم نگهداری شخص ثالث	
سود (زیان) عملیات بیمه‌ای رشته شخص ثالث	

نامه شماره ۱۳۷۰۶ مورخ ۸۸/٤/۹ بیمه مرکزی

منضم به مصوبه مورخ ۸۸/۲/۹ شورای عالی بیمه

پیرو نامه شماره ۹۰۵۱ مورخ ۱۳۸۸/۳/۵ در خصوص ابلاغ مصوبه جلسه مورخ ۱۳۸۸/۲/۹ شورای عالی بیمه، به پیوست مجموعه کامل صورت‌های مالی نمونه شرکت‌های بیمه شامل ترازنامه، صورت سود و زیان، سود و زیان جامع و صورت گردش وجوه نقد همراه با یادداشت‌های پیوست که با همکاری سازمان حسابرسی در چارچوب استاندارد حسابرسی شماره ۲۸ تهیه و تدوین گردیده است جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

شرکت سهامی بیمه.....

صورت‌های مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳x۲

مجمع عمومی عادی صاحبان سهام

با احترام

به پیوست صورت‌های مالی شرکت سهامی بیمه..... مربوط به سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳x۲ تقدیم می‌شود. اجزای تشکیل دهنده صورت‌های مالی به قرار زیر است:

عنوان	شماره صفحه
• ترازنامه	۱
• صورت سود و زیان	۲
• گردش حساب سود (زیان) انباشته	۳
• صورت سود و زیان جامع..	۳
• صورت جریان وجوه نقد	۴
یادداشت‌های توضیحی:	
الف. تاریخچه فعالیت شرکت	۵
ب. مبنای تهیه صورتهای مالی و خلاصه اهم رویه‌های حسابداری	۶
پ. یادداشتهای مربوط به اقلام مندرج در صورتهای مالی و سایر اطلاعات مالی	۱۱

صورتهای مالی بر اساس استانداردهای حسابداری و الزامات مصوب شورای عالی بیمه تهیه شده و در تاریخ .../.../۱۳x۳ به تأیید هیأت‌مدیره شرکت رسیده است.

نام اعضای هیأت مدیره　　سمت　　امضا

(ضمیمه بخش چهارم)
استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

(لازم الاجرا برای کلیه صورت‌های مالی که دوره مالی آنها از اول فروردین۱۳۸۶ یا بعد از آن شروع می‌شود)

این استاندارد باید با توجه به "مقدمه‌ای بر استانداردهای حسابداری" مطالعه و بکار گرفته شود.

هدف

۱- هدف این استاندارد تجویز روش‌های حسابداری برای حق‌بیمه، خسارت و مخارج تحصیل بیمه‌های عمومی مستقیم و اتکایی و همچنین افشای اطلاعات این نوع فعالیتها در صورت‌های مالی شرکت‌ها و مؤسسات بیمه است. الزامات سایر استانداردهای حسابداری درصورتی برای فعالیت‌های بیمه عمومی کاربرد دارد که توسط این استاندارد جایگزین نشده باشد.

دامنه کاربرد

۲- این استاندارد باید در مورد فعالیتهای بیمه عمومی و بیمه عمر زمانی بکار گرفته شود و در مورد سایر بیمه‌های زندگی کاربرد ندارد.

تعاریف

۳- اصطلاحات ذیل در این استاندارد با معانی مشخص زیر بکار رفته است:

قرارداد بیمه (بیمه نامه): عقدی است که به موجب آن یک طرف (بیمه‌گر) متعهد می‌شود در ازای دریافت حق بیمه از طرف دیگر (بیمه‌گذار)، در صورت وقوع حادثه، خسارت وارده به او یا شخص ذینفع را جبران کند یا مبلغ معینی را به وی یا شخص ذینفع بپردازد.

بیمه زندگی: نوعی بیمه مرتبط با حیات یا فوت انسان است که بیمه‌گر نسبت به پرداخت وجوهی معین براساس رویداد مشخصی، اطمینان می‌دهد.

بیمه عمومی: به بیمه‌های غیر از بیمه زندگی اطلاق می‌شود.

حق بیمه: مبلغی است که بیمه‌گر در ازای پذیرش خطر طبق قرارداد بیمه از بیمه‌گذار مطالبه می‌کند.

تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای: عبارت است از تاریخ شروع پذیرش خطر توسط بیمه‌گر طبق قرارداد بیمه.

بیمه اتکایی: بیمه‌ای است که به موجب آن یک طرف (بیمه‌گر اتکایی) در ازای دریافت حق بیمه، جبران تمام یا بخشی از خسارت وارده به طرف دیگر (بیمه‌گر واگذارنده) را بابت بیمه‌نامه یا بیمه‌نامه‌های صادره و یا قبولی توسط وی، تعهد می‌کند.

بیمه اتکایی نسبی: نوعی بیمه اتکایی است که به موجب آن بیمه‌گر اتکایی در قبال دریافت نسبتی از حق‌بیمه قرارداد بیمه اولیه، تعهد می‌کند به‌همان نسبت خسارت وارده به بیمه‌گر واگذارنده را جبران کند.

بیمه‌اتکایی غیرنسبی: نوعی بیمه‌اتکایی است که در آن بیمه‌گر اتکایی در قبال دریافت حق بیمه، تعهد می‌کند تمام یا بخشی از خسارت مازاد بر سقف از پیش تعیین شده را جبران کند.

خسارت: عبارت است از مبلغ قابل پرداخت در اثر وقوع حوادث تحت پوشش قرارداد بیمه.

شناخت درآمد حق بیمه

۴- درآمد حق بیمه باید از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای و به محض اینکه حق بیمه به‌گونه‌ای اتکاپذیر قابل اندازه‌گیری باشد، شناسایی شود.

۵- بیمه‌گر درآمد حق بیمه را در ازای پذیرش خطر کسب می‌کند، لذا درآمد حق بیمه از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای، و نه تاریخ صدور، در رابطه با هریک از بیمه‌نامه‌ها شناسایی می‌شود. با این وجود، بنابه ملاحظات عملی، بیمه‌گران معمولاً برای شناسایی درآمد، از مبناهایی استفاده می‌کنند که براساس آن، تاریخ مزبور به‌طور تقریبی تعیین می‌شود. برای مثال بیمه‌گر مستقیم ممکن است فرض کند برای تمام بیمه‌نامه‌های صادر شده در یک ماه، خطر از اواسط ماه پذیرفته شده است. استفاده از این مفروضات در صورتی قابل پذیرش است که نتیجه حاصل از بکارگیری آن با شناسایی درآمد از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای هر بیمه‌نامه در دوره مالی مربوط، تفاوت با اهمیتی نداشته باشد.

۶- چنانچه بیمه‌گر براساس قوانین و مقررات مبالغی را از جانب سازمان‌های دولتی یا سایر اشخاص ثالث از بیمه‌گذار دریافت کند و بدون دخل و تصرف آن را به حساب ذینفع واریز کند، این مبالغ درآمد بیمه‌گر تلقی نمی‌شود.

۷- درآمد حق بیمه باید به طور یکنواخت در طول دوره بیمه‌نامه (برای بیمه‌های مستقیم) یا در طول دوره پذیرش غرامت (برای بیمه‌های اتکایی) شناسایی شود مگر اینکه الگوی وقوع خطر در طول دوره بیمه‌نامه یکنواخت نباشد که در این‌صورت درآمد حق بیمه متناسب با الگوی وقوع خطر برآوردی، شناسایی می‌شود.

۸- در بیمه‌های عمومی، مبلغ حق بیمه در ازای پوشش خطر برای یک دوره زمانی معین دریافت می‌شود. این دوره زمانی معمولاً با دوره مالی تحت پوشش صورت‌های مالی متفاوت است و درنتیجه حق بیمه مربوط به بیمه‌نامه‌های صادر شده در هر دوره با درآمد حق بیمه برابر نیست. بخشی از حق بیمه که مرتبط با پوشش خطر بعد از پایان دوره مالی می‌باشد طبق بند ۱۵ زیر حق بیمه عاید نشده محسوب می‌شود.

۹- در رابطه با بسیاری از بیمه‌های عمومی، درآمد حق بیمه معمولاً متناسب با گذشت زمان شناسایی می‌شود. این روش در مواردی مناسب است که خطر وقوع حوادثی که منجر به

خسارت می‌شود در طول دوره بیمه‌نامه تقریباً یکنواخت باشد.

۱۰- در بعضی رشته‌ها همانند بیمه مهندسی، الگوی وقوع خطر در طول دوره بیمه‌نامه یکنواخت نیست. درمورد بیمه‌های مهندسی (نظیر سدسازی) در اوایل انجام پروژه‌ها خطرات کمتر است و معمولاً در مراحل پایانی پروژه احتمال وقوع خطر و تحمل خسارت افزایش می‌یابد. درآمد حق بیمه این نوع بیمه‌ها متناسب با الگوی وقوع خطر برآوردی شناسایی می‌شود.

۱۱- در مواردی که طبق بیمه نامه، مبلغ حق بیمه در آینده مشمول تعدیل می‌باشد، حق بیمه تعدیل شده باید در موارد ممکن به عنوان مبنای شناسایی درآمد حق بیمه مورد استفاده قرار گیرد. اگر نتوان مبلغ تعدیل را به‌گونه‌ای اتکاپذیر براورد کرد، مبلغ اولیه حق بیمه که باتوجه به سایر اطلاعات مربوط تعدیل می‌شود باید به عنوان مبنای شناسایی درآمد حق بیمه استفاده شود.

۱۲- در بعضی از انواع بیمه‌ها، حق بیمه باتوجه به نتایج رویدادها و اطلاعاتی که تنها در طول دوره بیمه یا پس از آن مشخص می‌شود، تعدیل می‌گردد. برای مثال، بیمه باربری دریایی و بیمه آتش‌سوزی انبارها از انواع بیمه‌های قابل تعدیل است که در ابتدای دوره بیمه، مبلغ اولیه حق بیمه توسط بیمه‌گذار به بیمه‌گر پرداخت و سپس براساس اعلامیه حمل یا اعلام موجودی، تعدیل می‌شود.

۱۳- درآمد حق بیمه مربوط به بیمه‌نامه‌های بین راهی باید براساس الزامات بندهای ۴، ۷ و ۱۵ شناسایی شود.

۱۴- بیمه‌گر ممکن است اطلاعات کافی جهت تشخیص بیمه‌نامه‌های صادر شده در اواخر سال مالی که تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای آن قبل از تاریخ ترازنامه است، نداشته باشد. این نوع بیمه‌نامه‌ها را بیمه‌نامه‌های بین راهی می‌گویند. باتوجه به اینکه درآمد حق بیمه از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای شناسایی می‌شود، مبلغ بیمه‌نامه‌های بین راهی براساس تجارب گذشته و رویدادهای پس از تاریخ ترازنامه براورد می‌شود و حصه عاید شده آن به عنوان درآمد حق بیمه شناسایی می‌شود.

حق بیمه عایدنشده

۱۵- بخشی از حق بیمه مرتبط با بیمه‌نامه‌های صادره طی دوره مالی که قابل انتساب به پوشش خطر بعد از پایان دوره مالی است به‌عنوان حق بیمه عاید نشده شناسایی می‌شود.

۱۶- روش‌های برآورد حق بیمه عاید نشده باید به‌گونه‌ای انتخاب شود که مبلغ برآوردی تفاوت با اهمیتی با بدهی واقعی در تاریخ ترازنامه نداشته باشد.

۱۷- درمواردی که الگوی وقوع خطر در طول دوره بیمه‌نامه تقریباً یکنواخت است برای محاسبه حق‌بیمه عاید نشده از روش تناسب زمانی استفاده می‌شود. شیوه‌های محاسبه حق بیمه عاید نشده در روش تناسب زمانی برای بیمه نامه‌های سالانه شامل روزانه (۱/۳۶۵)، ماهانه (۱/۲۴)، فصلی (۱/۸) و سالانه (۱/۲) است. در شیوه روزانه حق بیمه عاید

نشده شامل مجموع حق بیمه‌های عاید نشده‌ای است که در پایان دوره مالی باتوجه به مدت منقضی نشده بیمه‌نامه‌ها محاسبه می‌شود. در شیوه فصلی فرض می‌شود که صدور بیمه‌نامه‌ها در طی فصل به‌طور یکنواخت است درصورتی که در شیوه ماهانه فرض بر این است که صدور بیمه‌نامه‌ها در طول ماه به‌طور یکنواخت است. چنانچه صدور بیمه‌نامه‌ها در طول دوره مالی یکنواخت نباشد هرچه طول دوره مورد نظر برای محاسبه حق بیمه عاید نشده کمتر شود، سطح دقت آن بیشتر می‌شود.

۱۸- در مواردی که حق بیمه متناسب با گذشت زمان به عنوان درآمد شناسایی می‌شود، روش تناسب زمانی باید به‌گونه‌ای انتخاب و بکار گرفته شود که دقت آن از روش فصلی (یا روش ۱/۸) کمتر نباشد.

۱۹- چنانچه دوره بیمه‌نامه بیش از یک سال باشد، در اعمال روش تناسب زمانی حق‌بیمه یکساله در محاسبات مدنظر قرار می گیرد و حق بیمه مازاد بر یک سال، به طور کامل به عنوان حق بیمه عاید نشده محسوب می‌گردد.

خسارت

۲۰- بدهی بابت خسارت معوق باید برای بیمه‌های مستقیم و اتکایی شناسایی شود. مبلغ خسارت معوق باید بیانگر برآورد معقولی از مخارج لازم برای تسویه تعهد فعلی در تاریخ ترازنامه باشد.

۲۱- بدهی بابت خسارت معوق باید شامل مبالغ زیر باشد:

الف- خسارت واقع شده‌ای که گزارش نشده است،

ب- خسارت گزارش شده‌ای که پرداخت نشده است،

ج- خسارتی که به طور کامل گزارش نشده است،

د- مخارج برآوردی تسویه خسارت.

۲۲- حصول اطمینان نسبت به شناسایی هزینه‌ها و بدهیهای مرتبط با خسارت در دوره مالی مربوط، حائز اهمیت است. خسارت، ناشی از حوادث تحت پوششی است که در طول دوره بیمه‌نامه اتفاق می‌افتد. برخی خسارتها در دوره مالی وقوع حادثه به بیمه‌گر گزارش و در همان دوره تسویه می‌شود و برخی نیز ممکن است تا پایان دوره مالی تسویه نشود. همچنین، ممکن است حوادثی واقع و منجر به خسارت شود اما تا پایان دوره مالی به بیمه‌گر گزارش نگردد. این‌گونه خسارت‌ها، خسارت واقع شده‌ای‌که گزارش نشده است نامیده می‌شود. بدهی مربوط به خسارت واقع شده‌ای که پرداخت نشده است (شامل خسارت گزارش نشده)، باتوجه به تجربیات درمورد خسارت واقع شده در گذشته و آخرین اطلاعات موجود برآورد و شناسایی می‌شود. برای برآورد مبلغ خسارت یادشده، نه تنها تجربیات گذشته بلکه تغییر شرایط از قبیل آخرین حوادث فاجعه‌آمیز و تغییر در حجم و ترکیب خطرات تحت پوشش بیمه درنظر گرفته می‌شود.

۲۳- تشخیص اجزای تشکیل دهنده مخارج نهایی جبران خسارت توسط بیمه‌گر، برای

تعیین هزینه‌های خسارت دوره مالی و بدهی خسارت معوق در تاریخ ترازنامه، حائز اهمیت است. این اجزا شامل مبالغ قابل پرداخت بابت خسارت طبق مفاد بیمه‌نامه و مخارج تعیین و تسویه خسارت است. مخارج تعیین و تسویه خسارت شامل مخارج مستقیم هر خسارت مانند حق‌الزحمه خدمات کارشناسی و حقوقی و همچنین آن‌دسته از مخارج غیرمستقیمی است که بتوان با هر خسارت مرتبط دانست. در تعیین مخارج نهایی جبران خسارت، مبالغ بازیافتنی از طریق حق جانشینی و یا اقلام اسقاطی از مبلغ خسارت کسر می‌شود.

۲۴- بدهی بابت خسارت معوق شامل خسارت پرداخت نشده و مخارج مستقیم و غیرمستقیم تسویه خسارتی می‌باشد که در دوره‌های مالی جاری و گذشته واقع شده است، چون این مبالغ بیانگر تعهد فعلی بیمه‌گر درنتیجه وقوع رویدادهای گذشته است.

۲۵- ذخایر لازم برای خسارت معوق باتوجه به خسارت برآوردی هر مورد یا طبقه‌ای از یک رشته (مثلاً در بیمه بدنه براساس مدل و سال تولید) تعیین می‌شود. علاوه بر این ممکن است برای هر رشته نیز از فرمولهای ریاضی استفاده شود. انتخاب روش محاسبه به نوع بیمه و قضاوت مدیریت بستگی دارد. روشی که توسط مدیریت انتخاب می‌شود باید به طور یکنواخت اعمال گردد.

۲۶- شناسایی هزینه‌ها و بدهی‌های مربوط به اجزای تشکیل‌دهنده مخارج نهایی جبران خسارت به میزان قابلیت اتکای اندازه‌گیری این اجزا بستگی دارد. بعضی بیمه‌گران، برای برآورد مخارج نهایی جبران خسارت با توجه به تجربیات گذشته خود و صنعت از فرمولهای خاصی استفاده می‌کنند. این فرمولها در صورتی قابل‌اتکا خواهد بود که متکی به تعداد سالهای کافی باشد و به‌گونه‌ای مناسب برای درنظر گرفتن تحولات اخیر تعدیل گردد.

۲۷- تعدیل بدهی خسارت معوق براساس اطلاعاتی که پس از شناخت اولیه بدست می‌آید، ضروری است. هدف از انجام این تعدیلات، براورد دقیق‌تر مخارج مورد انتظار جبران خسارت است. همانند سایر بدهی‌ها، اثر این تعدیلات بر بدهی خسارت معوق و هزینه خسارت به محض دسترسی به اطلاعات جدید، شناسایی می‌شود. با این‌گونه تعدیلات به عنوان تغییر در برآورد حسابداری برخورد می‌شود.

۲۸- مبالغ دریافتنی از بیمه‌گر اتکایی بابت خسارت واقع شده، اعم از گزارش شده و گزارش نشده، باید در دوره وقوع از یک طرف به‌عنوان دارایی و از طرف دیگر به‌عنوان درآمد بیمه‌گر واگذارنده شناسایی شود و نباید حسب مورد با بدهی یا هزینه مربوط تهاتر شود.

ذخیره تکمیلی

۲۹- چنانچه حق بیمه‌های عاید نشده برای پوشش خسارت مورد انتظار مربوط به بیمه‌نامه‌های منقضی نشده در تاریخ ترازنامه کافی نباشد باید ذخیره تکمیلی لازم برای آن شناسایی شود.

۳۰- برای تعیین ذخیره تکمیلی، هر رشته از فعالیت‌های بیمه‌ای به‌طور جداگانه درنظر گرفته می‌شود. برای این منظور، مجموع حق بیمه عاید نشده هر رشته با مجموع خسارت

مورد انتظار و هزینه‌های مربوط به آن مقایسه و در صورت وجود کسری، ذخیره تکمیلی شناسایی می‌شود.

حق بیمه‌های اتکایی

۳۱- حق بیمه اتکایی واگذاری به بیمه‌گران اتکایی باید توسط بیمه‌گر واگذارنده از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای و طی دوره تأمین خسارت قرارداد بیمه اتکایی، به‌طور یکنواخت طی دوره پوشش بیمه‌ای یا متناسب با الگوی وقوع خطر، به‌عنوان هزینه بیمه اتکایی واگذاری در صورت سود و زیان شناسایی شود.

۳۲- بیمه‌گران مستقیم و اتکایی معمولاً بخشی از خطرات قبولی را به بیمه‌گران اتکایی منتقل و درقبال پوشش بیمه‌ای مجدد، بخشی از حق بیمه دریافتی را به آنها پرداخت می‌کنند. این مبالغ، هزینه بیمه اتکایی واگذاری نامیده می‌شود.

۳۳- بیمه‌گر واگذارنده معاملات بیمه مستقیم و بیمه اتکایی را به صورت جداگانه گزارش می‌کند تا دامنه و اثربخشی بیمه اتکایی برای استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی به طور شفاف گزارش شود و شاخص‌هایی از عملکرد مدیریت خطر به استفاده‌کنندگان ارائه گردد. براین اساس، حق بیمه واگذاری به بیمه‌گران اتکایی به عنوان هزینه شناسایی می‌شود و با درآمد حق بیمه تهاتر نمی‌گردد. خسارت دریافتی یا دریافتنی از بیمه‌گران اتکایی نیز توسط بیمه‌گر مستقیم به عنوان درآمد شناسایی می‌گردد و با هزینه خسارت یا هزینه حق بیمه اتکایی واگذاری تهاتر نمی‌شود.

۳۴- هزینه بیمه اتکایی واگذاری باتوجه به شرایط قرارداد منعقد شده با بیمه‌گر اتکایی یا الزامات قانونی شناسایی می‌شود. حق بیمه اتکایی واگذاری در بیمه‌های اتکایی نسبی به طور هماهنگ با بیمه‌های مستقیم مربوط به عنوان هزینه شناسایی می‌گردد. به عبارت دیگر هزینه بیمه اتکایی واگذاری به طور یکنواخت در طول دوره بیمه مستقیم مربوط شناسایی و در مواردی که شناسایی درآمد در بیمه‌های مستقیم براساس الگوی وقوع خطر است، هزینه یاد شده نیز طبق الگوی مزبور شناسایی می‌شود. هزینه بیمه اتکایی واگذاری در بیمه‌های اتکایی غیرنسبی نیز معمولاً طی دوره بیمه اتکایی به‌طور یکنواخت به عنوان هزینه دوره شناسایی می‌شود.

۳۵- کارمزدهای دریافتی و دریافتنی از بیمه‌گر اتکایی طبق شرایط بیمه اتکایی تعلق می‌گیرد و بنابراین در زمان شروع پوشش بیمه اتکایی به‌عنوان درآمد شناسایی می‌شود.

۳۶- سهم بیمه‌گر مستقیم از مشارکت در سود (کارمزد منافع) دریافتی یا دریافتنی از بیمه‌گر اتکایی، طبق مبنای تعهدی صرف‌نظر از زمان دریافت آن، در زمان تحقق به‌عنوان درآمد شناسایی می‌شود.

۳۷- بیمه‌گر اتکایی ممکن است بخشی از خطر پذیرفته شده از بیمه‌گر مستقیم را مجدداً به بیمه‌گر اتکایی دیگری (بیمه‌گر اتکایی قبول‌کننده) واگذار کند که به آن واگذاری مجدد گفته می‌شود. نحوه حسابداری قراردادهای بیمه اتکایی مجدد نیز مشابه قراردادهای بیمه

اتکایی اولیه است.

انتقال پرتفوی

۳۸- طبق ماده ۵۴ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری، مؤسسات بیمه می‌توانند با موافقت بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه تمام یا قسمتی از پرتفوی خود را با کلیه حقوق و تعهدات ناشی از آن به یک یا چند مؤسسه بیمه مجاز دیگر واگذار کنند.

۳۹- باتوجه به اینکه مسئولیت مرتبط با خسارت بیمه انتقالی از بیمه‌گر انتقال دهنده به بیمه‌گر قبول کننده منتقل می‌شود، انتقال پرتفوی باید توسط بیمه‌گر انتقال‌دهنده به‌عنوان حذف پرتفوی و توسط بیمه‌گر قبول‌کننده به‌عنوان قبول پرتفوی به‌حساب گرفته شود.

۴۰- حذف پرتفوی باید توسط بیمه‌گر انتقال دهنده ازطریق حذف بدهیها و داراییهای مرتبط با خطرات منتقل شده، به‌حساب گرفته شود. قبول پرتفوی باید توسط بیمه‌گر قبول‌کننده از طریق شناسایی درآمد حق بیمه عاید نشده و خسارت معوق پذیرفته شده، به‌حساب گرفته شود.

بیمه مشترک

۴۱- فعالیت‌های بیمه‌ای که از طریق قراردادهای بیمه مشترک با بیمه‌گذار انجام می‌شود باید توسط بیمه‌گران قبول‌کننده همانند بیمه مستقیم به‌حساب گرفته شود.

۴۲- بیمه‌گران مستقیم یا اتکایی ممکن است طی یک قرارداد بیمه مشترک، طرف بیمه‌گذار واقع شوند یا اینکه هریک به نسبت سهم خود از بیمه مشترک، قراردادهای جداگانه با بیمه‌گذار منعقد کنند. در این موارد بیمه‌گران سهم خود از حق بیمه‌ها، خسارت و سایر هزینه‌ها را براساس نسبتهای توافقی به حساب می‌گیرند.

۴۳- بیمه‌نامه‌هایی که به طور مستقیم توسط یکی از اعضای گروه بیمه‌گران مشترک صادر می‌شود باید توسط آن عضو به عنوان بیمه مستقیم به حساب گرفته شود و بخشی از خطرات که توسط سایر اعضای گروه پذیرفته می‌شود باید همانند بیمه اتکایی واگذاری محسوب گردد. بیمه‌گرانی که این خطرات را می‌پذیرند باید با آن همانند بیمه اتکایی قبولی برخورد کنند.

مخارج تحصیل

۴۴- مخارج تحصیل بیمه نامه‌ها باید در زمان وقوع به‌عنوان هزینه دوره شناسایی شود.

۴۵- مخارج تحصیل، ازجمله شامل حق‌العمل پرداختی به نمایندگیها، مخارج صدور بیمه‌نامه‌ها، مخارج اداری نگهداری سوابق بیمه‌نامه‌ها و مخارج وصول حق بیمه‌هاست.

افشا

۴۶- اطلاعات زیر باید در یادداشتهای توضیحی صورت‌های مالی افشا شود :

الف- رویه شناسایی درآمد حق بیمه و حق بیمه عاید نشده (اعم از بیمه‌های مستقیم و بیمه‌های اتکایی)،

ب- رویه شناسایی هزینه حق بیمه بیمه های اتکایی واگذاری، و

ج- نحوه محاسبه ذخیره خسارت معوق و ذخیره تکمیلی.

۴۷- اقلام زیر باید در متن ترازنامه افشا شود:

الف- مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان،

ب- مطالبات از بیمه‌گران اتکایی،

ج- بدهی خسارت معوق،

د- بدهی به بیمه‌گران اتکایی،

هـ- حق بیمه عاید نشده، و

و- ذخیره تکمیلی.

۴۸- اقلام زیر باید در متن صورت سود و زیان افشا شود:

الف- درآمد حق بیمه (مستقیم و اتکایی قبولی)،

ب- درآمد بازیافت خسارت از بیمه‌گران اتکایی،

ج- هزینه خسارت بیمه‌های مستقیم و اتکایی قبولی، و

د- هزینه حق بیمه اتکایی واگذاری.

۴۹- اجزای تشکیل‌دهنده اقلام ذکر شده در بندهای ۴۷ و ۴۸ در یادداشتهای توضیحی افشا می‌شود.

تاریخ اجرا

۵۰- الزامات این استاندارد درمورد کلیه صورت‌های مالی که دوره مالی آنها از تاریخ ۱۳۸۶/۱/۱ و بعد از آن شروع می شود لازم‌الاجراست.

مطابقت با استانداردهای بین‌المللی حسابداری

۵۱- هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری در رابطه با بیمه‌های عمومی، استاندارد خاصی تدوین نکرده است، اما در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۴ با عنوان " قراردادهای بیمه" چارچوب‌های کلی در مورد تعریف بیمه و فعالیت‌های بیمه‌ای ارائه کرده است.

نامه شماره ۹۰۶۲ مورخ ۹۲/۲/۳۱ بیمه مرکزی

ضوابط برگشت حق بیمه

نظر به اینکه برخی از شرکت‌های بیمه در اجرای تعدادی از قراردادهای عمومی منعقد شده با بیمه‌گذاران بزرگ خود، پرداخت درصدی از حق بیمه را تحت عناوینی نظیر هزینه‌های اداری به بیمه‌گذار تعهد می نمایند . صرف نظر از اینکه چنین اقدام در هر مورد مستلزم اخذ مجوز قبلی از بیمه مرکزی ج. ا. ا. می‌باشد در برخی موارد مشاهده شده است که درصد پرداختی به بیمه گذار که نوعی هزینه می باشد از حق بیمه کسر و خالص آن به عنوان حق بیمه صادره در حساب‌های بیمه‌های مستقیم و اتکایی منظور می‌شود. با توجه به این که چنین امری مغایر مقررات بیمه‌گری و رویه‌های پذیرفته شده حسابداری است و مانع

از نشان دادن درست اقلام حق بیمه مستقیم و اتکایی و حذف هزینه‌های مربوط از دفاتر می‌شود خواهشمند است دستور فرمایند در این خصوص رعایت موارد زیر مورد تأکید و توجه قرار گیرد:

۱- درکلیه اسناد از جمله بیمه‌نامه، الحاقیه و بردرو طبق مقررات و مصوبات، حق بیمه واقعی بر اساس صددرصد درج و در حساب‌ها منظور و از تهاتر حق بیمه و هزینه در اسناد و حساب‌ها خودداری شود.

۲- پرداخت هرگونه وجه به بیمه‌گذار بابت جبران هزینه‌های اداری یا امکاناتی که بیمه‌گذار در اختیار بیمه‌گر قرار می‌دهد ضمن کسب مجوز از بیمه مرکزی ج. ا. ا. باید بصورت جداگانه در حساب هزینه‌های عملیاتی شرکت منظور شود.

بدیهی است در مواردی که خلاف بندهای دوگانه فوق عمل شده باشد، بیمه مرکزی طبق مقررات و مصوبات شورای‌عالی بیمه عمل خواهد نمود.

موادی از قانون مالیات‌های مستقیم
مصوب ٦٦/١٢/٣ و اصلاحیه ٩٤/٤/٣١

ماده ۲۴- اموال زیر از شمول مالیات این فصل خارج است:

۱ - ... وجوه پرداختی توسط مؤسسات بیمه یا بیمه‌گزار و یا کارفرما از قبیل انواع بیمه‌های عمر و زندگی، خسارت فوت و همچنین دیه و مانند آنها حسب مورد که یک‌جا و یا به طور مستمر به ورثه متوفی پرداخت می‌گردد.

ماده ۴۶- از کلیه اسناد تجاری .... همچنین اوراق بیمه مال‌التجاره صد ریال ... حق تمبر دریافت خواهد شد.

ماده ۱۰۹- درآمد مشمول مالیات در مورد مؤسسات بیمه ایرانی عبارت است از:

۱ - ذخایر فنی در آخر سال مالی قبل.

۲ - حق بیمه دریافتی در معاملات بیمه مستقیم پس از کسر برگشتی‌ها و تخفیف‌ها.

۳ - حق بیمه بیمه‌های اتکایی وصولی پس از کسر برگشتی‌ها.

۴ - کارمزد و مشارکت در سود معاملات بیمه‌های اتکایی واگذاری.

۵ - بهره سپرده‌های بیمه‌گر اتکایی نزد بیمه‌گر واگذارکننده.

۶ - سهم بیمه‌گران اتکایی بابت خسارت پرداختی بیمه‌های غیر زندگی و بازخرید و سرمایه و مستمری‌های بیمه‌های زندگی.

۷ - سایر درآمدها پس از کسر:

۱- هزینه تمبر قراردادهای بیمه.

۲- هزینه‌های پزشکی بیمه‌های زندگی.

۳- کارمزدهای پرداختی از بابت معاملات بیمه مستقیم.

۴- حق بیمه‌های اتکایی واگذاری.

۵- سهم صندوق تأمین خسارت‌های بدنی از حق بیمه اجباری مسؤولیت مدنی دارندگان وسائل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث.

۶- مبالغ پرداختی از بابت بازخرید و سرمایه و مستمری‌های بیمه زندگی و خسارت پرداختی از بابت بیمه‌های غیر زندگی.

۷- سهم مشارکت بیمه‌گزاران در منافع.

۸- کارمزدها و سهم مشارکت بیمه‌گران در سود معاملات بیمه‌های اتکایی قبولی.

۹- بهره متعلق به سپرده‌های بیمه‌های اتکایی واگذاری.

۱۰- ذخایر فنی در آخر سال مالی.

۱۱- سایر هزینه‌ها و استهلاکات قابل قبول.

تبصره۱: انواع ذخایر فنی مؤسسات بیمه (اندوخته‌های فنی موضوع ماده ۶۱ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری) برای هر یک ازرشته‌های بیمه و میزان و طرز محاسبه آنها

به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که از طرف بیمه مرکزی ایران تهیه و پس از موافقت شورای عالی بیمه به‌تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

تبصره۲: انواع ذخایر فنی بیمه مرکزی ایران برای هر یک از رشته‌های بیمه و میزان و طرز محاسبه آنها از طرف مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران‌تعیین خواهد شد.

تبصره۳: در معاملات بیمه مستقیم حق بیمه و کارمزدها و تخفیف حق بیمه و سهم مشارکت بیمه‌گزاران در منافع و نحوه احتساب آنها با رعایت‌مقررات تعیین شده از طرف شورای عالی بیمه خواهد بود. کلیه اقلام مزبور به استثنای کارمزد باید در قرارداد بیمه ذکر شده باشد.

تبصره٤: اقلام مربوط به معاملات بیمه‌های اتکایی اعم از قبولی یا واگذاری بر اساس شرایط قراردادها و یا توافق‌های مؤسسات بیمه ذی‌ربط‌خواهد بود.

تبصره٥: مؤسسات بیمه خارجی که با قبول بیمه اتکایی از مؤسسات بیمه ایرانی تحصیل درآمد می‌نمایند مشمول مالیاتی به نرخ دو درصد حق‌بیمه دریافتی و سود حاصل از سپرده مربوط در ایران می‌باشند. در صورتی که مؤسسات بیمه ایرانی در کشور متبوع مؤسسه بیمه‌گر اتکایی دارای‌فعالیت بیمه بوده و از پرداخت مالیات بر معاملات اتکایی معاف باشند مؤسسه مزبور نیز از پرداخت مالیات دولت ایران معاف خواهد شد. مؤسسات‌بیمه ایرانی مکلفند در موقع تخصیص حق بیمه به نام بیمه‌گر اتکایی خارجی مشمول مالیات موضوع این تبصره دو درصد آن را به عنوان مالیات بیمه‌گراتکایی کسر نمایند و وجوه کسر شده در هر ماه را منتهی ظرف سی روز به ضمیمه صورتی حاوی مشخصات بیمه‌گر اتکایی و حق بیمه متعلق به حوزه‌مالیاتی مربوط ارسال و وجه مزبور را به حساب مالیاتی پرداخت نمایند.

ماده ۱۳۶- وجوه پرداختی بابت انواع بیمه‌های عمر و زندگی از طرف مؤسسات بیمه که به موجب قراردادهای منعقده بیمه عاید ذینفع می‌شود از پرداخت مالیات‌معاف است.

ماده ۱۳۷- ... همچنین حق بیمه پرداختی هر شخص حقیقی به مؤسسات بیمه ایرانی بابت انواع بیمه‌های عمر و زندگی از درآمد مشمول مالیات مؤدی کسر می‌گردد.

همچنین: بر اساس استفساریه شرکت بیمه ایران از وزارت امور اقتصاد و دارایی، وجوه بیمه عمر که عاید ورثه می‌شود از مصادیق ماترک تلقی نشده و از مالیات بر ارث معاف است.

نامه شماره ۲۰۵/۷۰۳۰ مورخ ۹۲/٤/۱۸ بیمه مرکزی

درخواست عوارض شهرداری از شرکت بیمه

۱- ماده ۳۰ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین که مبنای اخذ عوارض سه درصدی از حق بیمه های دریافتی مربوط به بیمه آتش سوزی در سال ۱۳۷۳ بوده است در زمره استثنائات مندرج در ماده یک قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری

و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی موسوم به قانون تجمیع عوارض، قید نشده و لغو گردیده است و پرداخت عوارض به استناد این ماده از ابتدای سال ۸۲ فاقد مستند قانونی می باشد. علاوه بر این ، به موجب ماده (۵۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده، قانون معروف به تجمیع عوارض از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون نیز لغو شده است. بنابراین مصوبه موضوع بحث باید مستند به قانون معتبری باشد تا قابلیت اجرایی داشته باشد در غیر این صورت مصوبه مزبور قابل ابطال در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری خواهد بود.

۲- با توجه به تبصره ماده (۷۷) قانون اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی آن مصوب ۸۶/۸/۲۷ شرکت بیمه می‌تواند در صورت اعتراض به عدم مطابقت مصوبه شورای شهر با آیین نامه مصوب دولت مراتب را به وزارت کشور اعلام و وزیر کشور با استفاده از اختیار حاصل از تبصره مذکور در صورت تشخیص عدم مطابقت، نسبت به اصلاح یا لغو مصوبه اقدام نماید.

شایان ذکر است در صورتیکه مبنای قانونی مصوبه شورا مورد ایراد و اشکال نباشد و مؤدی صرفا از جهت نوع، میزان و نحوه وصول اخذ عوارض به اقدامات شهرداری معترض باشد می تواند اعتراض خود را همراه با دلایل و مستندات به کمیسیون ماده (۷۷) قانون شهرداری اعلام دارد. ضمنا رأی کمیسیون مذکور نیز طبق بند ۲ ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری قابل اعتراض در شعب دیوان عدالت اداری خواهد بود. بدیهی است با توجه به آنکه شرکت‌های بیمه دارای شخصیت حقوقی مستقل از بیمه مرکزی ج.ا.ا هستند لذا پیگیری قضایی و طرح هر گونه دعوی یا انجام اقدامات لازم در خصوص اجرائیه های صادره علیه شرکتهای بیمه و توقیف حساب‌ها و موارد مشابه در مورد عوارض مورد مطالبه شهرداریها باید به صورت موردی توسط شرکت‌های بیمه (با معاضدت دفاتر حقوقی آنها) انجام شود. ضمن آنکه حسب سوابق موجود انجام اقدامات هماهنگ در زمینه عوارض مورد مطالبه شهرداری‌ها به سندیکای بیمه گران ایران محول شده است. در این خصوص شایسته است با سندیکای بیمه گران ایران مکاتبه گردد.

(آیین‌نامه شماره ۳۱)

بازیافت خسارت

مصوب ۷۲/۲/۲۰

ماده ۱- وجوه، اموال و حقوق مالیی که در نتیجه اقدامات بیمه‌گران پس از پرداخت خسارت بیمه‌گذار به منظور اعمال حق قانونی یا قراردادی خود به دست می‌آید خسارت بازیافتی نامیده می‌شود.

ماده ۲- مؤسسه بیمه موظف است معادل ارزش بازیافتی‌ها و یا اسناد مالیی که در قبال حقوق خود دریافت می‌نماید سند انتظامی صادر و به حساب مربوطه منظور نماید.
ماده ۳- مؤسسه بیمه موظف است وجوهی را که بابت بازیافت خسارت دریافت می‌نماید پس از کسر هزینه‌های وصول، به میزان خالص دریافتی تحت عنوان برگشت خسارت در حساب‌های مربوطه ثبت نماید.
ماده ۴- مؤسسه بیمه موظف است در اسرع وقت اموال بازیافتی را طبق ضوابط مربوطه به فروش رسانیده، وجوه حاصل را پس از کسر هزینه‌های فروش به ترتیب مقرر در ماده سه این آیین‌نامه در حساب‌ها عمل نماید.
تبصره ۱: بیمه‌گذار مربوطه در خرید اموال بازیافتی حق‌تقدم دارد.
تبصره ۲: مؤسسه بیمه می‌تواند اموال بازیافتی مورد نیاز خود را به ارزش عادله تملک نماید و در مورد وجوه حاصله وفق ماده سه این آیین‌نامه عمل نماید.

(آیین‌نامه شماره ٤)
ودایع مؤسسات بیمه خارجی
مصوب ٥١/٥/٢٤

ماده ۱- نمایندگی هر یک از مؤسسات بیمه خارجی در ایران مکلف است برای هر یک از دو رشته بیمه‌های زندگی و سایر انواع بیمه مبلغ ۵۰۰۰۰۰ دلار (پانصد هزار دلار) یا معادل آن از ارزهای مورد قبول بانک مرکزی ایران نزد بیمه مرکزی ایران تودیع نماید.
ماده ۲- نمایندگی هر یک از مؤسسات بیمه خارجی باید حداکثر چهار ماه پس از انقضای دوره مالی خود ترازنامه و حساب سود و زیان خود را تنظیم و درآمدهای (سود ویژه) سال به سال خود را بر ودیعه مزبور اضافه کند تا ودیعه هر یک از دو رشته مزبور حداقل به دو برابر مبلغ مندرج در ماده یک آیین‌نامه برسد. افزایش ودیعه مازاد بر مبالغ فوق اختیاری است.
ماده ۳- ودایع مذکور در مواد ۱ و ۲ این آیین‌نامه طبق ماده ۶۰ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری علاوه بر هرگونه مسؤولیت‌های دیگر مؤسسه اصلی و نمایندگی آن تضمین حقوق و مطالبات بیمه‌گذاران، بیمه شدگان، صاحبان حقوق آنان و افراد ذی‌نفع در بیمه‌نامه‌های صادره در ایران است.
ماده ۴- ودایع مذکور در مواد ۱و ۲ این آیین‌نامه به هیچ وجه قابل استرداد یا تأمین یا توقیف نمی‌باشد. در صورت انحلال نمایندگی و یا ورشکستگی یا انحلال مؤسسه اصلی بیمه با نظر بیمه مرکزی ایران طبق مفاد قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری وسایر مقررات جاری رفتار خواهد شد.
تبصره: ودایع مذکور در مواد ۱ و ۲ این آیین‌نامه در صورت ورشکستگی یا انحلال مؤسسه اصلی یا انحلال نمایندگی در درجه اول صرف تصفیه حقوق و مطالبات بیمه‌گذاران، بیمه

شدگان، صاحبان حقوق و افراد ذی‌نفع در بیمه‌نامه‌های صادره در ایران با رعایت ماده ۶۰ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری خواهد شد.
ماده ۵- بیمه مرکزی ایران به ودایع مذکور بهره‌ای پرداخت نخواهد کرد.
ماده ۶- در اجرای دستور ماده ۲ این آیین‌نامه نمایندگی هر یک از مؤسسات بیمه خارجی مکلف است حساب‌های سالانه نمایندگی را به هزینه خود وسیله حسابدار یا حسابداران رسمی مندرج در فهرست حسابداران رسمی منتخب بیمه مرکزی ایران حسابرسی کرده و ترازنامه و حساب سود و زیان سالانه نمایندگی را به تأیید حسابدار مذکور برساند.
تبصره ۱: فهرست اسامی حسابداران رسمی مذکور وسیله بیمه مرکزی ایران به نمایندگی مؤسسات بیمه خارجی ابلاغ خواهد شد.
تبصره ۲: یک نسخه از گزارش‌های حسابدار یا حسابداران مذکور و ضمائم آنها بایستی وسیله نمایندگی مؤسسات بیمه خارجی به بیمه مرکزی ایران تسلیم شود.

(آیین نامه شماره ٦١)
اندوخته‌های قانونی مؤسسات بیمه

مصوب ۸۸/۱۲/۱۹

شورای عالی بیمه در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۱۹، در اجرای ماده ۶۱ قانون تأسیس بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بیمه‌گری و به استناد بند ۸ ماده ۱۷ همان قانون، آئین‌نامه اندوخته‌های قانونی مؤسسات بیمه را مشتمل بر ۶ ماده و یک تبصره به شرح زیر تصویب نمود:
ماده ۱- مؤسسات بیمه مکلفند برای تقویت سرمایه و بنیه مالی خود، اندوخته‌های زیر را محاسبه و در حساب‌های خود منعکس نمایند:

الف) اندوخته قانونی

ب) اندوخته سرمایه‌ای

ماده۲- مؤسسات بیمه مکلفند هر سال حداقل یک بیستم از سود خالص مؤسسه را به عنوان اندوخته قانونی موضوع نمایند. زمانی که اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه رسید موضوع کردن آن اختیاری است. در صورتی که سرمایه مؤسسه افزایش یابد کسر یک بیستم مذکور ادامه خواهد یافت تا وقتی که اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه بالغ گردد.
ماده ۳- مؤسسات بیمه مکلفند هر سال حداقل یک دهم از سود خالص مؤسسه را به عنوان اندوخته سرمایه‌ای موضوع نمایند. احتساب اندوخته سرمایه‌ای تا رسیدن به ۱۰۰ درصد سرمایه مؤسسه الزامی است. در صورتی که اندوخته سرمایه‌ای به سرمایه افزوده شود کسر اندوخته مذکور تا رسیدن به ۱۰۰ درصد سرمایه جدید ضروری می‌باشد.
تبصره: در صورتی که موضوع نمودن اندوخته قانونی با توجه به نصاب تعیین‌شده در ماده

دو متوقف شود اندوخته سرمایه‌ای هرسال به حداقل پانزده درصد سود خالص افزایش خواهد یافت.

ماده ۴- مؤسسات بیمه‌ای که در اساسنامه آنها نصاب بالاتری برای اندوخته‌های قانونی و سرمایه‌ای تعیین شده باشد می‌بایست اندوخته‌های مذکور را با نصاب‌های مقرر در اساسنامه منظور نمایند.

ماده ۵- مؤسسات بیمه مجازند با رعایت استانداردهای حسابداری و تصویب مجامع عمومی خود، نسبت به موضوع نمودن سایر اندوخته ها اقدام نمایند.

ماده ۶- این آئین‌نامه از تاریخ ۱۳۸۹/۱/۱ جایگزین آئین‌نامه شماره۱۱ و متمم‌های آن خواهد بود.

(آیین‌نامه شماره ۵۸)

ذخایر فنی مؤسسات بیمه

مصوب ۸۷/۱۰/۲۵

(با آخرین تغییرات تا ۹۲/۲/۲٤)

شورای عالی بیمه در راستای اجرای ماده ۶۱ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری و با هدف ایجاد شفافیت برای حقوق بیمه‌گذاران و صاحبان سهام مؤسسات بیمه، چگونگی لحاظ‌کردن ذخایر فنی در حساب‌های مؤسسات بیمه را با توجه به اصول زیر در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۲۵ تصویب کرد:

۱- ایجاد هماهنگی در اجرای استانداردهای حسابداری از جمله استاندارد شماره ۲۸، برای در نظرگرفتن ذخایر فنی مؤسسات بیمه و فراهم شدن امکان مقایسه عملکرد مالی این مؤسسات با التزام به کاربرد رویه یکسان حسابداری.

۲- شفافیت ترازنامه و حساب سود و زیان در صورت‌های مالی مؤسسات بیمه‌ای به منظور افشای وضعیت مالی واقعی سهامداران و ذی‌نفعان.

۳- حفظ حقوق بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان با ایجاد پشتوانه مناسب برای توانمند سازی مؤسسات بیمه در مواجهه با حوادث طبیعی و خسارت‌های بزرگ غیرمترقبه.

این آیین‌نامه مشتمل بر ۱۸ ماده و ۸ تبصره بوده و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست و جایگزین آیین‌نامه شماره ۲۲ و مکمل‌های آن می‌شود.

فصل اول- کلیات

ماده ۱- مؤسسات بیمه مکلفند برای ایفای تمامی تعهداتی که به موجب قراردادهای بیمه مستقیم و قراردادهای بیمه اتکایی به عهده گرفته‌اند ذخایر فنی زیر را براساس ضوابط این آیین‌نامه محاسبه نمایند:

الف) بیمه‌های زندگی:

۱- ذخیره ریاضی.

۲- ذخیره مشارکت بیمه‌گذاران در منافع.

۳- ذخایر فنی بیمه عمر زمانی.

۴- ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی.

ب) بیمه‌های غیرزندگی:

۱- ذخیره حق‌بیمه (حق‌بیمه عاید نشده).

۲- ذخیره ریسک‌های منقضی‌نشده.

۳- ذخیره خسارات معوق.

۴- ذخیره برگشت حق‌بیمه.

۵- ذخیره ریاضی.

۶- ذخیره مشارکت بیمه‌گذاران در منافع.

۷- ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی.

ماده ۲- ضوابط این آیین‌نامه، نحوه محاسبه و برآورد ذخایر فنی سهم مؤسسات بیمه را پس از کسر سهم بیمه‌گران اتکایی تعیین می‌نماید. در احتساب آن بخش از ذخایر فنی که بیمه‌گران اتکایی نیز در آن سهم دارند مؤسسات بیمه موظفند ضمن منعکس کردن ذخایر فنی قبل از کسر سهم بیمه‌گر یا بیمه‌گران اتکایی، سهم بیمه‌گران اتکایی را نیز حسب مورد محاسبه و همراه با ذخایر فنی ابتدای دوره، به ترتیب مقرر در نمونه ترازنامه و صورت سود و زیان مصوب شورای‌عالی بیمه در صورت‌های مالی خود منعکس نمایند.

ماده ۳- در این آیین‌نامه منظور از ضریب خسارت، نسبت خسارت واقع‌شده به حق‌بیمه عایدشده است. خسارت واقع‌شده عبارت است از خسارت پرداختی طی دوره به علاوه ذخیره خسارت معوق در پایان دوره، منهای ذخیره خسارت معوق ابتدای دوره. حق‌بیمه عایدشده عبارت است از حق‌بیمه صادره به علاوه حق‌بیمه عایدنشده ابتدای دوره منهای حق‌بیمه عاید نشده پایان دوره.

تبصره: در محاسبه حق‌بیمه عایدشده رشته‌های بیمه شخص ثالث، مازاد و حوادث راننده، عوارض قانونی قابل پرداخت مؤسسات بیمه به خزانه و همچنین سهم صندوق تأمین خسارتهای بدنی از حق‌بیمه صادره کسر می‌گردد. (۵۸/۲-۹۲/۲/۲۴)

فصل دوم - ذخایر فنی بیمه‌های زندگی

ماده ۴- ذخیره ریاضی بیمه‌های زندگی عبارت است از تفاوت بین ارزش فعلی تعهدات بیمه‌گر (اعم از سرمایه و مستمری) و ارزش فعلی تعهدات بیمه‌گذاران که با رعایت مبانی فنی مورد استفاده در محاسبه حق‌بیمه و نسبت به سهم نگهداری مؤسسه بیمه محاسبه می‌شود.

ماده ۵- ذخیره مشارکت بیمه‌گذاران در منافع بیمه‌های زندگی عبارت است از درصدی از منافع حاصل از معاملات بیمه‌های زندگی و سرمایه‌گذاری ذخایر فنی آن که به موجب شرایط قراردادهای بیمه‌های زندگی باید بین بیمه‌گذاران بیمه‌های زندگی تقسیم شود. سهم بیمه‌گذاران در منافع، اعم از این که در پایان هر سال مالی یا سال‌های بعد قابل تقسیم باشد باید در این ذخیره منظور شود.

ماده ۶- ذخایر فنی بیمه‌های عمر زمانی بر اساس مبانی تعیین‌شده برای بیمه‌های غیرزندگی (به غیر از بیمه‌های باربری) - موضوع فصل سوم این آیین‌نامه- محاسبه و در حساب‌ها منظور خواهد شد.

ماده ۷- ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی بیمه‌های زندگی که بابت تضمین تعهدات مؤسسات بیمه در مقابل خسارات ناشی از حوادث فاجعه‌آمیز منظور می‌شود از جمع اقلام زیر حاصل می‌شود:

الف) ۳ درصد حق‌بیمه صادره بیمه‌های زندگی پس از کسر حق‌بیمه اتکایی واگذاری.

ب) ذخایر فنی تکمیلی و خطرات طبیعی که از سال قبل منتقل شده است.

تبصره۱: میزان ذخیره موضوع این ماده نباید از ۲۰ درصد میانگین حق‌بیمه نگهداری بیمه‌های زندگی سه سال گذشته مؤسسه تجاوز نماید.

تبصره۲: در صورتی که بر اثر وقوع حوادث طبیعی و فاجعه‌آمیز، ضریب خسارت در بیمه‌های زندگی از ۸۵ درصد تجاوز نماید مؤسسه بیمه مجاز است مازاد خسارات ایجاد شده ناشی از وقوع حوادث مذکور را از محل ذخایر فنی تکمیلی و خطرات طبیعی جبران نماید. استفاده از این ذخیره در سایر موارد منوط به پیشنهاد مؤسسه بیمه و تصویب شورای عالی بیمه خواهد بود.

فصل سوم - ذخایر فنی بیمه‌های غیرزندگی

ماده ۸- ذخیره حق‌بیمه (حق‌بیمه عایدنشده) در بیمه‌های غیرزندگی عبارت است از حق‌بیمه‌های مربوط به فاصله زمانی بین تاریخ ترازنامه تا انقضای مدت قراردادهای بیمه که به ترتیب زیر محاسبه می‌شود:

الف) برای کلیه رشته‌های بیمه به جز بیمه باربری به روش فصلی (یک هشتم) و بر مبنای حق‌بیمه صادره پس از کسر ۱۵ درصد آن به عنوان هزینه تحصیل و همچنین کسر حق‌بیمه اتکایی واگذاری مربوطه.

ب) برای رشته بیمه باربری ذخیره حق‌بیمه عبارت است از ذخیره محاسبه‌شده به روش بند الف به علاوه یک هشتم ذخیره مذکور.

تبصره ۱: چنانچه دوره بیمه‌نامه بیش از یک سال باشد حق‌بیمه مازاد بر یک سال، به طور کامل به عنوان حق‌بیمه سال‌های آتی محسوب می‌شود. حق‌بیمه سال‌های آتی باید به

تفکیک مشخص و در سال مربوطه به عنوان حق‌بیمه صادره شناسایی شود.
تبصره ۲: در بیمه‌های مهندسی، اگر مدت اعتبار بیمه‌نامه بیش از یک سال باشد برای احتساب حق‌بیمه سال‌های آتی از روش مجموع ارقام سنوات استفاده خواهد شد.
تبصره ۳: هزینه تحصیل موضوع بند الف این ماده برای عملیات قبولی اتکایی مؤسسات بیمه مستقیم (مشروط به تفکیک عملیات بیمه اتکایی و بیمه مستقیم در حساب‌های آن مؤسسات) و مؤسسات بیمه اتکایی معادل ۲۰ درصد می‌باشد. (۵۸/۱-۸۹/۱۰/۱)
تبصره٤: ذخیره حق‌بیمه عایدنشده رشته‌های بیمه شخص ثالث، مازاد و حوادث راننده، پس از کسر مبالغ قانونی قابل پرداخت به حساب خزانه و صندوق تأمین خسارتهای بدنی از حق‌بیمه صادره محاسبه خواهد شد. (۵۸/۲-۹۲/۲/۲۴)
ماده ۹- ذخیره ریسک‌های منقضی‌نشده برای جبران کسری ذخیره حق‌بیمه عاید نشده در رشته‌هایی که ضریب خسارت آنها بیش از ۸۵ درصد باشد مطابق فرمول زیر محاسبه می‌شود:

$$\frac{(\text{۸۵ درصد- ضریب خسارت رشته}) \times \text{حق‌بیمه عایدنشده پایان دوره}}{\text{۸۵ درصد}}$$

ماده ۱۰- ذخیره خسارات معوق بیمه‌های غیرزندگی عبارت است از جمع اقلام ذیل:
الف) خسارات اعلام‌شده در دست رسیدگی به علاوه برآورد مخارج تسویه خسارت پس از کسر سهم بیمه‌گر اتکایی.
ب) خساراتی که تا قبل از پایان دوره مالی ایجاد شده و هنوز به بیمه‌گر اعلام نشده به علاوه برآورد مخارج تسویه خسارت پس از کسر سهم بیمه‌گر اتکایی.
تبصره ۱: در رشته بیمه شخص‌ثالث چنانچه به تشخیص و تأیید هیئت مدیره مؤسسه، امکان محاسبه ذخیره خسارات اعلام‌شده در دست رسیدگی برای مورد به مورد پرونده‌ها وجود نداشته باشد حاصل‌ضرب متوسط هزینه خسارت بدنی هر پرونده (نفر) طی سال مالی در تعداد پرونده‌های در دست رسیدگی با اعمال درصد افزایش اعلام‌شده نرخ دیه برای دوره بعد به عنوان ذخیره موضوع بند الف شناسایی خواهد شد. (۵۸/۲-۹۲/۲/۲۴)
تبصره۲: خسارات موضوع بند ب با در نظر گرفتن سوابق خسارتی سه‌سال مالی ماقبل و با تأیید هیأت‌مدیره مؤسسه حداقل ۳ درصد و حداکثر ۱۰ درصد بند الف خواهد بود. احتساب مبالغ مازاد بر ۱۰درصد منوط به تأیید بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. (۵۸/۲-۹۲/۲/۲۴)
ماده ۱۱- ذخیره برگشت حق‌بیمه در بیمه‌های غیرزندگی عبارت است از ۵۰ درصد نسبت حق‌بیمه‌های برگشتی به کل حق‌بیمه صادره در سه سال مالی قبل ضربدر حق‌بیمه صادره سال مالی جاری پس از کسر حق‌بیمه اتکایی واگذاری.
ماده ۱۲- ذخیره ریاضی در بیمه‌های غیرزندگی برای پرداخت مستمری‌هایی که قطعی

شده عبارت است از ارزش فعلی تعهدات بیمه‌گر پس از کسر سهم بیمه‌گر اتکایی.
ماده ۱۳- ذخیره مشارکت بیمه‌گذاران در منافع بیمه‌های غیرزندگی عبارت است از درصدی از منافع حاصل از هر یک از قراردادهای بیمه که به موجب شرایط قرارداد به بیمه‌گذاران قابل پرداخت باشد.
ماده ۱۴- ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی بیمه‌های غیرزندگی که بابت تضمین تعهدات مؤسسات بیمه در مقابل خسارات ناشی از حوادث فاجعه‌آمیز منظور می‌شود از جمع اقلام زیر حاصل می‌شود:

الف) ۳ درصد حق‌بیمه صادره بیمه‌های غیرزندگی پس از کسر سهم حق‌بیمه اتکایی واگذاری.

ب) ذخایر فنی تکمیلی و خطرات طبیعی که از سال قبل منتقل شده است.

تبصره۱: میزان ذخیره موضوع این ماده نباید از ۲۰ درصد میانگین حق‌بیمه نگهداری بیمه‌های غیرزندگی سه سال گذشته مؤسسه تجاوز نماید.
تبصره۲: در صورتی که بر اثر وقوع حوادث طبیعی و فاجعه‌آمیز، ضریب خسارت در هر یک از رشته‌های بیمه غیرزندگی از ۸۵ درصد تجاوز نماید مؤسسه بیمه مجاز است مازاد خسارات ایجاد شده ناشی از وقوع حوادث مذکور را از محل ذخایر فنی تکمیلی و خطرات طبیعی جبران نماید. استفاده از این ذخیره در سایر موارد منوط به پیشنهاد مؤسسه بیمه وتصویب شورای‌عالی بیمه خواهد بود.

فصل چهارم - ذخایر فنی بیمه‌های اتکایی قبولی

ماده ۱۵- ذخایر فنی معاملات بیمه اتکایی قبولی با رعایت قواعد مقرر در مواد قبلی این آیین‌نامه و به موجب شرایط قراردادها و توافق‌های اتکایی محاسبه می‌شود.

فصل پنجم - سایر مقررات

ماده ۱۶- مؤسسات بیمه در اولین سال اجرای این آیین‌نامه می‌توانند افزایش ذخایر فنی ناشی از اعمال مقررات این آیین‌نامه در مقایسه با مقررات آیین‌نامه قبلی را از محل ذخایر فنی تکمیلی و خطرات طبیعی تأمین نمایند.
ماده ۱۷- در اجرای این آیین‌نامه، مانده ذخایر فنی خطرات طبیعی در ابتدای دوره به تناسب حق‌بیمه سه سال گذشته در بیمه‌های زندگی و غیرزندگی تسهیم می‌شود.
ماده ۱۸- مؤسسات بیمه‌ای که در خارج از کشور فعالیت دارند در محاسبه ذخایر فنی مربوط به عملیات خود در خارج از کشور، تابع مقررات محل فعالیت خواهند بود. در صورتی که در کشور خارجی محل فعالیت مؤسسه بیمه ایرانی مقرراتی در این باره وجود نداشته باشد مؤسسه بیمه مربوط، تابع مقررات این آیین‌نامه خواهد بود.

نامه شماره ۹۳/۴۰۰/۱۷۳۶۷ مورخ ۹۳/۴/۳ بیمه مرکزی

دستورالعمل

وحدت رویه نحوه محاسبه، ارائه و افشای ذخایر فنی مؤسسات بیمه

(بر اساس مفاد آیین نامه ۵۸ شورای عالی بیمه و مکمل های آن)

کلیات:

به منظور ایجاد وحدت رویه در محاسبه ذخایر فنی توسط مؤسسات بیمه بر اساس مقررات مندرج در آیین نامه شماره ۵۸ شورای عالی بیمه و مکمل های آن، دستورالعمل زیر که با همفکری مدیران شرکتهای بیمه تهیه و جهت اجرا ابلاغ می گردد.

الف) تعاریف

۱- **آیین نامه:** آیین نامه شماره ۵۸ مصوب شورای عالی بیمه و مکمل های آن می باشد.

۲- **حق بیمه صادره:** حق بیمه صادره عبارت است از مجموع:

الف- جمع حق بیمه مستقیم و غیر مستقیم دوره پس از کسر حق بیمه های برگشتی

ب- حق بیمه قبولی دوره پس از کسر حق بیمه برگشتی قبولی

۳- **حق بیمه ناخالص:** حق بیمه یک دوره (مستقیم، غیر مستقیم و قبولی) قبل از کسر حق بیمه برگشتی است.

۴- **کل ذخایر:** کل ذخایر عبارتست از ذخیره حق بیمه، ذخیره ریاضی ، ذخیره برگشت حق بیمه، ذخیره فنی و تکمیلی، ذخیره ریسکهای منقضی نشده ،ذخیره خسارت معوق و ذخیره مشارکت در منافع بوده که در قسمت بدهی ها (سمت چپ ترازنامه) منعکس می گردد.

۵- **ذخایر سهم بیمه گران اتکایی:** ذخایر سهم بیمه گران اتکایی شامل سهم بیمه گران اتکایی از ذخیره حق بیمه، ذخیره ریاضی و ذخیره خسارت معوق بوده که در قسمت دارایی ها (سمت راست ترازنامه) منعکس می گردد.

۶- **شرکت بیمه:** شامل شرکتهای بیمه مستقیم و اتکایی سرزمین اصلی و مناطق آزاد مستند به مصوبه مورخ ۱۳۸۹/۰۲/۰۸ شورای عالی بیمه مبنی بر تسری آیین نامه شماره ۵۸ و مکمل آن به مؤسسات مناطق آزاد.

ب) نحوه محاسبه حق بیمه عاید نشده (ذخیره حق بیمه):

بر اساس ماده ۸ آیین نامه برای محاسبه ذخیره حق بیمه در نظر گرفتن موارد زیر الزامی است:

۱- در محاسبه ذخیره حق بیمه (سهم کل) ابتدا هزینه تحصیل و در محاسبه ذخیره حق بیمه (سهم نگهداری) ابتدا هزینه تحصیل و سپس حق بیمه واگذاری از حق بیمه صادره کسر می گردد.

۱-۱- در محاسبه ذخیره حق بیمه سهم کل رشته شخص ثالث و حوادث راننده،

باید به ترتیب هزینه تحصیل و سپس مجموع عوارض قانونی قابل پرداخت از کل حق بیمه صادره رشته مذکور کسر گردد.

۲-۱- در محاسبه ذخیره حق بیمه سهم نگهداری رشته شخص ثالث و حوادث راننده، باید به ترتیب هزینه تحصیل و سپس عوارض قانونی قابل پرداخت سهم نگهداری و حق بیمه واگذاری از کل حق بیمه صادره رشته مذکور کسر گردد. کسر عوارض قانونی از حق بیمه واگذاری مجاز نمی باشد.

۳-۱- مبنای محاسبه هزینه تحصیل و عوارض قانونی بیمه شخص ثالث، حق بیمه صادره و در سایر رشته ها مبنای محاسبه هزینه تحصیل عبارتست از مجموع ۱۵٪ قسمت (الف) و ۲۰٪ قسمت (ب) حق بیمه صادره.

تبصره: در مواردی که شرکت بیمه در رشته ثالث علاوه بر حق بیمه صادره قبولی اتکایی داشته باشد هزینه تحصیل برای بخش قبولی اتکایی باید مشابه سایر رشته ها محاسبه و لحاظ گردد.

۲- برای بیمه‌های زندگی اندوخته‌دار (به استثنای پوشش های تکمیلی مربوط به این بیمه نامه ها) با توجه به محاسبه ذخیره ریاضی، نباید حق بیمه عایدنشده برای این بخش محاسبه نمود.

۳- در محاسبه ذخیره حق بیمه کلیه رشته ها احتساب حق بیمه قبولی الزامی می باشد.

۴- تفکیک حق بیمه ها باید به صورت فصلی و بر اساس تاریخ صدور (متناسب با حق بیمه صادره در سامانه «سنهاب») پس از کسر حق بیمه سالهای آتی باشد.

۵- ذخیره حق بیمه بیمه های زندگی غیر اندوخته دار در یادداشت «سایر ذخایر بیمه های زندگی» مندرج در صورتهای مالی ارائه گردد.

۶-در محاسبه ذخیره حق بیمه میان دوره ای(سه ماهه ، شش ماهه و نه ماهه)، مبنای زمانی محاسبه ذخایر، سالیانه و متناسب با دوره مالی مورد نظر می باشد.

ج) نحوه محاسبه ذخیره برگشت حق بیمه

۱- در محاسبه نسبت حق بیمه برگشتی به حق بیمه صادره سه سال مالی قبل، باید از حق بیمه ناخالص (با احتساب حق بیمه قبولی) استفاده شود.

۲- برای محاسبه ذخیره حق بیمه برگشتی ، حق بیمه سهم نگهداری دوره مالی مورد نظر (با احتساب حق بیمه قبولی و کلیه حق بیمه های واگذاری) در نظر گرفته می شود.

۳- کسر عوارض قانونی رشته شخص ثالث و حوادث سرنشین از حق بیمه صادره این رشته در محاسبه ذخیره برگشت حق بیمه مجاز نمی باشد.

۴- ذخیره برگشت حق بیمه برای رشته های بیمه زندگی اندوخته دار (باستثناء پوشش های تکمیلی بیمه نامه های مذکور) محاسبه نمی گردد.

۵- محاسبه ذخیره برگشت حق بیمه لزوماً به تفکیک رشته (نه بصورت کل یا تفکیک شعب و مواردی نظیر آن) باشد.

۶- در محاسبه ذخیره حق بیمه برگشتی برای دوره مالی کمتر از یکسال (سه ماهه، ششماهه و نه ماهه)، حق بیمه سهم نگهداری عبارتست از حق بیمه یک ساله منتهی به همان دوره و نسبت حق بیمه برگشتی به حق بیمه صادره بر اساس ارقام سه سال مالی قبل محاسبه می شود.

د) نحوه محاسبه ذخیره ریسک‌های منقضی نشده

۱- اجزای ضریب خسارت (خسارت واقع شده به حق بیمه عایدشده) براساس اقلام سهم کل به تفکیک هر رشته ذکر و محاسبه شود و استفاده از اقلام سهم نگهداری برای محاسبه ضریب خسارت مجاز نمی باشد.

۲- حق بیمه عاید نشده پایان دوره مندرج در ماده ۹ آیین نامه عبارتست از حق بیمه عاید نشده پایان دوره سهم نگهداری هر رشته که در بخش ذخیره حق بیمه ارائه گردیده است.

۳-کسر عوارض قانونی از حق بیمه صادره رشته شخص ثالث الزامی است.

۴- در محاسبه ذخیره ریسک های منقضی شده برای دوره های کمتر از یکسال، باید حق بیمه صادره، خسارت پرداختی، خسارت معوق و ذخیره حق بیمه پایان دوره مورد نظر و ذخیره حق بیمه و خسارت معوق اول دوره مربوط به پایان سال مالی قبل لحاظ شود.

۵- ذخیره ریسک های منقضی نشده برای رشته های بیمه زندگی اندوخته دار (به استثنای پوشش های تکمیلی بیمه نامه های مذکور) محاسبه نمی گردد.

هـ) نحوه محاسبه ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی

۱- برای محاسبه ذخیره فنی تکمیلی از حق بیمه صادره(سهم نگهداری) سه سال مالی قبل و به تفکیک هر رشته بصورت جداگانه استفاده شود. (تبصره ۱ ماده ۷ و تبصره ۱ ماده ۱۴)

۲- کسر عوارض قانونی رشته شخص ثالث از حق بیمه این رشته مجاز نمی باشد.

۳- احتساب ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی برای بیمه های زندگی اندوخته دار الزامی است.

۴- با توجه به خاصیت جمع شوندگی ذخیره فنی تکمیلی و حوادث طبیعی، میزان ذخیره محاسبه شده برای هر رشته در هر دوره مالی نباید از رقم ذخیره سال قبل کمتر باشد.

۵- حق بیمه قبولی و حق بیمه اتکایی اختیاری در محاسبات ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی باید لحاظ گردد.

۶- در محاسبه ذخیره فنی و تکمیلی میان دوره ای (سه ماهه، شش ماهه و نه ماهه) از حق بیمه صادره(سهم نگهداری) همان دوره و برای محاسبه میانگین سه سال قبل، از حق بیمه صادره سهم نگهداری سه سال مالی قبل استفاده شود.

ز) نحوه محاسبه ذخیره خسارت معوق:

۱- استفاده از روش میانگین یا متوسط گیری برای محاسبات خسارت معوق با لحاظ افزایش نرخ دیه صرفاً در بخش خسارت جانی(جرحی) دررشته بیمه شخص ثالث مجاز است.

۲- در سایر رشته های بیمه باید بر اساس بررسی های کارشناسی خسارت معوق به نحوی برآورد شود که بین خسارت پرداختی پرونده های مختومه شده با مبلغ برآوردی اختلاف با اهمیتی نداشته باشد و مبنای برآورد مبلغ خسارت معوق باید بصورت مکتوب و مستند در پرونده مربوطه نگهداری گردد.

۳- ذخیره خسارت واقع شده اما اعلام نشده (IBNR) باید به مبنای ذخیره خسارت معوق سهم نگهداری شرکت برای هررشته به صورت جداگانه محاسبه گردد.

۴- برای کلیه پرونده های خسارت که در پایان دوره مالی مورد نظر رسیدگی آنها نهایی نشده یا در حال رسیدگی قرار دارند باید ذخیره خسارت معوق در نظر گرفته شود.

۵- محاسبه ذخیره خسارت معوق برای رشته های بیمه زندگی اندوخته‌دار (به استثنای پوشش های تکمیلی بیمه نامه های مذکور) مجاز نمی باشد.

ح) نحوه محاسبه ذخیره ریاضی و مشارکت در منافع

۱- در صورتهای مالی، مشارکت در منافع (در صورت تحقق) باید از ذخیره ریاضی تفکیک شده و در دوره بعد و متناسب با سهم ذخیره ریاضی هر بیمه نامه (طبق مقررات مربوطه) به ذخایر ریاضی اضافه گردد.

۲- ذخیره ریاضی رشته‌های زندگی اندوخته‌دار باید به صورت جدا از سایر ذخایر بیمه‌های زندگی (رشته‌های عمر کوتاه مدت و غیر اندوخته‌دار) در صورت‌های مالی منعکس شود.

۳- بیمه‌نامه‌های بازخرید شده و سررسید شده (در صورت غرامت به بیمه‌گذار) باید از لیست جمع ذخایرریاضی شرکت خارج گردد.

۴- در محاسبه ذخایر ریاضی بیمه‌نامه‌ها در صورتی که پرداخت حق بیمه از سوی بیمه‌گذار متوقف شود، ذخیره ریاضی مربوط تا پایان دوره مالی مورد نظر محاسبه گردد.

۵- به هر بیمه نامه از زمان صدور تا زمان بازخرید و یا سررسید یک شماره بیمه نامه اختصاص داده شود.

۶- محاسبات ذخایر ریاضی باید بر اساس روش‌های اکچوئری انجام شود و استفاده از ارقام غیر فنی در محاسبه ذخیره ریاضی مجاز نمی باشد.

(آیین‌نامه شماره ٦٠)

سرمایه گذاری مؤسسات بیمه

مصوب ٨٨/١١/١٤

شورای عالی بیمه در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۱۴ در اجرای ماده ۶۱ قانون تأسیس بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بیمه‌گری و به استناد بند ۵ ماده ۱۷ همان قانون، آئین‌نامه سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه مشتمل بر ۱۷ ماده و ۱۲ تبصره را با توجه به اصول زیر تصویب کرد:

- حفظ سلامت مالی مؤسسات بیمه و حمایت از حقوق بیمه‌گذاران.
- شفاف‌سازی و تسهیل مقررات متناسب با رویکرد آزادسازی و همسو با سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی.
- تقویت مدیریت منابع مالی مؤسسات بیمه به منظور افزایش بازده اقتصادی سرمایه‌گذاری ها.
- تبیین جامع و پویای منابع قابل سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه و به روزرسانی انواع سرمایه‌گذاری‌های مجاز متناسب با تحولات بازار سرمایه.

ماده۱- مؤسسه بیمه موظف است عملیات سرمایه گذاری از محل منابع سرمایه‌گذاری ابتدای دوره (شامل حقوق صاحبان سهام و ذخایر فنی سهم نگهداری ابتدای دوره مالی) و سایر منابع مالی را با رعایت حد نصاب ها و سایر ضوابط این آیین نامه انجام دهد.

تبصره: در صورتی که مؤسسه بیمه صورت های مالی حسابرسی‌شده میان دوره ای داشته باشد ملاک محاسبه حد نصاب های مقرر در این آیین نامه برای شش ماهه دوم سال مالی، اقلام مندرج در صورت های مالی میان دوره ای مزبور خواهد بود.

ماده ۲- مؤسسه بیمه موظف است حداقل سی درصد منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره را به صورت سپرده بانکی(اعم از ریالی و ارزی) و اوراق مشارکت که با تضمین دولت یا بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا سایر بانک ها منتشر شده باشد سرمایه گذاری نماید.

تبصره ۱: سپرده گذاری مؤسسه بیمه نزد مؤسسات مالی و اعتباری که مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران را دارند حداکثر تا بیست درصد سپرده های بانکی مجاز است.

تبصره۲: مؤسسه بیمه مجاز نیست بیش از ده درصد مجموع سپرده بانکی و اوراق مشارکت خود را به عنوان تضمین و یا وثیقه تعهدات خود استفاده نماید. افزایش سقف موضوع این تبصره با اخذ موافقت قبلی بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز است.

ماده ۳- مؤسسه بیمه مجاز است در مجموع، حداکثر چهل‌درصد منابع سرمایه‌گذاری ابتدای دوره را در سهام شرکت های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار و فرابورس سرمایه گذاری نماید.

تبصره ۱: سرمایه گذاری در سهام هر شرکت حداکثر تا ده درصد منابع موضوع این ماده مجاز است.

تبصره ۲: سرمایه گذاری در سهام هر شرکت، حداکثر تا ده درصد سرمایه شرکت سرمایه‌پذیر مجاز است. سرمایه گذاری های مؤسسه بیمه، قبل از تاریخ اجرای این آیین نامه، مشمول محدودیت مندرج در این تبصره نیست.

تبصره۳: سرمایه گذاری در سهام شرکت های پذیرفته‌شده در فرابورس، در مجموع حداکثر تا بیست درصد منابع موضوع این ماده مجاز است.

ماده۴- مؤسسه بیمه مجاز است در مجموع حداکثر پانزده درصد منابع سرمایه‌گذاری ابتدای دوره را در ابزارهای پولی و مالی مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی و یا سازمان بورس و اوراق بهادار سرمایه گذاری نماید.

تبصره: سرمایه گذاری در هر ابزار پولی یا مالی حداکثر تا بیست‌درصد منابع موضوع این ماده مجاز است.

ماده ۵- مؤسسه بیمه مجاز است در مجموع حداکثر بیست درصد منابع سرمایه‌گذاری ابتدای دوره را در سهام شرکت های غیر بورسی سرمایه گذاری نماید.

تبصره: سرمایه‌گذاری در سهام هر شرکت تا چهل‌درصد منابع موضوع این ماده مجاز است و مازاد بر آن مستلزم اخذ موافقت قبلی بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

ماده ۶- مؤسسه بیمه مجاز است در مجموع حداکثر بیست و پنج درصد منابع سرمایه‌گذاری ابتدای دوره را به صورت مشارکت در طرح ها، اجرای عملیات عمرانی و ساختمانی و املاک و مستغلات سرمایه گذاری نماید.

تبصره: سرمایه‌گذاری در هر طرح یا پروژه تا سی‌درصد منابع موضوع این ماده مجاز است و مازاد بر آن مستلزم اخذ موافقت قبلی بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

ماده ۷- مؤسسه بیمه مجاز است در مجموع حداکثر ده درصد منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره را با رعایت شرایط زیر بصورت انعقاد انواع قراردادهای مشارکت سرمایه گذاری نماید:

۱) سرمایه گذاری در هر قرارداد تا پنجاه‌درصد منابع موضوع این ماده مجاز است.

۲) حداقل نرخ سود خالص (پس از کسر مالیات) قراردادهای مشارکت، کمتر از بالاترین نرخ سود سپرده های بلندمدت پنج ساله مؤسسه بیمه در مقطع انعقاد قرارداد نباشد.

ماده ۸- مؤسسه بیمه مجاز است در مجموع حداکثر پنج درصد منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره را با تأیید هیأت‌مدیره و با رعایت شرایط زیر، برای خرید محل فعالیت به نمایندگان خود تسهیلات پرداخت نماید:

۱. حداقل دو سال از شروع فعالیت نماینده گذشته باشد.

۲. محل خریداری‌شده به عنوان وثیقه در رهن مؤسسه بیمه قرار گیرد.

۳. از تاریخ خرید محل تا زمان ارائه آن به عنوان وثیقه، بیش از ۶ ماه نگذشته باشد.

۴. سقف تسهیلات حداکثر تا پنجاه‌درصد ارزش محل خریداری‌شده به منظور فعالیت نمایندگی باشد.

۵. مدت بازپرداخت تسهیلات حداکثر پنج سال باشد.

۶. نرخ سود تسهیلات کمتر از بالاترین نرخ سود سپرده های بلندمدت پنج ساله مؤسسه بیمه در مقطع اعطای تسهیلات نباشد.

ماده ۹- مؤسسه بیمه مجاز است از محل ذخایر ریاضی، طبق شرایط بیمه نامه‌های زندگی به بیمه گذاران مربوط تسهیلات پرداخت نماید.

ماده ۱۰- مؤسسه بیمه مجاز است در مجموع حداکثر پنج‌درصد منابع سرمایه‌گذاری ابتدای دوره را به کارکنان خود تسهیلات پرداخت نماید.

تبصره: در موارد خاص به درخواست مؤسسه بیمه و تأیید بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، حد نصاب مندرج در این ماده تا ده درصد قابل افزایش است.

ماده ۱۱- مؤسسه بیمه مجاز است در مجموع حداکثر سی‌درصد منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره به استثنای ذخایر ریاضی سهم نگهداری را به تأمین دارائی های ثابت (مشهود و نامشهود) مورد نیاز برای انجام فعالیت اصلی مؤسسه اختصاص دهد. مبنای محاسبه ارزش دارایی های ثابت، ارزش دفتری آنهاست.

تبصره. در موارد خاص به درخواست مؤسسه بیمه و تأیید بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، حد نصاب مندرج در این ماده تا پنجاه درصد قابل افزایش است.

ماده ۱۲- مؤسسه بیمه موظف است درآمد حاصل از سرمایه گذاری های خود را به نسبت حقوق صاحبان سهام و ذخایر فنی ابتدای دوره تفکیک و در صورت های مالی منعکس نماید.

ماده ۱۳- برای مؤسسه بیمه فعال در سایر کشورها، سرمایه گذاری منابع مالی ایجادشده در خارج از کشور ،تابع مقررات کشور محل فعالیت خواهد بود.

ماده ۱۴- مؤسسه بیمه موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از پایان هر دوره سه ماهه، اطلاعات مربوط به سرمایه گذاری های انجام‌شده خود در دوره های سه ماهه، شش ماهه، نه ماهه و دوازده ماهه را در چارچوبی که بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین و اعلام خواهد کرد به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال نماید.

ماده ۱۵- بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است موارد تخلف از مقررات این آیین نامه را جهت اتخاذ تصمیم به شورای عالی بیمه گزارش نماید.

تبصره: انحراف تا ده درصد مقادیر حاصل از نصاب های تعیین شده در این آیین نامه، در دوره های سه ماهه، شش ماهه و نه ماهه دوره مالی مشروط به این که مقادیر فوق در دوره دوازده ماهه اصلاح گردد تخلف محسوب نمی شود.

ماده۱۶- ضوابط این آیین نامه مشمول مؤسسات بیمه مختلط و غیرزندگی است. مؤسسات بیمه زندگی و اتکایی نیز تا زمانی که آیین نامه جداگانه برای سرمایه‌گذاری آنها تصویب نشده باشد ملزم به رعایت ضوابط این آیین نامه خواهند بود.

ماده ۱۷- این آیین نامه از تاریخ ۱/۱/ ۱۳۸۹ لازم الاجرا و جایگزین آیین نامه شماره ۴۲ و مکمل های بعدی آن خواهد بود.

تسری آئین‌نامه‌های شماره ۶۱/۶۰/۵۸ و نمونه صورت‌های مالی به موسسات بیمه مناطق آزاد

مصوبه مورخ ۸۹/۲/۸ شورای عالی بیمه

مصوباتی که در اجرای استاندارد حسابداری شماره ۲۸ به تصویب شورای عالی بیمه رسیده، شامل آیین‌نامه «ذخایر فنی مؤسسات بیمه» (آیین‌نامه شماره ۵۸) مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۲۵، «نمونه صورت‌های مالی مؤسسات بیمه» مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۸/۲/۹، آیین‌نامه «سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه» (آیین‌نامه شماره ۶۰) مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۱۴ و آیین‌نامه «اندوخته‌های قانونی مؤسسات بیمه» (آیین‌نامه شماره ۶۱) مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۱۹ به شرکت‌های بیمه مستقر در مناطق آزاد تجاری- صنعتی نیز تسری می یابد.

تسری آئین‌نامه‌های شماره ۶۹ و ۹۰ به موسسات بیمه مناطق آزاد

شورای عالی بیمه در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۰۵/۰۶ خود که با حضور نماینده دبیرخانه شواری عالی مناطق آزاد تجاری – صنعتی و ویژه اقتصادی تشکیل شد، در اجرای ماده ۱۷ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری و ماده ۲۹ مقررات تاسیس و فعالیت موسسات بیمه در مناطق آزاد و اصلاحات بعدی آن، آئین‌نامه شماره ۶۹ (آئین‌نامه نحوه محاسبه و نظارت بر توانگری مالی موسسات بیمه) مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۶ و آئین‌نامه شماره ۹۰ (آئین‌نامه نحوه احراز صلاحیت حرفه‌ای کارکنان کلیدی و عملیاتی موسسات بیمه) مصوب جلسه ۱۳۹۴/۰۳/۲۶ شورای‌عالی بیمه را به موسسات بیمه مستقر در مناطق آزاد تجاری – صنعتی و ویژه اقتصادی تسری داد.

نحوه تعیین سود عملیات بیمه شخص ثالث

موضوع ماده (۲۷) قانون بیمه شخص ثالث

مصوب ۸۹/۱۱/۹ دولت

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌رود:

الف- قانون: قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسؤولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث – مصوب ۱۳۸۷

ب- بیمه مرکزی: بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

پ- بیمه‌گر: هر یک از شرکت‌های بیمه دولتی و غیردولتی که مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث از بیمه مرکزی را دارا می باشند.

ت- عملیات بیمه‌ای: عملیات بیمه‌ای رشته بیمه شخص ثالث وسایل نقلیه موتوری زمینی موضوع قانون.

ماده ۲- بیمه‌گر موظف است ضمن نگهداری جداگانه ریز عملیات بیمه‌ای خود، بیست درصد از سود آن را مطابق جدول ماده (۳) این آیین‌نامه محاسبه و هر ماه یک بار برابر صورت‌های مالی مصوب سال قبل به صورت علی‌الحساب به حساب خاصی که از طرف بیمه مرکزی تعیین می‌شود واریز نماید:

تبصره ۱: بیمه‌گر مکلف است وجوه مربوط به بعد از تاریخ ۱۳۸۷/۶/۳۰ (زمان لازم‌الاجرا شدن قانون) تا پایان ۱۳۸۸ را به صورت یکجا و بر اساس صورت‌های مالی مصوب سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه به حساب مربوط واریز نماید.

تبصره ۲: مبالغ موضوع این ماده مربوط به سه‌ماهه اول هر سال حداکثر تا پایان تیرماه همان سال بر اساس صورت‌های مالی مصوب مجامع عمومی بیمه‌گر یا صورت‌های مالی ارائه‌شده به بازرس قانونی باید محاسبه و پرداخت شود.

ماده ۳- سود عملیات بیمه‌ای مطابق جدول زیر محاسبه می شود:

عنوان	مبلغ
حق بیمه صادره + قبولی اتکایی (شخص ثالث)	
خسارت دریافتی اتکایی و خسارت بازیافتی (شخص ثالث)	
کارمزد شبکه فروش و کارمزد منافع اتکایی دریافتی (شخص ثالث)	
سود حاصل از سرمایه‌گذاری در رشته شخص ثالث	
جمع درآمدهای رشته شخص ثالث	
حق بیمه واگذاری اتکایی (شخص ثالث)	
خسارت پرداختی + هزینه کارشناسی خسارت (شخص ثالث)	
کارمزد و هزینه صدور پرداختی به شبکه فروش (شخص ثالث)	
پرداختی بابت سهم صندوق تأمین خسارت‌های بدنی	
سهم هزینه‌های اداری و عمومی رشته شخص ثالث	
سایر هزینه‌های قانونی	
جمع هزینه‌های رشته شخص ثالث	
سود(زیان) رشته شخص ثالث بدون احتساب ذخایر فنی	
کسر(اضافه)می‌شود : افزایش(کاهش) ذخایر فنی سهم نگهداری شخص ثالث	
سود (زیان) عملیات بیمه‌ای رشته شخص ثالث	

تبصره ۱: جدول فوق به ضمیمه صورت‌های مالی بیمه‌گر به مجامع عمومی مربوط ارائه می‌شود.

تبصره ۲: سود حاصل از سرمایه‌گذاری ذخایر فنی در رشته شخص ثالث براساس فرمول زیر محاسبه خواهد شد:

سود حاصل از سرمایه‌گذاری ذخایر فنی رشته‌های غیرزندگی ضرب در متوسط ذخایر فنی

اول و آخر دوره رشته شخص ثالث تقسیم بر متوسط ذخایر فنی اول و آخر دوره رشته های غیر زندگی.

تبصره ۳: سهم رشته شخص ثالث از هزینه‌های اداری و عمومی بیمه‌گر به نحو زیر محاسبه خواهد شد:

کل هزینه‌های اداری و عمومی شرکت ضرب در مجموع خسارات پرداختی و حق‌بیمه صادره و قبولی رشته شخص ثالث موضوع قانون تقسیم بر مجموع کل خسارات پرداختی و حق‌بیمه صادره و قبولی کلیه رشته‌های بیمه.

تبصره ٤: سایر هزینه‌های قانونی مندرج در جدول این ماده عبارت است از مواردی که بیمه‌گر در سایر قوانین تکلیف به پرداخت از محل بیمه شخص ثالث شده است که با رعایت مبانی قانونی مربوط محاسبه و اعمال خواهد شد.

ماده ۴- بیمه‌گر موظف است با رعایت ماده (۱) این آیین‌نامه ظرف یک ماه پس از تشکیل مجمع عمومی سالانه، مبالغ قطعی موضوع ماده (۲۷) قانون را محاسبه و با بیمه مرکزی تسویه نماید.

ماده ۵- بیمه مرکزی موظف است میزان منابع حاصل از اجرای این آیین‌نامه را هر سه ماه یک‌بار به وزارت راه‌وترابری و راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اعلام نماید.

ماده ۶- در صورتی که مفاصا حساب مالیاتی بیمه‌گر در ارقام حاصل از محاسبات جدول موضوع ماده (۳) تغییری ایجاد نماید مابه‌التفاوت آن در چارچوب مبالغ واریزی سال بعد قطعی خواهد شد.

ماده ۷- مبالغ واریزی توسط بیمه‌گر به حساب موضوع ماده (۲) جزو هزینه‌های قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود و سازمان امور مالیاتی کشور موظف است در تعیین تعهدات مالیاتی بیمه‌گر مربوط، مبالغ واریزی را از درآمد مشمول مالیات سال عملکرد کسر نماید.

ماده ۸- بیمه مرکزی موظف است از طریق وزارت راه و ترابری و راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران منافع حاصل از اجرای این آیین‌نامه را در اموری که موجب کاهش حوادث رانندگی و خسارت‌های ناشی از آن می‌شود از جمله موارد زیر هزینه نماید:

الف- فعالیت‌های آموزشی نظیر آموزش بنیادی کودکان و نوجوانان در مقاطع تحصیلی مختلف، آموزش عمومی کاربران راه و وسایل نقلیه، ساخت برنامه‌های آموزشی رادیویی و تلویزیونی و برگزاری نشست‌های تخصصی برای هماهنگی و ارتقای ایمنی و پیشگیری از حوادث و خسارات.

ب- فعالیت‌های مرتبط با تقویت امداد و نجات جاده‌ای، تأمین تجهیزات مورد استفاده در پایگاه‌های اورژانس و امداد و نجات جاده‌ای، تأمین تجهیزات مربوط به پاک‌سازی راه‌ها پس از رخداد تصادف و جلوگیری از تصادفات ثانویه.

پ- کمک به بهبود رعایت قوانین و مقررات راه و وسایل نقلیه نظیر ارتقای ایمنی عابران پیاده و موتورسیکلت‌سواران، رانندگان و وسایل نقلیه.

ماده۹- بیمه مرکزی وظیفه نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه را بر عهده دارد و موظف است در صورت تخلف بیمه‌گر از اجرای مفاد این آیین‌نامه، وفق ماده (۲۸) قانون با بیمه‌گر برخورد قانونی نماید.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۹/۱۱/۹ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

ماده ۳۰ قانون الحاق قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۱۳

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است اقدامات لازم برای درمان فوری و بدون قید و شرط مصدومان حوادث و سوانح رانندگی در همه واحدهای بهداشتی و درمانی دولتی و غیردولتی و همچنین در مسیر اعزام به مراکز تخصصی و مراجعات ضروری بعدی را به عمل آورد. برای تأمین بخشی از منابع لازم جهت ارائه خدمات تشخیصی و درمانی به این مصدومان، معادل ده درصد (۱۰٪) از حق بیمه پرداختی شخص ثالث، سرنشین و مازاد به طور مستقیم طی قبض جداگانه به حساب درآمدهای اختصاصی نزد خزانه‌داری کل کشور در چهارچوب اعتبارات مصوب بودجه سنواتی به نام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی واریز می‌شود. توزیع این منابع بین دانشگاه‌های علوم پزشکی توسط وزارتخانه مذکور با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور براساس عملکرد واحدهای یاد شده برمبنای تعرفه‌های مصوب هر سه ماه یک‌بار صورت می‌گیرد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است هزینه کرد اعتبارات مذکور را هر شش ماه یک بار به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی گزارش کند. بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران مسئول حسن اجرای این ماده است.

بند د تبصره ١٤ قانون بودجه سال ١٣٩٤ کل کشور

شرکت‌های بیمه‌ای مکلفند مبلغ دو هزار و چهار صد میلیارد (۲،۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال از اصل حق بیمه شخص ثالث دریافتی را طی جدولی که براساس فروش بیمه (پرتفوی) هر یک از شرکت‌ها تعیین و به تصویب شورای‌عالی بیمه می‌رسد به‌صورت هفتگی به درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۱۱ جدول شماره (۵) این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند. وجوه واریزی در اختیار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد تا در امور منجر به کاهش تصادفات هزینه شود. بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف

به نظارت بر اجرای این بند است. وجوه واریزی شرکت‌های بیمه‌ای موضوع این بند و همچنین وجوه واریزی موضوع بند (ب) ماده (۳۷) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران توسط شرکت‌های بیمه‌ای از درآمد مشمول مالیات شرکت‌ها مذکور حذف می‌شود.

بند هـ تبصره ۱۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور

شرکت‌های بیمه‌ای مکلفند مبلغ دو هزار میلیارد (۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال از اصل حق‌بیمه شخص ثالث دریافتی را طی جدولی که بر اساس فروش بیمه (پرتفوی) هر یک از شرکت‌ها تعیین و به تصویب شورای‌عالی بیمه می‌رسد به صورت هفتگی به درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۱۱ جدول شماره (۵) این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند. وجوه واریزی در اختیار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد تا در امور منجر به کاهش تصادفات هزینه گردد. همچنین شرکت‌های بیمه‌ای مکلف به اعمال پنج درصد (۵٪) تخفیف در حق‌بیمه شخص ثالث مصوب ۱۳۹۳ هستند. بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به نظارت بر اجرای این بند است. وجوه واریزی شرکت‌های بیمه‌های موضوع این بند و همچنین وجوه واریزی موضوع بند (ب) ماده (۳۷) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران توسط شرکت‌های بیمه‌ای به‌عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌گردد.

اساسنامهٔ نمونه شرکت‌های بیمه (سهامی عام) پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار

ابلاغی طی نامه شماره ۹۲/۱۶۹۷۲ مورخ ۹۲/٤/۲۵

توضیحات

۱- چنانچه تشکیل و ادارهٔ شرکت تحت مقررات و با نظارت مرجع خاصی امکان‌پذیر باشد، در تهیهٔ اساسنامه علاوه بر رعایت مقررات مربوطه رعایت، حداقل‌های اساسنامهٔ حاضر نیز به تشخیص سازمان، ضروری است.

۲- تمام مواردی که در مقابل علامت * آورده شده‌اند به منظور توضیح مادهٔ مربوطه بوده و باید هنگام تنظیم نسخهٔ نهایی حذف شود.

بخش اول - تشکیل شرکت، نام، موضوع، مدت، تابعیت و مرکز اصلی شرکت

مادهٔ ۱ - نام و نوع شرکت

نام شرکت عبارتست از شرکت .....

(سهامی عام) که در این اساسنامه از این پس، شرکت نامیده می‌شود.

مادهٔ ۲ - موضوع شرکت

موضوع شرکت عبارت است از:

الف- موضوعات اصلی

ب- موضوعات فرعی

مادهٔ ۳ - مدت شرکت

فعالیت شرکت از تاریخ تأسیس به مدت نامحدود خواهدبود.

مادهٔ ٤ - تابعیت و مرکز اصلی شرکت

تابعیت شرکت ایرانی است. مرکز اصلی شرکت شهر ..... در استان ..... است. انتقال مرکز اصلی شرکت به هر شهر دیگر در داخل کشور منوط به تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده می‌باشد، لیکن تعیین و تغییر نشانی در همان شهر، بنا به تصویب هیئت مدیره صورت خواهد گرفت. هیأت مدیرهٔ شرکت می‌تواند در هرموقع در داخل یا خارج از کشور، شعبه یا نمایندگی دایر یا منحل نماید.

بخش دوم - سرمایه و سهام

ماده ۵ - میزان سرمایه و تعداد سهام

سرمایهٔ شرکت مبلغ ..... ریال، به حروف (..... ریال) است که به..... سهم عادی ..... ریالی با نام تقسیم شده و تماماً پرداخت گردیده‌است.

مادهٔ ٦ – ورقهٔ سهم

کلیهٔ سهام شرکت با نام است. اوراق سهام شرکت متحدالشکل، چاپی و دارای شمارهٔ ترتیب بوده و باید به امضای دو نفر از مدیران شرکت برسد. این اوراق باید ممهور به مهر شرکت باشد. در ورقهٔ سهم نکات زیر باید ذکر شود:

- نام شرکت و شمارهٔ ثبت آن نزد مرجع ثبت شرکت‌ها و سازمان بورس و اوراق بهادار،
- شمارهٔ ثبت اوراق نزد سازمان بورس و اوراق بهادار،
- مبلغ سرمایهٔ ثبت شده و مقدار پرداخت شدهٔ آن،
- نوع سهام،
- مبلغ اسمی سهم و مقدار پرداخت شدهٔ آن به عدد و حروف،
- تعداد سهامی که هر ورقه نمایندهٔ آن است،
- نام و شمارهٔ ملی دارندهٔ سهم.

مادهٔ ۷ – انتقال سهام

نقل و انتقال سهام شرکت، تا زمانی که از بورس حذف نشده باشد منحصراً از طریق بورس اوراق بهادار امکان‌پذیر می‌باشد. انتقال سهام بایستی در دفتر ثبت سهام شرکت به ثبت برسد. انتقال دهنده یا وکیل یا نمایندهٔ قانونی او، باید ثبت انتقال را در دفتر مزبور امضا نماید. هویت کامل و نشانی انتقال گیرنده نیز از نظر اجرای تعهدات ناشی از نقل و انتقال سهام باید در دفتر ثبت سهام قید شده و به امضای انتقال گیرنده یا وکیل یا نمایندهٔ او برسد. تشریفات مربوط به ثبت نقل و انتقال سهام شرکت و ثبت و تغییر نشانی انتقال گیرنده که از معاملات در بورس اوراق بهادار ناشی می‌شود تابع مقررات بورس خواهد بود. تملک یا تحصیل هر بخش از سهام شرکت، متضمن قبول مقررات این اساسنامه و تصمیمات مجامع عمومی سهامداران است.

مادهٔ ۸ – غیر قابل تقسیم بودن سهام

سهام شرکت غیر قابل تقسیم است. مالکین مشاع سهام باید در برابر شرکت به یک شخص نمایندگی بدهند.

بخش سوم – تغییرات سرمایهٔ شرکت

مادهٔ ۹ – مقررات حاکم بر تغییرات سرمایه

تغییرات سرمایهٔ شرکت با رعایت قوانین و مقررات مربوطه از جمله مفاد قانون تجارت، قانون بازار اوراق بهادار و دستورالعمل ثبت و عرضهٔ عمومی اوراق بهادار، مصوب شورای عالی بورس انجام می‌شود.

مادهٔ ۱۰ – تصویب تغییرات سرمایه

هرگونه تغییر در سرمایهٔ شرکت اعم از کاهش یا افزایش منحصراً در صلاحیت مجمع عمومی فوق‌العاده است. دعوت از این مجمع برای بررسی موضوع تغییر سرمایه، موکول

به اعلام تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار مبنی بر رعایت قوانین و مقررات می‌باشد.

تبصره: مجمع عمومی فوق‌العاده می‌تواند به هیئت مدیره اجازه دهد پس از اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار، ظرف مدت معینی که نباید از دو سال تجاوز کند سرمایهٔ شرکت را تا مبلغ معینی از طریقی که این مجمع مشخص نموده‌است افزایش دهد.

مادهٔ ۱۱ – شیوهٔ افزایش سرمایه

سرمایهٔ شرکت با تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده و با رعایت مقررات مربوطه از طریق صدور سهام جدید قابل افزایش می‌باشد. تأدیهٔ مبلغ اسمی سهام جدید به یکی از طرق زیر امکان‌پذیر است:

- پرداخت نقدی مبلغ اسمی سهام،
- تبدیل مطالبات نقدی حال شدهٔ اشخاص از شرکت به سهام جدید،
- انتقال سود تقسیم نشده، اندوخته یا عواید حاصل از اضافه ارزش سهام جدید به سرمایهٔ شرکت،
- تبدیل اوراق مشارکت شرکت به سهام

تبصره: انتقال اندوختهٔ قانونی به سرمایه ممنوع است.

مادهٔ ۱۲- تأدیهٔ مبلغ سهم جدید از محل مطالبات

در صورت تصویب افزایش سرمایه از محل مطالبات نقدی سهامداران، در مجمع عمومی فوق‌العاده، تأدیهٔ مبلغ اسمی سهام جدید توسط سهامداران موکول به اعلام موافقت هر یک از آنان می‌باشد.

تبصره: مطالبات نقدی سهامداران بابت سود با تصویب یا اجرای افزایش سرمایه از این محل، حال شده تلقی گردیده و در صورت مطالبهٔ سهامداران پرداخت می‌شود.

مادهٔ ۱۳- حق تقدم در خرید سهام جدید

در صورت تصویب افزایش سرمایه، صاحبان سهام شرکت در خرید سهام جدید به نسبت سهامی که مالک می‌باشند، حق تقدم دارند. این حق قابل نقل و انتقال است. مهلت اعمال حق تقدم، بنا به پیشنهاد هیئت مدیره تعیین می‌شود. این مهلت از روزی که برای پذیره‌نویسی تعیین می‌گردد، شروع شده و کمتر از ۶۰ روز نخواهد بود.

مادهٔ ۱٤- اعلام افزایش سرمایه و ارسال گواهی‌های حق تقدم

گواهی‌نامهٔ حق تقدم باید توسط پست سفارشی قبل از شروع پذیره‌نویسی به آخرین آدرس اعلام شدهٔ سهامداران نیز در شرکت و یا شرکت سپرده‌گذاری مرکزی، ارسال شود. اعلامیهٔ پذیره‌نویسی سهام جدید باید ضمن درج در روزنامهٔ کثیرالانتشار شرکت، از طریق سایت اینترنتی رسمی آن نیز به اطلاع سهامداران برسد.

مادهٔ ۱۵- صرف سهام

مجمع عمومی فوق‌العاده می‌تواند به پیشنهاد و گزارش هیئت مدیره مقرر نماید که برای افزایش سرمایه، سهام جدیدی به مبلغی مازاد بر مبلغ اسمی سهم به فروش برسد، مشروط

بر اینکه نحوهٔ صرف اضافه ارزش سهام فروخته شده در همان مجمع تعیین گردد.

مادهٔ ۱۶- کاهش سرمایه

علاوه بر کاهش اجباری سرمایه به علت از بین رفتن قسمتی از سرمایهٔ شرکت، مجمع عمومی فوق‌العادهٔ شرکت می‌تواند به پیشنهاد هیئت مدیره، درمورد کاهش سرمایهٔ شرکت به‌طور اختیاری نیز اتخاذ تصمیم کند، مشروط برآنکه بر اثر کاهش سرمایه به تساوی حقوق صاحبان سهام لطمه‌ای وارد نشود. کاهش اختیاری سرمایه از طریق کاهش بهای اسمی سهام به نسبت متساوی و رد مبلغ کاهش یافته هر سهم به صاحبان آن انجام می‌شود.

مادهٔ ۱۷- انتشار اوراق مشارکت

شرکت می‌تواند با تصویب مجمع عمومی عادی صاحبان سهام، نسبت به انتشار اوراق مشارکت اقدام نماید. دعوت از مجمع عمومی عادی جهت بررسی موضوع انتشار اوراق مشارکت، موکول به اعلام تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار مبنی بر رعایت مقررات ثبت و عرضهٔ عمومی اوراق بهادار می‌باشد. مجمع عمومی عادی می‌تواند به هیئت مدیره اجازه دهد ظرف مدت معینی که نباید از دو سال تجاوز کند، پس از اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار، نسبت به انتشار اوراق مشارکت تا مبلغ معینی که مجمع مشخص نموده‌است، مبادرت نماید.

تبصره: انتشار اوراق مشارکت قابل تبدیل و یا تعویض با سهام با تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده صورت می‌پذیرد.

بخش چهارم - مجامع عمومی

مادهٔ ۱۸- وظایف و اختیارات مجامع عمومی

وظایف و اختیارات مجامع عمومی عادی و فوق‌العادهٔ شرکت، همان وظایف و اختیارات مندرج در قانون تجارت برای مجامع عمومی عادی و فوق‌العادهٔ شرکت‌های سهامی عام است. مجامع عمومی شرکت با رعایت مفاد قانون تجارت، به صورت زیر تشکیل می‌شوند:

۱- مجمع عمومی عادی: این مجمع باید حداقل هر سال یک‌بار، حداکثر ظرف مدت چهار ماه از تاریخ پایان سال مالی، برای رسیدگی به موارد زیر تشکیل شود:

- استماع گزارش مدیران در خصوص عملکرد سال مالی قبل،
- استماع گزارش بازرس یا بازرسان،
- بررسی و تصویب صورت‌های مالی سال مالی قبل،
- تصویب میزان سود تقسیمی،
- تصویب میزان پاداش و حق حضور اعضای هیئت مدیره،
- تعیین بازرس یا بازرسان اصلی و علی‌البدل شرکت و حق‌الزحمهٔ آنها،
- تعیین روزنامه/ روزنامه‌های کثیرالانتشار جهت درج آگهی‌های شرکت،
- انتخاب مدیران،

- انتشار اوراق بهادار غیرقابل تبدیل یا تعویض با سهام،
- سایر مواردی که به موجب قانون تجارت در صلاحیت مجمع عمومی عادی می‌باشد.

۲- مجمع عمومی فوق‌العاده: این مجمع در هر زمان جهت بررسی موارد زیر تشکیل می‌شود:

- تغییر در مفاد اساسنامه،
- تغییر در میزان سرمایه (افزایش یا کاهش)،
- انتشار اوراق بهادار قابل تبدیل و یا تعویض با سهام،
- انحلال شرکت پیش از موعد با رعایت مقررات قانون تجارت،

تبصره: تفویض تصویب میزان پاداش و حق حضور اعضای هیئت مدیره و تعیین بازرس یا بازرسان، به مدیران شرکت مجاز نمی‌باشد.

مادهٔ ۱۹- شرایط حضور در مجامع و مشارکت در رأی‌گیری

درکلیهٔ مجامع عمومی، صاحبان سهام می‌تواند شخصاً، یا وکیل یا قائم مقام قانونی اشخاص حقیقی، و نماینده یا نمایندگان شخص حقوقی، صرف‌نظر از تعداد سهام خود به شرط ارائه مدرک وکالت یا نمایندگی حضور به‌هم رسانند. هر سهامدار، برای هریک سهم فقط یک رأی خواهد داشت.

تبصره: درصورت نقل و انتقال سهام، سهامدار جدید با ارائهٔ یکی از مدارک زیر حق حضور در جلسهٔ مجمع را خواهد داشت:

- اعلامیهٔ خرید سهام،
- گواهی‌نامهٔ نقل و انتقال و سپردهٔ سهام،
- اصل ورقهٔ سهام،
- تاییدیه سهامداری صادرشده توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به صورت انفرادی و جمعی

مادهٔ ۲۰ - آگهی دعوت به مجامع عمومی

برای تشکیل مجامع عمومی، ازطریق درج آگهی در روزنامهٔ کثیرالانتشاری که آگهی‌های مربوط به شرکت در آن منتشر می‌گردد و همچنین درج آگهی در سایت اینترنتی رسمی شرکت، از صاحبان سهام دعوت به عمل خواهدآمد. دستورجلسه، تاریخ، ساعت و محل تشکیل مجمع، درآگهی ذکر خواهد شد.

مادهٔ ۲۱- دستور جلسه

دستور جلسهٔ هر مجمع عمومی را مقام دعوت‌کنندهٔ آن معین می‌نماید. تمامی موارد دستور جلسه باید به صراحت درآگهی دعوت ذکر گردد. موارد مهم از قبیل انتخاب اعضای هیئت مدیره، انتخاب بازرس، تقسیم سود و اندوخته‌ها و تغییر موضوع فعالیت، قابل طرح در بخش «سایر موارد» نمی‌باشد. موضوعاتی که به استثنای موارد فوق در دستور جلسه

پیش‌بینی نشده است، قابل طرح در مجمع عمومی نخواهد بود، مگر اینکه کلیهٔ صاحبان سهام درمجمع عمومی حاضر بوده و به قرارگرفتن آن مطلب در دستور جلسه رأی دهند.

مادهٔ ۲۲- هیأت رییسهٔ مجمع

مجامع عمومی توسط هیئت رییسه‌ای مرکب از یک رییس، یک منشی و دو ناظر اداره می‌شود. ریاست مجمع با رییس یا نایب‌رییس هیئت‌مدیره و در غیاب آنها با ریاست یکی از مدیرانی است که به این منظوراز طرف هیئت‌مدیره انتخاب شده باشد. در مواقعی که انتخاب یا عزل بعضی از مدیران یا کلیهٔ آنها در دستور جلسهٔ مجمع باشد، رییس مجمع از بین سهامداران حاضر در جلسه با اکثریت نسبی انتخاب خواهدشد. دو نفر از سهامداران حاضر نیز به عنوان ناظر مجمع و یک نفر منشی از بین صاحبان سهام یا غیر آنها از طرف مجمع انتخاب می‌شوند.

مادهٔ ۲۳- طریقهٔ اخذ رأی

اخذ رأی به صورت شفاهی، مثلاً با بلند کردن دست یا قیام به عنوان اعلام موافقت صورت می‌پذیرد. در صورتی که به تشخیص بازرس قانونی شرکت به دلیل ترکیب سهامداران حاضر در مجمع، رأی‌گیری به صورت شفاهی امکان‌پذیر نباشد، اخذ رأی به صورت کتبی به عمل خواهد آمد.

تبصره: اخذ رأی در خصوص انتخاب اعضای هیئت مدیره و بازرس، الزاماً به صورت کتبی خواهد بود.

مادهٔ ۲٤- حد نصاب ضروری برای رسمیت مجمع عمومی عادی

در مجمع عمومی عادی حضور دارندگان ..... درصد سهامی (میزان سهام با رعایت مفاد قانون تجارت) که حق رأی دارند ضروری است. اگر در اولین دعوت حدنصاب مذکور حاصل نشود، مجمع برای بار دوم دعوت خواهد شد و با حضور هر عده از صاحبان سهامی که حق رأی دارند رسمیت داشته و تصمیم‌گیری خواهد کرد مشروط بر اینکه در دعوت جلسه دوم نتیجه دعوت اول قید شده باشد.

مادهٔ ۲۵- اکثریت ضروری آرای مجامع عمومی عادی

در مجمع عمومی عادی، تصمیمات همواره با اکثریت نصف به‌علاوهٔ یک آرای حاضر در جلسهٔ رسمی معتبر خواهد بود مگر در مورد انتخاب مدیران و بازرسان که اکثریت نسبی کافی است. در مورد انتخاب مدیران تعداد آرای هر رأی‌دهنده در عدد مدیرانی که باید انتخاب شوند ضرب می‌شود و حق رأی هر رأی‌دهنده برابر با حاصل ضرب مذکور خواهد بود. رأی‌دهنده می‌تواند آرای خود را به یک نفر بدهد یا آنرا بین چند نفر که مایل باشد تقسیم کند.

مادهٔ ۲٦- حد نصاب ضروری برای رسمیت مجمع عمومی فوق العاده و اخذ رأی

در مجمع عمومی فوق‌العاده باید دارندگان بیش از ..... درصد (میزان سهام با رعایت قانون

تجارت) سهامی که حق رأی دارند حاضر باشند. اگر در اولین دعوت حد نصاب مذکور حاصل نشود مجمع برای بار دوم دعوت می‌شود و این بار با حضور دارندگان بیش از ..... درصد (میزان سهام با رعایت قانون تجارت) سهامی که حق رأی دارند رسمیت یافته و اتخاذ تصمیم خواهد نمود مشروط به اینکه در دعوت دوم نتیجه دعوت اول قید شده باشد. تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده همواره با اکثریت دوسوم آرای حاضر در جلسهٔ رسمی، معتبر خواهد بود.

بخش پنجم - هیئت مدیره

مادهٔ ۲۷- تعداد اعضای هیئت مدیره

شرکت بوسیلهٔ هیئت مدیره‌ای مرکب از ..... (حداقل پنج نفر و حداکثر نه نفر) عضو اصلی اداره می‌شود که بوسیلهٔ مجمع عمومی عادی از بین صاحبان سهام انتخاب می‌شوند و همهٔ آنها قابل عزل و انتخاب مجدد می‌باشند.

تبصرهٔ ۱: مجمع عمومی عادی می‌تواند علاوه بر اعضای اصلی نسبت به انتخاب عضو یا اعضای علی‌البدل هیئت‌مدیره براساس اولویت اقدام نماید.

تبصرهٔ ۲: حداقل یکی از اعضای هیئت مدیره یا نمایندهٔ وی باید غیرموظف و دارای تحصیلات مالی (حسابداری، مدیریت مالی، اقتصاد سایر رشته‌های مدیریت با گرایش مالی یا اقتصادی) و تجربه مرتبط باشد.

مادهٔ ۲۸- تکمیل اعضای هیئت مدیره

در صورتی‌که بنا به هر دلیل عدهٔ اعضای هیئت مدیره کمتر از حدنصاب مقرر شود و عضو علی‌البدل تعیین نشده یا وجود نداشته‌باشد، هیئت مدیره موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه مجمع عمومی عادی شرکت را جهت تکمیل اعضاء هیئت مدیره دعوت نمایند.

تبصره: در صورتی‌که اشخاص حقوقی عضو هیئت مدیره نماینده حقیقی خود را حداکثر پانزده روز پس از انتخاب در مجمع معرفی ننمایند یا به هر دلیلی این پست به مدت یک ماه بلاتصدی بماند، در حکم استعفای شخص حقوقی از عضویت در هیئت مدیره می‌باشد.

مادهٔ ۲۹- استعفای اعضای هیئت مدیره

در صورتی‌که هر عضو هیئت مدیره بخواهد از سمت خود استعفاء دهد، باید حداقل ۳۰ روز قبل موضوع را به هیئت مدیره و بازرس اطلاع دهد.

مادهٔ ۳۰- غیبت در جلسات هیئت مدیره

عدم حضور هر یک از اعضای هیئت مدیره یا نمایندهٔ وی بیش از چهار جلسه متوالی یا شش جلسه متناوب در طول یک سال شمسی بدون عذر موجه، خودبه‌خود موجب سلب عضویت وی در هیئت مدیره می‌شود. تشخیص موجه بودن غیبت برعهدهٔ هیئت مدیره است.

مادهٔ ۳۱- مدت مأموریت مدیران

مدت مأموریت مدیران دو سال است. مأموریت آنها تا وقتی که تشریفات راجع به ثبت و

آگهی انتخاب مدیران بعدی انجام گیرد خود به خود ادامه پیدا می‌کند. تجدید انتخاب اعضاء هیئت مدیره و اعضاء علی‌البدل برای دوره‌های بعد بلامانع است.

مادهٔ ۳۲- سهام وثیقه

هریک از مدیران باید حداقل (تعداد سهام وثیقه، حداقل ۱۰۰۰ سهم) سهم از سهام شرکت را درتمام مدت مأموریت خود دارا باشد و آن را به عنوان وثیقه به صندوق شرکت بسپارد. این سهام برای تضمین خساراتی است که ممکن است از تقصیرات مدیران منفرداً یا مشترکاً بر شرکت وارد شود. سهام مذکور با نام بوده و قابل انتقال نیست و مادام که مدیری مفاصا حساب دوره تصدی خود را در شرکت دریافت نداشته است، سهام مذکور در صندوق شرکت به عنوان وثیقه باقی خواهد ماند. وثیقه بودن این سهام مانع استفاده از حق رأی آنها در مجامع عمومی و پرداخت سود به صاحبانشان نخواهد بود.

مادهٔ ۳۳- رییس، نایب رییس و منشی هیئت‌مدیره

هیئت‌مدیره در اولین جلسه خود، که حداکثر ظرف یک هفته بعد از جلسه مجمع عمومی عادی که هیئت‌مدیره را انتخاب کرده است تشکیل خواهد شد، از بین اعضای خود، یک رییس و یک نایب رییس که باید شخص حقیقی باشند برای هیئت‌مدیره تعیین می‌نماید. مدت ریاست رییس و نیابت نایب رییس بیش از مدت عضویت آنها در هیئت‌مدیره نخواهد بود. رییس و نایب رییس قابل عزل و انتخاب مجدد می‌باشند. درصورت غیبت رییس و نایب رییس، اعضای هیئت‌مدیره یک نفر از اعضای حاضر در جلسه را تعیین می‌نمایند تا وظایف رییس را انجام دهد. هیئت‌مدیره از بین خود یا خارج از خود، یک نفر را به عنوان منشی برای مدت یکسال انتخاب می‌نماید.

مادهٔ ۳٤- تشکیل جلسات هیئت‌مدیره

ترتیب برگزاری جلسات هیئت مدیره توسط هیئت مدیره تعیین می‌شود. هیئت‌مدیره در مواقع مقتضی که فاصلهٔ آنها از یک‌ماه تجاوز نکند و به دعوت کتبی رییس یا نایب‌رییس و یا دو نفر از اعضاء هیئت‌مدیره و همچنین در موارد ضروری به دعوت مدیرعامل تشکیل جلسه خواهد داد. بین تاریخ ارسال دعوت‌نامه و تشکیل جلسهٔ هیئت‌مدیره فاصلهٔ متعارفی رعایت خواهد شد. چنانچه در هریک از جلسات هیئت‌مدیره، تاریخ تشکیل جلسه بعد تعیین و در صورت‌جلسه قید شود، ارسال دعوت‌نامه برای مدیرانی که در همان جلسه حضور داشته‌اند ضرورت نخواهد داشت. جلسات هیئت‌مدیره در مرکز اصلی شرکت یا در هر محل دیگری که در دعوت‌نامه تعیین شده باشد تشکیل خواهد شد.

مادهٔ ۳۵- حد نصاب و اکثریت لازم برای رسمیت جلسهٔ هیئت مدیره

جلسات هیئت‌مدیره در صورتی رسمیت دارد که بیش از نصف اعضای هیئت‌مدیره در آن جلسات حضور داشته باشند. تصمیمات هیئت‌مدیره با موافقت اکثریت اعضا معتبر خواهد بود.

مادهٔ ۳٦- صورت‌جلسات هیئت‌مدیره

برای هریک از جلسات هیئت‌مدیره، باید صورت‌جلسه‌ای تنظیم شود که به امضای کلیهٔ

مدیران حاضر در جلسه برسد. نام مدیران حاضر و غایب و خلاصه‌ای از مذاکرات و همچنین تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ در صورت‌جلسه ذکر می‌گردد. نظر هریک از مدیران که با تمام یا بعضی از تصمیمات مندرج در صورت‌جلسه مخالف باشد باید در زیر صورت‌جلسه قید شود.

مادهٔ ۳۷- اختیارات هیئت‌مدیره

هیئت‌مدیره برای هرگونه اقدامی به‌نام شرکت و هر نوع عملیات و معاملات مربوط به موضوع شرکت که انجام و اتخاذ تصمیم دربارهٔ آنها در صلاحیت مجامع عمومی نباشد، دارای اختیارات نامحدود است، از قبیل:

– نمایندگی شرکت در برابر صاحبان سهام، کلیهٔ ادارات دولتی و غیر دولتی، مؤسسات عمومی، مراجع قضایی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی،

– تصویب آیین نامه‌های داخلی شرکت به پیشنهاد مدیرعامل،

– اتخاذ تصمیم در خصوص تأسیس و انحلال نمایندگی‌ها یا شعب در هر نقطه از ایران یا خارج از ایران،

– تصویب ساختار سازمانی، شرایط استخدام و میزان حقوق و دستمزد،

– پیش‌بینی و تصویب بودجهٔ سالانهٔ شرکت،

– افتتاح هر نوع حساب و استفاده ازآن به‌نام شرکت نزد بانک‌ها و مؤسسات قانونی دیگر،

– دریافت مطالبات و پرداخت دیون شرکت،

– صدور، ظهرنویسی، قبولی، پرداخت و واخواست اوراق تجارتی،

– انعقاد هر نوع قرارداد، تغییر، تبدیل، فسخ و یا اقالهٔ آن در مورد اموال منقول و غیرمنقول که مرتبط با موضوع شرکت باشد و انجام کلیهٔ عملیات و معاملات مذکور در مادهٔ ۲ این اساسنامه و اتخاذ تصمیم در مورد کلیهٔ ایقاعات،

– اتخاذ تصمیم در مورد امور مرتبط با ثبت و معاملهٔ کلیهٔ حقوق غیرمادی یا معنوی از جمله هرگونه حق اختراع، نام یا علائم تجاری و صنعتی، کپی‌رایت، سرقفلی و کلیهٔ امتیازات متصوره،

– به امانت‌گذاردن هر نوع سند، مدرک، وجوه شرکت یا اوراق بهادار و استرداد آنها.

– تحصیل تسهیلات از بانک‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات رسمی با رعایت مقررات اساسنامهٔ حاضر،

– رهن‌گذاردن اموال شرکت اعم از منقول و غیرمنقول و فک رهن و لو کراراً،

– اقامهٔ هرگونه دعوای حقوقی و کیفری و دفاع از هر دعوای حقوقی و کیفری اقامه شده، در هریک از دادگاه‌ها، دادسراها، مراجع قضایی یا غیرقضایی اختصاصی یا عمومی و دیوان عدالت اداری، از طرف شرکت؛ دفاع از شرکت در مقابل هر دعوای اقامه شده علیه شرکت چه کیفری و چه حقوقی در هریک از مراجع قضایی یا غیرقضایی اختصاصی یا عمومی و دیوان عدالت اداری؛ با حق حضور و مراجعه به مقامات انتظامی و استیفای کلیهٔ اختیارات

مورد نیاز در دادرسی از آغاز تا اتمام، از جمله حضور در جلسات، اعتراض به رأی، درخواست تجدیدنظر، فرجام، واخواهی و اعادهٔ دادرسی، مصالحه و سازش، استرداد اسناد یا دادخواست یا دعوا، ادعای جعل یا انکار و تردید نسبت به سند طرف و استرداد سند، تعیین جاعل، حق امضای قراردادهای حاوی شرط داوری یا توافقنامه داوری و ارجاع دعوا به داوری و تعیین و گزینش داور منتخب (با حق صلح یا بدون آن)؛ اجرای حکم نهایی و قطعی داور، درخواست صدور برگ اجرایی و تعقیب عملیات آن واخذ محکوم‌به و وجوه ایداعی و تعقیب آنها، تعیین مصدق و کارشناس، انتخاب و عزل وکیل و نماینده با حق توکیل مکرر، اقرار در ماهیت دعوا، جلب ثالث و دفاع از دعوای ثالث، دعوای متقابل و دفاع در مقابل آنها، ورود شخص ثالث و دفاع از دعوای ورود ثالث، قبول یا رد سوگند، تأمین خواسته، تأمین ضرر و زیان ناشی از جرائم و امورمشابه دیگر،

– تنظیم صورت‌های مالی سالانه و گزارش فعالیت هیئت مدیره و ارائهٔ آن به بازرس و حسابرس،

– تنظیم صورت‌های مالی میان دوره‌ای در مقاطع سه ماهه و ارائهٔ صورت‌های مالی ۶ ماهه به حسابرس بازرس،

– دعوت مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده و تعیین دستور جلسهٔ آنها،

– پیشنهاد هر نوع اندوخته بجز اندوختهٔ قانونی،

– پیشنهاد تقسیم سود بین صاحبان سهام،

– پیشنهاد اصلاح اساسنامه به مجمع عمومی فوق‌العاده،

مادهٔ ۳۸- پاداش اعضاء هیئت‌مدیره

هرسال طبق تصمیم مجمع عمومی، ممکن است نسبت معینی از سود خالص به عنوان پاداش با رعایت قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت در اختیار هیئت‌مدیره گذارده شود. این نسبت به هیچ وجه نباید از پنج درصد سودی که همان سال به صاحبان سهام پرداخت می‌شود تجاوز کند.

مادهٔ ۳۹- معاملات مدیران با شرکت

اعضای هیئت‌مدیره و مدیرعامل شرکت و همچنین مؤسسات و شرکت‌هایی که اعضای هیئت‌مدیره یا مدیرعامل شرکت شریک یا عضو هیئت‌مدیره یا مدیرعامل آنها باشند، نمی‌توانند بدون تصویب هیئت‌مدیره در معاملاتی که با شرکت یا به حساب شرکت می‌شود به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم طرف معامله واقع و یا سهیم شوند. احکام این‌گونه معاملات در قانون تجارت مقرر شده است.

مادهٔ ۴۰- اعطای وام یا اعتبار به مدیران

مدیرعامل شرکت و اعضاء هیئت‌مدیره به استثناء اشخاص حقوقی، حق ندارند هیچ‌گونه وام یا اعتباری از شرکت تحصیل نمایند و شرکت نمی‌تواند دیون آنان را تضمین یا تعهد کند. این‌گونه عملیات به‌خودی خود باطل است. ممنوعیت مذکور در این ماده شامل

اشخاصی نیز که به نمایندگی شخص حقوقی عضو هیئت‌مدیره، درجلسات هیئت‌مدیره شرکت می‌کنند و همچنین شامل همسر و پدر و مادر و اجداد و اولاد و اولاد اولاد و برادر و خواهر اشخاص مذکور در این ماده هم می‌گردد.

مادهٔ ٤١- رقابت مدیران با شرکت

مدیران و مدیرعامل نمی‌توانند معاملاتی نظیر معاملات شرکت که متضمن رقابت با عملیات شرکت باشد انجام‌دهند. هر مدیری که از مقررات این ماده تخلف کند و تخلف او موجب ضرر و زیان شرکت گردد، مسئول جبران آن خواهد بود. منظور از ضرر در این ماده اعم است از ورود خسارت یا تفویت منفعت.

مادهٔ ٤٢- مدیر عامل

هیئت‌مدیره باید یک نفر شخص حقیقی را از بین اعضاء خود یا از خارج به عنوان مدیرعامل شرکت انتخاب نماید و حدود اختیارات، مدت تصدی، حقوق و سایر شرایط استخدامی او را تعیین کند. هیئت‌مدیره می‌تواند قسمتی از اختیارات مشروحه در مادهٔ ۳۷ را به مدیرعامل تفویض نماید. مدیرعامل شرکت درحدود اختیاراتی که به او تفویض شده، نمایندهٔ شرکت محسوب و از طرف شرکت حق امضاء دارد. در صورتی که مدیرعامل عضو هیئت‌مدیره باشد، دورهٔ مدیریت‌عامل او از مدت عضویت او در هیئت‌مدیره بیشتر نخواهد بود. مدیرعامل شرکت نمی‌تواند در عین حال رییس هیئت‌مدیرهٔ شرکت باشد.

تبصره: نام، مشخصات و حدود اختیارات مدیرعامل، باید با ارسال نسخه‌ای از صورتجلسهٔ هیئت‌مدیره به ادارهٔ ثبت شرکت‌ها اعلام و پس از ثبت در روزنامهٔ رسمی آگهی شود.

مادهٔ ٤٣ - بلاتصدی بودن سمت مدیریت‌عامل

در صورتی‌که به‌دلیل استعفا، برکناری، فوت یا هر دلیل دیگری، سمت مدیر عاملی شرکت بلاتصدی شود، هیئت مدیره باید ظرف حداکثر یک ماه با رعایت مواد اساسنامه شخص دیگری را به این سمت برگزینند. در صورتی‌که انتخاب مدیرعامل بیش از یک هفته طول بکشد، هیئت مدیره باید تا انتخاب مدیرعامل مطابق این ماده، یک نفر را به عنوان نماینده با دارا بودن کلیهٔ وظایف و مسئولیت‌های مدیر عامل با تصریح حدود اختیارات انتخاب نماید.

مادهٔ ٤٤- صاحبان امضای مجاز

کلیهٔ اوراق، قراردادها و اسناد تعهدآور شرکت، توسط اشخاصی که هیئت‌مدیره تعیین کند، امضاء می‌شود. اسامی این اشخاص طی صورت‌جلسه‌ای به ادارهٔ ثبت شرکت‌ها جهت درج در روزنامهٔ رسمی اعلام می‌شود.

بخش ششم - بازرس

مادهٔ ٤٥- انتخاب بازرس

مجمع عمومی عادی در هر سال باید از بین مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار، یک بازرس اصلی و علی‌البدل را برای انجام وظایف و مسئولیت‌های مقرر در قوانین و مقررات مرتبط و همچنین اساسنامهٔ شرکت، برای مدت یک‌سال تعیین نماید.

مادهٔ ٤٦- وظایف بازرس

بازرس علاوه بر مسئولیت‌های قانونی، وظایف و مسئولیت‌های زیر را برعهده دارد:

۱) اظهارنظر در خصوص صورت‌های مالی بر اساس استانداردهای حسابداری و حسابرسی ملی و آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی مصوب سازمان بورس و اوراق بهادار،

۲) ارائهٔ گزارش به مجمع عمومی راجع به رعایت یا عدم رعایت قوانین و مقررات توسط مدیران،

مادهٔ ٤٧- حق‌الزحمهٔ بازرس

حق‌الزحمهٔ بازرس توسط مجمع عمومی عادی تعیین می‌گردد بازرس، مدیران، کارکنان و افراد تحت تکفل آنها حق ندارند وجه، دارایی و امتیازات دیگری غیر از آنچه به تصویب مجمع عمومی رسیده، از شرکت دریافت دارند یا در معاملات با شرکت یا به حساب شرکت به طور مستقیم یا غیرمستقیم شرکت نمایند.

بخش هفتم - حساب‌های شرکت

مادهٔ ٤٨- سال مالی

سال مالی شرکت از روز ..... ماه ..... هر سال آغاز می‌شود و در روز ..... ماه ..... به پایان می‌رسد.

مادهٔ ٤٩- حساب‌های سالانه

هیئت‌مدیرهٔ شرکت باید حداکثر ظرف سه ماه پس از انقضای هرسال مالی، صورت‌های مالی شرکت را به ضمیمهٔ گزارشی دربارهٔ فعالیت و وضع عمومی شرکت طی سال مالی مزبور تنظیم و به بازرس ارائه نماید.

مادهٔ ٥٠- صورت‌های مالی

صورت‌های مالی حسابرسی شده هر سال مالی، باید حداکثر ظرف مدت ۴ ماه پس از انقضای سال مالی شرکت برای تصویب به مجمع عمومی عادی تقدیم گردد.

مادهٔ ٥١- اندوختهٔ قانونی و اختیاری

وضع اندوختهٔ قانونی از سود خالص شرکت مطابق قانون تجارت انجام می‌شود. به پیشنهاد هیئت‌مدیره و تصویب مجمع عمومی عادی، ممکن است قسمتی از سود خالص برای تشکیل سایر اندوخته‌ها کنار گذاشته شود.

بخش هشتم - انحلال و تصفیه

مادهٔ ۵۲- موارد اختیاری انحلال شرکت

مجمع عمومی فوق‌العادهٔ شرکت، به پیشنهاد هیئت مدیره می‌تواند رأی به انحلال شرکت بدهد. گزارش پیشنهادی هیئت مدیره باید شامل دلایل و عواملی باشد که اعضای هیئت مدیره به استناد آن، پیشنهاد انحلال شرکت را ارائه نموده‌اند. این گزارش باید قبل از طرح در مجمع در اختیار بازرس شرکت قرار گرفته و با اظهارنظر بازرس به مجمع ارائه شود. تصمیم‌گیری در خصوص پیشنهاد هیئت مدیره بدون قرائت گزارش بازرس در مجمع امکان‌پذیر نمی‌باشد. مجمع عمومی فوق‌العاده، با موضوع انحلال اختیاری شرکت، با حضور حداقل ۷۵ درصد از دارندگان سهام رسمیت خواهد یافت.

مادهٔ ۵۳- تصفیه

هرگاه شرکت طبق مندرجات مادهٔ فوق منحل گردد، تصفیهٔ امور آن با متابعت از قوانین و مقررات مربوطه به عمل خواهد آمد.

بخش نهم - سایر موارد

مادهٔ ٥٤- مقررات بورس اوراق بهادار

تا زمانی که نام شرکت در فهرست شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار درج شده باشد، کلیهٔ ارکان شرکت ملزم و متعهد به رعایت مقررات ابلاغ شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار و همچنین بورس اوراق بهادار که در آن پذیرفته شده، می‌باشند.

مادهٔ ۵۵- موضوعات پیش بینی نشده

مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده‌است، مشمول قانون تجارت، قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران و سایر قوانین و مقررات جاری خواهد بود.

مادهٔ ٥٦- مواد اساسنامه

این اساسنامه، مشتمل بر۵۶ ماده و ۱۱ تبصره بوده و در تاریخ ..... به تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده، رسیده است. هرگونه تغییر در مفاد این اساسنامه منوط به تائید سازمان بورس و اوراق بهادار می‌باشد.

رییس مجمع　　نظار　　منشی

اساسنامهٔ شرکت‌های بیمه سهامی عام ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار

ابلاغی طی نامه شماره ۹٤/۱۰۰/۲۰٤٥٦ مورخ ۹٤/٥/۱۲

بخش اول - تشکیل شرکت، نام، موضوع، مدت، تابعیت و مرکز اصلی شرکت

ماده ۱ - نام و نوع شرکت

نام شرکت عبارت است از شرکت [نام کامل شرکت] (سهامی عام) که از این پس در این اساسنامه، شرکت نامیده می‌شود و دارای تابعیت ایرانی و غیر قابل تغییر است.

ماده ۲ - موضوع شرکت

موضوع فعالیت شرکت عبارت است از:

۲-۱- انجام عملیات بیمه‌ای مستقیم در انواع رشته‌های بیمه ..... بر اساس پروانه فعالیت صادره از سوی بیمه مرکزی ج.ا.ایران.

۲-۲- تحصیل پوشش بیمه‌های اتکایی از داخل یا خارج از کشور در رابطه با بیمه نامه های صادره در چارچوب ضوابط بیمه مرکزی ج.ا.ایران.

۲-۳- قبول بیمه‌های اتکایی از مؤسسات بیمه داخلی یا خارجی در حدود مقررات مربوط، مشروط به رعایت ظرفیت نگهداری شرکت و ضوابطی که بیمه مرکزی ج.ا.ایران اعلام می کند.

۲-۴- سرمایه‌گذاری از محل سرمایه، ذخایر و اندوخته‌های فنی و قانونی در چارچوب ضوابط مصوب شورای‌عالی بیمه.

تبصره: میزان پذیرش و نگهداری ریسک در چارچوب ضوابطی است که بیمه مرکزی ج.ا.ایران تعیین و ابلاغ می‌نماید.

ماده ۳ - مدت شرکت

فعالیت شرکت از تاریخ تأسیس به مدت نامحدود خواهد بود.

ماده ٤ - تابعیت و مرکز اصلی شرکت

تابعیت شرکت ایرانی است. مرکز اصلی شرکت شهر [نام شهر] در استان [نام استان] است. انتقال مرکز اصلی شرکت به هر شهر دیگر در داخل کشور منوط به موافقت بیمه مرکزی ج.ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار و تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده می‌باشد، لیکن تعیین و تغییر نشانی در همان شهر، بنا به تصویب هیئت‌مدیره و با اطلاع بیمه مرکزی ج.ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار صورت خواهد گرفت. هیئت مدیره شرکت می‌تواند در هر موقع در داخل با اطلاع و در خارج از کشور، پس از اخذ موافقت بیمه مرکزی ج.ا.ایران شعبه یا نمایندگی دایر یا منحل نماید.

بخش دوم - سرمایه و سهام

ماده ۵ - میزان سرمایه و تعداد سهام

سرمایه شرکت مبلغ [مبلغ] ریال (معادل [مبلغ به حروف] ریال) منقسم به [تعداد] سهم عادی یک‌هزار ریالی با نام است که [تمام/ حداقل پنجاه درصد] آن پرداخت شده است. [و مابقی آن در تعهد سهامداران می‌باشد و باید حداکثر ظرف مدت ۲ سال از تاریخ ثبت شرکت نزد مرجع ثبت شرکت‌ها پرداخت شود.]

تبصره: حداکثر نسبت سهام هر یک از سهامداران حقیقی و حقوقی به کل سرمایه در هر زمان نمی‌تواند از میزانی که توسط بیمه مرکزی ج.ا.ایران تعیین می‌شود بیشتر باشد.

ماده ٦ - ورقه سهم

کلیه سهام شرکت با نام است. اوراق سهام شرکت متحدالشکل، چاپی و دارای شماره ترتیب بوده و باید به امضای دو نفر از اعضاء هیئت مدیره شرکت برسد. این اوراق باید ممهور به مهر شرکت باشد. در ورقه سهم نکات زیر باید ذکر شود:

۱- نام شرکت و شماره ثبت آن نزد مرجع ثبت شرکت‌ها و سازمان بورس و اوراق بهادار،

۲- شماره ثبت اوراق نزد سازمان بورس و اوراق بهادار،

۳- مبلغ سرمایه ثبت شده و مقدار پرداخت شده آن،

۴- نوع سهام،

۵- مبلغ اسمی سهم و مقدار پرداخت شده آن به عدد و حروف،

۶- تعداد سهامی که هر ورقه نماینده آن است،

۷- نام و شماره/ شناسه ملی دارنده سهم.

ماده ۷ - انتقال سهام

نقل و انتقال سهام شرکت، تا زمانی که نام شرکت از فهرست شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار حذف نشده باشد منحصراً از طریق شرکت بورس اوراق بهادار تهران و یا فرابورس ایران امکان‌پذیر می‌باشد. انتقال سهام بایستی در دفتر ثبت سهام شرکت به ثبت برسد. انتقال دهنده یا وکیل یا نماینده قانونی او، باید ثبت انتقال را در دفتر مزبور امضاء نماید. هویت کامل و نشانی انتقال گیرنده نیز از نظر اجرای تعهدات ناشی از نقل و انتقال سهام باید در دفتر ثبت سهام قید شده و به امضای انتقال گیرنده یا وکیل یا نماینده او برسد. تشریفات مربوط به ثبت و نقل و انتقال سهام شرکت و ثبت و تغییر نشانی انتقال گیرنده که از معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران و یا فرابورس ایران ناشی می‌شود تابع مقررات شرکت بورس اوراق بهادار تهران و یا فرابورس ایران خواهد بود. تملک یا تحصیل هر بخشی از سهام شرکت، متضمن قبول مقررات این اساسنامه و تصمیمات مجامع عمومی سهامداران است.

تبصره: هیئت‌مدیره مسئول رعایت حد نصاب‌های تعیین شده در آیین‌نامه ضوابط تأسیس

مؤسسات بیمه غیردولتی مصوب شورای‌عالی بیمه می‌باشد.

ماده ۸ – غیر قابل تقسیم بودن سهام

سهام شرکت غیر قابل تقسیم است. مالکین مشاع سهام باید در برابر شرکت به یک شخص نمایندگی بدهند.

بخش سوم – تغییرات سرمایه شرکت

ماده ۹ – مقررات حاکم بر تغییرات سرمایه

تغییرات سرمایه شرکت با رعایت قوانین و مقررات مربوطه از جمله مفاد قانون تجارت، مقررات مربوط به سرمایه شرکت‌های بیمه، قانون بازار اوراق بهادار ج.ا.ایران و دستورالعمل ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار مصوب شورای‌عالی بورس انجام می‌شود.

ماده ۱۰– تصویب تغییرات سرمایه

هرگونه تغییر در سرمایه شرکت اعم از کاهش یا افزایش منحصراً در صلاحیت مجمع عمومی فوق‌العاده است. دعوت از این مجمع برای بررسی موضوع تغییر سرمایه، موکول به اعلام تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار مبنی بر رعایت قوانین و مقررات می‌باشد.

تبصره: مجمع عمومی فوق‌العاده می‌تواند به هیئت مدیره اجازه دهد پس از اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار، ظرف مدت معینی که نباید از دو سال تجاوز کند، سرمایه شرکت را تا مبلغ معینی از طریقی که این مجمع مشخص نموده است، افزایش دهد.

ماده ۱۱ – شیوه افزایش سرمایه

سرمایه شرکت با تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده و با رعایت مقررات مربوطه از طریق صدور سهام جدید قابل افزایش می‌باشد. تأدیه مبلغ اسمی سهام جدید به یکی از طرق زیر امکان‌پذیر است:

۱– پرداخت نقدی مبلغ اسمی سهام،

۲– تبدیل مطالبات نقدی حال شده اشخاص از شرکت به سهام جدید،

۳– انتقال سود تقسیم نشده، اندوخته یا عواید حاصل از اضافه ارزش سهام جدید به سرمایه شرکت،

۴– تبدیل اوراق مشارکت شرکت به سهام.

تبصره: انتقال اندوخته قانونی به سرمایه ممنوع است.

ماده ۱۲ – تأدیه مبلغ سهم جدید از محل مطالبات

در صورت تصویب افزایش سرمایه از محل مطالبات نقدی سهامداران، در مجمع عمومی فوق‌العاده، تأدیه مبلغ اسمی سهام جدید توسط سهامداران موکول به اعلام موافقت هر یک از آنان می‌باشد.

تبصره: مطالبات نقدی سهامداران بابت سود با تصویب یا اجرای افزایش سرمایه از این محل، حال شده تلقی گردیده و در صورت مطالبه سهامداران پرداخت می‌شود.

ماده ۱۳ - حق تقدم در خرید سهام جدید

در صورت تصویب افزایش سرمایه، صاحبان سهام شرکت در خرید سهام جدید به نسبت سهامی که مالک می‌باشند، حق تقدم دارند و این حق قابل نقل و انتقال است. مهلت اعمال حق تقدم، بنا به پیشنهاد هیئت مدیره تعیین می‌شود. این مهلت از روزی که برای پذیره‌نویسی تعیین می‌گردد، شروع شده و کمتر از ۶۰ روز نخواهد بود.

ماده ١٤ - اعلام افزایش سرمایه و ارسال گواهی نامه‌های حق‌تقدم

گواهی‌نامه حق‌تقدم باید از طریق پست سفارشی، قبل از شروع پذیره‌نویسی به آخرین آدرس اعلام شده سهامداران نزد شرکت و یا شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (سهامی عام) ارسال شود. آگهی پذیره‌نویسی سهام جدید باید ضمن درج در روزنامه یا روزنامه‌های کثیرالانتشار شرکت، در همان روز انتشار از طریق سامانه جامع اطلاع‌رسانی ناشران اوراق بهادار ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار نیز به اطلاع سهامداران برسد.

ماده ١٥ - صرف سهام

مجمع عمومی فوق‌العاده می‌تواند به پیشنهاد و گزارش هیئت‌مدیره مقرر نماید که برای افزایش سرمایه، سهام جدید را به مبلغی مازاد بر مبلغ اسمی سهم به فروش برساند، مشروط بر اینکه نحوه برخورد با اضافه ارزش سهام فروخته شده در همان مجمع تعیین گردد.

ماده ١٦ - کاهش سرمایه

علاوه بر کاهش اجباری سرمایه به علت از بین رفتن قسمتی از سرمایه شرکت، مجمع عمومی فوق‌العاده می‌تواند به پیشنهاد هیئت‌مدیره و پس از تأیید بیمه مرکزی ج.ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار، در مورد کاهش سرمایه شرکت به‌طور اختیاری نیز اتخاذ تصمیم نماید، مشروط بر آنکه بر اثر کاهش سرمایه به تساوی حقوق صاحبان سهام لطمه‌ای وارد نشود. کاهش اختیاری سرمایه، از طریق کاهش بهای اسمی سهام به نسبت متساوی و رد مبلغ کاهش یافته هر سهم به صاحب آن انجام می‌گیرد.

تبصره: رعایت حداقل سرمایه موضوع بند ۳ قانون تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی مصوب ۱۳۸۰ الزامی است.

ماده ۱۷ - انتشار اوراق مشارکت

شرکت می‌تواند با تصویب مجمع عمومی عادی صاحبان سهام، نسبت به انتشار اوراق مشارکت اقدام نماید. دعوت از مجمع عمومی عادی جهت بررسی موضوع انتشار اوراق مشارکت، موکول به اعلام تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار مبنی بر رعایت مقررات ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار می‌باشد. مجمع عمومی عادی می‌تواند به هیئت‌مدیره اجازه دهد ظرف مدت معینی که نباید از دو سال تجاوز کند، پس از اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار نسبت به انتشار اوراق مشارکت تا مبلغ معینی که مجمع مشخص نموده‌است، مبادرت نماید.

تبصره: انتشار اوراق مشارکت قابل تبدیل و یا تعویض با سهام، با تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده صورت می‌پذیرد.

بخش چهارم - مجامع عمومی

ماده ۱۸ - وظایف و اختیارات مجامع عمومی

وظایف و اختیارات مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده شرکت، همان وظایف و اختیارات مندرج در قانون تجارت برای مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده شرکت‌های سهامی عام است.

مجامع عمومی شرکت با رعایت مفاد قانون تجارت، به صورت زیر تشکیل می‌شوند:

الف) مجمع عمومی عادی: این مجمع باید حداقل هر سال یک‌بار، حداکثر ظرف مدت چهار ماه از تاریخ پایان سال مالی، برای رسیدگی به موارد زیر تشکیل شود:

۱- استماع گزارش مدیران در خصوص عملکرد سال مالی،

۲- استماع گزارش حسابرس و بازرس/ بازرسان قانونی،

۳- بررسی و تصویب صورت‌های مالی سال مالی،

۴- تصویب میزان سود تقسیمی،

۵- تصویب میزان پاداش و حق حضور اعضای هیئت‌مدیره،

۶- تعیین حسابرس و بازرس قانونی اصلی و علی‌البدل شرکت و حق‌الزحمه آن‌ها،

۷- تعیین روزنامه یا روزنامه‌های کثیرالانتشار جهت درج آگهی‌های شرکت،

۸- انتخاب مدیران،

۹- انتخاب اکچوئرهای رسمی بیمه شرکت، طبق مقررات ابلاغی بیمه مرکزی ج.ا.ایران،

۱۰- انتشار اوراق مشارکت غیرقابل تبدیل یا تعویض با سهام،

۱۱- سایر مواردی که به موجب قانون تجارت در صلاحیت مجمع عمومی عادی می‌باشد.

ب) مجمع عمومی فوق‌العاده: این مجمع در هر زمان، جهت بررسی موارد زیر تشکیل می‌شود:

۱- تغییر در مفاد اساسنامه،

۲- تغییر در میزان سرمایه (افزایش یا کاهش)،

۳- انتشار اوراق بهادار قابل تبدیل و یا تعویض با سهام،

۴- انحلال شرکت.

تبصره ۱: تفویض تصویب میزان پاداش و حق حضور اعضای هیئت‌مدیره و تعیین حسابرس و بازرس/ بازرسان قانونی، به مدیران شرکت مجاز نمی‌باشد.

تبصره ۲: تصمیم‌گیری درخصوص هر یک از موارد مندرج در بند (ب) پس از اخذ موافقت کتبی بیمه مرکزی ج.ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار امکان‌پذیر است.

ماده ۱۹ – شرایط حضور در مجامع و مشارکت در رأی‌گیری

درکلیه مجامع عمومی، صاحبان سهام می‌توانند شخصاً، یا وکیل یا قائم‌مقام قانونی اشخاص حقیقی و نماینده یا نمایندگان اشخاص حقوقی، صرف‌نظر از تعداد سهام خود به شرط ارائه مدرک وکالت یا نمایندگی حضور به‌هم رسانند. هر یک سهم دارای یک حق رأی می‌باشد.

تبصره: در صورت نقل و انتقال سهام، سهامدار جدید با ارائه اصل ورقه سهام یا گواهی موقت نقل و انتقال سهم حق حضور در جلسه مجمع را خواهد داشت.

ماده ۲۰ – آگهی دعوت به مجامع عمومی

دعوت از صاحبان سهام برای تشکیل مجامع عمومی، باید از طریق نشر آگهی در روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی‌های مربوط به شرکت در آن نشر می‌گردد، صورت پذیرد. علاوه بر آن، آگهی مربوطه می‌بایست در همان روز انتشار در سامانه جامع اطلاع‌رسانی ناشران اوراق بهادار ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار و سایت اینترنتی رسمی شرکت بارگذاری شود. دستورجلسه، تاریخ، ساعت و محل دقیق تشکیل مجمع، باید در آگهی قید شود.

تبصره: هیئت مدیره موظف است همزمان با انتشار آگهی دعوت از سهامداران جهت تشکیل مجامع عمومی، از بیمه مرکزی ج.ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار جهت معرفی نماینده برای حضور در مجمع و در صورت لزوم اظهارنظر در مورد موضوعات مطرح شده به مجمع عمومی صاحبان سهام، دعوت نماید.

ماده ۲۱ – دستور جلسه

دستور جلسه هر مجمع عمومی را مقام دعوت‌کننده آن معین می‌نماید. تمامی موارد دستور جلسه باید به صراحت در آگهی دعوت ذکر گردد. موارد مهم از قبیل انتخاب اعضای هیئت مدیره، انتخاب حسابرس و بازرس یا بازرسان قانونی، تقسیم سود و اندوخته‌ها، تصمیم‌گیری درخصوص تغییرات سرمایه و تغییر موضوع فعالیت، قابل طرح در بخش «سایر موارد» نمی‌باشد. موضوعات پیش‌بینی نشده در دستور جلسه، قابل طرح در مجمع عمومی نخواهد بود، مگر اینکه کلیه صاحبان سهام در مجمع عمومی حاضر بوده و به قرار گرفتن آن مطلب در دستور جلسه رأی دهند.

ماده ۲۲ – هیئت رئیسه مجمع

مجامع عمومی توسط هیئت رئیسه‌ای مرکب از یک رئیس، یک منشی و دو ناظر اداره می‌شود. ریاست مجمع با رئیس یا نایب‌رئیس هیئت‌مدیره و در غیاب آن‌ها با احدی از

سهامداران حاضر در مجمع که با اکثریت نسبی سهامداران انتخاب می‌شود، خواهد بود. در مواقعی که انتخاب یا عزل بعضی از مدیران یا کلیه آن‌ها جزو دستور جلسه مجمع باشد، رئیس مجمع از بین سهامداران حاضر در جلسه با اکثریت نسبی انتخاب خواهد شد.
در این صورت دو نفر از سهامداران حاضر نیز به عنوان ناظر مجمع و یک نفر منشی از بین صاحبان سهام یا غیر آنها از طرف مجمع انتخاب می‌شوند.

ماده ۲۳ - طریقه اخذ رأی

اخذ رأی به صورت شفاهی، مثلاً با بلند کردن دست یا قیام به عنوان اعلام موافقت صورت می‌پذیرد. در صورتی که به تشخیص بازرس قانونی شرکت به‌دلیل ترکیب سهامداران حاضر در مجمع، رأی‌گیری به صورت شفاهی امکان‌پذیر نباشد، اخذ رأی به صورت کتبی انجام خواهد شد.

تبصره: اخذ رأی در خصوص انتخاب اعضای هیئت‌مدیره و حسابرس و بازرس قانونی، الزاماً به صورت کتبی خواهد بود.

ماده ۲٤- حد نصاب ضروری برای رسمیت مجمع عمومی عادی

در مجمع عمومی عادی حضور دارندگان اقلاً بیش از نصف سهامی که حق رأی دارند ضروری است. اگر در اولین دعوت حدنصاب مذکور حاصل نشود، مجمع برای بار دوم دعوت خواهد شد و با حضور هر عده از صاحبان سهامی که حق رأی دارند رسمیت داشته و تصمیم‌گیری خواهد کرد. مشروط بر اینکه در دعوت جلسه دوم نتیجه دعوت اول قید شده باشد.

ماده ۲۵- اکثریت ضروری آراء مجامع عمومی عادی

در مجمع عمومی عادی، تصمیمات همواره با اکثریت نصف به‌علاوه یک آراء حاضر در جلسه رسمی، معتبر خواهد بود، مگر در مورد انتخاب مدیران و حسابرس و بازرس یا بازرسان قانونی که اکثریت نسبی کافی است. در مورد انتخاب مدیران تعداد آراء هر رأی‌دهنده در عدد مدیرانی که باید انتخاب شوند ضرب می‌شود و حق رأی هر رأی‌دهنده برابر با حاصل ضرب مذکور خواهد بود. رأی‌دهنده می‌تواند آراء خود را به یک نفر بدهد یا آن را بین چند نفر که مایل باشد تقسیم کند.

ماده ۲٦- حد نصاب ضروری برای رسمیت مجمع عمومی فوق‌العاده و اخذ رأی

در مجمع عمومی فوق‌العاده باید دارندگان بیش از نصف سهامی که حق رأی دارند حاضر باشند. اگر در اولین دعوت حد نصاب مذکور حاصل نشود، مجمع برای بار دوم دعوت می‌شود و این بار با حضور دارندگان بیش از یک سوم سهامی که حق رأی دارند رسمیت یافته و اتخاذ تصمیم خواهد نمود مشروط به اینکه در دعوت دوم نتیجه دعوت اول قید شده باشد. تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده همواره با اکثریت دوسوم آراء حاضر در جلسه رسمی، معتبر خواهد بود.

ماده ۲۷- اعلام تنفس در مجامع عمومی

هرگاه در مجمع عمومی تمام موضوعات مندرج در دستور مجمع مورد اخذ تصمیم واقع نشود هیئت رئیسه مجمع با تصویب مجمع می‌تواند اعلام تنفس نموده و تاریخ جلسه بعد را که نباید دیرتر از از دو هفته باشد تعیین کند، تمدید جلسه مستلزم دعوت و آگهی مجدد نیست و در جلسات بعد مجمع با همان حد نصاب جلسه اول رسمیت خواهد داشت.

تبصره: اعلام تنفس مجمع باید از طریق سامانه جامع اطلاع‌رسانی ناشران اوراق بهادار ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار و سایت اینترنتی رسمی شرکت به اطلاع سهامداران برسد.

بخش پنجم - هیئت مدیره

ماده ۲۸- تعداد اعضای هیئت مدیره

شرکت به وسیله هیئت مدیره‌ای مرکب از [تعداد اعضای هیئت مدیره (حداقل پنج و حداکثر نه نفر)] عضو اصلی اداره می‌شود که به وسیله مجمع عمومی عادی از بین صاحبان سهام انتخاب می‌شوند و همه آن‌ها قابل عزل و انتخاب مجدد می‌باشند.

تبصره ۱: مجمع عمومی عادی موظف است علاوه بر اعضای اصلی نسبت به انتخاب [تعداد اعضای علی‌البدل هیئت مدیره] عضو علی‌البدل هیئت‌مدیره براساس اولویت اقدام نماید.

تبصره ۲: حداقل یکی از اعضای اصلی هیئت مدیره یا نماینده وی باید غیرموظف و دارای تحصیلات مالی (حسابداری، اقتصاد، مدیریت مالی و سایر رشته‌های مدیریت با گرایش مالی یا اقتصادی) و تجربه مرتبط باشد.

تبصره ۳: اعضای اصلی و علی‌البدل هیئت مدیره، نمایندگان اعضای حقوقی، مدیر عامل و قائم مقام وی باید واجد شرایط مندرج در آیین‌نامه‌های مصوب شورای عالی بیمه و تغییرات بعدی آن باشند. صلاحیت اشخاص مذکور باید قبل از انتخاب و انتصاب به تأیید بیمه مرکزی ج.ا.ایران رسیده باشد.

تبصره ٤: اشخاص مندرج در ماده ۱۱۱ قانون تجارت و ماده ۶۴ قانون تأسیس بیمه مرکزی ج.ا.ایران و بیمه‌گری نمی‌توانند جزو مدیران و مؤسسان شرکت باشند.

تبصره ٥: مدیر عامل، قائم مقام مدیرعامل و اعضای حقیقی اصلی و علی‌البدل هیئت مدیره نباید مشمول قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل باشند.

ماده ۲۹- تکمیل اعضای هیئت مدیره

در صورتی‌که بنا به هر دلیل تعداد اعضای هیئت مدیره کمتر از حدنصاب مقرر شود و عضو علی‌البدل نیز تعیین نشده یا وجود نداشته باشد، هیئت مدیره موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه مجمع عمومی شرکت را جهت تکمیل اعضای هیئت مدیره دعوت نماید.

تبصره ۱: اشخاص حقوقی را می‌توان برای عضویت در هیئت مدیره انتخاب نمود. در این صورت شخص حقوقی باید یک نفر را به نمایندگی دائم خود جهت انجام وظایف مدیریت

کتباً به شرکت معرفی نماید. نماینده شخص حقوقی باید واجد شرایط مندرج در تبصره‌های ۳ و ۴ ماده ۲۸ باشد.

تبصره ۲: در صورتی‌که اشخاص حقوقی عضو هیئت مدیره، نماینده حقیقی خود را حداکثر پانزده روز پس از انتخاب در مجمع معرفی ننمایند یا به هر دلیلی این پست به مدت یک ماه بلاتصدی بماند، در حکم استعفای شخص حقوقی از عضویت در هیئت مدیره می‌باشد. چنین نماینده‌ای مشمول همان شرایط و تعهدات و مسئولیت‌های مدنی و جزایی عضو هیئت مدیره بوده و از جهت مدنی با شخص حقوقی که او را به نمایندگی تعیین نموده است مسئولیت تضامنی خواهد داشت.

شخص حقوقی عضو هئیت مدیره می‌تواند نماینده خود را عزل کند به شرط آنکه در همان موقع جانشین او را کتباً به شرکت معرفی نماید وگرنه غایب محسوب می‌شود.

ماده ۳۰- استعفای اعضای هیئت مدیره

در صورتی‌که هر عضو هیئت مدیره بخواهد از سمت خود استعفاء دهد، باید حداقل ۳۰ روز قبل موضوع را به هیئت مدیره، بازرس قانونی شرکت، بیمه مرکزی ج.ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار اطلاع دهد.

ماده ۳۱- غیبت در جلسات هیئت مدیره

عدم حضور هر یک از اعضای حقیقی یا نمایندگان اعضای حقوقی هیئت مدیره بیش از چهار جلسه متوالی یا شش جلسه متناوب در طول یک سال شمسی بدون عذر موجه، خودبه‌خود موجب سلب عضویت وی در هیئت مدیره می‌شود. تشخیص موجه بودن غیبت برعهده هیئت مدیره است.

ماده ۳۲- مدت مأموریت مدیران

مدت مأموریت مدیران دو سال است. مأموریت آن‌ها تا وقتی که تشریفات راجع به ثبت و انتشار آگهی ثبتی انتخاب مدیران بعدی انجام گیرد خود به‌خود ادامه پیدا می‌کند. انتخاب مجدد اعضای اصلی و علی‌البدل هیئت مدیره برای دوره‌های بعد بلامانع است.

ماده ۳۳- سهام وثیقه

هریک از مدیران باید حداقل تعداد [تعداد سهام وثیقه مدیران (حداقل ۱۰۰،۰۰۰ سهم)] سهم از سهام شرکت را درتمام مدت مأموریت خود دارا باشد و آن را به عنوان وثیقه به صندوق شرکت بسپارد. این سهام برای تضمین خساراتی است که ممکن است از تقصیرات مدیران منفرداً یا مشترکاً بر شرکت وارد شود. سهام مذکور با نام بوده و قابل انتقال نیست و مادام که مدیری مفاصا حساب دوره تصدی خود را در شرکت دریافت نداشته است، سهام مذکور در صندوق شرکت به عنوان وثیقه باقی خواهد ماند. وثیقه بودن این سهام مانع استفاده از حق رأی آنها در مجامع عمومی و پرداخت سود به صاحبانشان نخواهد بود.

درصورتی که مدیری در هنگام انتخاب، مالک تعداد سهام لازم به عنوان وثیقه نباشد و همچنین در صورت انتقال قهری سهام مورد وثیقه و یا افزایش یافتن تعداد سهام لازم

به عنوان وثیقه، مدیر باید ظرف مدت یک ماه تعداد سهام لازم را تهیه و به صندوق شرکت بسپارد وگرنه مستعفی محسوب خواهد شد.

ماده ۳٤- رئیس، نایب رئیس و منشی هیئت‌مدیره

هیئت‌مدیره در اولین جلسه خود، که حداکثر ظرف مدت یک هفته بعد از تاریخ جلسه مجمع عمومی که هیئت‌مدیره را انتخاب کرده، تشکیل خواهد شد و از بین اعضای خود، یک رئیس و یک نایب رئیس که باید شخص حقیقی (عضو حقیقی هیئت مدیره یا نماینده شخص حقوقی عضو هیئت مدیره) باشند برای هیئت‌مدیره تعیین می‌نماید. مدت ریاست رئیس و نیابت نایب رئیس بیش از مدت عضویت آن‌ها در هیئت‌مدیره نخواهد بود. رئیس و نایب‌رئیس قابل عزل و انتخاب مجدد می‌باشند. درصورت غیبت رئیس و نایب‌رئیس، اعضای هیئت‌مدیره یک نفر از اعضای حاضر در جلسه را تعیین می‌نمایند تا وظایف رئیس را انجام دهد. هیئت‌مدیره از بین اعضاء یا خارج از اعضای خود، یک نفر را به عنوان دبیر برای مدت یکسال انتخاب می‌نماید.

ماده ۳۵- تشکیل جلسات هیئت‌مدیره

ترتیب برگزاری جلسات هیئت مدیره توسط هیئت مدیره تعیین می‌شود. هیئت‌مدیره در مواقع مقتضی که فاصله آنها از یک‌ماه تجاوز نکند و به دعوت کتبی رئیس یا نایب‌رئیس و یا دو نفر از اعضاء هیئت‌مدیره و همچنین در موارد ضروری به دعوت مدیرعامل تشکیل جلسه خواهد داد. بین تاریخ ارسال دعوت‌نامه و تشکیل جلسه هیئت‌مدیره فاصله‌ای به مدت حداقل ۲ روز رعایت خواهد شد. چنانچه در هر یک از جلسات هیئت‌مدیره، تاریخ تشکیل جلسه بعد تعیین و در صورت‌جلسه قید شود، ارسال دعوت‌نامه برای مدیرانی که در همان جلسه حضور داشته‌اند، ضرورت نخواهد داشت. جلسات هیئت‌مدیره در مرکز اصلی شرکت یا در هر محل دیگری که در دعوت‌نامه تعیین شده باشد تشکیل خواهد شد.

ماده ۳٦- حد نصاب و اکثریت لازم برای رسمیت جلسه هیئت مدیره

جلسات هیئت‌مدیره در صورتی رسمیت خواهد داشت که بیش از نصف اعضای هیئت‌مدیره در آن جلسات حضور داشته باشند. تصمیمات هیئت‌مدیره با موافقت اکثریت اعضاء معتبر خواهد بود.

ماده ۳۷- صورت‌جلسات هیئت‌مدیره

برای هریک از جلسات هیئت‌مدیره، باید صورت‌جلسه‌ای تنظیم شود که به امضای کلیه مدیران حاضر در جلسه برسد. نام مدیران حاضر و غایب و خلاصه‌ای از مذاکرات و همچنین تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ در صورت‌جلسه ذکر می‌گردد. نظر هریک از مدیران که با تمام یا بعضی از تصمیمات مندرج در صورت‌جلسه مخالف باشد باید در زیر صورت‌جلسه قید شود.

ماده ۳۸- اختیارات هیئت‌مدیره

هیئت‌مدیره برای هرگونه اقدامی به‌نام شرکت و هر نوع عملیات و معاملات مربوط به

موضوع شرکت که انجام و اتخاذ تصمیم درباره آنها در صلاحیت مجامع عمومی نباشد، دارای اختیارات نامحدود است، از قبیل:

۱- نمایندگی شرکت در برابر صاحبان سهام، کلیه ادارات دولتی و غیر دولتی، مؤسسات عمومی، مراجع قضایی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی،

۲- تصویب آیین‌نامه‌های داخلی شرکت به پیشنهاد مدیرعامل،

۳- اتخاذ تصمیم در خصوص تأسیس و انحلال نمایندگی‌ها یا شعب در هر نقطه از ایران با اطلاع و در خارج از ایران، پس از اخذ موافقت کتبی بیمه مرکزی ج.ا.ایران،

۴- تصویب ساختار سازمانی، شرایط استخدام و میزان حقوق و دستمزد،

۵- پیش‌بینی و تصویب بودجه سالانه شرکت،

۶- افتتاح هر نوع حساب و استفاده از آن به‌نام شرکت نزد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی ج.ا.ایران،

۷- دریافت مطالبات و پرداخت دیون شرکت،

۸- صدور، ظهرنویسی، قبولی، پرداخت و واخواست اوراق تجاری،

۹- انعقاد هر نوع قرارداد، تغییر، تبدیل، فسخ و یا اقاله آن در مورد اموال منقول و غیرمنقول که مرتبط با موضوع شرکت باشد و انجام کلیه عملیات و معاملات مذکور در ماده ۲ این اساسنامه و اتخاذ تصمیم در مورد کلیه ایقاعات،

۱۰- اتخاذ تصمیم در مورد امور مرتبط با ثبت و معامله کلیه حقوق غیرمادی یا معنوی از جمله هرگونه حق اختراع، نام یا علائم تجاری و صنعتی، کپی‌رایت، سرقفلی و کلیه امتیازات متصوره،

۱۱- به امانت‌گذاردن هر نوع سند، مدرک، وجوه شرکت یا اوراق بهادار و استرداد آنها،

۱۲- تحصیل تسهیلات از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دارای مجوز با رعایت مقررات اساسنامه حاضر،

۱۳- رهن‌گذاردن اموال شرکت اعم از منقول و غیرمنقول و فک رهن و لو کراراً، پس از اخذ موافقت کتبی بیمه مرکزی ج.ا.ایران،

۱۴- اقامه هرگونه دعوای حقوقی و کیفری و دفاع از هر دعوای حقوقی و کیفری اقامه شده، در هریک از دادگاه‌ها، دادسراها، مراجع قضایی یا غیرقضایی اختصاصی یا عمومی و دیوان عدالت اداری، از طرف شرکت، دفاع از شرکت در مقابل هر دعوای اقامه شده علیه شرکت چه کیفری و چه حقوقی در هریک از مراجع قضایی یا غیرقضایی اختصاصی یا عمومی و دیوان عدالت اداری، با حق حضور و مراجعه به مقامات انتظامی و استیفای کلیه اختیارات مورد نیاز در دادرسی از آغاز تا اتمام، از جمله حضور در جلسات، اعتراض به رأی، درخواست تجدیدنظر، فرجام، واخواهی و اعاده دادرسی، مصالحه و سازش، استرداد اسناد یا دادخواست یا دعوا، ادعای جعل یا انکار و تردید نسبت به سند طرف و استرداد سند، تعیین جاعل، حق امضای قراردادهای

حاوی شرط داوری یا توافقنامه داوری و ارجاع دعوا به داوری و تعیین و گزینش داور منتخب (با حق صلح یا بدون آن)، اجرای حکم نهایی و قطعی داور، درخواست صدور برگ اجرایی و تعقیب عملیات آن واخذ محکوم‌به و وجوه ایداعی و تعقیب آنها، تعیین مصدق و کارشناس، انتخاب و عزل وکیل و نماینده با حق توکیل مکرر، اقرار در ماهیت دعوا، جلب ثالث و دفاع از دعوای ثالث، دعوای متقابل و دفاع در مقابل آنها، ورود شخص ثالث و دفاع از دعوای ورود ثالث، قبول یا رد سوگند، تأمین خواسته، تأمین ضرر و زیان ناشی از جرائم و امورمشابه دیگر،

۱۵- تنظیم صورت‌های مالی سالانه و گزارش فعالیت هیئت‌مدیره و ارائه آن به حسابرس و بازرس قانونی،

۱۶- تنظیم صورت‌های مالی میان دوره‌ای در مقاطع سه ماهه و ارائه صورت‌های مالی ۶ ماهه به حسابرس و بازرس قانونی، طبق نمونه‌ای که از طرف بیمه مرکزی ج.ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار ابلاغ می‌شود. همچنین ارسال یک نسخه از صورت‌های مالی تأیید شده به بیمه مرکزی ج.ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار،

۱۷- دعوت مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده و تعیین دستورجلسه آن‌ها،

۱۸- پیشنهاد لحاظ هر نوع اندوخته علاوه بر اندوخته قانونی و سرمایه‌ای،

۱۹- پیشنهاد تقسیم سود بین صاحبان سهام،

۲۰- پیشنهاد اصلاح اساسنامه به مجمع عمومی فوق‌العاده، پس از اخذ موافقت کتبی بیمه مرکزی .ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار.

ماده ۳۹- پاداش اعضای هیئت‌مدیره

مجمع عمومی می‌تواند هر سال نسبت معینی از سود خالص را به‌عنوان پاداش با رعایت قانون تجارت در اختیار هیئت‌مدیره قرار دهد. این نسبت به هیچ وجه نباید از پنج درصد سودی که همان سال به صاحبان سهام پرداخت می‌شود تجاوز کند.

ماده ۴۰- معاملات مدیران با شرکت

اعضای هیئت‌مدیره و مدیرعامل شرکت و همچنین مؤسسات و شرکت‌هایی که اعضای هیئت‌مدیره یا مدیرعامل شرکت شریک یا عضو هیئت‌مدیره یا مدیرعامل آنها باشند، نمی‌توانند بدون تصویب هیئت‌مدیره در معاملاتی که با شرکت یا به حساب شرکت می‌شود به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم طرف معامله واقع و یا سهیم شوند. احکام این گونه معاملات در قانون تجارت مقرر شده است.

ماده ۴۱- اعطای وام یا اعتبار به مدیران

مدیرعامل شرکت و اعضای هیئت‌مدیره به استثناء اشخاص حقوقی، حق ندارند هیچ‌گونه وام یا اعتباری از شرکت تحصیل نمایند و شرکت نمی‌تواند دیون آنان را تضمین یا تعهد کند. این‌گونه عملیات به‌خودی خود باطل است. ممنوعیت مذکور در این ماده شامل اشخاصی نیز که به نمایندگی شخص حقوقی عضو هیئت‌مدیره، درجلسات هیئت‌مدیره

شرکت می‌کنند و همچنین شامل همسر ، پدر، مادر، اجداد، اولاد، اولاد اولاد، برادر و خواهر اشخاص مذکور در این ماده می‌باشد.

ماده ۴۲- رقابت مدیران با شرکت

مدیران و مدیرعامل نمی‌توانند معاملاتی نظیر معاملات شرکت که متضمن رقابت با عملیات شرکت باشد انجام‌دهند. هر مدیری که از مقررات این ماده تخلف کند و تخلف او موجب ضرر و زیان شرکت گردد، مسئول جبران آن خواهد بود. منظور از ضرر در این ماده اعم است از ورود خسارت یا تفویت منفعت.

ماده ۴۳- مدیر عامل

هیئت‌مدیره با رعایت ضوابط مندرج در آیین‌نامه‌های مصوب شورای‌عالی بیمه و تغییرات بعدی آن باید یک نفر شخص حقیقی را از بین اعضای خود یا خارج از هیئت‌مدیره، به‌عنوان مدیرعامل شرکت انتخاب نماید و حدود اختیارات، مدت تصدی، حقوق و سایر شرایط استخدامی او را تعیین کند. هیئت‌مدیره می‌تواند قسمتی از اختیارات مشروحه در ماده ۳۸ را به مدیرعامل تفویض نماید. مدیرعامل شرکت در حدود اختیاراتی که به او تفویض شده، نماینده شرکت محسوب و از طرف شرکت حق امضاء دارد. در صورتی که مدیرعامل عضو هیئت‌مدیره باشد، دوره مدیریت‌عامل او از مدت عضویت او در هیئت‌مدیره بیشتر نخواهد بود. مدیرعامل شرکت نمی‌تواند در عین حال رئیس هیئت‌مدیره شرکت باشد.

تبصره ۱: نام، مشخصات و حدود اختیارات مدیرعامل، باید با ارسال نسخه‌ای از صورت‌جلسه هیئت‌مدیره به بیمه مرکزی ج.ا.ایران و به مرجع ثبت شرکت‌ها اعلام و پس از ثبت، در روزنامه رسمی آگهی شود.

تبصره ۲: شغل مدیرعامل شرکت بایستی انحصاراً تصدی مدیریت عاملی شرکت بیمه باشد. سمت‌های آموزشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مستثنی هستند.

ماده ٤٤ - بلاتصدی بودن سمت مدیریت‌عامل

در صورت استعفاء، عزل، فوت، سلب شرایط مدیرعامل (به تشخیص بیمه مرکزی ج.ا.ایران یا سازمان بورس و اوراق بهادار) و یا به هر دلیل دیگری سمت مدیرعامل بلاتصدی شود، هیئت‌مدیره موظف است حداکثر تا دو ماه فرد واجد شرایط دیگری را به بیمه مرکزی ج.ا.ایران معرفی نماید. تا زمان انتصاب مدیرعامل مورد تأیید بیمه مرکزی ج.ا.ایران انجام وظایف وی بر عهده رئیس هیئت‌مدیره یا قائم مقام مدیرعامل می‌باشد.

ماده ٤٥- صاحبان امضای مجاز

کلیه اوراق، قراردادها و اسناد تعهدآور شرکت توسط اشخاصی که هیئت مدیره تعیین کند، امضاء می‌شود. اسامی این اشخاص طی صورت‌جلسه‌ای به مرجع ثبت شرکت‌ها جهت درج در روزنامه رسمی اعلام می‌شود.

بخش ششم - حسابرس و بازرس قانونی

ماده ٤٦- انتخاب حسابرس و بازرس قانونی

مجمع عمومی عادی در هر سال باید از میان مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار، یک حسابرس و بازرس قانونی اصلی و علی‌البدل را برای انجام وظایف و مسئولیت‌های مقرر در قوانین و مقررات مرتبط و همچنین اساسنامه شرکت، برای مدت یک‌سال تعیین نماید.

تبصره ۱: در صورتی که مؤسسه حسابرسی از نظر بیمه مرکزی ج.ا.ایران صلاحیت لازم را دارا نباشد، نمی‌تواند سمت حسابرس و بازرس قانونی شرکت بیمه را تصدی نماید.

تبصره ۲: حسابرس و بازرس قانونی علی‌البدل باید دارای شخصیت حقوقی و مستقل از حسابرس و بازرس قانونی اصلی باشد.

ماده ٤٧- وظایف حسابرس و بازرس قانونی

حسابرس و بازرس قانونی علاوه بر مسئولیت‌های قانونی، وظایف و مسئولیت‌های زیر را برعهده دارد:

۱- اظهارنظر در خصوص صورت‌های مالی بر اساس استانداردهای حسابداری و حسابرسی، رعایت مفاد اساسنامه و آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی مصوب سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی ج.ا.ایران.

۲- ارائه گزارش به مجمع عمومی راجع به رعایت یا عدم رعایت قوانین و مقررات بیمه مرکزی ج.ا.ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار توسط شرکت و ارسال یک نسخه از آن به بیمه مرکزی ج.ا.ایران.

ماده ٤٨- حق‌الزحمه حسابرس و بازرس قانونی

حق‌الزحمه حسابرس و بازرس قانونی توسط مجمع عمومی عادی تعیین می‌گردد. حسابرس و بازرس قانونی، مدیران، کارکنان و افراد تحت تکفل آن‌ها حق ندارند وجه، دارایی و امتیازات دیگری غیر از آنچه به تصویب مجمع عمومی رسیده، از شرکت دریافت دارند یا در معاملات با شرکت یا به حساب شرکت به طور مستقیم یا غیرمستقیم شرکت نمایند.

بخش هفتم - حساب‌های شرکت

ماده ٤٩- سال مالی

سال مالی شرکت از روز [روز] ماه [نام ماه] هر سال آغاز می‌شود و در روز [روز] ماه [نام ماه (در همان سال یا سال بعد)] به پایان می‌رسد.

ماده ٥٠- حساب‌های سالانه

هیئت‌مدیره شرکت باید حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از انقضای هرسال مالی، صورت‌های مالی شرکت را به ضمیمه گزارشی درباره فعالیت و وضع عمومی شرکت طی سال مالی مزبور تنظیم و به حسابرس و بازرس قانونی و بیمه مرکزی ج.ا.ایران ارائه نماید.

تبصره: صورت‌های مالی و یادداشت‌های همراه آن باید طبق نمونه مورد تایید بیمه مرکزی ج.ا.ایران و ابلاغ شده از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی ج. ا.ایران تهیه و ارائه شود. یک نسخه از صورت‌های مالی باید پس از تصویب مجمع عمومی عادی صاحبان سهام همراه گزارش هئیت مدیره و حسابرس و بازرس قانونی برای بیمه مرکزی ج.ا.ایران ارسال شود.

ماده ۵۱- صورت‌های مالی

صورت‌های مالی حسابرسی شده هر سال مالی، باید حداکثر ظرف مدت ۴ ماه پس از انقضای سال مالی شرکت برای تصویب به مجمع عمومی عادی تقدیم گردد.

تبصره ۱: حسابرس و بازرس قانونی موظف است همزمان یک نسخه از صورت های مالی فوق را به بیمه مرکزی ج.ا.ایران ارسال نماید.

تبصره ۲: صورت های مالی و یادداشت های همراه آن و گزارش عملیات مدیران و گزارش حسابرس و بازرس قانونی بایستی ۱۰ روز قبل از انعقاد مجمع عمومی عادی سالانه در مرکز شرکت قابل دسترسی بوده و از طریق سامانه جامع اطلاع رسانی ناشران اوراق بهادار ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار و سایت اینترنتی رسمی شرکت نیز قابل رؤیت باشد.

ماده ۵۲- اندوخته قانونی و اختیاری

وضع اندوخته قانونی و سرمایه‌ای از سود خالص شرکت و براساس قانون تجارت و آئین‌نامه‌های بیمه مرکزی ج.ا.ایران انجام می‌شود. به پیشنهاد هیئت‌مدیره و تصویب مجمع عمومی عادی، ممکن است قسمتی از سود خالص برای تشکیل سایر اندوخته‌ها کنار گذاشته شود.

بخش هشتم - انحلال و تصفیه

ماده ۵۳- موارد اختیاری انحلال شرکت

مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت، به پیشنهاد هیئت مدیره می‌تواند رأی به انحلال شرکت بدهد. گزارش پیشنهادی هیئت مدیره باید شامل دلایل و عواملی باشد که اعضای هیئت مدیره به استناد آن، پیشنهاد انحلال شرکت را ارائه نموده‌اند. این گزارش باید قبل از طرح در مجمع در اختیار بازرس قانونی شرکت قرار گرفته و همراه با اظهارنظر بازرس قانونی به مجمع ارائه شود. تصمیم‌گیری در خصوص پیشنهاد هیئت مدیره بدون قرائت گزارش حسابرس و بازرس قانونی در مجمع امکان‌پذیر نمی‌باشد. مجمع عمومی فوق‌العاده، با موضوع انحلال اختیاری شرکت، با حضور حداقل ۷۵ درصد از دارندگان سهام رسمیت خواهد یافت.

تبصره: انحلال، ورشکستگی و ادغام شرکت تابع مقررات مربوطه از جمله مواد ۵۱ الی ۵۹ قانون تأسیس بیمه مرکزی ج.ا.ایران و بیمه‌گری و قانون تجارت می‌باشد.

ماده ٥٤- تصفیه

هرگاه شرکت طبق مندرجات ماده فوق منحل گردد، تصفیه امور آن با متابعت از قوانین و مقررات مربوطه به‌عمل خواهدآمد.

بخش نهم - سایر موارد

ماده ٥٥- مقررات سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی ج.ا.ایران

کلیه ارکان شرکت ملزم و متعهد به رعایت مقررات ابلاغ شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی ج.ا.ایران می‌باشند. همچنین تا زمانی که نام شرکت در فهرست شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار درج شده باشد، کلیه ارکان شرکت ملزم و متعهد به رعایت مقررات ابلاغ شده توسط شرکت بورس اوراق بهادار تهران و یا فرابورس ایران که معاملات سهام شرکت در آن صورت می‌گیرد، می‌باشند.

ماده ٥٦- مقررات مبارزه باپولشویی

کلیه ارکان شرکت در تمامی تصمیمات و فعالیت‌های خود مکلف به رعایت قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی می‌باشد.

ماده ٥٧- موضوعات پیش بینی نشده

مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده است، مشمول قانون تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی، قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری، مصوبات شورای‌عالی بیمه، هئیت وزیران و دستورالعمل‌های بیمه مرکزی ج.ا.ایران، قانون تجارت، قانون بازار اوراق بهادار ج.ا.ایران، ضوابط سازمان بورس و اوراق بهادار و سایر قوانین و مقررات جاری خواهد بود.

ماده ٥٨- مواد اساسنامه

این اساسنامه، مشتمل بر ۵۸ ماده و ۲۹ تبصره بوده و در تاریخ [تاریخ تصویب در مجمع عمومی مؤسس/ فوق‌العاده] به تصویب مجمع عمومی مؤسس/ فوق‌العاده، رسیده است. هرگونه تغییر در مفاد این اساسنامه منوط به تائید سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی ج.ا.ایران می‌باشد.

رییس مجمع　　نظار　　منشی

(آیین‌نامه شماره ۵۵)

نحوهٔ نظارت بر امور بیمه‌های اتکائی مؤسسات بیمه مستقیم

مصوب ۸۶/۲/۲۵

ماده ۱- مؤسسات بیمه مستقیم که در این آیین‌نامه مؤسسه بیمه نامیده می‌شوند موظفند عملیات اتکائی خود را با رعایت ضوابط مقرر در این آئین‌نامه انجام دهند.

ماده ۲- حداکثر ظرفیت نگهداری مجاز مؤسسه بیمه از هر بیمه‌نامه یا هر ریسک معادل بیست درصد مجموع سرمایه پرداخت شده، اندوخته‌ها و ذخایر فنی سهم نگهداری(به استثنای ذخیره خسارت معوق و ذخیره ریاضی) می‌باشد. صدور بیمه‌نامه برای ریسک‌هائی که مبلغ آنها بیش از حد نگهداری مؤسسه بیمه باشد صرفاً در صورتی مجاز است که مؤسسه بیمه برای بخش مازاد آن پوشش اتکائی تحصیل نموده باشد. (۵۵/۱- ۹۲/۱۱/۲۹)

تبصره ۱: در مواردی که موضوع بیمه از نظر فنی قابل تفکیک به چند ریسک مستقل باشد، مؤسسه بیمه با جلب نظر بیمه‌گذار و موافقت بیمه‌مرکزی‌ایران می‌تواند نسبت به تفکیک ریسک اقدام نماید. تفکیک ریسک به مفهوم لزوم صدور چند بیمه‌نامه برای یک موضوع بیمه نیست و می‌توان کلیه ریسکهای مستقل را به نحوی که در ماده ۱۱ آیین‌نامه شماره ۲۵ مشخص شده است در قالب یک بیمه‌نامه تحت پوشش بیمه قرارداد که در این صورت مشخصات کامل، ارزش، نرخ و میزان حق‌بیمه مربوط به هر ریسک می‌باید به صورت مستقل در بیمه‌نامه یا ضمائم آن درج شود.

تبصره ۲: مؤسسه بیمه موظف است در مناطق و مواردی که امکان تحقق همزمان خسارت برای چند ریسک وجود داشته باشد حد نگهداری و پوشش‌های اتکائی خود را به نحوی تعیین نماید که همواره امکان ایفای تعهدات خود را در مقابل بیمه‌گذاران و سایر اشخاص ذی‌نفع داشته باشد.

تبصره ۳: پذیرش و نگهداری مجموع ریسک های مؤسسه بیمه بر اساس ضوابط مندرج در آیین نامه نحوه محاسبه و نظارت بر توانگری مالی مؤسسات بیمه (آیین نامه شماره ۶۹) خواهد بود. (۵۵/۱- ۹۲/۱۱/۲۹)

ماده ۳- مؤسسه بیمه موظف است در مواردی که نیاز به اخذ پوشش اتکائی از خارج از کشور باشد، بیمه‌گر اتکائی راهبر را از بین بیمه‌گران اتکائی که حداقل رتبه A از مؤسسه رتبه‌بندی S & P یا معادل آن از سایر مؤسسات رتبه‌بندی معتبر بین‌المللی (مانند MOODY'S, FITCH, A.M.BEST) داشته باشد انتخاب نماید. سایر بیمه‌گران اتکائی نیز می‌باید حداقل دارای رتبه BBB از مؤسسه مذکور و یا معادل آن از سایر مؤسسات رتبه‌بندی معتبر بین‌المللی باشند.

تبصره: در موارد خاص، واگذاری اتکائی به بیمه‌گرانی که فاقد حداقل رتبه‌های تعیین شده در این ماده باشند با اخذ موافقت قبلی بیمه‌مرکزی‌ایران مجاز خواهد بود.

ماده ۴- مؤسسه بیمه موظف است کارگزار/ کارگزاران بیمه اتکائی خود را از بین کارگزاران

حرفه‌ای و معتبر بین‌المللی انتخاب نماید.

ماده ۵- مؤسسه بیمه موظف است در صورت انعقاد هر گونه قرارداد در زمینه بیمه‌های اتکائی حداکثر ظرف پانزده روز کلیه اطلاعات مربوط از جمله نام کارگزار/کارگزاران اتکائی، نام بیمه‌گر اتکائی راهبر و سایر بیمه‌گران اتکائی و سهم اختصاص یافته به آنها را به بیمه‌مرکزی‌ایران اعلام و حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از آن نسخه‌ای از قراردادهای منعقده را به بیمه‌مرکزی ایران ارسال نماید.

تبصره: در مواردی که بخشی از بیمه‌نامه یا ریسک به صورت اختیاری واگذار شود، مؤسسه بیمه موظف است اطلاعات مذکور را برای ریسک‌های بیمه شده طی هر ماه، حداکثر تا پایان ماه بعد به بیمه‌مرکزی‌ایران ارسال نماید.

ماده ۶- انجام عملیات بیمه اتکائی قبولی توسط مؤسسه‌های بیمه دولتی، در چارچوب اساسنامه مصوب آنها و انجام عملیات بیمه‌های اتکائی قبولی توسط مؤسسات بیمه غیردولتی، با رعایت بند ج آیین‌نامه شماره ۴۰/۳ مصوب شورای عالی بیمه و ضوابط اجرائی آن مجاز می‌باشد.

تبصره: مؤسسه بیمه صرفاً در رشته‌هایی می‌تواند عملیات بیمه اتکائی قبولی انجام دهد که مجوز فعالیت عملیات بیمه مستقیم در آن رشته‌ها را داشته باشد.

ماده ۷- مؤسسه بیمه موظف است حساب‌های مربوط به عملیات بیمه اتکائی را (اعم از قبولی و واگذاری) به صورت مشخص تفکیک و در صورت‌های مالی خود به نحو مناسب منعکس نماید.

ماده ۸- بیمه مرکزی‌ایران مکلف است بر حسن اجرای این آیین‌نامه نظارت نماید و در صورت عدم رعایت مفاد آن از سوی هر یک از مؤسسات بیمه، موضوع را کتباً به مؤسسه مزبور تذکر دهد و حسب مورد، مهلت مشخصی را جهت رفع تخلف تعیین نماید. چنانچه ظرف مهلت تعیین‌شده اقدام لازم از سوی مؤسسه بیمه ذی‌ربط انجام نپذیرد بیمه‌مرکزی‌ایران باید مراتب را جهت اطلاع و اتخاذ تصمیم مقتضی به شورای‌عالی‌بیمه گزارش نماید.

نامه‌های شماره ۱۰۶۰۷/۱۰۰/۹۳ مورخ ۹۳/۳/۳ و ۶۷۳۸۳/۱۰۰/۹۳ مورخ ۹۳/۱۲/۱۲ بیمه مرکزی

ضوابط قبولی اتکایی مؤسسات بیمه مستقیم از داخل و خارج از کشور

ضوابط اجرایی ماده۲۰ آیین‌نامه شماره ۴۰/۵

از تاریخ ابلاغ این بخش نامه، مبنای اعطای مجوز قبولی اتکایی به مؤسسات بیمه متقاضی و نیز تمدید مجوزهای قبلی، ضوابط فوق الاشاره خواهد بود.

الف-بیمه‌های اتکایی قبولی از داخل

۱- مؤسسات بیمه مستقیم برای دریافت «مجوز قبولی اتکایی از داخل» باید واجد شرایط زیر باشند:

۱-۱- دارا بودن حداقل سه نفرکادر فنی متخصص و مجرب در امور اتکایی در بین کارکنان خود که صلاحیت تخصصی آنان به تأئید بیمه مرکزی رسیده باشد.

۱-۲- داشتن حداقل سرمایه پرداخت شده دو هزار میلیارد ریال و ارائه تعهد هیأت مدیره مبنی بر اینکه تا پایان سال ۱۳۹۴، سرمایه پرداخت‌شده مؤسسه بیمه بر اساس مصوبه هیأت وزیران به ۴۰۰۰ میلیارد ریال خواهد رسید.

۱-۳- نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه بر اساس ضوابط آیین‌نامه نحوه محاسبه و نظارت بر توانگری مالی مؤسسات بیمه (شماره۶۹) و بر مبنای آخرین صورت‌های مالی مصوب، حداقل ۱۰۰ درصد باشد.

۱-۴- در اختیار داشتن نرم افزارهای لازم و آیین نامه جهت کنترل تجمع خطر وفق تبصره بند ۴ بخش الف این ضوابط.

۲- قبولی اتکائی صرفاً از بیمه‌نامه‌های صادره توسط سایر مؤسسات بیمه مستقیم داخلی (اعم از دولتی، غیردولتی و یا ثبت شده در مناطق آزاد) مجاز بوده و قبولی از واگذاریهای مجدد آنان (Retrocession) مجاز نمی‌باشد.

۳- مؤسسات بیمه موضوع این آئین‌نامه صرفاً در رشته‌هایی می‌توانند قبولی اتکائی انجام دهند که مجوز فعالیت عملیات بیمه مستقیم در آن رشته‌ها را از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران دریافت کرده باشند.

تبصره: قبولی اتکایی در بیمه های اعتباری و انواع بیمه های مختلط عمر و پس انداز مجاز نمی باشد.

۴- حداکثر میزان مجاز نگهداری خالص (Net Retention) در عملیات قبولی اتکایی از داخل، به شرح زیر می‌باشد:

۱-۴- قراردادهای نسبی (Proportional) و غیرنسبی (Non Proportional): حداکثر میزان نگهداری خالص در هر قرارداد معادل دو درصد ظرفیت مجاز نگهداری ریسک مؤسسه بیمه که به موجب آیین‌نامه شماره ۵۵/۱ تعیین می‌شود.

۲-۴- قبولی‌های اختیاری (Facultative): حداکثر مجموع تعهدات مؤسسه بیمه (نگهداری خالص) در یک بیمه‌نامه/ ریسک، نباید از۵۰ درصد ظرفیت مجاز نگهداری ریسک مؤسسه بیمه که به موجب آیین‌نامه شماره ۵۵/۱ تعیین می‌شود تجاوز نماید.

تبصره: حداکثر مجموع تعهدات مؤسسه بیمه در کلیه قراردادهای نسبی، غیرنسبی و اختیاری در هر بیمه‌نامه/ ریسک نباید از ظرفیت مجاز نگهداری ریسک مؤسسه بیمه که به موجب آیین‌نامه شماره ۵۵/۱ تعیین می‌شود تجاوز نماید.

۵- حداکثر مجموع تعهدات مؤسسه بیمه موضوع این ضوابط درخصوص خطرات فاجعه آمیز در هر یک از مناطق مندرج در پیوست این ضوابط نباید از ۲/۵ برابر ظرفیت مجاز نگهداری ریسک مؤسسه بیمه که به موجب آیین‌نامه شماره ۵۵/۱ تعیین می‌شود تجاوز نماید.

ب- بیمه های اتکایی اختیاری قبولی از خارج

۱- مؤسسات بیمه مستقیم برای دریافت «مجوز قبولی اتکایی از خارج» باید علاوه بر دارا بودن شرایط مندرج در بندهای ۱-۱ الی ۳-۱ بند یک بخش الف این ضوابط، واجد شرایط زیر نیز باشند:

۱-۱- دارا بودن حداقل یک نفرکارشناس متخصص و مجرب در امور اتکایی قبولی از خارج در بین کارکنان خود که صلاحیت تخصصی وی به تائید بیمه مرکزی رسیده باشد.

۲-۱- برنامه عملیاتی شامل بازارهای هدف، جدول ظرفیتهای قبولی اختیاری از رشته های مختلف بیمه، پیش‌بینی حق بیمه تخمینی از هر منطقه و استراتژی شرکت در قبولی اتکایی را به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارائه نمایند.

۳-۱- در اختیار داشتن نرم افزار لازم جهت انجام عملیات قبولی اتکایی از خارج.

۲- مؤسسات بیمه‌ای موضوع این بخش، صرفا مجاز به قبولی اتکایی از خارج به صورت اختیاری (Facultative) می باشند.

۳- راهبر اتکایی ریسک های پذیرفته شده باید حداقل دارای رتبه A از مؤسسه رتبه‌بندی S&P یا معادل آن از سایر مؤسسات رتبه‌بندی معتبر بین‌المللی مانند Fitch، A.M.BEST و MOODY'S باشد و سهم مؤسسه بیمه نباید بیش از سهم راهبر اتکایی باشد.

۴- کارگزار اتکایی واگذارنده باید معتبر باشد.

۵- حداکثر میزان مجاز قبولی از خارج مؤسسات بیمه، در یک بیمه نامه/ ریسک، نباید از ۱۲/۵ درصد ظرفیت مجاز نگهداری ریسک مؤسسه بیمه که به موجب آیین‌نامه شماره ۵۵/۱ تعیین می‌شود تجاوز نماید.حداکثر مجموع تعهدات مؤسسه بیمه موضوع این بخش در خصوص خطرات فاجعه آمیز در هر کشور نباید از ۲۵ درصد ظرفیت مجاز نگهداری ریسک مؤسسه بیمه که به موجب آیین‌نامه شماره ۵۵/۱ تعیین می‌شود تجاوز نماید.

۶- مؤسسات بیمه موضوع این بخش، اجازه واگذاری مجدد اختیاری ریسکهای قبول شده را ندارند.

۷- قبول سهم از بیمه نامه های صادره مؤسسات بیمه ایرانی از طریق کارگزاران بیمه اتکایی خارجی ممنوع است.

ج- سایر مقررات:

۱- هر یک از مجوزهای قبولی اتکایی از داخل و یا قبولی اختیاری از خارج، منوط به استمرار شرایط مندرج در این ضوابط برای مدت یکسال از تاریخ صدور اعتبار دارد.

۲- مؤسسه بیمه برای تمدید مجوز قبولی اتکایی، باید حداقل یک ماه قبل از پایان مهلت اعتبار هر یک از مجوزهای مذکور، درخواست تمدید آن را همراه با مدارک لازم به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال نماید. درصورت عدم ارسال درخواست تمدید مجوز مذکور در مهلت زمانی فوق، مؤسسه بیمه پس از انقضای مدت اعتبار مجوز، مجاز به قبولی اتکایی نخواهد بود.

۳- مؤسسات بیمه مستقیم جدیدالتاسیس ۵ سال پس از شروع فعالیت می‌توانند نسبت به درخواست هریک ازمجوزهای مذکور اقدام نمایند.

۴- مؤسسات بیمه موضوع این ضوابط موظفند حساب‌های مربوط به عملیات قبولی اتکایی را به صورت جداگانه در صورت‌های مالی خود منعکس نمایند و اطلاعات کامل عملیات اتکایی قبولی خود را از طریق سامانه نظارت و هدایت الکترونیکی بیمه (سنهاب) به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال نمایند.

۵- در صورتیکه حسب اعلام بیمه مرکزی، نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه به زیر ۱۰۰ درصد تنزل یابد مجوز قبولی اتکایی مؤسسه بیمه تعلیق شده و مؤسسه پس از تعلیق مجاز به قبولی اتکایی نمی‌باشد. رفع تعلیق مجوز قبولی اتکایی منوط به اخذ تاییدیه کتبی از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

۶- چنانچه مؤسسه بیمه‌ای هر یک از مفاد مندرج در این ضوابط را رعایت نکند بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند مجوز قبولی اتکایی آن مؤسسه را لغو نماید و یا از کارشناسان اتکایی تاییدشده آن شرکت سلب صلاحیت نماید.

۷- صندوق‌ها و ظرفیت‌های مشترک که توسط بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران تشکیل و اداره می‌گردد و با تشخیص بیمه مرکزی نسبت به انتخاب ریسک / قرارداد اقدام می‌شود مشمول مفاد این ضوابط نشده و تابع شرایط خاص خود که توسط بیمه مرکزی تعیین می‌گردد خواهد بود.

۸- این ضوابط از تاریخ ابلاغ جایگزین ضوابط اجرایی پیوست بخشنامه شماره ۹۱/۵۳۵۷۵ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۲ بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

پیوست ضوابط اجرایی ماده ۲۰ آیین نامه شماره ۴۰/۵

مناطق مورد اشاره در بند ۵ بخش الف این ضوابط، عبارتند از:

۱. تهران بزرگ
۲. استان تهران به غیر از تهران بزرگ
۳. استان البرز
۴. استان گیلان
۵. استان مازندران
۶. استان خراسان شمالی
۷. شهر مشهد
۸. استان خراسان رضوی به غیر از شهر مشهد
۹. استان خراسان جنوبی
۱۰. شهر صنعتی قزوین
۱۱. استان قزوین به غیر از شهر صنعتی قزوین
۱۲. استان کرمان
۱۳. شهر تبریز
۱۴. استان آذربایجان‌شرقی بغیر از شهر تبریز
۱۵. استان آذربایجان‌غربی
۱۶. شهر اصفهان
۱۷. استان اصفهان به غیر از شهر اصفهان
۱۸. استان یزد
۱۹. استان مرکزی به غیراز شهر صنعتی اراک
۲۰. شهر صنعتی اراک
۲۱. استان فارس
۲۲. استان خوزستان
۲۳. استان زنجان
۲۴. استان کرمانشاه
۲۵. استان گلستان
۲۶. استان هرمزگان
۲۷. استان سمنان
۲۸. استان اردبیل
۲۹. استان همدان
۳۰. استان لرستان
۳۱. استان سیستان و بلوچستان
۳۲. استان بوشهر
۳۳. استان کردستان
۳۴. استان قم
۳۵. استان ایلام
۳۶. استان کهکیلویه و بویراحمد
۳۷. استان چهار محال و بختیاری
۳۸. هریک از مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی و شهرهای صنعتی

نامه شماره ۹۳/۱۰۰/۳۳۴۹۶ مورخ ۹۳/۶/۳۰ بیمه مرکزی

دستورالعمل تسعیر ارز دارایی‌ها و بدهی‌های مؤسسات بیمه

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران به منظور ایجاد وحدت رویه و هماهنگی بین شرکتهای بیمه و با توجه به استاندارد حسابداری شماره ۱۶ ابلاغی از سوی سازمان حسابرسی، دستورالعمل تسعیر ارز دارایی ها و بدهی های مؤسسات بیمه را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- تعاریف

۱-۱- **اقلام پولی:** عبارت است از وجه نقد و داراییها و بدهی‌هایی که قرار است به مبلغ ثابت یا قابل تعیینی از وجه نقد دریافت یا پرداخت شود. ویژگی اصلی اقلام پولی، حق دریافت یا تعهد پرداخت مبلغ ثابت یا قابل تعیینی از وجه نقد می‌باشد.

۱-۲- **اقلام غیر پولی:** این اقلام فاقد حق دریافت (یا تعهد پرداخت) مبلغ ثابت یا قابل تعیینی از وجه نقد می باشند. پیش پرداخت خرید کالا و خدمات به قیمت ثابت (مانند پیش پرداخت اجاره)، سرقفلی، داراییهای نامشهود، موجودیهای مواد و کالا، داراییهای ثابت مشهود و بدهی‌هایی که از طریق تحویل دارایی غیر پولی تسویه می‌شود، نمونه‌هایی از اقلام غیر پولی است.

۱-۳- **تاریخ معامله:** تاریخی است که طبق استانداردهای حسابداری، معامله برای اولین بار در آن تاریخ شرایط شناخت را احراز می‌کند.

۱-۴- **تسعیر:** فرآیندی است که از طریق آن، اطلاعات مالی مبتنی بر ارز، برحسب واحد پول گزارشگری بیان شود. واژه تسعیر، گزارش معاملات منفرد ارزی بر حسب واحد پول گزارشگری و همچنین برگردان یک مجموعه کامل صورتهای مالی تهیه شده بر حسب ارز به واحد پول گزارشگری را در برمی‌گیرد.

۱-۵- **ارزش منصفانه:** مبلغی است که خریداری مطلع و مایل و فروشنده ای مطلع و مایل می‌توانند در معامله ای حقیقی و در شرایط عادی، یک دارایی را در ازای مبلغ مزبور با یکدیگر مبادله یا یک بدهی را تسویه نمایند. ۱-۶- واحدپول عملیاتی: عبارت است از واحد پول محیط اقتصادی اصلی که مؤسسه بیمه در آن فعالیت می‌کند.

۱-۷- **معاملات ارزی:** معاملاتی است که بهای آن بر حسب ارز تعیین می‌شود یا مستلزم تسویه به ارز است. برخی از مصادیق آن در مؤسسات بیمه به شرح زیر می باشد:

۱-۷-۱- صدور بیمه نامه ارزی و دریافت حق بیمه و پرداخت خسارت ارزی.

۱-۷-۲- واگذاری اتکائی بیمه نامه های ارزی و پرداخت حق بیمه و دریافت خسارات ارزی.

۱-۷-۳- قبولی اتکائی بیمه نامه های ارزی و دریافت حق بیمه و پرداخت

خسارات ارزی.

۴-۷-۱- دریافت یا پرداخت کارمزد برای معاملات بیمه ای و اتکایی ارزی.

۵-۷-۱- دریافت و پرداخت سود و یا بهره سپرده ها یا تسهیلات ارزی از/ به سیستم بانکی کشور.

۶-۷-۱- خرید یا فروش کالاها و خدماتی که بهای آن بر حسب ارز تعیین می شود.

۷-۷-۱- دریافت یا پرداخت تسهیلات ارزی.

۸-۷-۱- معاملات مربوط به تحصیل یا فروش داراییها.

۹-۷-۱- مانده پایان دوره مبالغ نقدی ارزی که در دفاتر وجود دارد.

۱۰-۷-۱- مطالبات و بدهی های ارزی.

۱۱-۷-۱- ذخایر فنی ارزی (اعم از ذخایر فنی مربوط به حق بیمه و خسارات معوق).

ماده ۲- مؤسسات بیمه موظفند،کلیه معاملات ارزی خود را در زمان شناخت اولیه به واحد پول عملیاتی و بر اساس نرخ ارز در تاریخ معامله ثبت نماید.

ماده ۳- مؤسسات بیمه موظفند در پایان هر دوره گزارشگری اقلام پولی ارزی خود را به نرخ ارز اعلامی از سوی بانک مرکزی در تاریخ ترازنامه تسعیر نمایند.

ماده ۴- مؤسسات بیمه موظفند در پایان هر دوره گزارش‌گری اقلام غیر پولی خود را که به بهای تمام شده ارزی اندازه گیری شده به نرخ ارز در تاریخ معامله تسعیر نمایند.

ماده۵- مؤسسات بیمه موظفند در پایان هر دوره گزارش‌گری اقلام غیر پولی خود را که به ارزش منصفانه بر حسب ارز اندازه گیری شده را به نرخ ارز در تاریخ تعیین ارزش منصفانه تسعیر نمایند.

ماده ۶- مؤسسات بیمه موظفند به منظور اجرای احکام این دستور العمل بسترهای نرم افزاری لازم را تا پایان سال ۱۳۹۳ فراهم نمایند.

ماده ۷- بیمه مرکزی می تواند در صورت وجود نرخ های ارز متعدد در تاریخ ترازنامه به منظور وحدت رویه و هماهنگی بین شرکت های بیمه، نرخ ارز مورد عمل را تعیین و به مؤسسات بیمه اعلام نماید.

ماده ۸- مؤسسات بیمه موظفند تراز ارزی خود را طبق نمونه پیوست تهیه و به عنوان پیوست صورت‌های مالی حسابرسی شده به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارایه نمایند.

نمونه فرم تراز وضعیت ارزی مؤسسات بیمه

شرح	دلار	یورو	پوند	سایر ارزها	دلار	یورو	پوند	سایر ارزها
سرمایه گذاری کوتاه مدت								
بانک								
سپرده قبولی حق بیمه و خسارت								
حسابهای دریافتی مؤسسات بیمه								
سایر حسابهای دریافتنی								
سپرده واگذاری حق بیمه و خسارت								
حسابهای پرداختنی مؤسسات بیمه								
سایر حسابهای پرداختنی								
خالص دارایی ها(بدهی های) ارزی								
نرخ تسعیر- ریال								
معادل ریالی دارایی ها و بدهی های ارزی								
جمع کل(ریال)								
معادل ریالی دارایی ها و بدهی ها طبق دفاتر								
مبلغ تسعیر دارایی ها و بدهی ها(ریال)*								
سود (زیان) ناشی از تسعیر(ریال)**								
	دلار	یورو	پوند	سایر ارزها	دلار	یورو	پوند	سایر ارزها
دارایی ها و بدهی های غیرپولی								

* مبلغ تسعیر دارایی ها و بدهی ها عبارت است از تفاوت «جمع کل» و «معادل ریالی دارایی ها و بدهیها طبق دفاتر». این مبلغ باید با رقم تسعیر مندرج در دفاتر شرکت ها در پایان سال مالی برابر باشد.

**سود (زیان) ناشی از تسعیر عبارت است از تفاوت مبلغ تسعیر ارز دارایی ها و بدهی ها درپایان سال مالی.

(آیین‌نامه شماره ۷۶)

نحوه واگذاری بیمه‌های اتکایی اجباری و میزان کارمزد و مشارکت در سود آن

مصوب ۹۱/۷/۱۱

شورای‌عالی بیمه در اجرای ماده ۷۲ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری، در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۷/۱۱ « آیین‌نامه نحوه واگذاری بیمه‌های اتکایی اجباری و میزان کارمزد و مشارکت در سود آن» را مشتمل بر ۲۰ ماده و ۱۱ تبصره به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده۱- مؤسسات بیمه موظفند تا یک ماه پس از انقضای هر ماه صورت‌های زیر را برای بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران (که در این آیین‌نامه بیمه مرکزی نامیده می‌شود) ارسال کنند:

۱- صورت بیمه‌نامه‌های صادره ظرف ماه.

۲- صورت تغییرات حاصله ظرف ماه در بیمه‌نامه‌های موجود.

۳- صورت خسارات پرداخت شده.

صورت‌های فوق طبق نمونه و به شیوه‌ای که بیمه مرکزی معین می‌کند تنظیم و ارسال خواهد شد. در صورت درخواست بیمه مرکزی، مؤسسه بیمه موظف است سایر اطلاعات و اسناد درخواست شده را هم ارسال نماید.

تبصره: در مواردی که مؤسسه بیمه، چند بیمه با کارمزدهای اتکایی اجباری متفاوت را در قالب یک بسته بیمه‌ای صادر کند موظف است اطلاعات مربوط به هر یک از بیمه‌ها را جداگانه و در رشته بیمه مربوط به بیمه مرکزی ارسال نماید. در غیر این صورت کارمزد بسته بیمه‌ای با توجه به کارمزد بیمه‌های موجود در آن توسط بیمه مرکزی تعیین خواهد شد.

ماده ۲- مؤسسات بیمه موظفند تا یک ماه پس از انقضای هر سه ماه صورت خسارات معوقه (اعلام شده و پرداخت نشده) تا آخر آن سه ماه را طبق نمونه و به شیوه‌ای که بیمه مرکزی تعیین می‌کند برای این سازمان ارسال کنند.

ماده ۳- صورت‌حساب‌های مربوط به واگذاری‌های اتکایی اجباری برای هر ماه به طور جداگانه براساس صورت‌های رسیده از مؤسسات بیمه توسط بیمه مرکزی تهیه خواهد شد. هر یک از مؤسسات بیمه می‌توانند در صورت موافقت بیمه مرکزی، تنظیم صورت‌حساب‌های مربوط به واگذاری‌های اتکایی اجباری را خود به عهده بگیرند.

ماده ۴- مؤسسات بیمه واگذارنده و بیمه مرکزی موظفند حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ دریافت صورت‌حساب، بدهی خود را تسویه نمایند. در غیر این صورت کارمزدهای بیمه اتکایی اجباری مصوب قطعیت نخواهد یافت و هر ماه تأخیر در تسویه بدهی از سوی بیمه مرکزی یا مؤسسات واگذارنده به ترتیب موجب افزایش یا کاهش کارمزدهای مصوب به میزان دو درصد مانده صورت‌حساب خواهد بود.

تبصره۱: چنانچه حق‌بیمه تقسیط شده باشد مؤسسه بیمه موظف است اطلاعات مربوط از

قبیل شماره بیمه‌نامه، مبلغ کل حق‌بیمه، تاریخ سررسید و مبلغ هر قسط را به بیمه مرکزی ارسال نموده و سهم این سازمان از هر یک از اقساط حق‌بیمه را تا یک هفته پس از وصول و حداکثر تا پانزده روز پس از سررسید پرداخت کند. در صورت عدم ارسال اطلاعات بیمه‌نامه‌های اقساطی، کلیه بیمه‌نامه‌های موضوع صورتحساب، نقدی محسوب خواهد شد.

تبصره۲: اختلاف حساب تا ده درصد بدهی موجب عدم پرداخت مانده صورت‌حساب نمی‌شود و این گونه موارد پس از قطعیت در اولین صورت‌حساب ماهانه منظور می‌گردد.

تبصره۳: افزایش یا کاهش مندرج در این ماده در محاسبات مشارکت در منافع منظور نخواهد شد.

تبصره٤: در مواقعی که مؤسسات بیمه پس از اعمال مفاد این ماده بدهی خود را پرداخت نموده و یا برای تسویه با بیمه مرکزی به تفاهم رسیده باشند بیمه مرکزی می‌تواند تمام یا قسمتی از وجوه حاصل از اعمال این ماده را برگشت دهد و یا مهلت را تمدید نماید.

ماده ۵- مؤسسات بیمه باید کلیه خسارات بیش از دو میلیارد ریال را در اسرع وقت به اطلاع بیمه مرکزی برسانند. هرگاه مؤسسه بیمه‌ای ناگزیر به پرداخت خسارتی بیش از پنج میلیارد ریال شود می‌تواند از بیمه مرکزی درخواست کند که سهم خود در خسارت فوق را قبل از انقضای یک ماه پرداخت نماید. در این صورت بیمه مرکزی پس از کسر مطالبات خود از مؤسسه بیمه متقاضی، سهم خود در خسارت را حداکثر ظرف یک هفته پرداخت خواهد کرد.

ماده ۶- مؤسسات بیمه سرزمین اصلی و مناطق آزاد تجاری- صنعتی موظفند ضمن ارسال اطلاعات مربوط به بیمه‌نامه‌هایی که نسبت به مازاد سهمیه بیمه اتکایی اجباری، واگذاری دارند قبل از صدور بیمه‌نامه با تعهدات/ سرمایه آنها بیش از مبالغ ذیل، موافقت بیمه مرکزی را در مورد نرخ و شرایط جلب نمایند. در غیر این‌صورت بیمه مرکزی می‌تواند از قبول تمام یا قسمتی از سهم خود از خسارت مربوط به آن بیمه‌نامه خودداری کند و عدم قبول خسارت توسط بیمه مرکزی در تعهد مؤسسه بیمه صادرکننده بیمه‌نامه در مقابل بیمه‌گذار و افراد ذی‌نفع در بیمه تأثیری نخواهد داشت.

- **بیمه‌نامه‌های آتش‌سوزی، مهندسی و نفت، گاز و پتروشیمی:** با سرمایه بیش از ۵۰۰۰ میلیارد ریال.
- **بیمه‌نامه‌های کشتی:** با تعهد بیش از ۱۰۰۰ میلیاردریال برای هر کشتی و ۴۰۰۰ میلیارد ریال برای هر ناوگان.
- **بیمه‌نامه‌های هواپیما:** با مجموع تعهدات بدنه و مسؤولیت بیش از ۸۰ میلیاردریال برای هر هواپیما و ۲۵۰ میلیارد ریال برای هر ناوگان هواپیمایی.
- **بیمه‌نامه‌های باربری:** با سرمایه بیش از ۱۵۰۰ میلیارد ریال برای هر حمل. چنانچه ارزش هر حمل در زمان صدور بیمه‌نامه مشخص نباشد سرمایه بیمه‌نامه ملاک عمل خواهد بود.

تبصره: بیمه مرکزی حسب مورد می‌تواند مبالغ مندرج در این ماده را تغییر دهد و مراتب را

به شرکت‌های بیمه اعلام نماید.

ماده ۷- خسارت مندرج در صورت‌حساب‌های ماهانه برای هر مورد بر اساس مبالغ خسارات پرداخت شده به بیمه‌گذاران و یا صاحبان حقوق آنها احتساب می‌شود. مؤسسه بیمه واگذارنده می‌تواند هزینه‌های متعارف مربوط به خسارت از قبیل حق‌الزحمه کارشناسان، هزینه دادرسی، حق‌الوکاله طبق تعرفه مربوط و هزینه داوری را نیز جداگانه اعلام و به حساب خسارت منظور کند ولی احتساب حقوق و مزایای کارمندانی که در ساعات اداری به امر رسیدگی پرونده‌های خسارات اشتغال دارند به حساب خسارت ممنوع است.

ماده ۸- بیمه مرکزی می‌تواند بر امر رسیدگی به پرونده خسارت و برآورد میزان آن نظارت نماید.

ماده ۹- هرگاه مؤسسه بیمه در صورت‌های ماهانه، صدور یک یا چند بیمه‌نامه را طبق ماده ۱ به بیمه مرکزی اعلام نکند و یا ده روز پس از اخطار بیمه مرکزی از ارسال صورت‌های ماهانه خودداری کند کارمزد واگذاری بیمه اتکایی اجباری این بیمه‌نامه‌ها فقط به میزان ده درصد آن قابل پرداخت خواهد بود[۱۶].

ماده ۱۰- در مورد بیمه‌هایی که مؤسسه بیمه صادرکننده بیمه‌نامه، کلیه هفتادوپنج درصد مازاد سهمیه اتکایی اجباری را در تعهد خود نگه می‌دارد نرخ کارمزد اتکایی قابل پرداخت به شرح زیر تعیین می‌شود:

درصد	رشته‌های بیمه
۲۷	بیمه آتش‌سوزی و خطرات تابعه آن
۲۷	بیمه باربری کالا
۲۴/۵	بیمه حوادث اعم از انفرادی و گروهی
۲۲	بیمه حوادث رانندگان و سرنشینان اتومبیل بیمه شده
۲۴/۵	بیمه حوادث تکمیلی عمر انفرادی
۱۵	بیمه درمانی اعم از انفرادی و جمعی
۲۲	بیمه اتومبیل (بدنه)
۱۷	بیمه دام و طیور
۷	بیمه مسئولیت مدنی دارندگان وسائل نقلیه موتوری درمقابل شخص ثالث
۱۲	بیمه وسائط نقلیه آبی و مسؤولیت‌های مدنی مربوط به آن
۱۲	بیمه هواپیما و مسؤولیت‌های مدنی مربوط به آن
۲۲	بیمه‌های مسؤولیت مدنی عمومی

۱۶. ارقام مندرج در این ماده بر اساس اختیار موضوع تبصره آن و نامه شماره ۹۳/۱۰۰/۲۵۵۷۸ مورخ ۹۳/۵/۱۹ بیمه مرکزی تعیین و جمله آخر بند بیمه‌نامه های باربری به آن اضافه شده است.

۱۷	بیمه‌های مسؤولیت‌های مدنی حرفه‌ای
۱۲	بیمه‌های مسؤولیت‌های حمل و نقل بین‌المللی
۱۷	بیمه‌های مهندسی
۱۷	بیمه پول در صندوق و در حین حمل
۱۷	بیمه صداقت و امانت کارمندان
۱۷	بیمه عدم‌النفع (به صورت بیمه مستقل)
۸	بیمه نفت، گاز و پتروشیمی
۱۷	بیمه دزدی با شکست حرز (به صورت بیمه مستقل)
۲۷	بیمه شکست شیشه (به صورت بیمه مستقل)
۷	بیمه‌های اعتباری
۱۵	بیمه مسؤولیت متصدیان حمل و نقل داخلی

تبصره۱: بیمه‌های مهندسی مربوط به موارد زیر است:
بیمه‌های تمام‌خطر مقاطعه‌کاری، نصب و شکست ماشین‌آلات، تجهیزات الکترونیک، ماشین‌آلات پیمانکاری، عیوب اساسی و پنهان ساختمان، بیمه جامع پروژه، بیمه جامع ماشین‌آلات، فساد کالا در سردخانه و سازه‌های تکمیل شده. [به نامه شماره ۹۱/۸۲۵۸ مورخ ۹۱/۳/۱ بیمه مرکزی در انتهای همین آیین‌نامه توجه شود.]

تبصره۲: بیمه نفت، گاز و پتروشیمی مربوط به موارد زیر است:
الف) بخش خشکی (ساحلی) Onshore: عملیات مربوط به اکتشاف و استخراج نفت و گاز (شامل چاه‌ها، تأسیسات، عملیات و دستگاه‌های حفاری)، پالایشگاه‌های نفت، توسعه پالایشگاه‌های نفت، پالایشگاه‌های گاز، توسعه پالایشگاه‌های گاز، تأسیسات پتروشیمی در حال بهره‌برداری، ساخت و نصب تأسیسات نفت، گاز و پتروشیمی، کارخانه‌های تولید روغن موتور، مخازن نفت و خطوط لوله در حال بهره‌برداری.
ب) بخش دریایی (فراساحلی) Offshore: عملیات مربوط به اکتشاف و استخراج نفت‌و گاز (شامل چاه‌ها، تأسیسات، عملیات و دستگاه‌های حفاری دریایی)، ساخت سکوهای حفاری دریایی، بارگذاری جکت‌ها، Deckها و ... بر روی Barge و حمل و استقرار آنها در محل نصب در دریا جهت ساخت سکوهای حفاری دریایی، بازسازی سکوهای حفاری دریایی، سکوهای حفاری دریایی در حال بهره‌برداری، لوله‌گذاری در دریا و خطوط لوله در حال بهره‌برداری در دریا و سایر موارد مرتبط با عملیات اکتشاف و استخراج نفت و گاز در دریا. [به نامه شماره ۹۰/۴۰۶۹۴ مورخ ۹۰/۱۱/۳ بیمه مرکزی در انتهای همین آیین‌نامه توجه شود.]

ماده ۱۱- در مورد بیمه‌هایی که مؤسسه بیمه صادرکننده بیمه‌نامه نسبت به مازاد سهمیه بیمه اتکایی اجباری، واگذاری اتکایی انجام می‌دهد نرخ کارمزد قابل پرداخت معادل هفتاد و پنج درصد نرخ کارمزدی است که در این واگذاری اتکایی به دست می‌آورد. در هر حال، کارمزد اتکایی اجباری قابل پرداخت، بیش از مقادیر مندرج در جدول ماده ۱۰ نخواهد بود.
ماده ۱۲- کارمزد منافع (مشارکت در سود) هر مؤسسه بیمه معادل ۱۵ درصد منافع بیمه مرکزی از مجموع بیمه‌های اتکایی اجباری موضوع این آیین‌نامه مؤسسه بیمه خواهد بود.
ماده ۱۳- در مواردی که نرخ کارمزد اتکایی اجباری و نرخ کارمزد منافع در این آیین‌نامه و سایر مصوبات شورای عالی بیمه یا در مجوز عرضه بیمه، تعیین نشده است بیمه‌مرکزی با توجه به موارد مشابه نرخ کارمزد و کارمزد منافع را تعیین خواهد نمود.
ماده ۱۴- منافع بیمه مرکزی از واگذاری بیمه‌های اتکایی اجباری هر یک از مؤسسات بیمه که پس از پایان هر سال مالی محاسبه خواهد شد عبارتست از جمع اقلام مندرج در بند (الف) پس از کسر جمع اقلام مندرج در بند (ب) به شرح زیر:

الف:

۱- ذخیره حق‌بیمه برای خطرات جاری نقل از سال مالی قبل.
۲- ذخیره خسارات معوق نقل از سال مالی قبل.
۳- حق‌بیمه بیمه‌های اتکایی اجباری سال مالی مورد عمل.

ب:

۱- کارمزدهای اتکایی اجباری سال مالی مورد عمل.
۲- خسارات پرداختی سال مالی مورد عمل.
۳- ذخیره حق‌بیمه برای خطرات جاری در آخر سال مالی مورد عمل.
۴- ذخیره خسارات معوق در آخر سال مالی مورد عمل.
۵- پنج درصد حق‌بیمه بیمه‌های اتکایی اجباری بابت هزینه‌های اداری.
۶- زیان سال‌های قبل.
۷- پنج‌درصد حق‌بیمه بیمه‌های اتکایی اجباری مسؤولیت مدنی دارندگان وسائل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث به عنوان سهم صندوق تأمین خسارتهای بدنی
۸- سایر عوارض قانونی.

تبصره۱: ذخیره حق‌بیمه برای خطرات جاری طبق آیین‌نامه ذخایر فنی مصوب مجمع عمومی بیمه مرکزی و مکمل‌های آن محاسبه می‌شود.

تبصره ۲: حق‌بیمه‌های اتکایی اجباری سال مالی مورد عمل عبارتست از حق‌بیمه بیمه‌های اتکایی اجباری واگذاری به اضافه حق‌بیمه‌های اضافی مربوط منهای حق‌بیمه‌های برگشتی مربوط.

تبصره ۳: خسارت پرداختی سال مالی مورد عمل عبارتست از سهم بیمه مرکزی در خسارات و هزینه‌های کارشناسی پرداخت شده توسط مؤسسه بیمه پس از کسر سهم بیمه‌مرکزی از

خالص بازیافتی‌های خسارات.

ماده ۱۵- چنانچه ضریب خسارت سالانه مؤسسه بیمه در هر یک از رشته‌های غیرزندگی (به جز شخص ثالث) بین ۷۰ درصد تا ۸۵ درصد باشد کارمزد بیمه اتکایی اجباری آن رشته معادل ۸۰ درصد کارمزد مصوب و چنانچه ضریب خسارت هر رشته بیشتر از ۸۵ درصد باشد کارمزد بیمه اتکایی اجباری آن معادل ۶۰ درصد کارمزد مصوب خواهد بود.

ماده ۱۶- چنانچه ضریب خسارت سالانه رشته شخص ثالث در هر مؤسسه بیمه بین ۹۰ درصد تا ۱۰۰ درصد باشد کارمزد بیمه اتکائی اجباری این رشته معادل۹۰ درصد کارمزد مصوب و چنانچه ضریب خسارت سالانه این رشته بیشتر از۱۰۰ درصد باشد کارمزد بیمه اتکائی اجباری آن معادل ۸۰ درصد کارمزد مصوب خواهد بود.

ماده ۱۷- ضریب خسارت طبق فرمول مندرج در آیین‌نامه ذخایر فنی بیمه مرکزی و بر اساس آمار عملکرد بیمه‌های اتکایی اجباری محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۸- مؤسسات بیمه موظفند بدهی‌های معوق ناشی از عملیات اتکایی اجباری خود را تا پایان سال ۱۳۹۱ به بیمه مرکزی بپردازند مگر آن که در خصوص پرداخت، موافقت بیمه مرکزی را به نحو دیگری جلب نمایند. در غیر این صورت بیمه مرکزی می‌تواند از تاریخ ۱۳۹۲/۱/۱ صورت‌حساب‌های بیمه اتکایی اجباری را بر اساس ۷۵ درصد کارمزدهای مصوب شورای عالی بیمه تهیه و در محاسبات منظور نماید.

ماده ۱۹- بیمه مرکزی می‌تواند در صورت عدم اجرای مفاد این آیین‌نامه توسط هر یک از مؤسسات بیمه، با تأیید هیأت‌عامل یک یا چند مورد از اقدامات ذیل را اعمال نماید:

۱- تذکر کتبی به مؤسسه بیمه.

۲- عدم‌پرداخت تمام یا قسمتی از کارمزد و یا کارمزد منافع به تشخیص بیمه مرکزی.

۳- انجام سایر اقدامات پیش‌بینی شده در قوانین و مقررات مربوطه از قبیل سلب صلاحیت، تعلیق فعالیت شرکت بیمه در یک یا چند رشته بیمه‌ای معین و ...

ماده ۲۰- این آیین‌نامه از تاریخ ۱۳۹۱/۰۷/۰۱ لازم‌الاجرا است و جایگزین آیین‌نامه‌های شماره ۱، ۵ ، ۷، ۱۴، ۱۶ و۳۰ و مکمل‌های آنها و مصوبه‌های مورخ ۷۸/۱۲/۱۶ و ۷۶/۱۱/۱۳ شورای عالی بیمه خواهد بود. در مواردی که مفاد این آیین‌نامه با سایر آیین‌نامه‌های مصوب شورای‌عالی بیمه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن تعارض داشته باشد آیین‌نامه حاضر ملاک عمل خواهد بود.

نامه شماره ۹۱/۸۲۵۸ مورخ ۹۱/۳/۱ بیمه مرکزی

ضرورت استعلام از وزارت نفت در زمان صدور بیمه نامه برای پروژه های عمرانی

در راستای اجرای بخشنامه شماره ۱۳۵۰۲ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۹ معاون اول ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران، به منظور رعایت قوانین و مقررات عمومی کشور و نیز پیشگیری

از ورود ضرر و زیان های احتمالی به صنعت نفت در اثر فقدان مدیریت ریسک مناسب پروژه–های عمرانی جاری و آتی و بروز خسارات به بیت‌المال و اموال عمومی و دولتی، ترتیبی اتخاذ گردد تا در زمان صدور بیمه نامه برای کلیه پروژه های عمرانی، رونوشت برابر اصل استعلام کتبی به عمل آمده از وزارت نفت قبل از انجام عملیات عمرانی، در خصوص وضعیت حریم و مسیر خطوط لوله های نفت و گاز، از متقاضیان بیمه اخذ گردد. بدیهی است پس از درج موضوع در شرایط اختصاصی بیمه نامه ها، جبران هرگونه خسارت وارده به تأسیسات مذکور به دلیل عدم رعایت مقررات بخشنامه صدرالاشعار که ناشی از کوتاهی، غفلت و قصور بیمه گذاران در شناسایی حریم و مسیر بوده باشد از شمول تعهد مؤسسه بیمه خارج و عنداللزوم بر عهده بیمه گذار، پیمانکار یا مجری پروژه خواهد بود.

نامه شماره ۹۰/٤٠٦٩٤ مورخ ۹۰/۱۱/۳ بیمه مرکزی

خودداری از ارائه پوشش بیمه ای به سازه های دریایی فاقد تأییدیه سازمان بنادر و دریانوردی

در راستای اجرای مصوبه شماره ۱۰۲/۶۵۳۹۰ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۳ مجلس شورای اسلامی (تبصره بند ۲۲ ماده ۳ آیین‌نامه سازمان بنادر و دریانوردی مصوب ۱۳۴۸) به منظور جلوگیری از ضرر و زیان احتمالی صنعت بیمه در اثر توقف، قلع یا اصلاح پروژه های فاقد مجوز از سازمان بنادر و دریانوردی، از ارائه پوشش بیمه ای برای سازه های دریایی اعم از موج شکن، اسکله، کارگاه های ساخت و تعمیر شناور و تأسیسات دریایی در حال ساخت و یا بهره برداری که فاقد تأییدیه سازمان بنادر و دریانوردی می باشند خودداری گردد.

مصوبه هیأت وزیران درباره کاهش سهمیه بیمه اتکایی اجباری

وزارت امور اقتصادی و دارایی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۷/۹ به پیشنهاد شماره ۶۲/۱۸۴۰۸ مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۵ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد ماده (۱۱۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران– مصوب ۱۳۸۹– تصویب کرد:

۱– سهمیه بیمه اتکایی اجباری به ترتیب زیر کاهش می یابد:

سال	درصد بیمه های زندگی	درصد سایر رشته های بیمه ای
۱۳۹۱	۴۵	۲۵
۱۳۹۲	۴۰	۲۰
۱۳۹۳	۳۰	۲۰
۱۳۹۴	۲۵	۱۵

۲- سهمیه بیمه اتکایی اجباری بیمه‌نامه‌های زندگی و سایر رشته‌های بیمه‌ای تا پایان دوره اعتبار آن بر مبنای سهمیه مقرر هر سال صدور محاسبه خواهد شد.
۳- در مواردی که به هر دلیل برای بیمه‌نامه، الحاقیه صادر گردد سهمیه بیمه اتکایی اجباری آن تابع بیمه‌نامه اصلی در سال صدور خواهد بود.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رییس جمهور

نامه شماره ۹۱/۳۷۸۷٤ مورخ ۹۱/۹/۱۲ بیمه مرکزی

دستورالعمل ثبت حق بیمه‌های قسطی

احتراماً، استناد به تبصره ۱ ماده ۴ آئین نامه شماره ۷۶ مصوب شورای عالی بیمه، ابلاغ‌شده به تاریخ ۹۱/۰۸/۲۴، به منظور شفاف‌سازی اطلاعات فروش اقساطی حق‌بیمه‌های تولیدی، مقتضی است دستور فرمائید فرم پیوست را پس از پایان هر ماه حداکثر تا پانزدهم ماه بعد برای این مدیریت ارسال فرمائید. لازم به تذکر است ملاک محاسبه وتسویه مطالبات سهم اقساطی، فقط تکمیل و ارسال فرم پیوست می‌باشد و در صورت عدم ارسال، کل مطالبات بیمه مرکزی ج.ا.ا از آن شرکت فروش نقدی تلقی و ملاک تسویه حساب قرار می‌گیرد.

شرکت سهامی بیمه ..... گزارش حق‌بیمه‌های صادره ماه											
ردیف	تاریخ	شماره بیمه نامه	تاریخ صدور بیمه نامه	رشته بیمه نامه	مبلغ کل حق بیمه	مدت بیمه نامه	مبلغ حق بیمه		تعداد اقساط	توضیحات *
							نقدی	اقساطی		
۱										
۲										
۳										
۴										
۵										
۶										
۷										
۸										
...										
۱۸										

*چنانچه سر رسید اقساط بیشتر از یک ماه می باشد مشخص گردد.

آئین‌نامه نحوه تنظیم تحریر و نگاهداری دفاتر

موضوع تبصره یک ماده ۹۵ قانون مالیات‌های مستقیم

ماده ۱- مقررات این آئین نامه شامل مودیانی است که در موعد مقرر در قانون مالیاتی مستقیم مصوب ۶۶/۱۲/۳ مجلس شورای اسلامی، ترازنامه و حساب سود و زیان و یا حسب مورد حساب درآمد و هزینه و حساب سود و زیان خود را با رعایت مقررات مربوط تسلیم می نمایند.

تبصره ۱: در صورتی که مودیان مالیاتی حسب مورد از اوراق مخصوص موضوع ماده ۱۶۹ فاقد اعتبار بوده و به نفع آنها قابل استناد نخواهد بود.

تبصره ۲: مودیان در انتخاب یکی از روشهای متداول حسابداری آزاد هستند ولی باید در سالهای بعد نیز همان روش را اعمال نمایندو در صورتی که به جهات مشخصی تغییر روش داده باشند مکلفند اثرات حاصل از تغییر روش بر حساب سود و زیان را ضمن اظهارنامه وسایر صورتهای مالی تسلیمی به حوزه مالیاتی ذیر ربط مشخص نمایند.

فصل اول - مشخصات دفاتر قانونی

ماده ۲- دفاتر قانونی مشمول این آئین نامه عبارتست از کلیه دفاتر روزنامه و کل اعم از مشترک یا جدا از یکدیگر و دفتر مشاغل (دفتر درآمدو هزینه) که قبل از ثبت هرگونه عملیات حسابداری در آنها، دفاتر روزانه و کل مطابق مقررات مواد ۱۱و ۱۲ قانون تجارت مصوب سال ۱۳۱۱ از طرف گردیده و به فارسی تحریر شده باشد.

تبصره ۱: اشتباه در شماره گذاری صفحات و همچنین اشتباهات ناشی از پلمپ دفاتر در مراجع مذکور موجب بی اعتباری دفاتر نخواهد بود.

تبصره ۲: ادارات امور اقتصادی و دارائی موظفند فهرست دفاتر ثبت و پلمپ شده واصله از اداره ثبت اسناد و همچنین فهرست دفاتر مشاغل ثبت و پلمپ شده از ناحیه خودرا به حوزه‌های مالیاتی مربوط ارسال نمایند. همچنین مودیان موظفند در اظهار نامه مالیاتی خود تعداد و نوع دفاتری که برای سال مالیاتی مورد رسیدگی پلمپ کرده اند و نیز کلیه دفاتر نانویس موجود ثبت و پلمپ شده سالهای قبل را ذکر نمایند و ممیزین مالیاتی مکلفند پس از اطمینان از اینکه دفاتر قانونی مودی منحصر به دفاتر ابزاری است اقدام به رسیدگی نمایند.

ماده ۳- دفتر روزنامه دفتری است که اشخاص حقوقی یا حقیقی کلیه عملیات مالی و پولی خود را اعم از خرید و فروش و دیون و مطالبات و ظهر نویسی و هرگونه فعالیتی که ایجاد دین یا طلب کند و نیز عملیات محاسباتی را بتاریخ و قوع و سایر عملیات را که طبق اصول حسابداری و عرف متداول دفتر داری در پایان دوره مالی برای تنظیم حساب سود و زیان و ترازنامه لازم است بلا استثناء بترتیب در آن ثبت کنند.

تبصره: نگاهداری دفتر روزنامه واحد برای ثبت کلیه عملیات و یا دفاتر روزنامه متعدد برای

هر طبقه یا طبقاتی از آنها امکان پذیر است از قبیل دفتر روزنامه صندوق، دفتر روزنامه بانک و دفاتر روزنامه غیر نقدی مانند خرید و فروش نسیه و اقساطی و یا دفتر روزنامه دو یا چند مورد از حسابها.

ماده ۴- دفتر کل دفتری است کلیه عملیات ثبت شده در دفتر یا دفاتر روزنامه بر حسب سرفصل یا کد گذاری حسابها در صفحات مخصوص آن ثبت می شود به ترتیبی که نتیجتاً تنظیم حساب سود و زیان و ترازنامه از آن امکان پذیر باشد.

ماده ۵- دفتر مشترک روزنامه و کل دفتری است که برای حسابهای مورد نیاز مؤسسه بر طبق اصول متداول دفتر داری متضمین ستونهای سرفصل حساب باشد بطوریکه با ثبت و نگاهداری دفتر مذکور بتوان نتایج تمام عملیات را از آن استخراج و حساب سود و زیان و ترازنامه تهیه کرد.

ماده ۶- دفتر مشاغل (دفتر درآمد و هزینه) دفتری است که لااقل متضمن ستونهائی برای درج تاریخ، شرح موضوع، درآمد، هزینه و دارائیها قابل استهلاک باشد و اقلام مذکور بترتیب تاریخ و قوع در آن ثبت گردد بطوریکه در پایان سال تعیین جمع در آمد و هزینه شغلی مودی و نتیجتاً تنظیم حساب سود و زیان از آن امکانپذیر باشد.

فصل دوم- سایر دفاتر و مدارک حساب

ماده ۷- دفتر معین دفتری است که برای تفکیک و مجزا ساختن هریک از حسابهای دفتر کل کارتهای حساب در حکم دفاتر معین است.

ماده ۸- کارتها یا اوراق چاپ شده که با دست تکمیل می شوند، سیستم کارتی و اوراق چاپ شده که توسط ماشینهای حسابگر مکانیکی یا الکترونیکی تهیه می شوند بر حسب مورد سیستمهای مکانیکی یا الکترونیکی نامیده می شوند.

ماده ۹- برگه یا مدرک حساب یا سند حسابداری عبارت از نوشته ای است که در آن یک یا چند مورد از عملیات مالی و پولی و محاسباتی انجام شده به حسابهائی که حسب مورد بدهکار یا بستانکار گردیده تجزیه می شوند و چنین مدرکی پس از امضاء مرجع ذیصلاح و صدور آن قابل ثبت در دفاتر معین و روزنامه و کل است.

فصل سوم- نحوه تحریر و نگاهداری دفاتر قانونی

ماده ۱۰- مودیانی که دفتر روزنامه و کل نگاهداری می نمایند باید کلیه عملیات مالی و پولی و محاسباتی و مودیان مجاز به نگاهداری دفتر مشاغل (دفتر درآمد و هزینه) باید هر گونه در آمد و هزینه و خرید و فروش دارائی‌های قابل استهلاک خود را طبق مقررات این آئین نامه حسب مورد در دفاتر مربوط ثبت کنند ولو آنکه برای نگاهداری حساب از ماشینهای مکانیکی یا الکترونیکی و کارتهای حساب استفاده شود.

تبصره: اشتباهات حساب حاصل در ثبت عملیات در صورتی که بعداً در اثنای عملیات سال

مربوط مورد توجه واقع و به اصلاح آن در دفتر مبادرت و مستندات آن ارائه شود به اعتبار دفاتر خللی وارد نخواهد کرد.

ماده ۱۱- مودیان مجاز به نگاهداری دفتر مشاغل می توانند تمام یا قسمتی از درآمدهای روزانه را تحت یک شماره ردیف در دفتر ثبت نمایند مشروط بر اینکه در ستون شرح دفتر، نوع و تعداد آنها را قید واگر درآمدی متکی به اسناد و مدارک باشد مشخصات آن را نیز در ستون مزبور درج نمایند.در صورتی که اقلام درآمد و هزینه و خریدار دارئی های قابل استهلاک متکی به اسناد و مدارک باشند مودیان مذکور بایستی پس از ثبت موارد در دفتر مشاغل، اسناد و مدارک مربوط را به ترتیب شماره ردیف دفتر و بنحوی که برای رسیدگی مأموران تشخیص مالیات قابل استفاده باشد نگاهداری نمایند.

ماده ۱۲- در مواردی که دفتر روزنامه و کل نگاهداری می شود کلیه عملیات مالی و پولی مؤسسه و در موارد نگاهداری دفتر مشاغل کلیه درآمدها و هزینه ها و خرید و فروش دارایی های قابل استهلاک باید در همان روز انجام حسب مورد در دفتر روزنامه یا مشاغل ثبت گردد.

تبصره ۱: تاریخ مذکور در مدارک یا فاکتور فروش یا خرید و غیره ملاک قطعی تأخیر تحریر شناخته نمی شود و هر گاه انجام و ختم اینگونه اعمال با توجه به سیستم و طرز کار مؤسسه تابع تشریفات و طی مراحلی باشد تا موضوع آماده برای ثبت در دفتر مربوط شود، فاصله بین تاریخ فاکتور یا مدارک و روز آماده شدن آن برای ثبت در دفتر تأخیر ثبت تلقی نخواهد شد.

تبصره ۲: تأخیر تحریر عملیات در صورتی که بمنظور سوءاستفاده نباشد در مواردی استثنائی تا یک هفته به تشخیص مالیات و بیش از آن به تشخیص هیئت سه نفری موضوع بند سوم ماده ۹۷ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۶۶/۱۲/۳ به قانونی بودن دفتر خللی وارد نخواهد کرد.

تبصره ۳: در مواردی که دفاتر پلمپ شده توسط مقامات قضائی یا سایر مراجع قانونی از دسترس مؤدی خارج شود و صاحب دفتر از تاریخ وقوع این امر حداکثر ظرف ۳۰ روز دفاتر جدیدی پلمپ و عملیات آن مدت را در دفاتر جدید ثبت کند، تأخیر ثبت عملیات در این مدت موجب غیر قانونی شناختن دفاتر نخواهد بود.

تبصره ٤: در مورد مؤسسات جدید التأسیس تأخیر ثبت دفاتر برای اولین سال تأسیس تا سی روز از تاریخ ثبت شخس حقوقی و یا تاریخ شروع بکار سایر اشخاص مجاز خواهد بود.

ماده ۱۳- کلیه عملیات ثبت شده در دفاتر روزنامه هر ماه باید حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به دفتر کل نقل شود.

ماده ۱۴- مؤسساتی که دارای شعبه هستند مکلفند با توجه به روشهای حسابداری خود خلاصه عملیات شعبه یا شعب خود را در صورتی که دارای دفاتر پلمپ شده باشند، لااقل سالی یکبار و در غیر اینصورت ماه به ماه در دفاتر مرکز مؤسسه ثبت کنند.

ماده ۱۵- پلمپ دفاتر ضمن سالی مالی مشروط بر اینکه تا تاریخ پلمپ هیچگونه عمل مالی و پولی صورت نگرفته باشد و همچنین تاخیر پلمپ تا حد مجاز مقرر در تبصره های سه و چهار ماده ۱۲ این آئین نامه در مورد دفتر روزنامه یا حسب مورد دفتر مشاغل و ماده ۱۳ این آئین‌نامه در مورد دفتر کل، موجب غیر قانونی شناختن دفاتر نخواهد بود.

ماده ۱۶- اشخاصی که حسابهای خود را در دفتر مشترک روزنامه و کل نگاهداری می کنند، مکلفند برای ثبت عملیات خود دفتر کل جداگانه نیز نگاهداری کنند.

ماده ۱۷- مؤدیان مشمول این آئین نامه مکلفند برای هر سال مالیاتی دفتر یا دفاتر تجدید ثبت و پلمپ نمایند و در صورت استفاده از دفاتر ثبت و پلمپ شده نانویس سال یا سالهای قبل موظفند ظرف ۳۰ روز از تاریخ شروع سال مالیاتی جدید مراتب را با ذکر مشخصات دفاتر مزبور به حوزه عملیاتی ذیر ربط اعلام نمایند.

تبصره: حکم این ماده در مورد استفاده از دفاتر ثبت و پلمپ شده لغایت سال ۱۳۶۷ در صورت عدم مغایرت نوع آنها با مقررات موضوع قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ نیز جاری است.

ماده ۱۸- مؤدیانی که از سیستمهای مکانیکی یا الکترونیکی استفاده می نمایند موظفند حداقل ماهی یک بار خلاصه اسناد داده شده به ماشینهای مکانیکی یا الکترونیکی را در دفتر روزنامه ثبت و حداکثر ظرف مهلت تعیین شده در ماده ۱۳ این آئین نامه به دفتر کل منتقل کنند و علاوه بر این بمنظور تسهیل رسیدگی باید آئین نامه به دفتر کل منتقل کنند و علاوه بر این بمنظور تسهیل رسیدگی باید آئین نامه یا دستورالعمل های کار ماشین و برنامه‌های آن را در اختیار مأموران رسیدگی قرار دهند.

ماده ۱۹- اعمال زیر در دفتر نویسی ممنوع است:

الف- قلم زدن مندرجات دفاتر قانونی و نوشتن بین سطور و حاشیه آنها

ب - تراشیدن و پاک کردن مندرجات قانونی.

ج - محو یا ناپدید کردن مندرجات دفاتر یا رنگ یا جوهر و یا هر گونه وسائل شیمیائی و نظایر آنها.

د - جای سفید گذاشتن در هر صفحه بیش از حد معمول در دفاتر قانونی همچنین سفید ماندن تمام یک یا چند صفحه از دفاتر روزنامه و مشاغل در اثنای عملیات.

هـ- بستانکاران شدن حسابهای نقدی و بانکی.

تبصره: حکم بند « د» این ماده شامل مواردی که سفید ماندن تمام صفحه دفتر برای ثبت تراز افتتاحی باشد نخواهد بود و همچنین سفید ماندن ذیل صفحات دفتر در آخر هر روز یا هر ماه به شرطی که اسناد دارای شماره ردیف بوده و قسمت سفید مانده با خط بسته شود به اعتبار دفتر خللی وارد نمی سازد.

فصل چهارم - موارد رد دفاتر و تعلق جرائم

ماده ۲۰- تخلف از تکالیف مقرر در آئین نامه در موارد زیر موجب رد دفاتر می باشد:

الف- در صورتی که دفاتر ارائه شده به نحوی از پلمپ خارج شده یا فاقد یک یا چند برگ باشد.

ب- عدم ثبت یک یا چند فعالیت مالی و پولی در دفاتر بشرط احراز.

ج- تقدم ثبت یک یا چند معامله نسبت به تاریخ وقوع آنها.

د- ثبت تمام یا قسمتی از یک فعالیت در حاشیه.

هـ- ثبت تمام یا قسمتی از یک فعالیت (آرتیکل) بین سطور.

و- تراشیدن و پاک کردن مندرجات دفاتر بمنظور سوءاستفاده.

ز- جای سفید گذاشتن بیش از حد معمول در صفحات و سفید ماندن تمام صفحه در دفتر روزنامه و دفتر مشاغل بمنظور سوءاستفاده باستثنای موارد مذکور در تبصره ماده ۱۹ این آئین نامه.

ح- محو کردن مندرجات دفاتر با وسائل شیمیایی.

ط- ناپدید کردن مندرجات دفاتر با رنگ یا جوهر و نظایر آنها بمنظور سوء استفاده.

ی- بستانکار شدن حسابهای بانکی و نقدی، مگر اینکه حسابهای بانکی با صورتحسابهای بانک مطابقت نماید و یا بستانکار شدن حسابهای بانکی یا نقدی ناشی از تقدم و تأخر ثبت حسابها یا دریافت و پرداخت باشد که در اینصورت موجب رد دفتر نیست.

ک- تأخیر تحریر دفتر روزنامه و دفتر مشاغل زاید بر حد مجاز مقرر در تبصره‌ها ی۲و ۳و۴ ماده ۱۲ و تأخیر تحریر دفتر کل زاید بر حد مقرر در ماده ۱۳ و تأخیر زاید بر حد مقرر در ماه ۱۸ این آئین نامه.

ل- عدم ثبت خلاصه عملیات شعب در دفاتر مرکز طبق مقررات ماده ۱۴ این آئین نامه.

م- عدم ارائه آئین‌نامه یا دستورالعمل‌های کار ماشین و برنامه‌های آن در مورد اشخاصی که از سیستم‌های مکانیکی یا الکترونیکی استفاده می نمایند.

ن- اشتباه حساب حاصل در ثبت عملیات مؤسسه در صورتیکه نسبت به اصلاح آن طبق مقررات تبصره ماده ۱۰ این آئین نامه اقدام نشده باشد.

س- استفاده از دفاتر نانویس سال یا سال‌های قبل درصورتیکه مشخصات آنها درمهلت مقرر در ماده ۱۷ این آئین نامه به حوزه مالیاتی ذیربط اعلام نشده باشد.

ع- عدم ارائه یک یا چند جلد از دفاتر ثبت و پلمپ شده (ولونانویس)

تبصره۱: در صورتیکه دفاتر ابرازی مودی با توجه به نحوه نگاهداری و تحریر و تنظیم حسابهای آن بنظر ممیز و تأئید سر ممیز مالیاتی ذیربط غیر قابل رسیدگی تشخیص و یا به علت عدم رعایت موازین قانونی و مقررات این آئین نامه مردود اعلام شود ممیز مالیاتی

بایستی مراتب را با ذکر دلایل کافی کتباً به مودی ابلاغ و پرونده امر را برای رسیدگی هیئت سه نفری حسابرسان منتخب وزیر امور اقتصادی و دارائی موضوع بند ۳ ماده ۹۷ قانون مالیاتهای مستقیم ارسال دارد.چنانکه مودی ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ بـآن هیأت مراجعه و با ادای توضیحات لازم و ارائه دلایل و مدارک کافی رفع اشکال نماید تشخیص در آمد مشمول مالیات بر اساس رسیدگی به دفاتر و در غیر اینصورت بر اساس رأی هیأت مزبور بطریق علی الرأس صورت خواهد گرفت.

تبصره ۲: هیأت های موضوع بند ۳ ماده قانون ۹۷ قانون مالیاتهای مستقیم مکلفند دلایل غیر قابل رسیدگی یا مردود بودن دفاتر اعلام شده از طرف مأموران تشخیص را با ملاحضه چگونگی تنظیم و نگاهداری دفاتر و توضیحات مودی (اعم از حضوری یا ارسالی بصورت کتبی) و رعایت اطراف و جوانب و با توجه به اوضاع و احوال دفاتر و اسناد و مدارک مربوط وعنایت به اصول کلی و متداول حسابداری و نیز درجه اهمیت اشکالات مطروحه از طرف حوزه مالیاتی و واقعیات امر مورد بررسی دقیق قرار داده نظر خود را برابر حکم بند (۳) یاد شده اعلام دارد و در صورت قبول دفاتر مواردی را که طبق ماده (۲۱) این آئین نامه سبب تعلق جریمه می باشند مشخص نماید.

ماده ۲۱- موارد مذکور در زیر در صورتیکه دفاتر و اسناد و مدارک مؤدی مورد قبول مأموران تشخیص یا حسب مورد هیأت موضوع بند ۳ ماده ۹۷ قانون مالیاتهای مستقیم و یا هیأت های حل اختلاف مالیاتی قرار گیرد، موجب تعلق جریمه می باشد.

الف- قلم زدن مندرجات دفاتر قانونی در هر مورد دویست ریال و حداکثر ده هزارریال.

ب- ثبت تمام یا قسمتی از یک فعالیت (آرتیکل) بین سطور یا در حاشیه در هر مورد پنج هزار ریال.

ج- تراشیدن و پاک کردن مندرجات دفاتر در هر مورد ده هزار ریال.

د- محو کردن مندرجات دفاتر یا وسائل شیمیایی در هر مورد پنجاه هزار ریال

هـ- ناپدید کردن مندرجات دفاتر با رنگ یا جوهر و نظایر آنها در هر مورد بیست هزار ریال.

و- جای سفید گذاشتن در صفحات دفترروزنامه و دفتر مشاغل بیش از حد مجاز مقرر در این آئین نامه در هر مورد پنج هزار ریال.

ز- سفید ماندن تمام صفحه در دفاتر روزنامه و مشاغل، غیر از موارد مجاز مقرر در این آئین نامه بازاء هر صفحه هزار ریال.

ح- بستانکار شدن حسابهای نقدی و بانکی،غیر از موارد مجاز مقرر در این آئین نامه پنج هزار ریال.

ط- تأخیر تحریر دفاتر قانونی بیش از حد مجاز مقرر در این آئین نامه برای هر مورد پنج هزار ریال.

ی- اشتباه حساب حاصل در ثبت عملیات مؤسسه در هر مورد دو هزار ریال و حد

اکثر بیست هزار ریال.

ک- عدم ارائه دفاتر ثبت و پلمپ شده مربوط به سال مالیاتی مورد رسیدگی بازاء هر جلد دفتر یکصد هزار ریال.

ل- عدم رعایت مقررات موضوع تبصره (۲) مادهٔ (۱) این آئین نامه یکصد هزار ریال.

تبصره۱: حداکثر جریمه مقرر در این آئین نامه برای یک یا چند مورد حسب مقررات تبصره یک ماده ۹۵ قانون مالیاتهای مستقیم به شرح زیر خواهد بود.

۱- تا ده درصد مالیات متعلق، در صورتیکه ده درصد مذکور از یکصد هزار بیشتر باشد.

۲- تا یکصد هزار ریال، در صورتیکه ده درصد مالیات معادل و یا کمتر از یکصد هزار ریال باشد.

۳- تا یکصد هزار ریال، در صورت عدم شمول مالیات.

تبصره ۲: تعلق جرائم مذکور در این آئین نامه که در اجرای تبصره یک ماده ۹۵ قانون مالیاتهای مستقیم مقررشده است مانع وصول جرائم مقرر در سایر مواد قانون مزبور نخواهد بود.

تبصره ۳: جرائم موضوع این ماده باید بهمراه مالیات و در صورت عام شمول مالیات بطور مجزا در مهلت مقرر برای مطالبه مالیات توسط مأموران تشخیص مربوط مورد مطالبه قرا گیرد و چنانچه دفاتر بعداً مورد قبول هیئت حل اختلاف مالیاتی واقع شود، هیئت مزبور مکلف است موارد تعلق جریمه و میزان آنرا در رای صادره مشخص نماید.

پیوست
چک لیستهای اجرای قوانین و مقررات

چک لیست حداقل سرمایه مورد نیاز شرکت‌های بیمه

تصویب نامه هیأت وزیران مورخ ۹۱/۵/۱

بند/ تبصره	ماده	شرح
۱	الف	آیا برای تاسیس مؤسسه بیمه و صدور پروانه فعالیت بیمه‌ای در هر یک از گروه رشته های بیمه ای حداقل سرمایه مندرج در این ماده رعایت شده است؟
۲	الف	آیا برای تأسیس شرکت بیمه اتکایی حداقل سرمایه چهارهزار میلیارد ریال رعایت گردیده است؟
	ب	آیا شرکت های بیمه‌ای که قبل از تصویب نامه فوق تأسیس شده‌اند برای افزایش سرمایه طبق مفاد این بند اقدام کرده‌اند.

چک لیست نظارت بر توانگری مؤسسات بیمه

(آیین نامه شماره ٦٩)

ماده	شـــــــرح
۲	آیا مبلغ سرمایه مؤسسه طبق ضوابط مذکور در این ماده محاسبه شده است؟: آیا ارزش روز دارایی ها طبق نظر کارشناس رسمی دادگستری و یا هر روش دیگری که مورد تأیید بیمه مرکزی باشد تعیین شده است؟
۳	آیا مؤسسه مبلغ سرمایه الزامی خود را طبق فرمول مندرج در ماده (۳)محاسبه نموده است؟
۴	آیا مؤسسه نسبت توانگری مالی (SMR) خود را طبق ماده (۴)آیین نامه محاسبه کرده است؟
۶	آیا مؤسسه نسبت توانگری مالی خود را به صورت سالانه و پس از رعایت شرایط مذکور در ماده (۶) محاسبه و به بیمه مرکزی ارائه کرده است؟
تبصره ماده	آیا مؤسسه در صورت اعلام بیمه مرکزی نسبت توانگری مالی خود را برا ی دوره های زمانی کمتر از یک سال محاسبه و بیمه مرکزی ارائه نموده است؟
۸	چنانچه نسبت توانگری مالی شرکت بیمه حسب نظر بیمه مرکزی کمتر در سطح ۲ باشد آیا برنامه ترمیم وضعیت مالی برای سال های پیش بینی شده در آیین نامه تهیه و به بیمه مرکزی ارائه شده است؟
۹	آیا در صورتی که بیمه مرکزی نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه را در سطح ۳ تشخیص داده باشد مؤسسه وفق ماده ۹ عمل نموده است؟

۱۰	چنانچه بیمه مرکزی نسبت توانگری مؤسسه را در سطح ۴ تشخیص داده باشد آیا مؤسسه بیمه برنامه ترمیم وضعیت مالی و افزایش سرمایه خود برای سال مالی آتی را تهیه و جهت رسیدگی به بیمه مرکزی ارائه داده است؟ توضیح: در این برنامه مؤسسه باید نشان داده باشد که چگونه نسبت توانگری مالی خود را ظرف یک سال حداقل به سطح ۳ ارتقا خواهد داد؟
۱۱	آیا مؤسسه بیمه گزارش عملکرد برنامه های مذکور را هر سه ماه یکبار به بیمه مرکزی ارائه نموده است؟
۱۲	چنانچه نسبت توانگری مالی مؤسسه حسب نظر بیمه مرکزی در سطح ۳ و ۴ باشد، آیا شرکت علاوه بر اقدامات مذکور در مواد ۸ تا ۱۱ این آیین نامه، یک یا تعدادی از اقدامات مندرج در این ماده را فورا به مرحله اجرا در آورده است؟
۱۴	آیا در صورت ارائه ناقص داده ها و اطلاعات نسبت توانگری مالی و سایر موارد مقرر در این ماده توسط هریک از مؤسسات بیمه، بیمه مرکزی به ترتیب وفق بندهای ۱ لغایت ۵ ذیل این ماده عمل نموده است؟
پیوست۱تا۵	آیا مؤسسه بیمه در محاسبه مبلغ سرمایه موجود، سرمایه الزامی وکل ریسک بازار، کل ریسک اعتبار و کل ریسک نقدینگی از دستورالعمل مذکور در پیوست های ۱ لغایت ۵ این آیین نامه پیروی کرده است؟

چک لیست دستورالعمل بیمه مرکزی درباره آیین نامه توانگری

شـــــــرح
در صورتی که نسبت توانگری مؤسسه براساس ارزش دفتری دارایی های ثابت پائین تر از سطح یک (کمتر از ۱۰۰درصد) باشد آیا جهت تعدیل نسبت مذکور از طریق افزایش سرمایه یا تجدید ارزیابی تمام یا بخشی از دارایی های ثابت خود بر اساس نظر کارشناس رسمی دادگستری اقدام نموده است؟
توضیح : ارزیابی بخشی از دارایی های ثابت هنگامی مورد تائید است که با انجام آن، توانگری شرکت در وضعیت مطلوب (سطح یک) قرار گیرد .
آیا مؤسسه به منظور ارائه به موقع محاسبات توانگری شرکت (موضوع ماده ۶ آیین نامه ۶۹) گزارش تفضیلی محاسبات مربوطه را همراه با صورت های مالی، پس از تائید هیات مدیره جهت اظهارنظر در اختیار حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت قرار داده است؟
آیا در محاسبات توانگری، پرتفوی سهام شرکت های بورس و غیر بورس براساس بهای تمام شده پس از کسر ذخیره کاهش ارزش لحاظ شده است؟
آیا مؤسسه در محاسبه ریسک بازار، ریسک نمای املاک و مستغلات را صرفاً شامل مواردی به حساب آورده است که با هدف سرمایه گذاری و در آمدزایی تحصیل شده و در ترازنامه در سرفصل سرمایه گذاری های کوتاه مدت و بلندمدت طبقه بندی کرده است؟

چک لیست بازیافت خسارت

(آیین نامه شماره ۳۱)

بند/ تبصره	ماده	شـــــــرح
-	۲	آیا شرکت بیمه معادل ارزش بازیافتی ها و اسناد مالی ای که در قبال حقوق خود دریافت کرده سند انتظامی صادر و به حساب مربوطه منظور نموده است؟
	۳	آیا مؤسسه وجوهی راکه بابت بازیافت خسارت دریافت می نماید پس از کسر هزینه های وصول، به میزان خالص دریافتی تحت عنوان برگشت خسارت در حسابهای خود ثبت نموده است؟
	۴	آیا فروش اموال بازیافتی طبق ضوابط ماده (۴) این آیین نامه صورت گرفته و مؤسسه بیمه وجوه حاصله را پس از کسر هزینه های فروش به ترتیب مقرر در ماده (۳) در حسابها عمل نموده است؟
۲	۴	آیا در صورت تملک اموال بازیافتی مؤسسه بیمه در مورد وجوه حاصله وفق ماده (۳) عمل نموده است؟

چک لیست استاندارد حسابداری شماره ۲۸

بند	شرح
۷	آیا مؤسسه درآمد حق بیمه را به طور یکنواخت در طول دوره بیمه‌نامه یا در طول دوره پذیرش غرامت شناسایی کرده است؟ توضیح: در صورتی که الگوی وقوع خطر در طول دوره بیمه‌نامه یکنواخت نباشد درآمد حق بیمه متناسب با الگوی وقوع خطر برآوردی شناسایی می شود.
۱۵	آیا مؤسسه، بخشی از حق بیمه مرتبط با بیمه نامه های صادره طی دوره مالی را که قابل انتساب به پوشش بعد از پایان دوره مالی است به عنوان حق بیمه عایدنشده شناسایی کرده است؟
۱۶	آیا مؤسسه روشهای برآورد حق بیمه عاید نشده را به گونه‌ای انتخاب نموده که مبلغ برآوردی تفاوت بااهمیتی یا بدهی واقعی در تاریخ ترازنامه نداشته باشد؟
۱۸	آیا مؤسسه، در مواردی که حق بیمه متناسب با گذشت زمان به عنوان درآمد شناسایی شود روش تناسب زمانی را به گونه‌ای انتخاب و به کار گرفته که دقت آن از روش فصلی (یا روش ۱/۸) کمتر نباشد؟
۲۰	آیا مؤسسه، بدهی خسارتهای معوق را برای بیمه های مستقیم و اتکایی شناسایی کرده است؟ توضیح: مبلغ خسارت معوق باید بیانگر برآورد معقولی از مخارج لازم برای تسویه تعهد فعلی در تاریخ ترازنامه باشد.
۲۱	آیا مؤسسه در احتساب بدهی خسارات معوق موارد مندرج در این ماده را لحاظ کرده است؟
۲۸	آیا مؤسسه، مبلغ دریافتی از بیمه گر اتکایی بابت خسارت واقع شده، اعم از گزارش-شده و گزارش نشده را در دوره وقوع از یک طرف به عنوان دارایی و از طرف دیگر به عنوان درآمد بیمه گر واگذارنده شناسایی کرده و حسب مورد عدم تهاتر با بدهی یا هزینه را رعایت کرده است؟

۲۹	چنانچه حق بیمه های عاید نشده برای پوشش خسارت مورد انتظار مربوط به بیمه نامه-های منقضی نشده در تاریخ ترازنامه کافی نباشد آیا مؤسسه ذخیره تکمیلی (منقضی نشده) لازم برای آن را شناسایی کرده است؟
۳۰	آیا مؤسسه، برای تعیین ذخیره تکمیلی (ذخیره ریسکهای منقضی نشده)، هر رشته از فعالیت های بیمه های به طور جداگانه در نظر گرفته است و به منظور شناسایی ذخیره تکمیلی، مجموع حق بیمه عایدنشده هر رشته با مجموع خسارت مورد انتظار و هزینه های مربوط به آن مقایسه شده است؟
۳۱	آیا مؤسسه، حق بیمه اتکایی واگذاری به بیمه گران اتکایی را توسط بیمه گر واگذارنده را از تاریخ شروع پوشش بیمه ای و طی دوره تأمین خسارت قرارداد بیمه اتکایی، به طور یکنواخت طی دوره پوشش بیمه ای یا متناسب با الگوی وقوع خطر، به عنوان هزینه بیمه اتکایی واگذاری در صورت سود و زیان شناسایی کرده است؟
۳۳	آیا مؤسسه، بیمه گر واگذارنده بیمه اتکایی، معاملات بیمه مستقیم و بیمه اتکایی را به صورت جداگانه گزارش کرده است؟ آیا مؤسسه، حق بیمه واگذاری به بیمه گران اتکایی را به عنوان هزینه شناسایی نموده و با درآمد حق بیمه تهاتر نکرده است؟ آیا مؤسسه، همچنین خسارات دریافتی از بیمه گران اتکایی را به عنوان درآمد شناسایی نموده و با هزینه خسارت یا هزینه حق بیمه اتکایی واگذاری تهاتر نکرده است؟
۳۵	آیا مؤسسه، کارمزدهای قابل دریافت از بیمه گر اتکایی در زمان شروع پوشش بیمه اتکایی را به عنوان درآمد شناسایی کرده است؟
۴۱	آیا مؤسسه بیمه قبول کننده، فعالیت های بیمه ای راکه از طریق قراردادهای بیمه مشترک با بیمه گذار انجام می شود ، همانند بیمه مستقیم به حساب گرفته است؟
۴۳	آیا بیمه نامه های مستقیم صادره یکی از اعضای گروه بیمه گران مشترک، توسط آن عضو به عنوان بیمه مستقیم و توسط سایر اعضا به عنوان بیمه اتکایی محسوب شده است؟
۴۴	آیا مؤسسه، مخارج تحصیل بیمه نامه ها را در زمان وقوع به عنوان هزینه دوره شناسایی کرده است؟
۴۶	آیا مؤسسه، موارد مندرج در بندهای این ماده را در یادداشتهای توضیحی صورتهای مالی افشا کرده است؟
۴۷	آیا مؤسسه، اقلامی را که می بایست در ترازنامه افشا گردد به شرح مندرج در بندهای این ماده افشا کرده است؟
۴۸	آیا مؤسسه، اقلام مندرج در بندهای این ماده را در متن صورت سود و زیان افشا کرده است؟
۴۹	آیا مؤسسه، اجزای تشکیل دهنده اقلام مندرج در بندهای ۴۷ و ۴۸ را در یادداشت-های توضیحی افشا کرده است؟

چک لیست ماده ۱۰۹ قانون مالیات‌های مستقیم درآمد مشمول مالیات مؤسسات بیمه

بند/ تبصره	ماده	شـــــــرح
-	۱۰۹	آیا مؤسسه بیمه درآمد مشمول مالیات خود را به شرح ماده ۱۰۹ قانون مالیاتهای مستقیم محاسبه کرده و به حساب گرفته است؟
۱	۱۰۹	آیا مؤسسه ، انواع ذخایر فنی خود (اندوخته های فنی موضوع ماده ۶۱ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری) برای هریک از رشته های بیمه ای و میزان و طرز محاسبه آنها را بر اساس آیین نامه ای که بیمه مرکزی ایران تهیه و به تایید شورای عالی بیمه و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی رسیده است، محاسبه نموده و به حساب گرفته است؟
۳	۱۰۹	آیا مؤسسه در معاملات بیمه مستقیم حق بیمه و کارمزدها و تخفیف حق بیمه و سهم مشارکت بیمه گذاران در منافع را با رعایت مقررات تعیین شده از طرف شورای عالی بیمه احتساب کرده است؟ توضیح : اقلام مزبور به استثنای کارمزدها باید در قرارداد بیمه ذکر شده باشد.
۵	۱۰۹	آیا مؤسسه بیمه ایرانی دودرصد حق بیمه اتکایی پرداختی به بیمه گر اتکایی خارجی و سود حاصله از سپرده مربوطه را به عنوان مالیات موضوع این تبصره کسر و در پایان هر ماه وجوه کسر شده را ظرف ۳۰ روز به حساب مالیاتی واریز نموده است؟ توضیح: در صورتی که مؤسسات بیمه ایرانی در کشور متبوع مؤسسه بیمه گر اتکایی دارای فعالیت بوده و از پرداخت مالیات بر معاملات اتکایی معاف باشند ، مؤسسه مزبور نیز از مالیات معاف خواهد بود.

چک لیست تبصره یک ماده ۹۵ قانون مالیات‌های مستقیم آیین نامه نحوه تنظیم و تحریر و نگاهداری دفاتر

بند/ تبصره	ماده	شـــــــرح
۲	۱	آیا مؤسسه در انتخاب روش حسابداری مورد عمل وحدت رویه را حفظ نموده است؟ آیا مؤسسه در صورت تغییر روش اثرات حاصل از آن را بر حساب سود و زیان در اظهارنامه و سایر صورت های مالی تسلیمی به حوزه مالیاتی ذیربط مشخص نموده است؟
	۲	آیا مؤسسه از دفاتر قانونی روزنامه و کل اعم از مشترک یا جدا از یکدیگر (که قبل از ثبت هرگونه عملیات حسابداری در آنها از طرف اداره ثبت واسناد از طرف ادارات امور مالیاتی ذیربط حسب مورد امضا و پلمپ و ثبت گردیده و به فارسی تحریر شده است) استفاده می کند؟

۲	۲	آیا مؤسسه در اظهارنامه مالیاتی خود تعداد و نوع دفاتری که برای سال مالیاتی مورد رسیدگی پلمب کرده اند نیز کلیه دفاتر نانویس موجود ثبت و پلمب شده سال های قبل را ذکر نموده است؟
	۹-۳	آیا مؤسسه دفاتر رسمی و اسناد خود را حسب مورد مطابق مواد ۳ لغایت ۹ این آیین نامه مورد استفاده قرار داده است؟
	۱۱	آیا مؤسسه ولو آنکه برای نگهداری حساب‌های خود از ماشین‌های الکترونیک استفاده کرده باشد، دفاتر روزنامه و کل نگهداری کرده و کلیه عملیات مالی خود را مطابق این ماده در دفاتر یاد شده ثبت می‌نماید؟
	۱۲	آیا مؤسسه، با رعایت مفاد این ماده کلیه معاملات و سایر رویدادهای مالی و محاسباتی خود را در همان روز انجام و در دفاتر روزنامه ثبت کرده است؟
۳	۱۲	توضیح۳: آیا در صورتی که دفاتر مؤسسه توسط مقامات قضایی یا سایر مراجع قانونی از دسترس مؤسسه خارج شده باشد، مؤسسه ظرف ۳۰ روز دفاتر جدید پلمپ و امضا و عملیات جدید را در دفاتر جدید ثبت کرده است؟ توضیح: تاخیر در ثبت عملیات در این مدت خللی به اعتبار دفاتر وارد نخواهد کرد.
۴	۱۲	آیا تاخیر در ثبت دفاتر مؤسسه بیمه جدیدالتاسیس از تاریخ ثبت مؤسسه حداکثر ۳۰ روز بوده است؟
	۱۳	آیا مؤسسه کلیه عملیات ثبت شده در دفاتر روزنامه هر ماه را حداکثر تا تاریخ پانزدهم ماه بعد به دفتر کل نقل کرده است/
	۱۵	آیا در صورت تاخیر در پلمب دفاتر مؤسسه شرایط مذکور این ماده رعایت کرده است؟
	۱۶	آیا در صورت نگهداری دفتر مشترک روزنامه و کل توسط مؤسسه،یک دفتر کل جداگانه نیز نگهداری شده است؟
	۱۷	آیا مؤسسه برای هر سال مالیاتی دفاتر جدید پلمب و ثبت نموده و در صورت استفاده از دفاتر ثبت و پلمب شده نانویس سال یا سال های قبل مراتب را ظرف ۳۰ روز از تاریخ شروع سال مالیاتی جدید همراه با ذکر مشخصات دفاتر مذبور به حوزه مالیاتی ذیربط اعلام نموده است؟
	۱۸	آیا در صورتی که مؤسسه از سیستم های الکترونیکی استفاده می نماید حداقل ماهی یک بار خلاصه اسناد داده شده به ماشینهای الکترونیکی را در دفاتر روزنامه و کل و مطابق با شرایط مذکور در این ماده منتقل نموده اند؟
	۱۹	آیا مؤسسه از اعمال ممنوع در دفترنویسی مطابق شرایط این ماده پرهیز کرده است؟

چک لیست رعایت مفاد اصلاحیه قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷

ماده	شـــــــرح
۱۵۸	الف) در صورت افزایش سرمایه از طریق صدور سهام جدید، آیا تادیه مبلغ اسمی سهام جدید به یکی از طرق مندرج در این ماده انجام شده است؟ ب) در شرکت سهامی عام، آیا ممنوعیت افزایش سرمایه به غیر نقد رعایت شده است؟ ج) آیا ممنوعیت انتقال اندوخته قانونی به سرمایه رعایت شده است؟
۱۵۹	در صورت افزایش سرمایه از طریق افزایش مبلغ اسمی سهام آیا این امر با موافقت کلیه سهامداران صورت گرفته است؟
۲۳۶ و ۱۶۰	در صورتی که سهام جدید به مبلغی بیش از مبلغ اسمی فروخته شده است آیا اضافه مبلغ دریافتی(صرف سهام) طبق یکی از روشهای مندرج در این ماده عمل شده است؟
۱۶۱	الف) آیا پیشنهاد هیئت مدیره راجع به افزایش سرمایه متضمن توجیه لزوم افزایش سرمایه بوده و شامل گزارشی درباره امور شرکت از بدو سال مالی در جریان و اگر تا آن موقع مجمع عمومی نسبت به حسابهای سال مالی قبل تصمیم نگرفته است از ابتدای سال مالی قبل می باشد؟ ب) ایا بازرس نسبت به پیشنهاد هیئت مدیره راجع به افزایش سرمایه اظهار نظر نموده و مجمع عمومی پس از قرائت گزارش بازرس نسبت به افزایش سرمایه تصمیم گیری نموده است؟ ج) آیا شرایط مربوط به فروش سهام جدید و تادیه قیمت آن توسط مجمع عمومی تعیین یا اختیار آن به هیئت مدیره ارائه شده است؟ توضیح : مجمع عمومی فوق العاده می تواند به هیئت مدیره اجازه دهد که ظرف مدت معینی که نباید از پنج سال تجاوز کند سرمایه شرکت را تا میزان مبلغ معینی به یکی از طریق پیش بینی شده در ماده ۱۵۸ افزایش دهد.
۱۶۳	آیا هیئت مدیره پس از عملی ساختن هر نوبت از افزایش سرمایه (موضوع ماده ۱۶۲) حداکثر ظرف مدت یک ماه ضمن اصلاح مقدار سرمایه ثبت شده در اساسنامه مراتب را جهت ثبت و آگهی برای اطلاع عمومی به مرجع ثبت شرکتها اعلام نموده است؟
۱۶۵	آیا افزایش سرمایه پس از تادیه تمام سرمایه قبلی شرکت انجام شده است؟
۱۶۶	آیا حداقل شصت روز از تاریخ پذیره نویسی برای استفاده از حق تقدم توسط صاحبان سهام برای خرید سهام جدید به نسبت سهامی که مالک می باشند، مهلت تعیین شده است؟
۱۶۷	الف) در صورت سلب حق تقدم خرید سهام از صاحبان سهام نسبت به پذیره نویسی تمام یا قسمتی از سهام جدید، آیا اتخاذتصمیم مجمع عمومی پس از قرائت گزارش هیئت مدیره و گزارش بازرس صورت گرفته است؟ ب) آیا گزارش هیئت مدیره مشتمل بر توجیه لزوم افزایش سرمایه و سلب حق تقدم از سهامداران و معرفی شخص یا اشخاصی که سهام جدید برای تخصیص به آنها در نظر گرفته شده است و تعداد و قیمت این گونه سهام و عواملی که در تعیین قیمت در نظر گرفته شده ، می باشد؟ ج) آیا گزارش بازرس حاکی از تایید عوامل و جهاتی است که در گزارش هیئت مدیره (موضوع بند ی فوق) ذکر شده است؟

۱۶۸	در صورت سلب حق تقدم (موضوع ماده ۱۶۷) در پذیره نویسی بعضی از صاحبان سهام به نفع بعضی دیگر توسط مجمع عمومی فوق العاده آیا: الف) ممنوعیت شرکت سهامدارانی که سهام جدید برای تخصیص به آنها در نظر گرفته شده در رای گیری (..... سلب حق تقدم) رعایت شده است؟ ب) در تعیین حد نصاب رسمیت جلسه و اکثریت لازم جهت معتبر بودن تصمیمات مجمع عمومی، ممنوعیت احتساب سهام سهامدارانی که سهام جدید برای تخصیص به آنها در نظر گرفته شده است، رعایت شده است؟
۱۶۹	آیا پس از اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش سرمایه، موضوع با لحاظ موارد مندرج در این ماده در روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی های مربوط به شرکت در آن منتشر می شود آگهی شده است؟
۱۷۰	آیا پس از اتخاذ تصمیم راجع به افزایش سرمایه از طریق انتشار سهام جدید: الف) آیا موضوع افزایش سرمایه طبق مفاد ماده ۱۶۹ آگهی شده است؟ ب) آیا مراکزی برای مراجعه صاحبان سهام بی نام، ظرف مدت معینی که نباید کمتر از بیست روز باشد برای دریافت گواهینامه حق خرید سهامی که حق تقدم خرید آن را دارند در آگهی قید شده است؟ ج) آیا برای صاحبان سهام با نام گواهینامه حق خرید ارسال شده است؟
۱۷۱	آیا گواهینامه حق خرید سهام، مانند اوراق سهام امضاء شده و شامل نکات مندرج در ماده ۱۷۱ قانون است؟
۱۷۲	در صورت سلب حق تقدم پذیره نویسی صاحبان سهام، یا عدم استفاده آنها از این حق در مهلت مقرر آیا حسب مورد تمام یا باقی مانده سهام جدید جهت فروش به متقاضیان عرضه شده است؟
۱۷۳	آیا قبل از عرضه سهام جدید برای پذیره نویسی عمومی طرح اعلامیه پذیره‌نویسی سهام جدید به مرجع ثبت شرکتها تسلیم و رسید دریافت شده است؟
۱۷۴	آیا طرح اعلامیه پذیره نویسی به امضای دارندگان امضای مجاز شرکت رسیده و شامل نکات مندرج در ماده ۱۷۴ می باشد؟
۱۷۵	در صورتی که تا زمان تسلیم طرح اعلامیه پذیره نویسی به مرجع ثبت شرکتها ، شرکت ترازنامه و حساب سود و زیان آخرین دوره مالی را تنظیم نکرده است، آیا این نکته در طرح اعلامیه پذیره نویسی قید شده است؟
۱۷۶	آیا اجازه انتشار اعلامیه پذیره نویسی سهام جدید از مرجع ثبت شرکتها اخذ شده است؟
۱۷۷	آیا شواهدی مبنی بر رعایت موارد مندرج در این ماده مشاهده شده است.
۱۷۸	آیا خریداران ظرف مهلت تعیین شده در اعلامیه پذیره نویسی ورقه تعهد سهام را امضا و مبلغی را که باید پرداخت شود تادیه نموده اند؟
۱۷۹	آیا پذیره نویسی سهام جدید به موجب ورقه تعهد خرید سهمی که شامل نکات مندرج در ماده ۱۷۹ قانون باشد، به عمل آمده است.
۱۸۱	الف) پس از پایان مهلت پذیره نویسی، آیا هیئت مدیره ظرف حداکثر یک ماه به تعهد پذیره نویسان رسیدگی کرده و تعداد سهام هر یک از تعهدکنندگان را تعیین و اعلام نموده و مراتب را جهت ثبت و آگهی به مرجع ثبت شرکتها اطلاع داده است؟ ب) در صورتی که تعداد سهام خریداری شده بیش از میزان افزایش سرمایه باشد آیا دستور استرداد وجه سهام اضافه خریداری شده، به بانک داده شده است؟
۱۸۴	الف) آیا وجوه مربوط به افزایش سرمایه در حساب سپرده مخصوص نگهداری شده است؟ ب)با انتقال وجوه تادیه شده بابت افزایش سرمایه به حسابهای شرکت پس از به ثبت رسیدن افزایش سرمایه انجام شده است؟

۱۸۵	در صورت تصویب افزایش سرمایه از طریق تبدیل مطالبات نقدی حال شده اشخاص از شرکت آیا ورقه خرید سهام توسط طلبکاران که مایل به پذیره نویسی سهام جدید باشند امضا شده است؟
۱۸۷	آیا اسناد و مدارک تصفیه مطالبات موضوع ماده ۱۸۵ به تایید بازرس قانونی رسیده است؟ آیا صحت مطالبات مزبور به تایید بازرس قانونی رسیده است؟
۱۸۸	اگر افزایش سرمایه از طریق افزایش مبلغ اسمی سهام موجود صورت گرفته است: الف) آیا کلیه مبلغ افزایش سرمایه نقداً پرداخت شده است؟ ب) ایا سهام جدیدی که در قبال افزایش سرمایه صادر می شود هنگام پذیره نویسی بر حسب مورد کلاً پرداخت یا تهاتر شده است؟
۳ و ۱۰۷	آیا حداقل تعداد صاحبان سهام به شرح مندرج در این مواد رعایت شده است؟
تبصره ماده	آیا در کلیه اوراق، اطلاعیه ها و آگهی های شرکت عبارت « شرکت سهامی عام » یا «شرکت سهامی خاص» قبل از نام شرکت یا بعد از آن، بدون فاصله با نام شرکت، به طور روشن و خوانا قید شده است؟
۲۵	آیا اوراق سهام، متحدالشکل و چاپی و دارای شماره ترتیب بوده و به امضای حداقل دو نفر که به موجب مقررات اساسنامه تعیین شده اند، رسیده است؟
۲۶	آیا نکات مندرج در این ماده در اوراق سهام درج شده است؟
۲۷	الف) آیا تا زمانی که اوراق سهام صادره نشده آیا شرکت به صاحبان سهام گواهینامه موقت سهام که معرف تعداد و نوع سهام و مبلغ پرداخت شده باشد، تسلیم نموده است؟ ب) آیا حداکثر ظرف مدت یکسال پس از پرداخت تمامی مبلغ اسمی سهم، ورقه سهم صادر و به صاحب سهم تسلیم و گواهینامه سهم مسترد و ابطال شده است؟
۲۸	آیا ممنوعیت صدور سهم یا گواهینامه موقت سهم قبل از به ثبت رسیدن شرکت رعایت شده است؟
۲۹	آیا مبلغ اسمی هر سهم، حداکثر ده هزار ریال است؟
۳۰	آیا قبل از دریافت تمامی مبلغ اسمی هر سهم، ورقه یا گواهینامه موقت سهام با نام، صادر شده است؟
۳۱	آیا در مورد صدور گواهینامه موقت سهام، مفاد مواد ۲۵ و۲۶ قانون رعایت شده است؟
۳۲	آیا مبلغ اسمی سهام، مساوی است؟
۳۳ بند ۷ ماده ۸	الف) آیا مبلغ پرداخت نشده سهام، ظرف مدت مقرر در اساسنامه که در هر صورت از پنج سال تجاوز نخواهد کرد، مطالبه شده است؟ ب) در صورت عدم مطالبه مبلغ پرداخت نشده سهام ظرف مدت مقرر در اساسنامه، آیا هیئت مدیره شرکت مجمع عمومی فوق العاده را به منظور تقلیل سرمایه تا میزان مبلغ پرداخت شده سرمایه دعوت نموده و مجمع تشکیل شده است؟ ج) آیا مطالبه مبلغ پرداخت نشده سهام یا هر مقدار از آن از کلیه سهامداران و بدون تبعیض به عمل آمده است؟

۳۵	در صورت مطالبه مبلغ پرداخت نشده سهام توسط شرکت: الف) آیا مراتب با تعیین مهلت معقول و متناسبی برای پرداخت، از طریق نشر آگهی در روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی های مربوط به شرکت در آن منتشر می شود، به صاحبان فعلی سهام اطلاع داده شده است؟ ب) در صورت عدم دریافت مبالغ مطالبه شده در مهلت تعیین شده، آیا پس از اخطار به صاحب سهم و گذاشتن یک ماه شرکت این گونه سهام را حسب مورد از طریق بورس یا مزایده به فروش رسانده است؟
۳۶	در رابطه با فروش سهام موضوع ماده ۳۵ فوق: الف) آیا مراتب در روزنامه ای که آگهی های شرکت در آن منتشر می شود، آگهی شده و یک نسخه از آن با پست سفارشی برای صاحب سهم ارسال شده است؟ ب) در صورت تحویل سهام به صاحب سهم، آیا کلیه بدهیهای مربوط به شرکت پرداخت شده است؟ ج) در صورت فروش سهام، آیا نام صاحب سهم سابق از دفاتر شرکت حذف و اوراق سهام یا گواهینامه موقت سهام با قید کلمه « المثنی » به نام خریدار صادر و اوراق سهام یا گواهینامه موقت سهام قبلی ابطال شده و مراتب برای اطلاع عموم آگهی شده است؟
۳۷	آیا نکات مندرج در این ماده در مورد سهامدارانی که پس از مطالبه شرکت، تعهدات خود نسبت به مبلغ تادیه شده سهام را پرداخت نکرده اندرعایت شده است؟
۴۰	الف)آیا شرکت دارای دفتر ثبت سهام است؟ ب) آیا کلیه نقل و انتقالات سهام با نام در دفتر ثبت سهام درج شده و انتقال دهنده یا وکیل یا نماینده قانونی او دفتر مزبور را امضاء کرده است؟
۴۱	آیا ممنوعیت مشروط شدن نقل و انتقال سهام به موافقت مدیران شرکت یا مجامع عمومی سهام، رعایت شده است؟
۴۲	الف) در صورت وجود سهام ممتاز، آیا امتیاز این گونه سهام و نحوه استفاده از آن به موجب اساسنامه و در غیر این صورت توسط مجمع عمومی فوق‌العاده به طور وضوح تعیین و تصویب شده است؟ ب) آیا هرگونه تغییر در امتیاز مربوط به سهام ممتاز با تصویب مجمع عمومی فوق-العاده و با جلب موافقت دارندگان نصف به علاوه یک این گونه سهام انجام شده است؟
۸۳	آیا هر گونه تغییر در اساسنامه یا در سرمایه شرکت یا انحلال شرکت قبل از موعد با تصویب مجمع عمومی فوق العاده صورت گرفته است؟
۸۴	الف) آیا برای رسمیت یافتن مجمع عمومی فوق العاده در نوبت اول، دارندگان حداقل بیش از نصف سهام دارای حق رای حاضر بوده اند؟ ب) در صورت عدم حصول حد نصاب مذکور، آیا با قید نتیجه دعوت نوبت اول مجمع برای بار دوم دعوت و با حضور دارندگان بیش از یک سوم سهام دارای حق رای رسمیت یافته است؟
۸۵	آیا تصمیمات متخذه توسط مجمع عمومی فوق العاده حداقل به تصویب دو سوم آرای حاضر در جلسه رسیده است؟
۸۶	آیا مجمع عمومی عادی در تصمیم گیری های خود ممنوعیت تصمیم گیری نسبت به اموری که در صلاحیت مجمع عمومی مؤسس و فوق العاده است را رعایت نموده است.
۸۷	الف) آیا برای رسمیت یافتن مجمع عمومی عادی در نوبت اول، دارندگان حداقل بیش از نصف سهام دارای حق رای حاضر بوده اند؟ ب) در صورت عدم حصول حد نصاب مذکور آیا با قید نتیجه دعوت نوبت اول، مجمع برای بار دوم دعوت با حضور هر عده از سهامداران دارای حق رای رسمیت یافته است؟

۸۸	الف) آیا تصمیمات در مجمع عمومی عادی(به استثنای مورد مندرج در بند « ب» با اکثریت نصف به علاوه یک آرای حاضر در جلسه صورت گرفته است؟ ب) در مجمع عمومی عادی آیا مدیران و بازرسان با اکثریت آرا و طبق روش پیش بینی شده در این ماده انتخاب شده اند؟ توضیح: در انتخاب مدیران، تعداد آرای هر رای هنده در عدد مدیرانی که باید انتخاب شوند ضرب می شود و حق رای هر رای دهنده برابر با حاصل ضرب مذکور خواهد بود. رای دهنده می تواند آرای خود را به یک نفر بدهد یا آن را بین چند نفری که مایل باشد تقسیم کند.
۱۵۲ و ۸۹ و ۲۰۱	الف)برای رسیدگی به صورتهای مالی گزارش مدیران و بازرس و سایر امور مربوط به صورتهای مالی آیا در سال مورد رسیدگی مجمع عمومی در زمان پیش بینی شده در اساسنامه تشکیل شده است؟ ب) آیا در مجمع عمومی، تصمیم گیری نسبت به صورتهای مالی پس از قرائت گزارش بازرس صورت گرفته است؟
۹۳	الف) آیا قبل از تغییر در حقوق نوع مخصوصی از سهام توسط مجمع عمومی ، دارندگان این گونه سهام در جلسه خاصی آن را تصویب کرده اند؟ ب) آیا جلسه خاص مذکور، با حضور دارندگان لااقل نصف این گونه سهام تشکیل شده است؟ ج)در صورت عدم حصول حد نصاب در دعوت نوبت اول، آیا جلسه نوبت دوم با حضور دارندگان اقلاً یک سوم این گونه سهام تشکیل شده است؟ د) آیا تصمیمات جلسه خاص با اکثریت دو سوم آراء اتخاذ شده است؟
۹۴	الف) آیا عدم تغییر تابعیت شرکت توسط مجامع عمومی رعایت شده است؟ ب) آیا عدم افزودن بر تعهدات صاحبان سهام توسط هر اکثریتی در مجامع عمومی رعایت شده است؟ توضیح : طبق مفاد ماده ۱۵۹، در صورت موافقت صد در صد سهامداران، می توان تعهدات صاحبان سهام را افزایش داد.
۹۵	الف)آیا هیئت مدیره در صورت درخواست اقلاً یک پنجم سهامداران، حداکثر ظرف مدت بیست روز مجمع عمومی را دعوت نموده است؟ ب) آیا دعوت مجمع عمومی توسط حداقل یک پنجم سهامداران پس از عدم اجابت درخواست آنان از سوی هیئت مدیره و بازرسان و با رعایت تشریفات مقرره در این ماده صورت گرفته است.
۹۶	الف) در مورد ماده ۹۵ مذکور، آیا دستور جلسه مجمع عمومی منحصراً همان موضوعی بوده است که در تقاضانامه ذکر شده است؟ ب)آیا هیئت رئیسه مجمع عمومی مذکور از بین سهامداران انتخاب شده است؟ د) آیا ناظران از بین صاحبان سهام انتخاب شده اند؟
۹۷	آیا در کلیه مواردی که تمام صاحبان سهام در مجمع حاضر نبوده اند، دعوت صاحبان سهام برای تشکیل مجمع عمومی از طریق نشر آگهی در روزنامه کثیرالانتشار که آگهی مربوط به شرکت در آن منتشر می شود، انجام شده است؟
۹۸	آیا فاصله بین انتشار دعوتنامه مجمع عمومی و تاریخ تشکیل آن حداقل ده روز و حداکثر چهل روز بوده است؟
۹۹	آیا صورتی از اسامی حاضرین در جلسه مجمع عمومی شامل هویت کامل و اقامتگاه و تعداد سهام و تعداد آراء هر یک تهیه و به امضاء آنان رسیده است؟
۱۰۰	آیا در آگهی دعوت صاحبان سهام برای تشکیل مجمع عمومی، دستور جلسه، تاریخ و محل تشکیل مجمع عمومی با قید ساعت و نشانی کامل درج شده است؟

۱۰۱ الف	آیا مجامع عمومی توسط هیئت رئیسه ای مرکب از یک رئیس و یک منشی و دو ناظر اداره شده است؟
۱۰۱ ب	آیا در صورتی که ترتیب دیگری در اساسنامه پیش بینی نشده باشد رئیس هیئت مدیره به عنوان رئیس مجمع عمومی انتخاب شده است؟
۱۰۱ ج	آیا در مواقعی که دستور جلسه انتخاب یا عزل بعضی از مدیران یا کلیه آنها می باشد ، رئیس مجمع از بین سهامداران حاضر در جلسه با اکثریت نسبی انتخاب شده است؟ توضیح : انتخاب منشی از بین سهامداران الزامی نیست
۱۰۴ الف	آیا در مواقعی که در مورد تمام موضوعات دستور جلسه مجمع تصمیم گیری نشده ، اعلام تنفس و تاریخ آتی حداکثر تا دو هفته بعد تعیین شده است؟
۱۰۴ ب	آیا در صورت تمدید جلسه، جلسات بعد با همان حد نصاب جلسه اول، رسمیت یافته است؟
۱۰۵	آیا نسخه ای از صورت جلسات مجمع که به امضای هیئت رئیسه رسیده باشد، در شرکت نگهداری شده است؟
۱۰۶	در مواردی که تصمیمات مجمع عمومی متضمن یکی از امور مندرج در این ماده است. آیا یک نسخه از صورت جلسات مجمع پس از تائید بیمه مرکزی جهت ثبت مرجع ثبت شرکتها ارسال شده است؟
۱۰۷ الف	آیا اعضای هیئت مدیره از بین صاحبان سهام انتخاب شده اند؟
۱۰۷ ب	آیا حداقل تعداد اعضای هیئت مدیره پنج نفر است؟
۱۰۸	آیا اعضای هیئت مدیره توسط مجمع عمومی عادی انتخاب شده اند؟
۱۰۹ الف	آیا مدت ماموریت مدیران در اساسنامه حداکثر دو سال تعیین شده است؟
۱۰۹ ب	آیا مدت ماموریت مدیران طبق اساسنامه تعیین شده است؟
۱۱۰ الف	آیا اشخاص حقوقی عضو هیئت مدیره یک نفر شخص حقیقی را به نمایندگی دائمی خود جهت انجام وظایف مدیریت معرفی نموده اند؟
۱۱۰ ب	در صورت عزل نماینده ، آیا جانشین وی در همان موقع کتباً به شرکت معرفی شده است؟
۱۱۱ و ۱۲۶	الف) آیا ممنوعیت انتخاب اعضای هیات مدیره و مدیر عامل از افراد مذکور در ماده ۱۱۱ قانون رعایت شده است؟ ب) آیا ممنوعیت تصدی همزمان سمت مدیر عاملی بیش از یک شرکت، توسط مدیران عامل، رعایت شده است؟
۱۱۲	الف) در صورتی که براثر فوت یا استعفا یا سلب شرایط یک یا چند نفر از مدیران تعداد اعضای هیئت مدیره از حداقل مقرر قانونی (شرکتهای سهامی عام حداقل ۵ نفر و شرکتهای سهامی خاص حداقل ۳ نفر) کمتر شده باشد آیا اعضای علی البدل به ترتیب مقرر در اساسنامه والا به ترتیب مقرر توسط مجمع عمومی جای آنها را گرفته اند؟ ب) در مورد مذکور در بند « الف» فوق در صورتی که اعضای علی البدل برای تصدی محل های خالی در هیئت مدیره کافی نبوده، آیا مدیران باقی مانده بلافاصله مجمع عمومی عادی شرکت را جهت تعیین اعضای هیئت مدیره دعوت کرده اند؟

۱۱۴	الف) ایا اعضای هیئت مدیره دارای تعداد سهام مقرر در اساسنامه (حداقل برابر تعداد سهام لازم جهت رای دادنه در مجامع عمومی) می باشند؟ ب) آیا از سهام مندرج در بند «الف» فوق، به تعدادمندرج در اساسنامه به عنوان وثیقه از هیئت مدیره اخذ و در صندوق شرکت نگهداری می شود؟
۱۱۵	در صورتی که مدیری در هنگام انتخاب، دارای سهام وثیقه نبوده و همچنین در صورت انتقال قهری سهام مورد وثیقه و یا افزایش یافتن تعداد سهام لازم به عنوان وثیقه آیا ظرف مدت یک ماه سهام وثیقه لازم را تهیه کرده و نزد صندوق شرکت توزیع نموده است؟
۱۱۹	آیا در اولین جلسه هیئت مدیره، از بین اعضای هیئت مدیره، رئیس و نایب رئیس هیئت مدیره انتخاب و تعیین شده اند ؟
۱۲۰	آیا در مواردی که هیئت مدیره مکلف به دعوت از مجامع عمومی صاحبان سهام بوده این دعوت توسط رئیس هیئت مدیره صورت گرفته است؟
۱۲۱	الف) آیا جلسات هیئت مدیره با حضور بیش از نصف اعضای آن تشکیل شده است؟ ب) آیا تصمیمات در جلسات هیات مدیره به موجب مقررات اساسنامه و با اکثریت آرای حاضر اتخاذ شده است؟
۱۲۲	آیا جلسات هیئت مدیره به ترتیبی که در اساسنامه تعیین شده، دعوت و تشکیل شده است؟
۱۲۳	در مورد هر یک از جلسات هیئت مدیره: الف) آیا صورتجلسه تهیه و لااقل به امضای اکثریت مدیران حاضر در جلسه رسیده است؟ ب) آیا در صورتجلسه نام مدیران حاضر و مدیرانی که غایب بوده اند و همچنین تصمیمات متخذه با قید تاریخ در آن ذکر شده است؟
۱۲۴ الف	آیا هیئت مدیره شخص حقیقی را به عنوان سمت مدیر عامل انتخاب و حدود اختیارات و مدت تصدی و حق الزحمه او را تعیین کرده است.
۱۲۴ ب	در صورتی که مدیر عامل در عین حال رئیس هیئت مدیره شرکت نیز باشد، آیا مراتب با تصویب سه چهارم آرای حاضر در مجمع عمومی صورت گرفته است؟
۱۲۴ ج	در صورتی که مدیر عامل عضو هیئت مدیره باشد، آیا ممنوعیت دوره مدیریت عاملی وی بیش از مدت عضویت در هیئت مدیره رعایت شده است؟
۱۲۵	آیا مدیر عامل شرکت در حدود اختیاراتی که توسط هیئت مدیره به او تفویض شده انجام وظیفه نموده است؟
۱۲۸	آیا نام و مشخصات و حدود اختیارات مدیر عامل با ارسال نسخه ای از صورت جلسه هیئت مدیره جهت ثبت و آگهی در روزنامه رسمی به مرجع ثبت شرکتها اعلام شده است؟
۱۲۹	چنانچه بین شرکت و اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل یا مؤسسات و شرکتهایی که اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت، شریک یا عضو هیئت مدیره و یا مدیر عامل آنها باشند معاملاتی صورت گرفته است؟
۱۲۹ الف	آیا معامله با اجازه هیئت مدیره صورت گرفته است؟
۱۲۹ ب	ایا ممنوعیت شرکت عضو هیئت مدیره و یا مدیر عامل ذینفع در رای گیری نسبت به چنین معاملاتی در هیئت مدیره، رعایت شده است؟
۱۲۹ ج	ایا مراتب بلافاصله توسط هیئت مدیره به اطلاع بازرس رسیده است؟
۱۲۹ د	آیا چنین معاملاتی به اولین مجمع عمومی عادی صاحبان سهام گزارش شده است؟ توضیح : بازرس مکلف است ضمن گزارش خاصی حاوی جزئیات معامله، نظر خود را نسبت به این گونه معاملات به همان مجمع ارائه کند.

۱۳۲	آیا ممنوعیت دریافت وام یا اعتبار از شرکت توسط مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره (به استثنای اشخاص حقوقی) و همسر ، پدر، مادر، اجداد، اولاد، اولاد اولاد برادر و خواهر آنها و عدم تضمین یا تعهد دیون آنها توسط شرکت رعایت شده است؟
۱۳۳	الف) آیا موضوع «عدم انجام معاملاتی نظیر معاملات شرکت که متضمن رقابت با عملیات شرکت باشد» توسط هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت رعایت شده است؟ ب) در صورت وقوع ضرر در اثر تخلف از مقررات این ماده، آیا خسارت وارده توسط مدیران مربوط جبران شده است؟ توضیح: منظور از ضرر در این ماده اعم از ورود خسارت یا تقویت منفعت است.
۱۳۴ و ۲۴۱	الف) آیا مبالغ پرداختی به اعضای غیر موظف هیئت مدیره بابت حق حضور در جلسات هیئت مزبور، توسط مجمع عمومی عادی تصویب شده است؟ ب) آیا مبالغ پرداختی بابت حق حضور در جلسات، با توجه به تعداد ساعات حضور هر عضو هیئت مدیره در جلسات هیئت مزبور و به طور مقطوع تعیین شده است؟ ۱) آیا در اساسنامه پرداخت پاداش موضوع این ماده پیش بینی شده است؟ ۲) آیا پاداش پرداختی به اعضای هیئت مدیره در شرکت سهامی خاص حداکثر معادل ده درصد و در شرکت سهامی عام حداکثر معادل ۵ درصدی سودی است که در همان سال به صاحبان سهام پرداخت شده است؟ ۳) آیا پاداش پرداختی معادل مبلغ تعیین شده توسط مجمع عمومی است؟ د) آیا ممنوعیت پرداخت هر گونه وجهی به جز موارد پیش بینی شده در ماده ۱۳۴ به اعضای غیر موظف هیئت مدیره در قبال سمت آنان رعایت شده است؟
۱۳۷	آیا هیئت مدیره خلاصه صورتهای دارایی و قروض شرکت را لااقل هر شش ماه یکبار تنظیم و به بازرسان ارائه نموده است؟
۱۳۸	آیا هیئت مدیره بعد از انقضای سال مالی شرکت ، ظرف مهلت مقرر در اساسنامه ، مجمع عمومی سالانه را برای تصویب عملیات و صورتهای مالی سال مالی قبل دعوت نموده است؟
۱۴۱	در صورتی که بر اثر زیانهای وارده حداقل نصف سرمایه شرکت از بین رفته باشد: الف) ایا هیئت مدیره بلافاصله مجمع عمومی فوق العاده را جهت اتخاذ تصمیم درباره انحلال یا بقای شرکت دعوت نموده است؟ ب) چنانچه مجمع مزبور رای به انحلال شرکت نداده باشد، آیا در همان جلسه نسبت به کاهش سرمایه به مبلغ موجود(با رعایت حداقل قانونی سرمایه موضوع ماده ۵) یا تبدیل شرکت به نوع دیگری از انواع شرکت، تصمیم گیری شده است؟
۱۴۲	الف) آیا مفاد اساسنامه طی سال مالی مورد گزارش رعایت شده است؟ ب) آیا مصوبات مجمع عمومی تشکیل شده طی سال مالی مورد گزارش اجرا شده است.
۱۴۸	آیا می توان اطمینان حاصل نمود، در حدودی که قانون و اساسنامه شرکت تعیین کرده است حقوق صاحبان سهام به طور یکسان رعایت شده است؟
۱۴۹	آیا اسناد، مدارک و اطلاعات مربوط به شرکت برای انجام هر گونه رسیدگی و بازرسی در اختیار بازرس قرار گرفته است؟
۱۹۸	آیا ممنوعیت خرید سهام شرکت توسط همان شرکت رعایت شده است؟
۲۳۲	آیا پس از انقضای سال، هیئت مدیره صورت دارایی و دیون شرکت در پایان سال و همچنین ترازنامه و حساب عملکرد و صورت سود و زیان را به ضمیمه گزارشی درباره فعالیت و وضع عمومی شرکت طی سال مزبور را، حداقل ۲۰ روز قبل از تاریخ مجمع عمومی عادی سالانه ، در اختیار بازرس گذاشته است؟ توضیح: کنترل رعایت این ماده در مورد صورتهای مالی سال قبل که مجمع آن در سال مورد گزارش تشکیل می شود قابل اعمال است.

۲۳۸ و ۱۴۰	آیا یک بیستم سود خالص پس از وضع زیانهای وارده در سنوات قبل، به عنوان اندوخته قانونی منظور شده است؟ توضیح: احتساب اندوخته تا میزان ده درصد سرمایه ثبت شده الزامی و پس از آن اختیاری است.
۲۳۹	آیا سود قابل تقسیم به نحو مندرج در این ماده تعیین شده است؟
۲۴۰ و ۹۰	الف) آیا تعیین مبلغی از سود که باید بین صاحبان سهام تقسیم شود،پس از تصویب صورتهای مالی و احراز اینکه سود قابل تقسیم وجود دارد، توسط مجمع عمومی صورت گرفته است؟ ب) آیا تقسیم اندوخته ها و میزان سود تقسیم شده متکی به تصویب مجمع عمومی است؟ ج) آیا در تقسیم اندوخته ها، نوع اندوخته مشمول تقسیم در مصوبه مجمع عمومی به صراحت قید شده است؟ توضیح : تقسیم اندوخته قانونی ممنوع است. د) ایا در صورت وجود سود قابل تقسیم، حداقل ده درصد از سود ویژه سالانه بین صاحبان سهام تقسیم شده است؟ حـ) آیا سود سهام حداکثر ظرف هشت ماه پس از تصمیم مجمع عمومی راجع به تقسیم سود، به صاحبان سهام پرداخت شده است؟
۲۵۹	آیا بازرس به مجامع عمومی صاحبان سهام دعوت شده است؟
۲۷۷	آیا ممنوعیت محدودنمودن حق صاحبان سهام در مورد اقامه دعوای مسئولیت علیه مدیران شرکت به نحوی از انحاء در اساسنامه و مصوبات مجمع عمومی رعایت شده است؟
۳۰۰	در صورت دولتی بودن واحد مورد رسیدگی: الف) آیا مفاد قانون تاسیس و مقررات اساسنامه شرکت رعایت شده است؟ ب) آیا موضوعاتی که در قانون تاسیس و یا اساسنامه آن پیش بینی نشده، طبق اصلاحیه قانون تجارت صورت پذیرفته است؟

چک لیست ودایع مؤسسات بیمه خارجی

(آیین نامه شماره ٤)

بند/ تبصره	ماده	شـــــــرح
	۱	آیا برای صدور مجوز نمایندگی مؤسسات بیمه خارجی در ایران، تودیع ۵۰۰ هزار دلار نزد بیمه مرکزی توسط متقاضی رعایت شده است؟
-	۲	آیا نمایندگی مؤسسات خارجی در ایران صورت های مالی خودرا حداکثر تا ۴ ماه پس از انقضای دوره مالی نمایندگی تنظیم کرده و درآمدهای سال به سال خود را به ودیعه مزبور (تا دو برابر مبلغ مذکور در ماده ۱) اضافه نموده است؟
---	۶	آیا صورتهای مالی نمایندگی مؤسسات خارجی در ایران توسط حسابداران رسمی منتخب بیمه مرکزی ایران حسابرسی شده است؟
تبصره ۲	۶	آیا ارسال یک نسخه از گزارش های حسابدار یا حسابداران رسمی موضوع ماده (۶) به بیمه مرکزی ایران رعایت شده است؟

چک لیست اندوخته های قانونی مؤسسات بیمه

(آیین نامه شماره ٦١)

ماده	شـــــــرح
۱	آیا مؤسسه، اندوخته قانونی و سرمایه‌ای محاسبه و در حساب‌های خود منعکس نموده است؟
۲	آیا مؤسسه ، تخصیص هر سال حداقل ۵ درصد سود خالص خود را تا زمانی که اندوخته قانونی به ۱۰ درصد سرمایه برسد رعایت کرده است؟ آیا در صورت افزایش سرمایه، مؤسسه تخصیص ۵ درصد سود به اندوخته قانونی را ادامه داده است؟
۳	آیا مؤسسه تخصیص حداقل ۱۰ درصد سود خالص خود را به اندوخته سرمایه ای تا رسیدن به مبلغ سرمایه رعایت کرده است؟
۳	چنانچه اندوخته قانونی مؤسسه به ۱۰ درصد سرمایه رسیده باشد، محاسبات اندوخته سرمایه‌ای به ۱۵ درصد سود خالص افزایش یافته است؟
۴	اگر در اساسنامه حد نصاب اندوخته قانونی و سرمایه‌ای بیشتر از حد نصاب این آیین‌نامه تعیین شده آیا مؤسسه اندوخته های قانونی را با حد نصاب مذکور در اساسنامه وضع کرده است؟
۵	آیا مؤسسه با رعایت استانداردهای حسابداری و تصویب مجمع عمومی سایر اندوخته ها را وضع نموده است؟

چک لیست ذخایر فنی مؤسسات بیمه

(آیین نامه شماره ۵۸)

بند/ تبصره	ماده	شـــــــرح
	۱ ۲	آیا مؤسسه بیمه ذخایر فنی خود را بر اساس ضوابط مذکور در ماده های(۱) و (۲) این آیین نامه محاسبه نموده است؟
۱	۳	آیا مؤسسه بیمه در محاسبه حق بیمه های عایدشده رشته های بیمه شخص ثالث، مازاد و حوادث راننده، عوارض قانونی قابل پرداخت مؤسسه به خزانه و همچنین سهم صندوق تامین خسارت های بدنی را از حق بیمه صادره کسر کرده است؟
	۴	آیا محاسبات ذخیره ریاضی وفق شرایط مذکور در ماده(۴) انجام شده است؟
	۶	آیا ذخیره فنی بیمه عمر زمانی، براساس مبانی تعیین شده برای بیمه های غیر زندگی به استثناء بیمه های باربری محاسبه شده است؟
	۷	آیا مؤسسه ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی بیمه های زندگی را بر اساس مفاد ماده(۷) محاسبه کرده است؟
۱	۷	آیا ذخیره فنی مؤسسه با رعایت شرایط مذکور در ماده(۷) این آیین نامه(کمتر نبودن ذخایر از ۲۰درصد میانگین حق بیمه نگهداری بیمه های زندگی طی سه سال گذشته) بوده است؟

۲	۷	آیا استفاده مؤسسه از ذخایر فنی تکمیلی در بیمه‌های زندگی در سایر موارد به تصویب شورای عالی بیمه رسیده است؟
	۸	آیا محاسبات مربوط به ذخیره حق بیمه (حق بیمه عاید نشده) در بیمه های غیر زندگی براساس بندهای الف و ب این ماده محاسبه گردیده است ؟
۱	۸	آیا مؤسسه، در بیمه نامه های با دوره ی بیش از یک سال، حق بیمه مازاد بر یک سال را به طور کامل به عنوان حق بیمه سالهای آتی محاسبه کرده است؟
۲	۸	آیا مؤسسه در بیمه های مهندسی با دوره ی بیش از یک سال، حق بیمه سال-های آتی را به روش مجموع ارقام سنوات محاسبه کرده است؟
۳	۸	آیا مؤسسه هزینه تحصیل موضوع بند الف این ماده برای عملیات قبولی اتکایی مؤسسات بیمه مستقیم و مؤسسات بیمه اتکایی(مشروط به تفکیک عملیات اتکایی و بیمه مستقیم در آن مؤسسات) معادل ۲۰ درصد احتساب کرده است؟
۴	۸	آیا مؤسسه ذخیره حق بیمه عایدنشده رشته های شخص ثالث، مازاد و حوادث راننده، پس از کسر مبالغ قانونی قابل پرداخت به حساب خزانه و صندوق تأمین خسارت های بدنی از حق بیمه صادره محاسبه کرده است؟
	۹	آیا مؤسسه، ذخیره ریسک های منقضی نشده(تکمیلی) برای جبران کسری حق-بیمه های عایدنشده را طبق فرمول مندرج در این ماده محاسبه کرده است؟
	۱۰	آیا مؤسسه ذخیره خسارتهای معوق را براساس حاصل جمع اقلام مندرج در این ماده محاسبه کرده است؟
۱	۱۰	در رشته شخص ثالث در صورتی که به تشخیص و تائید هیأت مدیره مؤسسه امکان محاسبه ذخیره خسارات اعلام شده در دست رسیدگی برای مورد به مورد پرونده ها وجود نداشته باشد آیا مؤسسه حاصل ضرب متوسط هزینه خسارت بدنی هر پرونده طی سال مالی در تعداد پرونده های در دست رسیدگی (با اعمال درصد افزایش اعلام شده نرخ دیه برای دوره بعد) رابه عنوان ذخیره موضوع بند الف ماده ۱۰ شناسایی کرده است؟
۲	۱۰	آیا خسارت موضوع بند ب ماده ۱۰ ، با در نظر گرفتن سوابق خسارتی سه سال مالی ماقبل وبا تائید هیات مدیره مؤسسه، حداقل ۳ و حداکثر ۱۰ درصد بند الف بوده است؟ توضیح: احتساب مبلغ مازاد بر ۱۰ درصد منوط به تائید بیمه مرکزی خواهد بود.
	۱۱	آیا مؤسسه ، ذخیره برگشت حق بیمه را طبق مندرجات ماده (۱۱)(۵۰ درصد نسبت حق بیمه های برگشتی به کل حق بیمه صادره در ۳ سال مالی قبل ضربدر حق بیمه صادره سال جاری پس از کسر حق بیمه اتکایی واگذاری) محاسبه کرده است؟
	۱۲	آیا مؤسسه ذخیره ریاضی در بیمه های غیر زندگی برای پرداخت مستمری هایی که قطعی شده (ارزش فعلی تعهدات بیمه گر پس از کسر سهم بیمه گر اتکایی) گرفته است؟
	۵ و ۱۳	آیا در محاسبات، ذخیره مشارکت در منافع بیمه گذاران (درصدی از منافع حاصل از هر یک از قراردادهای بیمه که به موجب شرایط قرارداد قابل پرداخت است) به حساب گرفته شده است؟
	۱۴	آیا مؤسسه، بیمه ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی بیمه های غیر زندگی را بر مبنای جمع موارد مندرج در این ماده محاسبه کرده است؟

۱	۱۴	آیا مؤسسه، احتساب ذخیره ماده ۱۴ مبنای حداکثر تا ۲۰ درصد میانگین حق-بیمه های نگهداری بیمه های غیر زندگی سه سال گذشته را رعایت کرده است؟
۲	۱۴	چنانچه بر اثر وقوع حوادث طبیعی و فاجعه آمیز ، ضریب خسارت در هریک از رشته های بیمه غیرزندگی از ۸۵ درصد تجاوز نموده باشد آیا مؤسسه بیمه مازاد خسارت ایجاد شده ناشی از وقوع حوادث مذکور را از محل ذخایر فنی تکمیلی و خطرات طبیعی جبران نموده است؟ توضیح: استفاده از این ذخیره در سایر موارد منوط به پیشنهاد مؤسسه بیمه و تصویب شورای عالی بیمه خواهد بود.
	۱۵	آیا مؤسسه ذخایر فنی بیمه های اتکایی قبولی با رعایت قواعد مقرر در این آیین نامه و به موجب شرایط قرارداد وشرایط توافق شده در قراردادهای اتکایی محاسبه کرده است؟
	۱۷	آیا مانده ذخایر فنی خطرات طبیعی در ابتدای دوره به تناسب حق بیمه سه سال گذشته در بیمه های زندگی و غیر زندگی تسهیم شده است؟
	نامه	آیا در صورت های مالی برای ثبت و شناسایی یکسان خسارت های معوق از رویه اعلام شده در نامه ۹۱/۵۶۲۳۰ مورخ ۹۱/۱۱/۲۳ پیروی شده است؟
	۱۸	آیا مؤسسه بیمه ایرانی که در خارج فعالیت دارد و در کشور محل فعالیت اش مقرراتی در باره نحوه محاسبه ذخیره فنی وجود ندارد ، از مقررات این آیین نامه پیروی کرده است؟

چک لیست سرمایه گذاری مؤسسات بیمه

(آیین نامه شماره ۶۰)

بند/ تبصره	ماده	شـــــــرح
	۱	آیا مؤسسه، منابع سرمایه گذاری را بر اساس منابع اول دوره حسابرسی شده مبنا قرار داده است؟
	۲	آیا مؤسسه، حداقل ۳۰ درصد منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره (حقوق صاحبان سهام و ذخایر فنی سهم نگهداری ابتدای دوره) را به صورت سپرده بانکی (اعم از ریالی و ارزی) و اوراق مشارکت که با تضمین دولت یا بانک مرکزی یا سایر بانک ها منتشر شده باشد به شرح تبصره های مندرج در این ماده تخصیص داده است؟
۱	۲	آیا مؤسسه حداکثر سپرده گذاری نزد مؤسسات مالی و اعتباری که مجوز بانک مرکزی دارند را رعایت کرده است؟
۲	۲	شرکت های بیمه مجاز نیستند بیش از ۱۰ درصد مجموع سپرده بانکی و اوراق مشارکت خود را به عنوان تضمین و یا وثیقه استفاده نمایند. افزایش آن منوط به موافقت بیمه مرکزی است. آیا شرکت بیمه این مورد را رعایت کرده است؟
	۳	آیا مؤسسه، سرمایه گذاری حداکثر ۴۰ درصدی منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره را در سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار و فرابورس رعایت کرده است؟

۱ ۲ ۳	۳	آیا مؤسسه، سرمایه گذاری در سهام هر شرکت، حداکثر تا ۱۰٪ منابع موضوع این ماده را رعایت کرده است؟ آیا سرمایه گذاری مؤسسه در سهام هر شرکت، حداکثر تا ۱۰٪ سرمایه شرکت سرمایه پذیر بوده است. آیا سرمایه گذاری مؤسسه در سهام شرکت های پذیرفته شده در فرابورس، در مجموع حداکثر تا ۲۰٪ منابع موضوع این ماده بوده است؟
	۴	آیا مؤسسه، سرمایه گذاری حداکثر ۱۵ درصد منابع ابتدای دوره را در ابزارهای پولی و مالی مورد تأیید بانک مرکزی یا سازمان بورس رعایت کرده است؟
۱	۴	آیا مؤسسه،سقف حداکثر سرمایه گذاری در هر ابزار پولی یا مالی(حداکثر تا ۲۰ درصد منابع موضوع این ماده) را رعایت کرده است؟
	ماده ۵ و تبصره	تخصیص حداکثر ۲۰ درصد منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره در سهام شرکت-های غیر بورسی و سرمایه گذاری در سهام هر شرکت تا ۴۰ درصد منابع موضوع این ماده مجاز و مازاد بر آن مستلزم موافقت بیمه مرکزی می باشد. آیا این مورد رعایت شده است؟
	ماده ۶ و تبصره	تخصیص حداکثر ۲۵ درصد منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره به صورت مشارکت در طرح ها، اجرای عملیات عمرانی و ساختمانی، املاک و مستغلات و حداکثر در هر طرح یا پروژه تا ۳۰ درصد منابع موضوع این ماده مجاز و مازاد بر آن منوط به موافقت بیمه مرکزی است. آیا این مورد رعایت شده است؟
	۷	آیا مؤسسه، برای سرمایه گذاری در قراردادهای مشارکت در مجموع حداکثر ده درصد منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره و سایر شرایط مندرج در این ماده را رعایت نموده است؟
	۸	آیا پرداخت تسهیلات به نمایندگان مؤسسه برای خرید محل فعالیت خود، حداکثر به میزان ۵ درصد منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره و پس از تأیید هیأت مدیره طبق شرایط مندرج در این ماده بوده است؟
	۹	آیا تسهیلات پرداختی به بیمه گذاران از محل ذخایر فنی طبق شرایط بیمه نامه-های زندگی بوده است؟
	۱۰	آیا تسهیلات پرداختی به کارکنان شرکت حداکثر ۵ درصد منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره (با موافقت بیمه مرکزی تا ۱۰ درصد) بوده است؟
	۱۱	آیامؤسسه، تخصیص حداکثر ۳۰ درصد منابع سرمایه گذاری ابتدای دوره به استثنای ذخایر ریاضی سهم نگهداری را به تأمین دارایی ثابت (مشهود و نامشهود) برای انجام فعالیت اصلی مؤسسه(بر مبنای ارزش دفتری دارایی ثابت) که با موافقت بیمه مرکزی تا ۵۰ درصد قابل افزایش است رعایت کرده است؟
	۱۲	آیا مؤسسه، درآمد حاصل از سرمایه گذاری را به نسبت حقوق صاحبان سهام و ذخایر فنی ابتدای دوره تفکیک و در صورت های مالی منعکس کرده است؟
	۱۴	آیا مؤسسه ،اطلاعات مربوط به پرتفوی سرمایه گذاری خود را به صورت ۳، ۶، ۹ و ۱۲ ماهه حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از پایان هر دوره ۳ ماهه در چارچوبی که بیمه مرکزی معین کرده است، به بیمه مرکزی ارسال کرده است؟
	۱۵	آیا مؤسسه انحرافات تا ده درصد مقادیر حاصل از نصاب های تعیین شده در این آیین نامه، در دوره های سه ماهه، شش ماهه و نه ماهه دوره مالی را در دوره دوازده ماهه اصلاح کرده است؟

چک لیست نحوه تعیین سود عملیات بیمه شخص ثالث

بند/ تبصره	ماده	شـــــــرح
	۲	آیا مؤسسه ۲۰درصد از سود عملیات بیمه ای خود در بخش بیمه شخص ثالث را به حسابی که از طرف بیمه مرکزی تعیین شده واریز نموده است؟
	۳	آیا سود عملیات بیمه شخص ثالث طبق جدول مندرج در این ماده محاسبه شده است؟
۱	۲	آیا مؤسسه بیمه، بیست درصد از سود موضوع ماده (۲) را از تاریخ ۸۷/۶/۳۰ (زمان لازم الاجرا شدن قانون) تا پایان ۱۳۸۸ به صورت یکجا و بر اساس صورت های مالی مصوب سالهای ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ حداکثر تا یک ماه پس از ابلاغ این آیین نامه به حساب مربوطه واریز نموده است؟
۲	۲	آیا بیمه گر سود عملیات سه ماه اول هر سال موضوع ماده (۲) را حداکثر تا پایان تیر همان سال و براساس صورتهای مالی مصوب مجامع عمومی یا صورت های مالی ارائه شده به بازرسی قانونی محاسبه و پرداخت کرده است؟
۳	۳	آیا مؤسسه بیمه سهم رشته شخص ثالث از هزینه های اداری و عمومی را براساس فرمول مطروحه در تبصره ۳ ماده۳ محاسبه کرده است؟
۴	۳	آیا سایر هزینه های قانونی مندرج در جدول ماده ۳ شامل مواردی است که بیمه گر مکلف به پرداخت از محل بیمه شخص ثالث با رعایت مبانی قانونی مربوطه محاسبه و اعمال شده داشته باشد؟
	۴	آیا شرکت بیمه ضمن رعایت ماده (۱) این آیین نامه ظرف یک ماه پس از تشکیل مجموع عمومی سالانه، مبالغ قطعی ماده ۲۷ (۲۰ درصد از سود عملیات بیمه ای) را محاسبه و با بیمه مرکزی تسویه نموده است؟
	۵	آیا بیمه مرکزی منابع حاصل از اجرای این آیین نامه را هر سه ماه یک بار به وزارت راه و ترابری و راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اعلام نموده است؟
	۶	آیا شرکت بیمه مابه التفاوت حاصل از محاسبات جدول موضوع ماده (۳) و مفاصا حساب مالیاتی را در چارچوب مبالغ واریزی سال بعد قطعی نموده است؟
	۷	آیا مبالغ واریزی بیمه گر به حساب موضوع ماده (۲) توسط سازمان امور مالیاتی جزو هزینه های قابل قبول مالیاتی محسوب شده است؟
	۸	آیا بیمه مرکزی از طریق وزارت راه و ترابری و راهنمایی و رانندگی، منابع حاصل از اجرای این آیین نامه را در اموری که موجب کاهش حوادث رانندگی و خسارت-های آن می شود هزینه کرده است؟
	۹	آیا بیمه مرکزی در صورت تخلف بیمه گر از اجرای مفاد این آیین نامه، وفق ماده (۲۸) قانون بیمه شخص ثالث با بیمه گر برخورد کرده است؟

چک لیست نحوه ی نظارت بر بیمه های اتکایی

(آیین نامه شماره ۵۵)

بند/ تبصره	ماده	شـــــــرح
	۲	آیا شرکت بیمه عملیات اتکایی خود را با رعایت ضوابط مقرر در این ماده و تبصره های آن انجام داده است؟
۱	۲	چنانچه مؤسسه ریسک قابل تفکیکی را تفکیک کرده باشد آیا نظر بیمه گذار و بیمه مرکزی را جلب نموده است؟
۱	۲	در صورت تفکیک ریسک در یک بیمه نامه، آیا مؤسسه وفق این تبصره و ماده(۱۱) آیین نامه ۲۵ عمل نموده است؟
	۳	آیا در صورت نیاز به اخذ پوشش اتکایی از خارج، موارد مندرج در این ماده درباره بیمه گر اتکایی راهبر رعایت شده است؟
	۴	آیا مؤسسه بیمه کارگزار/کارگزاران اتکایی خود را از میان کارگزاران حرفه ای و بین المللی انتخاب نموده است؟
	۵	آیا مؤسسه در خصوص انعقاد قرارداد در زمینه بیمه های اتکایی ظرف مدت ۱۵ روز کلیه اطلاعات مورد نظر این ماده را به بیمه مرکزی اعلام و حداکثر ۱ ماه پس از آن یک نسخه از قراردادهای منعقده را به بیمه مرکزی ارسال نموده است؟
تبصره	۵	آیا در مواردی که بخشی از بیمه نامه یا ریسک به صورت اختیاری واگذاری شده است ، مؤسسه بیمه اطلاعات مربوطه را طی هر ماه ، حداکثر تا پایان ماه بعد به بیمه مرکزی ارسال نموده است؟
تبصره	۶	آیا مؤسسه بیمه صرفا در رشته هایی عملیات بیمه اتکایی قبولی انجام داده است که مجوز فعالیت عملیات بیمه مستقیم در آن رشته را داشته است؟
	۷	آیا حساب های مربوط به عملیات بیمه اتکایی (اعم از قبولی و واگذاری) به صورت مشخص تفکیک و در صورتهای مالی منعکس شده است؟
	۸	آیا بیمه مرکزی در صورت عدم رعایت مفاد این آیین نامه از طرف مؤسسات بیمه ، وفق ماده ۸ این آیین نامه عمل نموده است؟

چک لیست ضوابط اجرایی ماده ۲۰ آیین نامه ۴۰/۵

بند	شـــــــرح
الف ۱/۱	آیا مؤسسه بیمه در بین کارکنان خود حداقل سه نفر کادر فنی متخصص و مجرب در امور اتکایی که صلاحیت تخصصی آنان به تائید بیمه مرکزی رسیده باشد دارد؟
الف ۱/۲	آیا مؤسسه بیمه دارای حداقل سرمایه پرداخت شده ای معادل ۲۰۰۰ میلیارد ریال بوده و هیات مدیره آن تعهد افزایش سرمایه پرداخت شده به ۴۰۰۰ میلیارد ریال را تا پایان سال ۱۳۹۴ داده است؟

الف ۱/۳	آیا نسبت توانگری مالی مؤسسه براساس ضوابط آیین نامه نحوه محاسبه و نظارت بر توانگری مالی مؤسسات بیمه(۶۹) ومحاسبه شده و بر مبنای آخرین صورت های مالی مصوب حداقل ۱۰۰ درصد بوده است؟
الف ۱/۴	آیا مؤسسه نرم افزارهای لازم برای کنترل تجمع خطر وفق تبصره بند۴ بخش الف را دارد؟
الف ۲	آیا مؤسسه قبولی اتکایی را صرفاً از بیمه نامه های صادره سایر مؤسسات بیمه مستقیم داخلی(اعم از دولتی، غیر دولتی و یا ثبت شده در مناطق آزاد) انجام داده است؟ توضیح : قبولی از واگذاری های مجدد این مؤسسات مجاز نمی باشد.
الف ۳	آیا مؤسسه ای که به عملیات قبولی اتکایی میپردازد، صرفاً در رشته هایی قبولی اتکایی کرده است که در آن رشته ها دارای مجوز فعالیت بیمه مستقیم از بیمه مرکزی است؟
الف ۳/۳	آیا مؤسسه، منع قبولی اتکایی بیمه های اعتباری و انواع بیمه های مختلط عمر و پس انداز را رعایت کرده است؟
الف ۴/۱	آیا مؤسسه حداکثر میزان نگهداری خالص در هر قرارداد نسبی و غیر نسبی که معادل دو درصد ظرفیت مجاز نگهداری است را رعایت کرده است؟
الف ۴/۲	آیا حداکثر تعهدات مؤسسه بیمه(نگهداری خالص) در یک بیمه نامه /ریسک از ۵۰ درصد ظرفیت مجاز نگهداری ریسک مؤسسه تجاوز نموده است؟
الف ۵	آیا حداکثر مجموع تعهدات مؤسسه بیمه موضوع این ضوابط در خصوص خطرات فاجعه آمیز در هر یک از مناطق مندرج در پیوست این ضوابط از ۲/۵ برابر ظرفیت مجاز نگهداری ریسک مؤسسه بیمه که به موجب آیین نامه شماره ۵۵/۱ تعیین می شود تجاوز نموده است؟
ب	آیا مؤسسه بیمه مستقیم متقاضی «مجوز قبولی اتکایی از خارج»علاوه بر دارا بودن شرایط مجوز قبولی اتکایی از داخل موضوع بندهای ۱-۱ الی ۳-۱ بند یک بخش الف) حائز شرایط مندرج در این بند نیز هست؟
ب ۲	آیا مؤسسه، قبولی اتکایی از خارج را صرفاً به صورت اختیاری پذیرفته است؟
ب ۳	آیا راهبر اتکایی ریسک های پذیرفته شده حداقل دارای رتبه A از مؤسسه رتبه بندی s&p یا معادل آن از سایر مؤسسات A.M.BEST و MOODYS Fitch بوده و آیا سهم مؤسسه نیز از سهم راهبر اتکایی کمتر است؟
ب ۴	آیا مؤسسه کارگزاری اتکایی واگذارنده جزو مؤسسات معتبر است؟
ب ۵	آیا مؤسسه، حداکثر میزان مجاز قبولی از خارج مؤسسات بیمه در یک بیمه نامه/ ریسک را به میزان کمتر از ۱۲,۵ در صد ظرفیت مجاز نگهداری ریسک مؤسسه بیمه که به موجب آیین نامه شماره ۵۵/۱ تعیین می شود رعایت کرده است ؟ آیا مؤسسه حداکثر مجموع تعهدات خود در خصوص خطرات فاجعه آمیز در هر کشور را که نباید از ۲۵ در صد ظرفیت مجاز نگهداری ریسک مؤسسه بیمه که به موجب آیین نامه ۵۵/۱ تعیین می شود را رعایت کرده است؟
ب ۶	آیا مؤسسه از واگذاری مجدد اختیاری ریسک‌های قبول شده خودداری کرده است؟
ب ۷	آیا مؤسسه عدم قبول سهم از بیمه نامه‌های صادره مؤسسات بیمه ایرانی از طریق کارگزاران بیمه اتکایی خارجی را رعایت کرده است؟
ج ۱	آیا هریک از مجوزهای قبولی اتکایی از داخل و یا قبولی اختیاری از خارج، اعتبار یک ساله از تاریخ صدور دارد؟

ج ۲	آیا مؤسسه بیمه، برای تمدید مجوز قبولی اتکایی خود حداقل یک ماه قبل از پایان مهلت اعتبار هر یک از مجوز های مذکور، درخواست تمدید آن را همراه با مدارک لازم به بیمه مرکزی ایران ارسال نموده است؟ توضیح: در صورت عدم ارسال درخواست تمدید مجوز مذکور در مهلت زمانی فوق، مؤسسه بیمه پس از انقضای مدت اعتبار مجوز،مجاز به قبولی اتکایی نخواهد بود.
ج ۳	آیا مؤسسه بیمه مستقیم جدیدالتاسیس ۵ سال پس از شروع فعالیت اقدام به تقاضای مجوزهای قبولی اتکایی و یا قبولی از خارج نموده است؟
ج ۴	آیا مؤسسه بیمه حساب های عملیات قبولی اتکایی را به صورت جداگانه در صورت‌های مالی خود منعکس و اطلاعات کامل عملیات اتکایی قبولی خود را از طریق سامانه نظارت و هدایت الکترونیکی بیمه (سنهاب) به بیمه مرکزی ارسال نموده است؟
ج ۵	آیا در صورتی که حسب اعلام بیمه مرکزی نسبت توانگری مالی مؤسسه به زیر ۱۰۰ درصد تنزل نموده باشد بیمه مرکزی مجوز قبولی را معلق کرده و مؤسسه از فعالیت خودداری نموده است؟ توضیح: رفع تعلیق مجوز منوط به اخذ تاییدیه کتبی از بیمه مرکزی می‌باشد.

چک لیست گزارشگری و افشای اطلاعات مؤسسه بیمه

(آیین نامه شماره ۸۸)

بند/ تبصره	ماده	شرح
	۴	آیا موسسه بیمه اطلاعات مندرج در ذیل این ماده رادر پایگاه اطلاع رسانی خود افشا نموده است؟ ۱- معرفی مؤسسه بیمه، برنامه کسب و کار و عملکرد آن. ۱-۱- اقامتگاه، سایر مشخصات ثبتی و اساسنامه مؤسسه بیمه. ۱-۲- ترکیب سهام داران مؤسسه بیمه و مشخصات سهام داران بیش از یک درصد. ۱-۳- ساختار سازمانی مؤسسه بیمه مشتمل بر نمودار تشکیلات سازمانی و مشخصات مدیران مؤسسه بیمه. ۱-۴- تعداد کارکنان و ترکیب سنی، تجربی و تحصیلی آنها. ۱-۵- چشم انداز، ماموریت و اهداف راهبردی مؤسسه بیمه. ۱-۶- عملکرد بیمه‌گری مستقیم و اتکایی مؤسسه بیمه به تفکیک رشته‌های بیمه‌ای ۱-۷- عملکرد طرح‌های بیمه‌ای جدید دارای مجوز از بیمه مرکزی به همراه نرخ و شرایط مورد عمل در هر یک از آنها. ۱-۸- خلاصه اطلاعات مربوط به شعب و مراکز پرداخت خسارت مؤسسه بیمه. ۱-۹- خلاصه اطلاعات مربوط به نمایندگان فعال، تعلیق یا لغو پروانه شده مؤسسه بیمه. ۱-۱۰- خلاصه اطلاعات کارگزاران و ارزیابان خسارت بیمه‌ای که با مؤسسه بیمه همکاری می‌کنند. ۲- راهبری شرکتی در مؤسسه بیمه: ۲-۱- کلیات سیستم کنترل داخلی و حسابرسی داخلی و همچنین تشریح شرح وظایف و سطح سازمانی اکچوئر در مؤسسه بیمه و نحوه انجام وظایف توسط آنها. ۲-۲- گزارش سالانه هیات مدیره مؤسسه بیمه به مجمع عمومی. ۲-۳- معاملات غیربیمه‌ای اعضای هیات مدیره و مدیرعامل با مؤسسه بیمه یا با شرکت‌هایی که بیش از ۲۰ درصد سرمایه آن به مؤسسه بیمه تعلق دارد. ۲-۴- سیاست‌های اعطای پاداش و جبران خدمات اعضای هیات مدیره مؤسسه بیمه. ۲-۵- سیاست‌های تقسیم سود به سهام داران مؤسسه بیمه. ۲-۶- ورود یا خروج مؤسسه بیمه از بورس و یا تغییر وضعیت سهام آن در بورس. ۳- مدیریت ریسک و توانگری مالی مؤسسه بیمه: ۳-۱- خلاصه‌ای از نحوه مدیریت ریسک در مؤسسه بیمه مشتمل بر ساختار سازمانی واحد مدیریت ریسک و گزارش وضعیت ریسک‌های مؤسسه بیمه از قبیل ریسک‌های بیمه‌گری، بازار، اعتبار و نقدینگی و نحوه مدیریت هر یک از ریسک‌های مذکور. ۳-۲- نسبت توانگری مالی مورد تایید بیمه مرکزی. ۳-۳- برنامه‌های مؤسسه بیمه برای افزایش سرمایه و تغییر در میزان سرمایه. ۳-۴- اطلاعات انواع اوراق مشارکت، صکوک و یا سایر اوراق بهادار در صورت انتشار.

۵-۳- درصد تملک سهام سایر مؤسسات بیمه داخلی یا خارجی.

۴- وضعیت و عملکرد مالی مؤسسه بیمه (مستند به صورت‌های مالی حسابرسی شده):

۱-۴- صورت‌های مالی به همراه یادداشت‌های توضیحی و صورت‌های مالی تلفیقی حسب مورد.

۲-۴- نسبت‌های عملیاتی و مالی با اهمیت دوره سه ساله آخر فعالیت مؤسسه بیمه طبق جدول زیر:

ردیف	نسبت های عملیاتی و مالی با اهمیت مؤسسه بیمه
۱	نسبت توانگری مالی مؤسسه بیمه که به تایید بیمه مرکزی رسیده‌است
۲	نرخ رشد حق‌بیمه و خسارت مؤسسه بیمه به تفکیک انواع رشته‌های بیمه
۳	سهم از بازار مؤسسه بیمه به تفکیک انواع رشته‌های بیمه
۴	نسبت حق بیمه تولیدی نمایندگان و کارگزاران به کل حق بیمه مؤسسه بیمه
۵	سهم نگهداری مؤسسه بیمه (نسبت حق بیمه صادره پس از کسر مجموع حق بیمه واگذاری اجباری و اختیاری به کل حق بیمه صادره)
۶	ضریب خسارت مؤسسه بیمه به تفکیک انواع رشته‌های بیمه
۷	نسبت مجموع هزینه کارمزد، هزینه های صدور و کارمزد مشارکت در منافع پرداختی به حق بیمه صادره به تفکیک رشته‌های بیمه
۸	نسبت هزینه های عمومی و اداری به حق بیمه صادره
۹	ضریب ترکیبی (ضریب خسارت و نسبت مجموع هزینه‌های اداری و عمومی و هزینه های کارمزد، هزینه صدور و کارمزد مشارکت در منافع پرداختی به حق بیمه صادره)
۱۰	نسبت کل سرمایه‌گذاری‌ها به کل دارایی‌ها
۱۱	بازده سرمایه‌گذاری‌ها (نسبت درآمد سرمایه‌گذاری‌ها به متوسط بهای تمام شده ابتدا و انتهای دوره سرمایه‌گذاری‌ها) به تفکیک بیمه های زندگی و غیرزندگی
۱۲	نسبت ذخیره خسارت معوق به جمع ذخایر فنی به تفکیک رشته‌های بیمه (سهم نگهداری)
۱۳	نسبت ذخیره ریاضی به ذخیره حق بیمه (سهم نگهداری)
۱۴	نسبت مجموع مطالبات از بیمه‌گذاران، نمایندگان و بیمه‌گران اتکایی به مجموع دارائی‌ها
۱۵	نسبت دارایی های نقدی به کل دارایی ها
۱۶	نسبت کل بدهی‌ها به کل دارایی‌ها

۳-۴- تراز مشارکت در منافع بیمه‌گذاران بیمه‌های زندگی.

	۵	آیا موسسه بیمه در صورتی که بیمه مرکزی هر یک از اطلاعات افشا شده موضوع ماده ۴ این آیین نامه را خلاف واقع تشخیص دهد و به موسسه بیمه اعلام نماید ظرف ده روز کاری اصلاح نموده است؟

	۸	در صورت انتشار اخبار یا گزارشی از سوی هر یک از کارکنان یا نمایندگان موسسه بیمه که حاوی اطلاعات خلاف واقع یا گمراه کننده باشد آیا موسسه بیمه بلافاصله اطلاعات و توضیحات کافی درخصوص اخبار یا گزارش مزبور به بیمه مرکزی ارسال و برای اطلاع عمومی افشا نموده است؟
	۱۱	آیا موسسات بیمه صرف نظر از تکالیف مشابه در زمینه گزارشگری و افشای اطلاعات در سایر مقررات و مصوبات شورایعالی بیمه، تکالیف مربوط به گزارشگری و افشای اطلاعات را به ترتیب مقرر در این آیین نامه انجام داده اند؟

چک لیست نحوه واگذاری بیمه‌های اتکایی اجباری و میزان کارمزد و مشارکت در سود آن

(آیین نامه شماره ۷۶)

بند/ تبصره	ماده	شرح
	۱	آیا موسسات بیمه تا یک ماه پس از انقضای هر ماه موارد زیر را به بیمه مرکزی ج.ا.ایران ارسال نموده است؟ ۱- صورت بیمه نامه های صادره ظرف ماه. ۲- صورت تغییرات حاصله ظرف ماه دربیمه نامه های موجود. ۳- صورت خسارت پرداخت شده.
	۱	آیا در صورت درخواست بیمه مرکزی موسسه بیمه سایر اطلاعات و اسناد درخواست شده را هم به بیمه مرکزی ارسال نموده است؟
تبصره	۱	آیا در مواردی که موسسه بیمه،چند بیمه با کارمزدهای اتکایی اجباری متفاوت را در قالب یک بسته بیمه ای صادر کرده باشد اطلاعات مربوط بر هر یک از بیمه هارا جداگانه و در رشته مربوط به بیمه مرکزی ارسال نموده است؟
	۲	آیا موسسات بیمه تا یک ماه پس از انقضای هر سه ماه صورت خسارات معوقه (اعلام شده و پرداخت نشده) تا آخر آن سه ماه را طبق نمونه و به شیوه ای که بیمه مرکزی تعیین می کند برای این سازمان ارسال نموده است؟
	۴	آیا موسسه بیمه واگذارنده حداکثر ظرف یک ماهه از تاریخ دریافت صورت حساب بدهی خود را تسویه نموده است؟ توضیح :هر ماه تاخیر در تسویه بدهی از سوی موسسات واگذارنده موجب کاهش کارمزدهای مصوب به میزان دو درصد مانده صورت حساب خواهد شد.
۱	۴	چنانچه حق بیمه تقسیط شده باشد آیا موسسه بیمه اطلاعات مربوط از قبیل شماره بیمه نامه، مبلغ کل حق بیمه، تاریخ سررسید و مبلغ هر قسط را به بیمه مرکزی ارسال نموده است؟
۱	۴	آیا سهم این سازمان از هر یک از اقساط حق بیمه را تا یک هفته پس از وصول و حداکثر تا پانزده روز پس از سررسید پراخت نموده است؟
	۵	آیا موسسه بیمه کلیه خسارات بیش از دو میلیارد ریال را در اسرع وقت به اطلاع بیمه مرکزی رسانده است؟

	۵	آیا هرگاه موسسه بیمه ناگزیر بر پرداخت خسارت بیش از ۵ میلیارد ریال شود از بیمه مرکزی درخواست نموده که سهم خود در خسارت فوق را قبل از انقضای یک ماه پرداخت کند؟
	۶	آیا موسسات بیمه سرزمین اصلی و مناطق آزاد تجاری – صنعتی، اطلاعات مربوط به بیمه نامه هایی که نسبت به مازاد سهمیه بیمه اتکایی اجباری واگذاری دارند به بیمه مرکزی ارسال نموده اند؟
	۶	آیا موسسات بیمه قبل از صدور بیمه نامه با تعهدات / سرمایه بیش از مبالغ مندرج در این ماده، موافقت بیمه مرکزی را در مورد نرخ و شرایط جلب نموده اند؟
	۷	آیا ممنوعیت احتساب حقوق و مزایای کارمندانی که در ساعات اداری به امر رسیدگی پرونده های خسارت اشتغال دارند به حساب خسارت توسط موسسات بیمه رعایت شده است؟
	۱۸	آیا موسسه بیمه بدهی های معوق ناشی از عملیات اتکایی اجباری خود را تا پایان سال ۱۳۹۱ به بیمه مرکزی پرداخت نموده است و یا درخصوص پرداخت موافقت بیمه مرکزی را به نحو دیگری جلب نموده است؟
		توضیح :در غیر اینصورت بیمه مرکزی می تواند از تاریخ ۹۲/۱/۱ ۱۳صورت حسابهای بیمه اتکایی اجباری را براساس ۷۵ درصد کارمزد های مصوب شورایعالی بیمه تهیه و در محاسبات منظور نماید.

چک لیست دستورالعمل تسعیر ارز دارایی‌ها و بدهی‌های مؤسسات بیمه

(نامه شماره ۹۳/۱۰۰/۳۳۴۹۶ مورخ ۹۳/۶/۳۰ بیمه مرکزی)

بند/ تبصره	ماده	شرح
	۲	آیا موسسات بیمه کلیه معاملات ارزی خود را در زمان شناخت اولیه به واحد پول عملیاتی و براساس نرخ ارز در تاریخ معامله ثبت نموده اند ؟
	۳	آیا موسسات بیمه در پایان هر دوره گزارشگری اقلام پولی ارزی خود را به نرخ ارز اعلامی از سوی بانک مرکزی در تاریخ ترازنامه تسعیر نموده اند؟
	۴	آیا موسسات بیمه در پایان هر دوره گزارش گیری اقلام غیر پولی خود را که به بهای تمام شده ارزی اندازه گیری شده به نرخ ارز در تاریخ معامله تسعیر نموده اند؟
	۵	آیا موسسات بیمه در پایان هر دوره گزارش گیری اقلام غیر پولی خود را به ارزش منصفانه بر حسب ارز اندازه گیری شده را به نرخ ارز در تاریخ تعیین ارزش منصفانه تسعیر نموده اند؟
	۶	آیا موسسات بیمه به منظور اجرای احکام این دستورالعمل بسته های نرم افزاری لازم را تا پایان سال ۱۳۹۳ فراهم نموده اند؟
	۸	آیا موسسات بیمه تراز ارزی خود را طبق نمونه پیوست این ماده تهیه و به عنوان پیوست صورتهای مالی حسابرسی شده به بیمه مرکزی ارائه نموده اند؟

یادداشت

یادداشت

یادداشت

یادداشت

یادداشت

یادداشت